ژوندون

د اطلاعاتو او کلتور

شنبه ۱۴ میزان ۱۳۵۸
۶ اکتوبر ۱۹۷۹

نگاه مختصری بر ابعاد
و ماهیت فعالیتهای
جاسوسی بریتانیا
در افغانستان

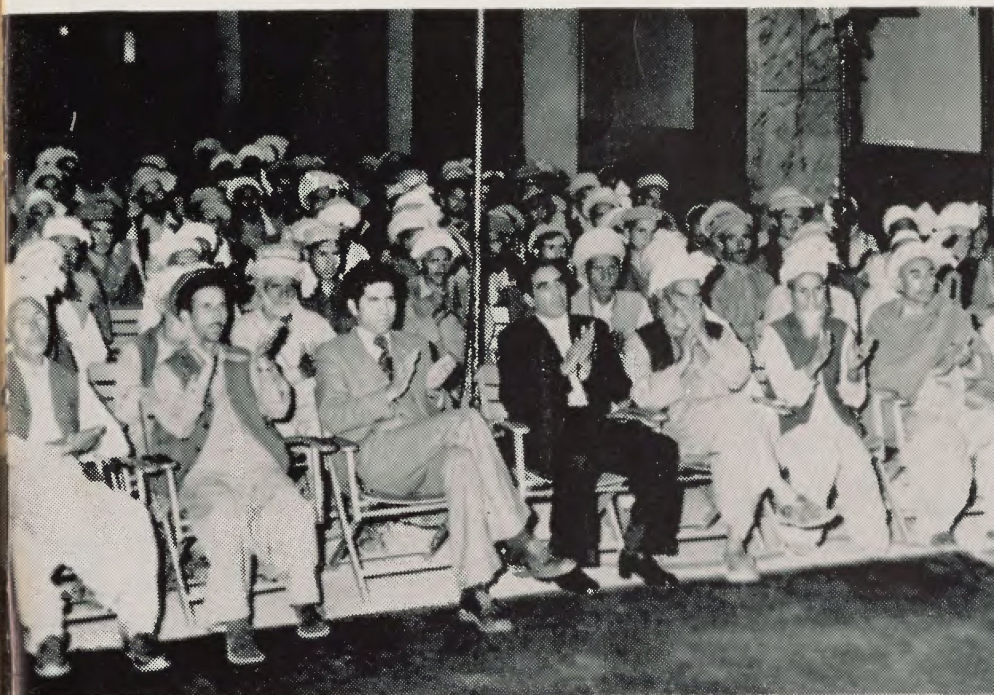


گفت و شنودی
با شاگردان ممتاز
لیسه عایشه درانی

شمارهٔ بیست و نهم
سال سی و یکم

قیمت یکشماره ۱۳ افغانی





حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ،رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر موقعیکه جمعیت کثیری از بزرگان و اقوام مختلف هموطن مارادرقصر سلامخانه خانه خلق بحضور پذیرفته وایشانرااز بیانات ارزشمند شان مستفید ساختند.

اختصار وقایع مهم هفته

تحت ریاست ر فیق حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان، شورای وزیران روز هشت میزان از ساعت چهارونیم بعداز ظهر تا ساعت ۹ شب در قصر گلخانه **خانه خلق جلسه نمود.**

درآغاز جلسه حفیظ الله امین اعضای شورای وزیران رابه وظایف ومسوولیت های شان طبق روحیه جدید که در طرز کارباید تغییر انقلابی واردگردد متوجه ساخته گفتند: **دروزارت خانه ها باید تحرك، تشبث و ابتکار** محسوس باشد وکارهای وزارت راوزیرمربوط شخصا همیشه بررسی نماید .

* * *

مدیریت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر میدهد بهمناسبت انتخاب رفیق حفیظ الله امین بحیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیك افغانستان تلگرام تبریکیه از طرف جلالتماب **فیدل کاسترو منشی اول کمیته مرکزی حزب** کمونست، رئیس شورای دولتی و حکومت جمهوریت کیوبا عنوانی ایشان بکابل مواصلت **کرده است .**

* * *

فیصله پلینوم فوق العاده مورخ ۲۵ سنبله **۱۳۵۸کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق** افغانستان مبنی برانتخاب رفیق حفیظ الله امین بحیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیك افغانستان وهمچنان پیام خلقی حفیظ الله امین که شام ۲٦ سنبله ۱۳۵۸ از طریق رادیو و تلویزیون خلق افغانستان ایراد فرمودندروز ۹ میزان نیزاز طرف خلق شریف و نجیب کشور در مرکز وولایات با تدویر میتنگ **های شاندار موردتایید قرار گرفته هرنوع** حمایت وپشتیبانی ازآن ابراز گردید .

* * *

فیصله پلینوم فوق العادهٔ کمیتهٔ مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان مبنی بر انتخاب حفیظ الله امین بحیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان **رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر وهمچنان پیام خلقی حفیظ الله امین روز هشت میزان** ضمن محافل شاندار در مرکز وولایات کشور تایید گردیده وازآن پشتیبانی عمیق بعمل آمد .

* * *

حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر ساعت ۹ قبل از ظهر **هشت میزان جلالتماب هوانگ منگتا سفیرکبیر** جمهوریت مردم چین، به ساعت ۹ ونیم قبل ازظهر جلالتماب توشیکا زومیدا سفیر کبیر جاپان مقیم کابل وهمچنان به ساعت یك ونیم بعدازظهر ان جون گون شارژ دافیر سفارت **کبرای جمهوری دموکراتیك خلق کوریاوبه** ساعت دوی بعداز ظهرام.ای هاویل شارژدافیر **سفارت کبرای برتانیه مقیم کابل رادر خانه خلق برای ملاقات تعارفی بحضورپذیرفتند.**

* * *

بدستور حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان **رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیك افغانستان** مساجد ومدارس علوم دینی ترمیم، تزیین و رنگ آمیزی می گردد .

* * *

مدیریت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر میدهد که : از طرف حفیظ الله امین منشی **عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق** افغانستان رئیس شورای انقلابی و لومړی وزیر تلگرام تبریکیه به مناسبت روز ملی جمهوری قبرس عنوانی جلالتماب سپیروس - کپریانو رئیس جمهور آن کشور به نیکوسیا مخابره گردیده است .

* * *

حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیك افغانستان ساعت دوی بعد ازظهر هفت میزان جمعیت کثیری از بزرگان ، موسفیدان ونمایندگان اقوام افریدی، استوری خیل، زخه خیل ، ملك دین خیل، مومند ، توری وباجوړ رادر حالیکه ببرك شینواری معین وزارت امور سرحدات حاضر بود در قصر سلامخانه خانهٔ خلق بحضور پذیرفتند وخطاب **به‌آنها بیانیه عالمانه وارزشمند شانرا ایراد** کردند .

* * *

مدیریت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر میدهد که به مناسبت انتخاب حفیظ الله امین بحیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیك افغانستان تلگرام های تبریکیه از طرف ادوارد گریك سکرتر اول کمیته مرکزی حزب کارگران متحد پولند وهانریك یابلونسکی رئیس شورای دولتی خلق پولند عنوانی شان بکابل مواصلت کرده است .

* * *

طبق اطلاع واصله دکتور شاه ولی معاون لومړی وزیر ووزیر امور خارجه اخیرا در نیویارك باوزیر کلتور جمهوری خلق بلغاریا ملاقات نموده وروی موضوعات مورد علاقه مذاکره نمود .

هنگام این ملاقات دکتور سهاك نماینده دایمی جمهوری دموکراتیك افغانستان در موسسه ملل متحد نیز حاضر بود .

* * *

به مناسبت آشنایی با انستیتوت علوم اجتماعی حزب دموکراتیك خلق افغانستان در حالیکه پوهنوال دکتور عبدالرشید جلیلی وزیر زراعت واصلاحات ارضی، دیپلوم انجنیر محمد صدیق عالمیار وزیر امور پلانگذاری و عبدالقدوس غوربندی وزیر تجارت حاضربودند محفلی بعد ازظهر ۹ میزان در لیسه استقلال برگزار گردید .

* * *

ملالی زیژنتون از یکصدو شصت وپنج بستر به دو صدو پنجاه بستر ارتقا یافته وبعد ازظهر ۹ میزان طی مراسمی توسط دکتور صالح محمد زیری وزیر صحت عامه با قطع نوار افتتاح گردید .

مصونیت، قانونیت او عدالت هغه وخت عملی

معنی پیدا کوی چی زموږ هیواد تولیدی

انکشاف ته هم متوجه وی



دانقلا بی شورا رئیس اولومړی وزیر **حفیظ الله امین** ملی سوداگروته په خطاب کی وو یل ،موږ په گران افغانستان کی دخپلو ملی پانگوالو اوخپلو ملی سوداگرو دپانگی اچونی تود هرکلی کوو

دافغانستان د خلکودمو کراتیک گوند دمر کزی کمیتی دعمومی منشی دانقلابی شورا درئیس او لومړی وزیر حفیظ الله امین دهغی وینا متن چی د هیواد دملی سوداگرو استازو ته یی په خطاب کی وکړه .

دافغانستان ددمو کرا تیک جمهوری حکومت دسودا گر ی دوزیر زموږ دمبارز ملگر ی عبدالقدوس غور بندی دتودی او دملگر تیا له وینا ښخه دخو ښی په ځر گندولو سره په پوره ویاړ سره دخپل گران هیواد افغانستان دگرا نو وطنپالو نکو او رښتینو ملی عناصرو په حضور کی دو طن دهولو زیار ایستونکو خلکو دخد متگار په تو گه عرا یض وړاندی کو م .

هغه وخت چی موږ د خلکو په باب غږیږو ویاړو چی دخلکو دمفهوم دعلمی څیړنی له نظره او زموږ دټو لنی داقتصاد ی او ټولنیز تکامل دپړاو له نظره هغه وطنپالو نکی چی دملی سوداگرو په توگه دوطن په آبادی دوطن په پر مختگ او لوړ تیا کی ویاړلی بر خه اخلی زموږ د هیواد په ویاړلو خلکو کی د ډیر درناوی ځای لری .

گرانو او درندو وطنوالـو! تاسی دوطن په وړاندی دخلکو په وړاندی او دانقلاب په وړاندی له هغه ویاړلی دریځ سره سم چی په افغانی ټو لنه او زمو ږ په خلکو کی یی لری خپله وطن پالونکی وظیفه سر ته رسوی چی زموږ دگران هیواد دټولو خلکو ددرناوی او ویـاړ وړ گرځیدلی ده .

دافغانستان دخلکودموکرا تیک گوند چی خپله له مینی ډکه غیږ یی دخلکو دبچیا نـو پرمخ پرانیستی ده زموږ تاسی وطن پالو نکی دافغانستان ملی سوداگر دافغانستان د خلکو ددمو کراتیک گوند پدی توده غیږ کی تل دویاړلی بر خـی امکان درلودی شی .

دافغانستان دخلکـــو دمو کراتیک گوند ویاړی چی په خپلی ویاړلی علمی رښتینی پوهی سره یی لکه څنگــه چی ښایی سمه ارزیابی کړ یده چی زموږ ملی سوداگرو زموږ دویاړلو وطنپالو نکو په تو گه دکارگرانو ، بز گرانو او نورو زیار ایستو نکو په څنگ کـی اغیزمنه برخه اخیستی اواخلی یی .

ستاسی او زموږ دگران هیواد گران افغانستان دنـــورو وطن پالونکو دخدمتگار په توگه زموږ عرایض له علمی ، سیاسی او ټولنیز نـظره له مسؤلیت څخه ډك او تل دهر ډول ملـی علمی او بین المللی پو ښتنو پـه وړا نـدی حا ضر او چمتودی چه گران افغانستان خپل ملی سوداگر او ملی پانگه وال دخپلو خلکو دویا ړلـو عناصرو په تو گه منلی دی اود

لطفاً پاڼه واړوی

افغانستان دخلکو دموکراتیک
ګوند اودافغانستان دموکراتیک
جمهوریت دهغوی درناوی
کوی .

ګرانو وطنوالو !

لکه څنګه چی مو مخکی ستاسی په حضور کی عرض وکړ دافغانستان د خلکو دموکراتیک ګوند او د افغانستان دموکراتیک جمهوریت له تاسی زړورو وطنپالونکو سره اوږه په اوږه دوطن داساسی دښمنانو پهضد

> زموږ ملی سوداګر وزموږ دویاړلو وطنپالونکو پهتوګه دکارګرانو، بزګرانو او نوروزیارایستونکو په څنګ کی اغیزمنه برخه اخیستی او اخلی یی.

دانقلاب داساسی دښمنانو پهضد، دخلکو داساسی دښمنانو پهضد مبارزه کوی جنګیږی خپل دښمنان یی را نسکور کړیدی او له مینځه یی وړی زموږ دغه دښمنان هغه طفیلی طبقات قشرونه او عناصرو و چی له امپریالیزم سره په لاس یو کولو او په ډیرو وروستو ټولنیزو اساساتو باندی یی په اتکاء کولو سره یعنی په فیوډالی اساساتو یی تکیه درلوده او زموږ دزیار ایستونکو وینی یی څښلی او زموږ دملی پانګه والو او ملی سوداګرو له ټولو تشبثاتو څخه یی هم طفیلی ګټه اخیسته همدا دی چیموږاوتاسی ټولدخلکوپهیوه لیکه کی په امپریالیزم پوری دمربوطو دښمنانو زموږ دفیوډالی دښمنانو پهضدولاړیو جنګیدلی یو جنګیږو او پر مخ ځو .

موږ دخپلو زیار ایستونکو مبارزو او ویاړلو خلکو په وړاندیتل په علمی اساساتو ولاړی وعدی کړیدی دهغه تاریخی مسئولیت په منلو سره چی تلپری وفادار پاتی شوی یو موږ دلهجی دصراحت وفاداری او صداقت ماهیتلرو هیڅکله له منافقت څخه ډك تمایل نلرواو له هرډولمنافقت څخه لهډك سلوك نهډیره زیاته کرکه لرو موږ په خپلو خلکو تکیه لرو ، خپل خلك به خپلو ټولو مبارزو ، خپلو آرزو ګانو او په خپل سلوك باندی په صداقت خبر وو نودادی چی دشریفوخلکو جزء تاسیوطن-پالونکو ته پهډاګه وایو موږچی هرڅه وایو ، رښتیا وایو په هغو کی هیڅ ډول تیر ایستل غولول چل ول نشته موږ بهله خپلو متحدینو له خپلو وروڼو له خپلو ملګروسره هیڅکله بی وفایی ونکړو او هیڅکله به درواغ ونه وایو هغه ژمنه چی کوو یی له هغی څخه هیڅکله نه تیریږو .

موږ خپلو خلکو او نړی ته اعلان وکړ چی موږ لهمبارزو کارګرانو ، زیار ایستونکو بزګرانو ، مترقی روشنفکرانو ملی وطن پالونکو پانګه والو اوملیوطنپالو سوداګرو سره یوځای او لاس پهلاس دخپل وطن دآبادی دپاره کار کووپرمخ ځو او دخپلی هری طبقی هر قشر او وطن پالونکو عناصرو ګټی مو پهنظرکی نیولی دی دهغو ملاتړ کوو او هغهتائید وو او دوطن دآبادی دپاره ددوی دپریمانو تشبثاتو او اقداماتو لاره اواروو .

پدی لحاظ تاسو ګرانو وطنوالو ته یو ځل بیا عرض کومچی موږ او تاسی ټول دمسلکونو او خپلو وظیفوله نظرهډیوبل پهیووالیسرهپهیوه لیکه کی دوطن دآبادی پهلاره کی پر مخ ځو کار کوو ، چی خپل دښمنان له مینځه یوسو او خپل وطن آباد او سمسور کړو .

ګرانو وطنوالو پدیکی شك نشته چی موږ په افغانستانکی داسی ټولنه جوړووچیهرڅوك د خپل وس په اندازه د خپل قدرت او طاقت پهاندازه کار وکړی دخپل زیار او کړاو له حاصل څخه دخپل ډبړ او تکلیف سره سم ګټه واخلی هغه وخت به پرمخ تللی،مترقی آباده او ویاړلی ټولنه ولرو چی هیڅکله به زموږ دهیڅ یوه وطنپالونکی ملی پانګه وال او زموږ دملی سوداګر ژوند نه یوازی داچی زیان ونه وینی بلکی پریمانه او زیاتی ګټی به ترلاسه کړی خو ګرانو وطنوالو له علمی نظره موږ ژوری څیړنی کړیدی هغه کسان چی دافغانستان د ټولنیز تکامل په پړاو کی ستاسی دښمنانوو او دیزموږ دکارګرانو او بزګرانودښمنان وو او دی هغهکسان چی ستاسی په وړاندی یی په امپریالیستی سیالی سره ستاسی له تشبثاتو څخه ګټه وړله زموږ دکارګرانواوبزګرانو دښمنان هم وو او دی .

موږ او تاسی او زموږ او ستاسی دوطن ټول زیار – ایستونکی دوطنپالونکو په توګه دګډو دښمنانو په وړاندی ولاړ یو .

موږ دخپلو ګډو دښمنانو په خلاف آګاهانه مبارزه کوو زموږ ددښمنانو دغه تبلیغات دامپریالیزم درواغ دی دا دهغو کسانو چلول دی چی اساساً دملیپانګهوالو او ملیسوداګرو

> موږ په خپلو خلکوتکیه لرو ، خپل خلك په خپلو ټولو مبارزو،خپلو آرزو ګانواوپه خپل سلوك باندی په صداقت خبرو و

دښمنان هم دی چی وایی په افغانستان کی ملی پانګی ضبطیږی ، دملی سوداګرولاس نیول کیږیاودهغوی دانکشاف دپرمختګ په لاره کی خنډونه اچول کیږی داهغه احمقانه درواغ دی .

موږ علماً پوهیدلی یو چی زموږ له ملی پانګه والو زموږ لهوطن پالونکو ملی سوداګرو پرته بهدوطن په آبادی کی له زیاتو ستونزو سره مخامخ واوسو .

موږ پوهیږو چی وطنستاسی وطن پالونکو ملی سوداګرو او ملی پانګه والو نه ستړی کیدونکی کار او هلو ځلو ته اړدی موږ پوهیږو چی وطن یوازی دکارګرو او بزګرو ندی یوازی دوطنپالونکو ملی سوداګرو ، یوازی دملی پانګه والو ندی ،وطن زموږ او تاسی ټولو ګډ مال دی ، دوطن آبادی زموږ او تاسی ټولونه ستړی کیدونکی ډیراو کړاو او له خلکو سره زیاته مینه او عشق غواړی ، موږ اوتاسی وظیفه لروچی دخپل وطن او خلکو په وړاندی تر زیاتی اندازی پوری انسانی وظیفی سرته ورسوو ،خپل دښمنان وپیژنو او دهغوی په خلاف مبارزه وکړو .

دافغانستان دخلکو دموکراتیك ګوند دملی سوداګرو او ملی پانګه والو دډیر ښهخدمتګارپه توګه خپل دښمنان یی دخپلو ګډو دښمنانو په توګهپیژندلی او دخپلو دښمنانو اودوستانو ترمنځ یی سره بیلوونکی کرښه ویستلی ده،دوطنپالو ملی پانګه والو او ملی سوداګرو په ګډون ټولو وطنپالونکو ته‌یی ښودلی ده چیدسری کرښییوی خوا ته زموږ او ستاسی دښمنان او د سری کرښیبلی خوا ته زموږ او ستاسی دوستانولاړ دی تر څو لاس په لاس او په **ګډه وطن آباد نه کړو په هر یوه باندی جلا جلا دښمنان ګوزارونه کوی ، دښمنان موږ جلاجلا کمزوری کوی ، په خپلو کی سره یولاس اویو موټی دی او زموږ پهخلاف ولاړ دی .**

نو بیا خو زموږ او ستاسی ټولو وظیفه ده چی دیوه ګلك سوك پهتوګه یوځای ددښمن په خولی ګوزار وکړو او دخپل وطن دآبادی دپاره لستونی را ونغاړو ، وطن په خبرو نه آبادیږی په شعار نه میسریږی دوطن آبادی دعمل ملاك غواړی باید دډولنی کارګران او ملی پانګه وال ، دډولنی بزګران او ملی سوداګر ،ملی پانګه وال او ملی سوداګر او کارګران چی له خپل وطن او خلکو سره زیاته مینه لری خپل ټول مادیاو معنویجسمی

او ·اقتصادی امکانات ، پیسی او نوری طبیعی منابع دو طن دآبادی په‌لاره کی په گټه په کار واچوی ، پدی تو گـــه دښمن نشی کولی رښتینی‌وطن پالونکی سره بیل کړی ،دښمن مایوسه کیږی او بری موږ او تاسی ته راپه برخه دی پر مخ خو ،اوپه مطلــق ډول خـپل وطن آباد وو ، زه خپلو ټولـــو و طنپـــا لـــو نـکـــو ا و ټولـــو گرا نو وطنوا لو تــــه په‌ټوله نړی کی په مسئو لیت سره اعلان کوم چی مــــو ږ دکارگری دو لتونو له هغه ټیپ څخه یو چی علماً پو هید لـــی یوچی ملی پانگه وال او ملـــی سوداگر زموږ دوطنپا لـــــو خلکو جزء دی له گټ صـــف پر ته ، له ټینگ پیوستون‌پر ته له‌ډله ییز صادقانه کار څخـــه پر ته موږ هیڅ یو نشو کو لـی دخپلو وطنپالو نکو لـوړو ار- مانونو ته ورسیږو ،نن د افغا- **نستان دمو کراتیك جمهو ریت دوطن دآبادی دپاره پنځه کلـن پلان‌طرحه کړیدی‌دافغانستان د اقتصادی او ټولنیزی پر مختیا پنځه کلن پلان زموږ د هیواد پالو ملی پانگو الو او زمـوږ دهیواد پالو ملی سوداگرو په گټوری ، پراخی او زیا تـــی برخی اخیستنی باندی تکیـــه لری ، پر مختیایی اقتصاد ی پنځه کلن پلان عادی سند نه دی قانون دی ، د هیواد قانون دقانون‌په‌توگه‌داطاعت اومراعات**

وړگرځی، له‌هغه څخه‌سرغړونه له قانون څخه سر غړو نه ده دخلکو وطن او انقلاب په مقابل کی جرم دی زموږ پنځه کلـن پلان زموږ اقـــتـــصادی او پر مختیایی پنځه کلن پلان د وطن په ودانولو کی دملی‌پانگه

والو او ملی سوداگرو بر خه نه یوازی مهمه بللی بلـکـی حتمی یی بللی یایی په گټوره توگه ستاسی هیواد پالو نکـو دبرخی اخیستنی خطاب کـړی دپنځه کلن پلان دارما نونو په ترسره کولو کی ستاسودرول

کمښت موږ او تاسو ټولو ته ستر مسئولیت منځته راو ړی **دا داسی کار نه دی چی‌دقانون** په‌ضد وی دقانون مخالـــف

سوړبه‌له خپلوستخه‌ینوله خپلوورونوله‌خپلو ملگروسره
هیڅکله‌بی وفایی ونکړو او هیڅکله‌به‌دروغ ونه‌وایو
هغه‌ژ منه‌چی کوویی له‌هغی څخه هیڅکله‌نه‌تیرېږو

او دوطن او انقلاب دگټومخالف

وی ، نو هر څوك چـــی دا هڅوی چی زموږ په ملی پانگه والو او زموږ په ملی سوداگرو گوزارو شی ،وطن ، خلکـــو **او انقلاب ته خیانت دی** اوهر څوك چی په خاینانه تو گـــه ملی پانگه وال او ملی سوداگر

تلقینوی او غواړی چی وتښتی چی دوطن په ودانولو ، دوطن په شرافت او دخپلی پلر نـی خاوری په ودانولو کی لـــبره

برخه‌واخلی هغوی هم خلکو ته خائن ،وطن ته خائن او انقلاب ته خائن دی ،نن ټولــه نـړی دئور دستر انقلاب په بـــاب حیرانی کوی ،نړی پـــه دوو قطبونو ویشله شوی ، یـــوه خوا ستاسو دفاع کوی او بله خواستاسو په‌ضدولاړه ده زموږ او ستاسو ټولو ویاړ په دی‌کی دی هغه‌کسان چی په‌ټوله نړی کی دکارگرانو ، بز گرانو ، مترقی روشنفکرانو ، ملی‌پانگه والو او ملی سوداگرو پـــه مخالف قطب کی ولاړدی اوهغه کسان چی دتاریخ ډیر تـــور چلندیی غوره کړی یو له بـل سره یی لاس یوکړی زمـــوږ او ستاسو په خـــلا ف ولاړ دی .

هغه کسا ن چی تاسوملـی پانگه وال ، دځان دښمنان‌بولی او هغه کسان چی ملـــی سوداگر دځان دښمنان بو لی او په بین المللی امپریا لیستی ټولنوکی سره تړلی دی زیا تی هلی ځلی کوی چی په هـــره ټولنه کی ملی پانگـــه وا ل کمزوری کړی .

ملی سوداگر له پښتـــو وغورځوی ، هغوی زمـــوږ او ستاسو دښمنان دی او زمـوږ او ستاسو په‌خلاف ولاړدی او هغـــه کسان چی دمد نیت

او پر مختلو نکی ژوند دډیر کوچنی مظهر مخالف دی پــــه ټوله نړی کی دنړی په ټولـــو هیوادو کی ټول هغه کسا ن چی دکارگرانو او بز گرا نو په لیکه کی ولاړ دی دملــــی پانگه والو دفاع کوی ، دملی سوداگرو دفاع کوی او لـــه هغوی سره دهیواد پالنی په یوه لیکه کی ولاړ دی اوزموږ او ستاسو دفاع کوی او زموږ او ستاسو په پلوی دریدلـــی

دی . نن‌په نړی کی هرڅو مره ملی پانگه وال چی دی زمـوږ او ستاسو انقلاب ته هر کلـی

وایی موږ هیله لرو چی دنورو هغو هیوادو دملی پانگه والو په‌شان چی کارگری نظا مو نه لری زموږ ملی سوداگر او ملی پانگه وال هم وکولی شی‌زموږ د هیواد دکور نی تو لید پـــه انکشاف او پر مختیا کی گټوره برخه واخلی او وکولی شی چی دپردیوډیره‌لږه استثماری‌اغیزه هـم له مینځه یو سـی .

خصوصی پانگی چی اچو لـــی کیږی په خپله زموږ دملــــی پانگه والو او په خپله زمـــوږ دملی سوداگرو به‌وی ، مـــوږ تاسو ته‌وعده در کوو ، نــــه یوازی وعده درکوو په خپله می دزړه له کومی ستاسو پــــه حضور کی‌ویلی ژ او باور لرم چی‌ټول ملی پانگه وال اوټول ملی سوداگر په دی موا فقـــه لری چی په خپلو وعدو او په خپلو خبرو باندی مو په سلو کی سل وفاداری ښود لـــی ده ، عمل مو پری کړی او له دی وروسته به هم په ډلـــه ییزه توگه دخپل ویاړلی گو ند او دافغانستان ددمو کرا تیك جمهوریت په نمایند گی دخپلو وعدو په مقابل کی تل‌وفاداری څر گنده کړم چی نه یواز ی خپله وعده تکراروم ،نه یوازی دخپلو ملی پانگه والو اوملی سوداگرو دپانگی اچو نـــی امکانات له مینځه نه وړو بلکی هر ډول داسی مرسته به پـــه خپل ټول توان او وس سـره وکړو چی دوطن دآبادی په گټه ستاسی ملی وطنپالو نکـــو سوداگرو او ملی وطنپالو پانگه والو دپانگی اچولو په خا طـر ممکنه وی زه ویاړم چی ټـول هغه درواغ چی زموږ دښمنان یی زموږ دانقلاب په‌باره کـــی وایی داوبو په‌سر ځگ‌دی‌زموږ

گر ان افغانستان خپل سلی سو داگـر او سلـی
پانگه‌وال‌دخپلو خلکو دویاړ لو عناصر و په توگه
سنلی دی

موږ په گران افغانستان کی دخپلو ملی پانگه والو او خپلو ملی سوداگرو دپانگی اچو نی تود هر کلی کوو او له مینی نه په ډك زړه دهغی دپرا ختیا او انکشاف زمینه برابروو ،خوپه افغانستان کی دبهر نیو پانگه والو دپانگی اچونی‌کلك مخالف یو موږ یی نه پټوو بلکی پـــه ډاگه وایوچی له دی وروستــه به امپریا لستان او بهر نـــی پانگه وال په افغانستان کـــی یوه پیسه هم پانگه وانه چوی په افغانستان کی ټولی هغــه

وطنپالو نکی او په‌ټو له نړ ی کی یی زموږ دو ستان پـــه خپلو ستر گوو ینی زمـــوږ دښمنانو زموږ په خـــلا ف

ډول ډول درواغ‌ویل پیل کړی دی ، داسی چی وایی موږ پـــه افغانستان کی دین له مینځـــه وړو دوی په تورمخ نړی تـــه

رسوا کیږی چی موږ نه یوازی په افغانستان کی دد یـــن آزادی‌ته پراخـــــه لاره آواره کړیده، **نه‌یوازی ویاړو چـــی** په افغانستان کی‌داسلام دبیلو

لطفاً پاڼه واړوی

بیلو مذهبونو پیروان آزادانه خپل مقدسات اداء کوی ، موږ داسلام دسپیڅلی دین ننګه کوو لکه څنګه چی زموږ خائـــن دښمنان تبلیغ کوی چی موږ دینی عالمان له مینځه وړو او وژنویی ، خو ددوی له فتنــی ډک دروا غ زموږ وطنوالو او ټولی نړی ته رسوا شوی دی چی موږ نه یوازی خپلو دینی عالمانو ته چی په جوماتونو کی دخدا ی په عبادت بوخت دی څه نـــه وایو ، نه یوازی یی درنــاوی کوو ، بلکی دهغوی دهو یت په پیژندلو سره ددولت لـــه بودجی څخه تنخوا ور کوو او دپیسو مرسته ورسره کوو، لکه څنګه چی زموږ دوطن دښمنان تبلیغ کوی چی په افغانستا ن کی دهغو کسانو دپاره چــی دامپریالیزم او فیوډالـــیزم د خدمت دپاره یی ملا ده تړ لی داوسیدو ځای نشته او زمو ږ دښمنان په خپلو دغو دروا غو سره هم تور مخی شوی دی ، موږ خپلو ټولو وطنوالو او په نړ یواله سویه اعلان کړی دی هر هغه افغان چی په خپـــله پلارنی خاوره کی دژوند هیله ولری موږ ورته دخپل هیواد په هرګوټ کی دکار او ژوندانه امکانات چی غوښتنی یی وی ورته برابروو ددوی دځمکـــی کور په آبادولو او دژوندا نه په نورو وسایلو کی مـــادی مرسته هم کوو په ویاړ ســره ژوند کولی شی او ددنیا پــه هرځای کی چی وی کو لـــی شی دخپلو خلکو، وطن او انقلاب دخدمت دپاره مـــلا وتړ ی موږ نه یوازی خپل هغه وطنوال **چی زموږ ددښمنانو پـــه دروغجنو او خائنانه تبلیغاتو غولیدلی وو بخښلی دی بلکی ددوی په پلارنی ګران وطـــن کی دهغوی دژوندانه تود هرکلی**

کوو او دوطن دخدمتګارا نــو په توګه دخپلو ټولو خلکو او خپلو هغو وطن پالو په ویـــاړ سره خدمت کوو چی په عزت اوپت سره په هرځای کی یـی چی غوښتنی وی دافغانستان په هرځای کی چی وغواړی خپل ژوند ته دوام ورکړی و طـــن دټولو هغو افغانانو دی چــی له خپل وطن له خپلی ویا ړلی تاریخی خاوری ګران افغانستان له خپلو خلکو اوله خپل انقلاب سره وفادار وی . هماغه شان زموږ ددښمنانو دغه خائنانه تبلیغات هــــم رسوا شوی دی او ټو له نړ ی یی وینی چی وایی په افغانستان کی دملی پانګه والو او ملـــی سوداګرو دپانګی اچولو مخـــه نیوله کیږی موږ نه یوا ز ی خپلو ملی پانګه والو او ملـــی سوداګروته ددوی دخد متګارانو په توګه بلنه ورکوو چی آزادانه او په ویاړ سره په افغا نستان کی پانګه واچوی هــــر ډول مرسته چی قانون او امکانا ت یی اجازه ورکوی نه سپمـــوو او په ویاړ سره یی سر تــــه رسوو پدی لحاظ موږ نـــن ستاسی ملی وطن پالو سوداګرو او ملی پانګه والو په ګډون د خپلو ټولو خلکو په وړانـــدی ولاړیو هرڅه چی وایو تا سی ته حساب هم در کوو موږ هغه شیبه متأثره کیږو چی زموږ له تاسی وطن پالونکو څخه هریو دخپل وطن دخپلو خلکو او د خپل ژوندانه په برخه کی بی اعتنا وی .

موږ هیڅکله ستـــاسی د بی اعتنایی هر کلی نه کوو او نه یی تائید وو هر څومره چی تاسی خپل ژوند خپل وطـــن او خپلو خلکو ته پام وسا تی او له هغو سره په پوهه او باور

> پدی کی شک نشته چی موږ په افغا نستان کـی داسی ټولنه جوړوو چی هرڅوک دخپل وس په اندازه دخپل قدرت او طاقت په اندازه کار و کړی دخپل زیار او کړا و له حاصل څخه دخپل ربړ او تکلیف سره سم ګټه واخلی

> هغه کسان چی ستاسی په او راندی یی په امپریالیستی سیالی سره ستاسی له تشبثاتو څخه ګټه وړله زموږ د د کار ګرانو او بزګرانو دښمنان هم وو او دی .

سلوک وکړی زموږ دهغو نـــی سبب او ستاسی دخد متګارانو دزیاتو مرستو بنه دلیل بلــل کیږی .

موږ او تاسی پوهیږو چـی دانقلاب پیل له ځان سره ځینی بی بندو باری راوړی ځینـــی بی اعتنایی احساس شوی کله کله زموږ له ځینو وطنوا لـــو سره اندیښنه پیدا شوه خـو ویاړو چی دافغانستان د خلکو دموکراتیک ګوند مخکی تردی چی له علاج څخه ووځی هغـه ته ملتفت شوویی ځیرلی ویی سنجولی او په خپلو انقلا بی اقداماتو سره یی دهــر ډول فردی دیکتـ توری دغیر قانونی سلوک او ددولتی کار کوو نکو دغیر مسئولانه سلوک مخــه یی ونیوله او تردی وروستــه زموږ له ټولو وطنوالو سره پوره ډاډ او باور شته چی پــــه افغانستان کی به هیڅوک زموږ دوطنوالو دهیڅ یوه وګړی په سر نوشت باندی لو بـــی ونکړی.

زموږ هریو وطنوا ل به په **پوره باور سره دملو د ملی تولیداتو په زیاتوالی او انکشاف** کی اغیزمنه برخه واخلی .

دوطن پالنی معیار دملی توب معیار ،دافغانستان دتولیدا تو **په پرمختیا کی برخه اخیستل دی .**

که چیری زموږ هــر یـو وطنوال کارګر دی که بزګـر روشنفکر دی که ملی پانګه وال یا ملی سوداګـر دافغانستان د تولیداتو په انکشاف کـــی دخپلی برخـــی اخیستنـــی د امکاناتو دفیصدی په تناسب په خپلی وطن پالنی باندی ویاړ کولی شی زموږ هر وطـــن پالونکی چی زیاتی ملی خلی کوی زیات زیار باسی چـــی ګران افغانستان پرمخ ولاړ شی او دهیواد دپرمختګ ډیر بنه معیار دتولیداتو زیاتوالی دی .

دتولیداتو په زیاتوالی کی زموږ هر وطن پالونکی ملــی سوداګر وی که ملی پانګه وال کارګر وی او که بزګر او یـــا روشنفکر یا د دولت کوم بل کار کوونکی هر څوک چی وی او دمصـــؤنیت، قانـــونیت او عدالت په فضا کی زموږ د هیواد تولیداتو ته زیاتـــه پاملرنه کوی او خپله برخــه زیاته اداء کوی ډیر زیـــات وطن پالونکی دی نو بیا هـم وایم زموږ او تاسی ټولـــو شعار دتولیداتو له زیاتوالـــی سره یوځای دی .

دتولیداتو زیاتوالی یــوه شیبه له نظر څخه نه لویږی.

دتولیداتو له زیاتوالی سره یوځای په مصؤنیت، قانونیت او عدالت له تولید څخه جلا د افغانستان دتولید په زیاتوالی کی له بر خـی اخیستو جلا دافغانستان پرمختګ، دافغا نستان دانکشا ف مصئو نیت، قانونیت اوعدالت شعا ر به هغو استثماری ټولنو شعار به ولری چی په هغو کی طفیلیان حکومت کوی .

مصـؤنیت، قــانـونیت او عدالت هغه وخت عملی معنـــی پیدا کوی چی زموږ ټول وطن پالونکی دخپل ګرا ن هیوا د تولیدی انکشاف ته هم متوجه وی .

تاسی وطن پالونکی او ملی پانګه وال، ملی سوداګر زیات امکانات لری چی په عمل کی خپله وطن پالنــه دافغانستان ټولو خلکو ته ثابته کړی خــو تاسی ټول وطن پالونکی دغه ترخه حقیقت ته هم متوجـــه کیږی همغه شان چی دوطن په ودانی کی دبرخی اخیستو امکان لری او دزیاتو ویاړونو دترلاسه کولو امکان لری او په عمل کی دخپلی هیـــواد پالنی په ښودلو کی زیـــات

ملی پانګه وال او ملی سوداګر زموږ دوطنپالو خلکو جزء دی

امکان لری که چیری څنګه پکی راځی په هماغه اندازه ستاسو مسؤلیت هم زیات دی اوتاسو په‌زیات مسؤ لیت سره دخپل تاریخ‌او خلکو په وړاندی دریږی چی دخپل وطن په ودانولو کی پراخه امکانات ولری اوپه هغی کی سستی او یا بی‌پروایی کوی نو خپل ستر مسؤلیت ته هم متوجه اوسی تاسو په داسی حالت کی یاست چی هر څوك ستاسو دهیواد پالنی اغیزه په ښه توګه احساسولی شی څکه دوطن په ودانولو کی مادی او څرګنده برخه اخلی هر څوك دا احساسوی چی تاسو زموږ دهیواد له ډیرو سترو وطن پالو څخه دډیرښه حالت په توګه په عمل کی په پانګی اچولو سره مادی ونډه واخیستله دغه راز دوطن هر وګړی چی تاسو پیژنی وینی چی تاسو دوطن په ودانولو کی دونډی اخیستنی امکانات لری خو خدای دی نه کوی که چیری دغه وظیفه ترسره نه کړی دخپلو خلکو دخپل وطن او خپل انقلاب په مقابل کی ستر مسئو لیت لری‌تاریخ تاسو له دی نظره تل محاکمه کولی شی او پوښتنه درنه کولی شی.

تاسو دتاریخ په مقابل کی په داسی حال کی سر لوړی کیدلی شی چی خپل ټول امکانات دوطن په آبادی کی په کار واچوی او موږ ټول او د دولت ټول کار کوونکی دغه حساب تاسو خپل تاریخ او خپلو خلکو ته و رکوو چی ستاسو دپانګی اچونی لپار ه ډیره ښه او لوړه زمینه برابره شوی ده .

موږ هم تاسو ته حساب درکوو، خپلو خلکو ته‌حساب ورکوو تاسی هم خپلو خلکو او تاریخ ته حساب ورکوی او موږ او تاسی یوځای په یو سنګر کی خپلو خلکو ته حساب ورکوو چی دهیواد په ودانی کی مو څرنګه برخه واخیسته یا تاسی ته دبرخی اخیستلو څه امکانات برابر شویدی چی تاسی دخپلو پلرونو له تودو احساسا تو نه په ډك زړه په وطنپالنی سره برخه واخیستله او خپل هیواد مو ودان کړ پدی امکان سره تاسی لکه څنګه چی دهیواد رښتینی بچیان یاست پدی هیواد کی په خپل ژوند ویاړی. وطن په تاسو ویاړی تاسو په وطن ویاړی. دغه ویاړنی ستاسو دهیواد پالنی په عملونو کی چی دخپل وطن په ودانولو کی مو برخه اخیستل دی څرګند یږی پدی خا طر چی موږ او تاسو ټول په تاریخی شیبو کی ولاړ یو نړی موږ او تاسو ته ګوری ګرانو هیوادوالو متوجه اوسی چی دافغانستان دخلکو سر نوشت یوازی ستاسو په انقلاب او زموږ او ستاسو په برخی اخیستنی پوری مربوط ندی دټولی نړی خلك په تیره بیا له بنګله دیش څخه تر آمو پوری ټول هغه کسان چی په دغه سیمه کی ژوند کوی وینی چی دافغانستان خلك څنګه کولی شی له‌هغی ستری انقلابی ادعاڅخه‌چی‌په‌نړی‌کی‌یی کړیده سر لوړی وو ځی او افغانستان دهغی ټولنی په لور پرمخ ځی چی دفرد لخوا دفرد استثمار پکی نه وی چی دخپل دغه لوړ ارمان په‌سرته رسولو سره دټولو ملی پانګه والو او ټولو ملی سوداګرو ژوند هغه پړاو ته رسیږی چی په نړی کی به له ډیر پرتمین بیرغ داوچت ساتلو دپاره چی په ویاړ سره رپانده وی کار کوی او مبارزه کوی دخپل وطن دآبادی او دخپل وطن ددفاع اودخپل انقلاب ددفا ع دپاره مبارزه کوی‌چی موږ او تاسی ټول دسولی او و طن ددفاع لپاره خپله مبارزه غوره کړیده مو ږ هیڅکله په چا باندی تیری نه کوو موږد خپل وطن دفاع‌کوو او دسولی دفاع کوو له‌دی امله ده چی دسیمی ټولو زیار ایستونکو ته‌اودسیمی ټولو ملی پانګه والو ته او دسیمی ټولو ملی سوداګرو ته ، دسیمی ټولو کارګرانو ته او دسیمی ټولو بزګرانو ته چی په‌میړانه‌اوویاړ سره مو اعلان کړیدی چی‌موږ او تاسو ټول په‌ووروری سره په ګډ سنګر کی دسیمی د سولی لپاره دګډ دښمن په مقابل کی جنګیږو چی موږ هر یو وکولی شو په ویاړ او ډاډ سره دخپلو هیوادو په ودانولو کی بوخت اوسو .

موږ خپله دغه ادعا په عمل کی ښیو. خو زموږ دوطن دښمنانو په موږ دا تحمیل کړی چی نن موږ او تاسو دوه وظیفی په مخکی لرو هم خپل وطن آبادوو او هم دخپلو دښمنانو په ضد جنګیږو زموږ دوسله‌وال‌پوځ قهرمانان دانقلاب ددفاع په سنګر کی ولاړ دی او زموږ او ستاسو د ټولو دښی دریغی هیواد پالنی له ملاتړ څخه برخوردار دی او ګوری ستاسو د ټو لو هیواد پالو او دافغانستان د ټولو وطنپالو دهیواد پالنی په رول سره ستاسی وطن آبادیږی او لا سمسوریږی .

له دی امله ده چی دوطن زړور بچیان او دوطن قهرما نان په ویاړ اوسرلوړی سره دوطن او انقلاب ددفاع په سنګر کی ولاړدی اودخپلو دښمنانو په خلاف یی خپلی سینی ډال کړیدی او په‌خپلو دښمنانو باندی په‌بی باکانه‌او قهرمانانه‌توګه ګوزارونه کوی او پرمخ ځی څکه وینی چی خپل ټول هیواد پالونکی یی یا په سنګر کی ولاړ دی اویا دهیواد په ودانولو کی هلی ځلی کوی خپل لاسونه تماکی کوی. خپل ټول مادی او معنوی امکانات د وطن په آبادی باندی لګوی، ستاسی پدی عالی تصمیم، ستاسی دوطن پالنی پدی احساس پدی ویاړلی رول سره چی تاسی ټول یی دوطن په آبادی کی لوبوی زه خپل‌ډیر د زړه له‌کومی‌اوله مینی‌ډکی‌مننی

پاتی په۵۳ مخ کی

او سوکاله ژوند سره سیالی وکړی په ویاړ او سرلوړی سره به ودریږی چی دوطن په آبادولو کی یی‌برخه‌اخیستی ده او زموږ دهیواد تاسی‌وطن پالونکی په پانګه اچولو او دخپلی ملی پانګی دپه کار اچولو له لاری او دخپلی‌پانګی په اچولو سره دملی پا نګه والو په توګه دسیمی او نړی دټولو ملی پانګه والو دپاره لکه څنګه چی ستاسی انقلاب سرمشق دی تاسی وطن پالونکی هم دملی پانګه والواو ملی سوداګرو په‌توګه‌سرمشق وګرځی.

موږ او تاسی په عمل کی ښیو چی دخپل ګران هیواد دخلکو دویاړلو اجزاوو په توګه خپل وطن آبادوو اود خپل وطن دآبادی دپاره سولی ته اړیو موږ له سولی سره مینه لرو موږ ټولی نړی ته اعلام کړیدی چی‌په افغانستان کی دثور دستر انقلاب په بری سره دربنتیانی سوله‌غوښتنی سور بیرغ هم دآسیا په زړه ګران افغانستان کی ورپیده او سر یی راوچت کړ او موږ ټول زموږ ټول کارګران زموږ ټول بزګران، زموږ ټول ملی پانګه وال، زموږ ټول ملی سوداګر دخپل دغه سره ملی

نن دافغانستان دموکراتیك جمهوریت دوطن دآبادی د پاره پنځه کلن پلان طرحه کړیدی

تبصره

شعار مصئونیت، قانونیت و عدالت یا تکیه گاه قابل اطمینان برای خلق

آوانیکه انقلاب اجتماعی و کارگری مترقی در یک کشور پیروز می شود و قدرت ازدست طبقات حاکمه ی مرتجع بدست طبقات مترقی وپیشرو انتقال میابد درپهلوی سایر مسایل مسأله‌ی خلق های زحمتکش و شریف برای موجودیت یک حیات مطمئن ازاهم مسایل است در افغانستان انقلابی که باپیروزی انقلاب کبیر ثور قدرت سیاسی از محافل ودسته های ارتجاعی (سلطنت دست نشانده فیودالیزم، بیروکرات های فاسد، وکمپرادوران محتکر و نمایندگان امپریالیزم «به کارگران، دهقانان وسایر طبقات واقشار مترقی ووطن پرست وبه نمایندگی آنها به حزب دموکراتیک خلق افغانستان (پیش آهنگ طبقه ی کارگر کشور» انتقال یافت وبا پیروزی انقلاب درین انتقال، قدرت بشکل انقلابی آن به جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان تاسیس یافت.

طوریکه همه میدانیم طبقات حاکمه ارتجاعی که قدرت را ازدست داده بودند آرام نشستند و به کمک ارتجاع وامپریالیزم بین المللی بنای توطئه ودسیسه و حتی تجاوزات بیشرمانه را نهادند ولی با پامردی خلق دلیر وزحمتکش ما این توطئه ها و دسایس نقش بر آب شده و می شود ودولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در پهلوی آنکه بشکل خستگی ناپذیر علیه دشمنان داخلی و خارجی خلق ما مبارزات پیگیرو دامنه داری را انجام داده وانجام میدهد یک لحظه هم ازشگوفان ساختن ورشد کشور غافل نبوده است جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان هم‌از نظرمادی و هم‌از نظر معنوی درجهت اعمار وآرامی جامعه وخلق ما تلاش می ورزد.

در تاریخ هفده ماهه انقلاب پیروزمند وشکست ناپذیر ثور، نقطه های بس روشنی را می‌توان دید فیصله های پلینوم کمیته ی مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و پیام خلقی قوماندان شجاع انقلاب کبیر ثور حفیظ‌الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان قابل تذکراست رفیق حفیظ‌الله امین در پیام تاریخی و خلقی شان که شام بیست و شش سنبله از طریق رادیو و تلویزیون خلق افغانستان ایراد فرمودند منجمله چنین می فرمایند: «خلق دلیر و شریف ما بعد ازین در مصئونیت کامل آزادی هاو حقوق دموکراتیک غیر قابل تجاوز که جهت منافع زحمتکشان را داشته باشند زندگی می نمایند تمام عناصر وسازمان های خود خواه وبدنام که زحمتکشان مارا به تشویش انداخته بودند نابود شدند وتغییر عمیق کیفی می نمایند ...حزب دموکراتیک خلق افغانستان پیش آهنگ طبقه کارگر کشور با اتکا به همبستگی شکست ناپذیر دهقانان وسایر زحمتکشان، جمهوری دموکراتیک افغانستان را در حالی رهبری می کند که‌از حمایت و سیع خلق زحمتکش ما برخوردار بوده و قوای مسلح قهرمان خلق، با شهامت و دلیری، بامردانگی و سر سپردگی و با احساس عالی وطن پرستی که از اجداد و رادمردان تاریخ پر افتخار خلق خود به میراث گرفته اند وبا درک عالی وعلمی حقانیت پیکار عادلانه رابه پیش می برند ...خلق ایجاد گر تاریخ، مهمترین پدیده های تکامل اجتماعی را با انقلابات اجتماعی پیروزمند بوجود میاورد... خلق ما افتخار عظیم بر خور داری ازخدمات صادقانه ی دولت خلقی خود را دارند...»

حال لازم است که پیرامون شعار خلقی مندرج درین بیانیه یعنی شعارمصئونیت قانونیت وعدالت بعدازآنکه طبقات زحمتکش و مولدجامعه قدرت حاکمه را بدست‌می‌گیرند موضوع مصئون بودن همه خلق از اهم مسایل اداره ی دموکراتیک محسوب می شود واین موضوع در پهلوی انکه خلق را تشویق می کند که با اطمنان خاطردر جهت آبادانی کشور خود دست بکار شوند عملی است مترقی وانقلابی چه در پرتوا رزش های انقلابی. انقلاب کبیر ثور علاوه ازآنکه دشمنان خلق سر نگون شده اند و برای ابد بگور نیستی سپرده شده اند و با هر نوع توطئه ودسیسه ی ارتجاعی وامپریالیستی مبارزه صورت می گیرد دولت خلقی بانیت خلقی وپاک خویش محیط امن ومصئونی را برای حیات خلق فراهم ومهیا می سازد. دولت خلقی ما شعار مصئونیت را از آن سبب بمیان کشیده است تا خلق ما با طیب خاطر و روح سرشار از علاقه مندی، عقب نگری های قرون متوالی را باکاروپیکار انقلابی ووطن پرستانه ی خود جبران کرده و خود را با کاروان تند روز ما ن همدوش سازند احساس مصئونیت هم چنان اجازه می دهد تا از تمام امتیازاتیکه قانون به افراد ارزانی داشته مستفید شده و هم چنان مکلفیت هایرا که به عهده ایشان است بسر رسانند. مصئونیت بمعنی اخص کلمه عبارت از حالتی است که دران افراد یک جامعه مطمئن می باشند که بدون ارتکاب کدام جرمی مجازات نمی شوند و نخواهند شد.

دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان مصئونیت رابشکل انقلابی ومترقی آن اعلام داشته است زیرا مصئونیت‌های موجود، در جوامع طبقاتی و بورژوائی مصئونیت نه بلکه آنارشی می باشد زیرا برای بهروری حیات خلق زحمت کش تنها مصئونیت سیاسی کافی نیست بلکه مکمل وروح اصلی آن مصئونیت مادی واقتصادی می باشد لذا مصئونیتیکه در پیام خلقی حفیظ الله امین منشی عمومی کمیتهٔ مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان ابرازواطمینان داده‌شده همان مصئونیت انقلابی ومترقی یعنی تامین رفاه مادی ومعنوی خلق های ساکن افغانستان می باشد پس برای خلق ما داشتن اطمینان ازیک زندگی مصئون به مثابه تکیه گاه مطمئن است.

واما قانونیت.

در پرنسیپ، قانونیت عبارت از شرایط و حالتی است که در تحت آن اعضای یک جامعه با مراعات احکام قانون کاملا آزادوبدون تهدید وتوبیخ حیات بسر ببرند و هیچ نیروئی نتواند بدون احکام قانون و خلاف احکام آن و بدون ارتکاب عمل خلاف منافع جامعه، آنها را تهدید نمایند. جمهوری دموکراتیک افغانستان با وضع قوانین و مقررات دموکراتیک و مترقی اساس این حالت را گذاشت و پیام خلقی حفیظ‌الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان که در آن علاوه از ارمغان های خلقی دیگر، شعار قانونیت نیز داده شده و به خلق واضح گردیده که در یک حالت قانونیت حیات به‌سرمی برند، این آرزومندی را تکمیل نمود حال دیگر خلق افغانستان با داشتن اطمینان از یک حیات آرام درپرتو شعار نوید بخش قانونیت کمرهمت بسته اند و شب و روز در تکاپوی ابادانی کشور خود هستند.

وهکذا شعار عدالت به معنی انقلابی کلمه نیز جزء پیام خلقی رفیق حفیظ‌الله امین می باشد.

عدالت به معنی مترقی کلمه عبارت از آن ودیعه ای است که طبق آن همه افراد جامعه در برابر قانون ومقررات حقوق ووجیبه ی مساوی یا نه داشته می باشند یعنی افراد جامعه از امتیازات و مکلفیت های قانونی واجتماعی مساوی و یا نه برخور دارند.

تطبیق شعار فوق باصداقت خلقی و مترقی از طرف دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان، حقیقتی است انکار ناپذیر.زیرا دولت خلقی، نماینده ی اکثریت قاطع وقریب به اتفاق‌همه خلق های ساکن افغانستان می باشد. دولت ها در جوامع طبقاتی واستثماری و غیر دموکراتیک بمثابه آلهٔ سرکوب زحمتکشان ووسیله بادار مشت های اقلیت مفت خوار است مگر قانون، حقوق‌ودولت درجوامع مترقی وانقلابی نقش بر عکس دارد یعنی درین جوامع دولت به معنی وسیع آن عبارت‌ازآلتی است بدست اکثریت خلق برای سرکوبی اقلیت های ناچیز استثمار گر واعمار جامعه بدون استثمار فرد از فرد وبالاخره جامعه‌ی بدون طبقات. حال برما و شما خلق هاست تا از دل و جان در راه تطبیق شعار مترقی وخلقی فوق یعنی مصئونیت قانونیت و عدالت بکوشیم زیرا، پیام‌خلقی‌حفیظ الله‌امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق‌افغانستان رئیس شورای انقلابی ولومړی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان‌بصورت کل وشعار مصئونیت، قانونیت و عدالت فوق به صورت مشخص به‌مثابه تکیه گاه قابل اطمینانی است برای همه خلق های ساکن افغانستان یعنی برای آنانیکه می خواهند وطن‌خودرا آباد سازند علیه ستم وظلم در منطقه و جهان مبارزه نمایند و جامعه فاقد بهره کشی انسان از انسان را اعمار نمایند.

به پیش در راه عملی نمودن هرچه وسیع تر شعار خلقی مصئونیت قانونیت و عدالت. زنده باد خلق. زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان



«...ردی وروسته خپل سری او بی سری‌دنـا رامـی احساس ا و د مصؤنیـت ...ستوالی‌اودخلکو په‌وړاندی ددولت دکارکوونکوپه‌نامه غیر مسوول چلند و نـه بیخی لـه ...ینخه ځی هیڅوك به‌له‌کوم جرم نه‌پر تـه‌بندی نشی.»

«دافغانستان دخلکو ددمو کراتیك گونـدمرکزی کمیتی عمومی منشی دانقلابی شورا ...ئیس اولومړی وزیر حفیظ الله امین له‌خلقی‌پیغام څخه» .

شنبه ۱٤میزان ۱۳۵۸ ـ٦ اکتوبر۱۹۷۹



عکاسی فریـد

***

پشتی اخیر دهقانان را درحالت استفاده‌از ماشین زراعتی نشان میدهد.

عکاسی قاسم‌صاعد

زموږ خلك اوس دمصوونیت، قانونیت اوعدالت ترشعار لاندی دنوی ژوند په لور ډاډه روان دی

له‌کوم وخت راهیسی چی دافغانستان په ...قهرمان او حماسه هستوونکی هیواد کـی دافغانستان دخلکو ددموکراتیك گوند (دهیواد ...دکارگری طبقی مخکښ) دپرله پسی اونه‌ستړی ...کیدونکو مبارزو په نتیجه کی د۱۳۵۷ کال د ...ثـور ستر او ځنځیر ماتوونکی انقـلاب ...بریالیتوب ته رسیدلی دی زمونږ په خلکوکی په ډاډه او هوسا راتلونکی باندی پوخ باور ...پیاوړی شویدی.

...که د افغانستان ددموکراتیك جمهوریـت ...جیم کلن انقلابی عمر ته یوځغلند نظرواچوو ...نودابه راته څرگنده‌شی چی‌پدغه انقلابی‌عمرکی ...زمونږ خلقی‌دولت دافغانستان‌دخلکو دموکراتیك ...گوند په لارښوونه ددی لرغونی او سپیڅلی ...ټاټوبی دقاطع اکثریت په گټه داسی کارونـه ...کړی دی چی دتیرو ورستو او فاسد ورژیمونو په ټول عمر کی نه وو ترسره شوی .

ددی ټکی‌په پوره‌درك سره‌چی خلقی‌نظامونه ...باید دخلکو هراړخیزه سوکالی او هوساینه په پام کی ونیسی او دخلکو ټولو معقولـو ...غوښتنو ته دامکان ترپولی‌پوری مثبت ځـواب ...ورکړی. دثور دستر انقلاب زړور قومـاندان ...دافغانستان دخلکو ددموکراتیك گوندمرکزی ...کمیتی عمومی منشی دانقلابی شورا رئیس ...اولمړی وزیر حفیظ الله امین د ۱۳۵۸ کال ...دسنبلی په ۲٦ په خپل خلقی پیغام کـی ...دخلکو دهو ساینی او دخلـکو دمصوونیت او خلکو ته دعدالت او دقانونیت دتامین پرمساله ټینکار وکړ او زمنه یی‌وکړه ډیرژربه پـه گران افغانستان کی ددموکراتیك جمهور یت اساسی قانون جوړ شی‌او زمونږ خلك به‌ددغه کارگری نظام داساسی قانون دارزښتونوپه رڼادخپل هیواد دسوکالی‌اووطنوالو دهو ساینی له‌پاره دمصوونیت قانونیت او عدالت څخـه په ډکه فضاکی کارو کړی .

دثور دژغورنده انقلاب قوماندان په خپل خلقی پیغام کی په یوه ټولنه کی دقانونیت دضرورت په باب وویل :

(قانونیت په ټولنه کی یو حتمی ضرورت دی هر څومره چی دقانونیت په لاره کی‌تکامل کوی په یوه داسی ټولنه کی چی خلقی نظام ولری ډیره ښه قانونیت داساسی قانون پـه چوکات کی تامیندلای‌شی.)

دافغانستان دخلکو ددموکراتیك گونـد دمرکزی کمیتی عمومی منشی دانقلابی شورا رئیس او لومړی وزیر حفیظ الله امین ددی ټکی په پوره او علمی درك سره چی خلك له مصوونیت ، قانونیت اوعدالت څخه په ډکـه فضا کی په ښه او ډاډه توگه دبی طبقاتـو ټولنی دجوړیدو پـر خوا وړاندی تللی شی ډیرژر ددغه انسانی شعار (مصوونیت)قانونیت او عدالت) دتطبیق په غرض‌داساسی قانـون دطرحی او تسویدله پاره یی دافغانستان د خلکو ددموکراتیك گوند دمرکـزی کمیتی د سیاسی بیرو دغونډی په ترڅ کی ډیر ژربو- کمیسیون موظف کړ تر څودغه کمیسیون د اساسی قانون په‌جوړیدو سره زمونږ په‌ټولنه کی‌چی اوس یکښی دمصوونیت، قانونیت او عدالت ښې هر خواته ځلیږی لاځپری کړی اوددی حماسه هستوونکی او قهرمان هیواد هر فرد په ډیرویاړسره دکارگری‌نظام‌دانقلابی قانون دارزښتونو په رڼاکی‌دخوندیتوب څخـه په‌لاډکه فضاکی دعدالت اوقانونیت له خواږو څخه خوند واخلی .

اوس زموږ ددی قهرمان ټاټوبی‌ټول سپیڅلی خلك دمصو نیت، قانونیت اوعدالت دشعارپه عملی کولو پوره باور او ډاډ لری او هریو ددغه شعار دعملی کولو او دیوی بی استثمار ټولنی دجوړ یدوله پاره دسراودمال ښندنی ته چمتودی .

وړانده دمصوونیت، قانونیت اوعدالت‌دانسانی شعار دلاښه غوړیدو او تطبیق په لور .

گفت و شنودی با شاگردان ممتاز لیسهٔ عایشه درانی

به سلسله گفت وشنود های اختصاصی ماباشاگردان ممتاز لیسه ها، **این هفته پای** صحبت دانشجویان ممتاز لیسه عایشه درانی **می‌نشینیم وباب سخن راپیرامـون درس و** مدرسه می گشاییم ورشتهٔ سخن رادراختیار شاگردان برگزیده ، وبا استعداد لیســه عایشه درانی میگذاریم کــه ببینیم ایـن شاگردان جوان وهوشمند در مورد درس و تعلیم چه نظر دارند ؟ وچه تحولاتـی رادر بنیاد آموزشی ، خواستارند وچــه آرزو و خواست دارندکه درزیر دل، آرمان تحققش رامیکنند **وسر انجام چه پیام وسخنی بـه** هم صنفان خود دارند ...

این شما واین هم گفت وشنود ویژه یی ماباشاگردان لیسه عایشه درانی ....

صحبت را باشاگردممتاز ، کوکب صمدی، متعلم صنف دوازدهم ب اجتماعیات می‌آغازیم واز او میپرسیم که شما بحیث شاگرد نمونه وممتاز راز موفقیت خویش رادر چه میدانید؟

** بصورت کلی وعمده، راز موفقیت من وهر شاگرد دیگر در گرو زحمت و پشتکار است . اگر زحمت وکوشش برای خواست خویشتن مبذول داریم ، خــواه ناخواه بـه موفقیت میرسیم ....

* پاسخ روشن وقاطع ارایه کـــردید ... **حال، ازریفورمهای آموزشی چیزی بگو ییـد؟**

** بسیارخوب، در گذشته، شاگرد ومعلم را دیواری ازهم جدا میکرد ونحوه تـدریس معلم به گونه یی بودکه دیکتاتورانه بود ، شاگرد جز اطاعت وفرمانبری حرفی نداشـت که بگوید ، ولی بهتر است که بگـویم ، حرفی داشت که بگوید ، بلکه یارای گفتن رانداشت وانتقاد و اظهار نظری اصلا مطرح نبود وچه رسد به اینکه اگر میگفت : معلم صاحب، من بانظرشما، هم عقیده نیستـم . میدانید چه میشد ؟ شاگرد از صنف اخراج میشد وبه اسم شاگرد نالایق و متمردمحسوب میگردید ... اما حال چنین نیست ، شاگرد حق پرسیدن را دارد، حق نظر دادن را دارد وبالاخره حق انتقاد کردن را دارد ...

* امیدوارم روش معلمان و استادان ، در مقابل شاگردان، همینگونه باشد وجز ایـن **انتظاری نیست، بەدنبال سخنان خود ادا مه** میدهد :

تدریس علوم سیاسی گام مثبت دیگریست درروشنی اذهان شاگردان جوان که فریـب ایدیولوژی های ضد مترقی را نخورندوخوبتر درك کنندکه حقیقت کدام است ودروغ چیست؟

* راست بگــویید، از انتقاد خوش مـ... می آید ؟

** همینطور که میگویم، خوب اسـت ... بسیار عالیست.. اشعارش دردی داردوغصه‌ی... پیامی دارد ومطلبی .

* تشکر. وبگویید چه نوع کتابهـــا میخوانید ؟

** چندکتابی بیشتر نخوانده ام وازآنجمـ... «این است مذهب من» اثرگاندی .

* امیدوارم این نقیصه را جبران کنید ... بیشتر بخوانید وتنهابه دروس مکتب اکـ... نکنید که ضعف فکری بارمی آورد .

** همینطور میکنم ...

رشته کلام رابه اختیار شاگرد ممتاز دیگـ... لیسه عایشه درانی میگذاریم که خودرا چنیـ... معرفی کرد :

اسمم گــل سیما است، ومتعلم صنـ... دوازدهم الف رشتهٔ ســـاینس عایشه درانـ... میباشم .

* بسیارخوب، حال بگویید کـــه برای شاگردان تنبل چه گفتنی دارید ؟

** میگویم‌که دروس خودرابدقت بخوانـ... وکار امروزرا، که همانا دروس شان باشد **بەفردا نگذارند کەفردا رادروس دیگر و کـ...**



زبیله نایب خیل شاگرد ممتـاز



فاطمه سلیم شاگرد ممتاز



شفیقه الله یار پخلاشاگرد ممتاز

* **ولی عده یی از شاگردان عقیده دارند** که اگر استعداد نباشد کوشش وتلاش بی‌ثمر است وبه سخن دیگر کوشش وتلاش گویی وسمه برابروی کور، کشیدن است، چه نظر دارید ؟

** موافق نظر این شاگردان نیستم کــه **استعداد رابهانه قرار میدهند و گناه غفلـت** وسهل انگاری رادر نداشتن استعداد وحضور **ذهـن حوالت می کنند ... بـاری ازادیسن** مخترع برق، مردهزارچهره‌یی علوم، پرسیدند که اینهمه اختراعات شگفت آور ودرد بخور را مرهون چه میدانی ؟ او گفت مرهــون ۹۸ در صد کار وپیکار وکوشش وپشتکار .. مجددا از او پرسیدند ، مگر استعداد چه ؟ گفت : در اختراعات من دو در صد نقش دارد که آنهم چشمگیر نیست، از اینرو سخـن سهل انگاران یاوه وبیهوده است .

وبااین محك خوب میتوانند همه چیز را به درستی آن دریابند وقضایا را سبك وسنگین کنند وحرفهای دیگران را باآن معیار هــا **بسنجند کەآیا درست است یــا غــلط ؟**

* **گاهی مجله ژوندون را میخوانید، واگر** میخوانید کدام صفحات آنرا می پسندید ؟

** مجله ژوندون را همیشه میخوانم وبه طوری میخوانم که صفحات آنرا از صفحه یك به دو ورق نمی زنم ونمی خوانم بلکه مجله را ازوسط میگشایم وراسا به صفحه گلهای سرخ توقف میکنم وسر تاپای ، تمـــام‌اشعار آن صفحه را میخوانم ولذت میبرم و بعــدا بالترتیب از آغاز شروع میکنم وصفحات‌دیگر آنرا میخوانم .

* از نظر شما، اشعار این صفحه چگونه است ؟

** بسیار خوب، بسیار عالی ...

دیگریست که آنگاه عقب می افتند و آهسـ... **آهسته** بیشتر عقب می افتند وجبران مــافا...

گذشته را کرده نمیتوانند واز اینرو در رو... امتحان بدبختانه ناکام می گردند . به ایـ... ترتیب بهتر است که امور کار و زندگــ... را با تقسیم اوقاتی منظم کنیم تا همه چـ... بروفق مراد انجام یابد .

* چه نوع کتابها مطالعه میکنید ؟

** بیشتر مضامین ساینس - بیولوژی کیمیا، فزیك - رامیخوانم واوقات بیکاری با خواندن روزنامه انیس میگذرانم .

* خوب میکنید، ولی کتاب وروزنامـ... خواندن کار تفننی نیست . باید تنها ... بیکاری تانرا کتاب خواندن نگیرد بلکه چو... نیاز وضرورتی به آن نگاه کنید ودربرنا... زندگی جایی برای آن وقف کنید وازخواند... کتابها استفاده برید .

* فعلا ازتغییرات آموزشی چیزی بگویید؟

** بعداز انقلاب کبیر ثور تغییراتی در ساحه تعلیم وتربیه به‌مشاهده رسیدکه **درخورد یادآوری است• ازآنجمله باز گردیدن** مجدد درهای مکتب بروی شاگردانیکه به‌اسم کانکور صنوف هشتم از درس و تعلیم باز نگهداشته شده بودند ودیگر تدریس علوم سیاسی در لیسه ها که برای آگاهی‌وشناخت **شاگردان کاریست‌عاقلانه ودر خورقبول•**

* رمز موفقیت وپیروزی خویش را در چه می جویید ؟

** ازنظر من موفقیت یك شاگردوبخصوص **از خودم ، در تلاش و کوششی است که برای** یك هدف معین صورت میگیرد مثلا از دوره **مکتب مثال می آورم که هدف ما فرا گرفتن** دروس و در نتیجه موفقیت ماست . هرگاه همه کوشش در دور همین هدف بچرخد با **قاطعیت** میتوان گفت که کامیابی وپیروزی ازآن ماست ، چونکه برای آن زحمت کشیده ایم، **تلاش** ورزیده ایم ، ولی در غیرآن ....

* راست میگویید وشاگردان همسن وسال **خودرا خوب‌مشوره‌دادید،چونکه هدف‌روشن‌است** ورسیدن به آن فقط به خواستن بستگی دارد



کوکبه صمدی شاگرد ممتاز



نظیفه شاگرد ممتاز



گل‌سیما شاگرد ممتاز

وخواستن از سویی نیم توانستن است یعنی وقتیکه میگوییم میخواهیم نیم توانستن‌انجام یافته است مشروط بر اینکه واقعا بخواهیم نه اینکه بخواهیم •بگوییم **وهیچ‌کار وکوششی** انجام ندهیم •**واضحاًکه موفق‌نمی گردیـــم•**

* شماخودرا‌معرفی‌میکنید•؟

** بلی، نامم نظیفه است، ومتعلم صنف یازدهم ج رشتهٔ اجتماعیات لیسه عایشه‌درانی میباشم .

* چند سال میشود که اول نمبر صنف خود استید وچطور شد ایـــن موقعیت را حفظ کنید ؟

** از صنف اول تاحال اول نمبر صنـــف خود‌داشتم که دلیلش درس خواندن زیاد در حرکات یك تقسیم اوقات معین است و از سوبی هم تشویق ومهربانیهای فامیل است که مرا بیشتر از بیش قوت وآمادگی میدهد تاموقعیت گذشته را حفظ کنم ودایم وپیوسته اول نمبر باقی بمانم ...

* تاثیر انقلاب کبیر ثور رادر بهبوددروس **چگونه توجیه میکنید ؟**

** **قابل یاد آوریست که بعد از انقلاب‌کبیر ثور تغییرات شگرفی درساحه‌تعلیم وتربیه** بوجود آمده است که‌میتوان از لغو کانکور منحط وبی اساس صنوف هشتم نام برد کـــه شاگردان جوان‌را درحین بالند گی وشگوفانی از دانش اندوزی دور میساختند ..

بعد از انقلاب کبیر ثور ، تمام مؤسسات مسوول درگسترش سواد وتربیه مجدد جوانان مناسب با خواست زمان کمر همت بستند و سازمانهای را به‌راه انداختند که درتنویر اذهان جوانان نقش انکار ناپذیری دارد ، میتوان ازسازمان خلقی زنان وسازمان خلقی جوانان طور نمونه یاد کرد .

* از مجله ژوندون چیزی بگویید کـه آیا میخوانید یا نه ؟

** بلی ، مجلهٔ دوســت داشتنی ژونـدون را میخوانم وصفحه جوانان آن خیلی موردعلاقه و پسندم است .

* چه انتقاد واظهار نظری درجهت بهتری مجله دارید ؟

** فعلاکه‌عیبی نمی‌بینیم تاچیزی بگویم ... **تنها یك کمی ناوقت از طبع می برآید کـــه** علاقمندان را قهر میسازد .

* خدا نکند که دوستداران مجله قهروآزرده گردند اما به‌پاسخ شما باید بگویم کـــه مسأله طبع وچاپ مجله بدوش اعضای مجله ژوندون نیست واین کاربه اهتمام مطبعه دولتی انجام می‌یابد که‌گاهی‌به‌نسبت تراکم کارهای چاپی ازوقت معینه آن‌دیرتر بچاپ میرسد و از اینروشکایت دوستان مجله‌رافراهم میکند **که چرا مجـــله ژوندون وقت تـــراز** چاپ نمی برآید وراست هم میگویند ، آخر **مجـــله هفـــتگی است نه ما هوار ! از این بعـــد به همت و همـــکا ری** بیشتر مطبعه دولتی کوشش میکنیم تا این نقص را نیزبرطرف کنیم وخوانندگان خوب خود را راضی نگهداریـــم .

از دختر دیگری میپرسم که‌خود رامعرفی کند واو درجواب میگوید :

اسمم فاطمه سلیم است وشاگرد صنـف یازدهم بساینس لیسه‌عایشه درانی‌میباشم..

* خوب فاطمه سلیم ، آیامیشودکه کلید **راز موفقیت‌وپیروزی تان‌رابه‌دیگران‌هم بدهید؟**

** **چرانه • این کلید رافقط ، مطالـب** زیر میسازد :

- داشتن یك تقسیم اوقات روزانه .
- خواندن درسها بصورت همه روزه .
- مرور درس های گذشته .
- پرسیدن برای بیشتر فهمیدن .

* تفاوت درسی راباگذشته چگونه‌ارزیابی میکنید ؟

** در گذشته، در قطار مضامین، مضمونی بنام علوم سیاسی نمی خواندیم واز اینـــرو باسیاست سروکاری نداشتیم ولی بعدازانقلاب کبیرثور برای سیاسی ساختن مردم، آموزش **علوم سیاسی درمدرسه ها صورت میگیرد که شاگردان جوان مارابس بکار می آیـــد •••** جذب بیشترشاگردان دوازده پاس مابـــه پوهنتون و زمینه ایجاد کار به شاگـــردان فارغ‌التحصیل صنوف دوازده، اقدام دیگریست که بانحوهٔ تعلیم وآموزش گذشته تفـــاوت شگرف داردکه باید یادآوری کرد ..

* غیر دروس مکتب، دیگر چه مطالعـــه کرده اید ؟

** کتاب معروف بینوایان ویکتورهوگـــو وچند کتاب دیگر را خوانده ام که نامش در خاطرم نیست .

* بیشتر بخوانید و چیز های دیگـــری **بخوانید وبخصوص شاگـــردان همصنف و همقطار خویش‌رابه‌کتاب‌خواندن علاقمندگردانید** که همه بسوی کتاب خواندن بسیج شونـــد وسراغ کتابخانه هارا بگیرند وگردگیـــری از کتابها بکنند که برویشان خاك و غبـار نشسته است وبقول برشت «ای آنکه بی - **خانمانی، درپی درس ومدسه باش!**

ای آنکه ازسرما می لرزی، چیزی بیاموز!

ای آنکه گرسنگی می کشی، کتابی بـه دست گیر! این، خود سلاحی اســـت ....»

یعنی اگر کتاب خواندیم عامل وعلت اصلی را پیدا میکنیم ودیگر از گرسنگی وبیخانگی رنج نمی بریم واز همه چیز واقف میگردیـــم که چرابی خانه مانده ایم وچرانانی بـــرای **خودن نداریم• آنوقت با خواندن کتاب و یا** درست فکر کردن نخ اصلی رادرمی یابیـــم ومیدانیم که‌کی مارا استثمار کرده بود که تاهنوز اثرات آنرابه رای العین می بینیم .

آرزو دارم‌که هم نظر باشیم و اختلافی دربین نباشد .

** **چرا، واقعا همینطور است•**

دختر ممتاز وجوان دیگری را به شمامعرفی میکنیم‌که اسمش زبیله وتخلصش نایب خیل وشاگرد اول نمبر صنف دهم رشتهٔ اجتماعیات عایشه درانی است .

اوبه پاسخ سوالی چنین گفت : رازموفقیت وپیروزی من دردرك وفهمیدن دروس اســـت **بطوریکه درس ها رانکته به نکته ومو بمـــو** فرا نمیگیرم بلکه لب وفشرده آنرا از بیانات معلم وخود کتاب استخراج میکنم ومی آموزم نه اینکه طوطی وار ونادانسته به اصطلاح «پخپو» کنم‌که چندی بعدبه فراموشی سپرده شود. در پهلوی اینها از تشویق پدرم باید **گفت که مرا همین** تشویق‌اوبسیار یاری‌کرده **است ونیم ازموفقیتم** رامرهون احسان و لطف **ومرحمت اومیدانم که‌باری نیـز، در اینـــجا ازاو تشکر میکنم .**

* تاثیر انقلاب کبیرثور رادر ساحهٔ تعلیم **وتربیه چگونه توجیه میکنید ؟**

** ازنظرمن، عمده ترین تاثیر انقلاب‌کبیر **ثور برداشتن کانکور** کور وبی ارزش صنوف **هشتم بودکه جوانان مارا درسن وسالـــی از** مدرسه خارج میکرد که هنوز شناخت درستی دربین **نیك وبد** نداشتند وسر گردان و بی **پناه، آن** نونهالان جوان مارابه سوی لجنزار **کثیف** مفاسد اخلاقی را هنمایی میکردنـــد. درآینده آن جـــوانان بار دوش جامعـــه میگردیدند ... لیکن امروز جای شکـــرش باقیست وآن به‌گونه یی که از همه شاگردان کانکور زده دعوت گردید تا به پشت میز **درس بنشینند ودانش اندوزند ونیروی‌سازنده** شان به هدر نرود .

نظر دیگرم اینستکه تدریس علوم سیاسی درجهت تنویر اذهان شاگردان لیسه هابسیار موثر است وشناخت بهتری به شاگـــردان میدهد تاهمه چیز را بهتر وخوبتر بدانند و بفهمند .

* در مورد مود وفیشن چه نظردارید ؟

** یگانه چیزی‌که باعث عقبمانی و پسمانی مامیگردد، همین مودوفیشن‌است ... دانشجوی مکتب بیش از آنکه درس بیاموزد به پای **آیینه، عبادت میکند وبه ضرب تبلـــیغا ت** تجاری سرمایه داران جیب بر، گاهی چند **پطلون به‌تن میکنند وزمانی چند مینی‌ژوب•••** وصباحی دیگر ماکسی ژوب .. هر لحظه به **طبل فروشند گان مال به قسمی ورسمی‌لباس**

بقیه‌درصفحه۵۷

قالین افغانی تاهنوز اصالت زیبایی ونفاست خودرا حفظ کرده است



قالینچه جای نمازی که‌خیلی ظریف بـافته شده

قالین یکی از تولیدات عنعنوی و خیـلی قدیمی کشور ما است واز جمله اقلام درشت صادراتی کشور عزیز ما افغانستان محسوب میگردد .

از نگاه سیر تاریخی در دورهٔ های قبـل از اسلام درزمان سکندر مقدونی و در دورهٔ اسلام مخصوصا د عصر غزنویان خاصتا در ام البلاد (بلخ امروزه) قالین منحیث فـرش وسامان زینتی منزل مورد استفاده قرار می گرفت. وبعدازآن طی قرون متمادی درصفحات شمال مملکت پخش گـردیده وازآن جابه حواشی شمال غربی وغرب مملکت ما ترویج گردیده .

صنعت قالین در افغانستان در طول سده‌ها همواره در تحول بوده ودر قرن های هفده و هجده میلادی انکشاف زیاد نموده است .

ازشواهدی که بدست آمده می رساند که این صنعت ظریف وهنر مندانه کـه بنابر شواهد تاریخی ابتدا روی احتیاج و رفـع مشکلات بوجود آمده اساسا به اقوام کوچی وسوار کار مربوط میشود که از اینرو شرط اساسی ومهم این صنعت ظریف‌وپرمایـه‌را رمه داری وداشتن پشم کافی که قابلیت‌بافت آنرا داشته باشد میدانند . اهمیت تاریخی دوهزار سال قبل قالین که نیلی وسرخ به صفت رنگهای اساسی شمرده میشود درکتاب انجیل آمده است واین امر قدامت این‌صنعت ظریف را می رساند .

قدیمی ترین قالینچه، جای نمازی است‌که درموزیم صنایع مستظرفه اسلامی در قاهره موجود است که در (۹۰۳) هجری در خراسان بافته شده است . اصالت قالین های افغـانی در طول قرن ها حفظ شده است واین امراز جمله خصوصیات وویژگی های این صنعـت عنعنوی در کشور ما است .

قالین های افغانی با زیبایی ونفاستی که دارد حتی درقرن نهم‌میلادی از جمله بهترین اشیاء زیبا وزینتی محسوب میگردید چنانچه اعراب در دورهٔ سامانیان بهترین تحفه وهدیه را قالین ویا قالینچه های افغانی میدانستند ازهمین رو در دربا سلاطین آن عصر گرانبها- ترین اشیاء قیمتی قالین افغانـــی بشمار میرفت .

قالین افغانی درطول تاریخ دیرپای خـود باوجود یکه تحولات زیادی را دیده است باآنهم اصالت وزیبایی ونفاست خودرا حفـظ کرده است وهمیشه از جمله بهترین اقلام صادراتی کشور بوده و مقام خویش را همچنان حفظ نموده است .

خریداران قالین وعلاقمند ان آن عـلاوه ازدوام وزیبایی ونفاست قالین افغانی رنگهای زیبایی آنرا می پسندند . مخصوصا رنـگ سرخ ودیگر رنگها که هرگز مرور سالها تحولات جوی بر آن تاثیری وارد نمی سازد مورد پذیرش علاقمندان این صنعت اند .

باید خاطر نشان کرد که در زمان هـای قدیم برای رنگ آمیزی قالین ازالوان مختلف استفاده میشد .

الوان از مواد طبیعی ومخصوصا ازگـل وریشهٔ نباتات استحصال میگردید و همیـن خاصیت پردوام این رنگ ها است که ارزش قالین های افغانی را در مارکیت های‌خارجی بلند برده است .

نقش ونگار واشکالی‌که در قالین افغانـی بکار برده میشود بیشتر صبغه محلی داشته وخاص خود کشور ماست یعنی در قالین‌های افغانی کمتر میتوان دیزاین های خارجی را دید از همین رو اصالت قالین های افغانی در طول زمانه هاحفظ گردیده .

گفته میشود که در بسیاری از قالین های افغانی از تابلو های میناتوری کار گرفته و استفاده بعمل می آید . ریزه کاری های که در قالین های افغانی دیده میشود بیانگر این حقیقت است .

میگویند قالین های افغانی دیزاین هـای متنوع وبنیاد هنر خیالی میراثی داشته یعنی تخنیک رهنمایی شده بـخصوصی نـدارد و دختران وقالین بافان توسط رهنمایی هـا ی والدین شان ویا اسلاف شان تمام جـریان وکار را ازآغاز تاانجام رسیدگی میکنند واز سینه به‌سینه واز نسلی به نسلی دیگر باقی می ماند . به همین ترتیب این فرآوردهٔ که صنعت وهنر هردو در بوجود آمدن آن دست هم داده وایجادگر آن است تا امروز توسط هنرمندان که با پنجه های هنر آفرین شان قالین می بافند وکوشش وتلاش می ورزند تا این فرآوردهٔ هنری را به بهترین شکل آن عرضه نمایند تا امروز جریان‌دارد.

برای تهیه راپور تازی سری به‌دکان‌هـای قالین فروشی میزنم . قالین های خوش‌رنگ وخوش بافت که با هنرمندی خاصی بافتـه شده است توجه مرا جلب میکند ازفروشندهٔ قالین می پرسم این قالین چه نام دارد ودر کجا بافته شده است ؟

میگوید : این قالین راکه میگویید مور نام دارد البته موزیك تازه است که دراندخوی بافته شده .

آیامور در دیگر مناطق کشور ما بافتـه میشود ؟

چرانه ، بلی دراندخوی، دردولت آباد ، در بلخ ، هرات وغیره ...

این قالین ها (مور) بادیگر قالین ها چه تفاوتی دارد ؟

شما بگویید چه تفاوتی دارد ، منکه جز رنگ ریزه‌کاری و نفاست آن کدام تفاوت‌بـا دیگر قالین هانمی بینم، پس می‌خواستید چه تفاوتی داشته باشد .

به قالین فروشی دیگری سر میزنم ایـن قالین فروشی هم قالین های زیبای دارند . چند مشتری که یکی دو قالینچه را بادقت نگاه میکنند وگاهی به روی آن دست‌میکشند ودرقسمت قیمت‌آن با فروشنده چنه میزنـند سرگرم معامله اند . پس از چند دقیقه ای سودای آنها میگیرد وقالینچه ها بفـروش می رسد. از فروشندهٔ قالین در مورد قالین هایش، در مورد بازار قالین سوال میکنم .

میگوید: بازار فروش قالین خـوب است

می پرسم بیشتر مشتری هایت چه‌کسانند؟

جواب میدهد : کسانیکه آرزومند خرید قالین اند وبیشتر مشتری هاهم سیاحین‌خارجی میباشند .



طرح های که درقالین های افغانی بکـارمیرود خیلی زیباست



قالین های افغانی روز بروز ارزش خودرامی‌یابد

صنعت‌قالین در افغانستان در طول سده‌ها همواره در تحول بوده ودر قرنهای ۱۷-۱۸ میلادی انکشاف زیاد نموده است

می‌پرسم قراراطلاع یکی از محصولات مهم صنایع دستی کشور قالین است که به پیمانه وسیعی بخارج صادر میشود در این مورد نظرت چیست ؟

- بلی، در این جای شکی نیست که مهم ترین صنایع دستی کشور ماراقالین میسازد. وباید برای بدست آوردن اسعار به خارج صادر گردد .

چه چیز در مورد فروش وبازر یابی قالین هاکمك میکند ؟

تبلیغات دامنه دار برای بازاریابی قالین در داخل وخارج خیلی ها پراهمیت است .

آیا گفته میتوانی اتحادیه قالین در کدام سال تاسیس شد؟ خوب بیادندارم، فکرمیکنم درسال ۱۳٤٦ باشد.

درمورد نمایشگاه های قالین در داخل وخارج چه نظرداری ؟

نمایشگاه های بین المللی چه در خارج باشد ویادر داخل برای بازار یابی قالین های ماخیلی ها موثر است وبرای شما معلوم است که تبلیغات واعلانات در قسمت فروش هر اسعه موثر است .

در مورد قالین های ماشینی چه نظرداری؟

آیا قالین های ماشینی خطرهٔ برای قالین های افغانی نیست ؟

من به این عقیده هستم که خریدار هرچیز خوب وعالی را نسبت به چیزیکه کمترارزش داشته باشد ترجیح میدهد. درست است که قالین های ماشینی نسبت به‌قالین های که بادست بافته میشود ارزان ترتمام میشود ولی هیچگاه جای قالین اصیل افغانی را گرفته نمیتواند ازهمین رهگذر است که باوجود قالین های ماشینی که در جهان بافته میشود ولی علاقمندان قالین های افغانی کم‌نشده است.

قالین های‌که بادست بافت شده چه‌تفاوتی باقالین های ماشینی دارد ؟

مهمترین تفاوت بین قالین های که بادست بافته میشود و قالین های ماشینی دوام ورنگ دیزاین وزیبایی قالین افغانی است که هیچ قالین خارجی نمیتواند با آن همسری کند . دوام قالین افغانی را هیچ قالین دیگر ندارد واین در عمل ثابت شده .

در موردتاریخچه قالین چه معلومات داری؟

قالین در کشور ما تاریخچه خیلی قدیمی دارد ، تاریخ سرزمین ما از گذشته های بسیار دیر شاهد استعداد های فطری‌ونبوغ مردمان مابوده که ما اثرات آنرا همیشه با وجود ساحه خیلی محدود شان مشاهده میکنیم .

تاجای که اطلاع دارم شناختن قالین کار ساده نیست یعنی هرکس نمیتواند قالین خوب را از قالین خراب تشخیص نماید . شماچه اندازه معلومات دراین قسمت دارید ؟

این یك واقعیت است که هرکس نمیتواند قالین را بشناسد یعنی قالین خوب را ازقالین بدتمیز نمایند. این کار تجربه زیادمیخواهد. من خود قالین بافم وازاین هنر تا اندازهٔ دسترسی دارم . بعضی ها ممکن است به‌این هنردسترسی نداشته باشند و لی میتوانند قالین خوب را از قالین خراب تمیز نمایند .

گفتید قالین خراب، چرا میگویید خراب منظورم این نیست که قالین های خراب هم داریم. ومی بافیم، منظور قالین های درجه‌دوم سوم وحتی چهارم است .

در مورد قالین های درجه سوم وچهارم چه عقیده داری ؟

یك مطلب راباید به‌صراحت خدمت تان عرض کنم که ادنی ترین قالین ما ازبهترین قالین های ماشینی برتری دارد . هم ازنگاه رنگ، وهم ازنگاه دوام خود .

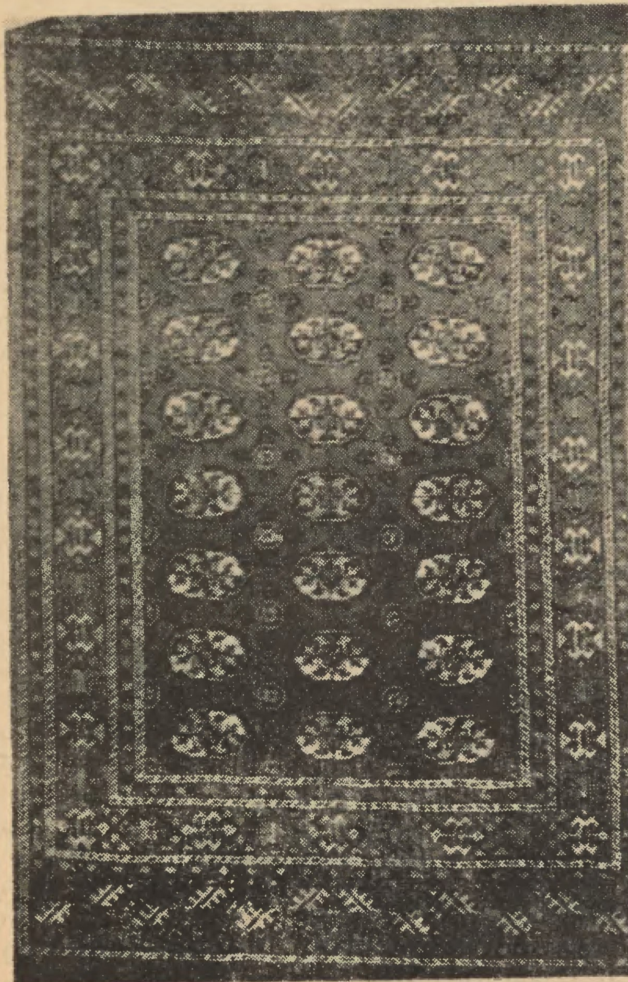
قالین درگذشته بهتر بود ویاحالا ؟

در گذشته ساحه کار این صنعت خیلی محدود بود وتعداد قالین بافان هم به همان پیمانه کم ومحدود بود ابتداء این صنعت را مردان از پیش می بردند ولی بعدها زنان و دوشیزگان به این صنعت رو آوردن وباذوق واستعدادیکه در این قسمت دارند توانستند کار های شان را بصورت عالی انجام دهند . وباید علاوه کنم که این صنعت برخلاف گذشته بیشتر وسعت یافته ودر قسمت رنگ ودیزاین آن نیز تحولاتی پدید آمده که این تحول از نظر کمی وکیفی تاثیر زیادی بر قالین وارد نموده است .

از قالین فروش دیگری می پرسم، بهترین قالین کدام قالین است ؟

میگوید : هر قالین که خوب بافته شده باشد و دارای رنگ پخته وزیبا باشد از مشخصات یك قالین خوب است .

بقیه در صفحه ٥٠



ریزه کاری که‌درقالین های افغانی است‌کمتر درقالین های خارجی دیده می‌شود

تتبع ونگارش : دادعلی نیرو

نگاه مختصری بر ابعاد وماهیت فعالیت های جاسوسی استعمار در افغانستان

کارنامه های شوم استعمار و تحریکات وتجاوزات مسلحانه آن با همه بکار انداختن شبکه های جاسوسی و دامن زدن تبلیغات دروغین و مغرضانه در برابر خلق، وطن وانقلاب ظفر آفرین ما در دوران گسترش پروسه این انقلاب نو نیست بلکه بیش ازیک ونیم قرن میشود که استعمار انگلیس ودیگر دشمنان طبقاتی خلق ما در عرصه منطقه و جهان با انواع تکتیک ها واسالیب ضد ملی وضد دموکراتیك در برابر منافع بلند پایه خلق حماسه ساز وعلیه مصالح علیای وطن محبوب ما، افغانستان شاندار از هیچگونه تجاوزات مسلحانه، تحریکات تخریبی ، نفاق اندازی های ملی ومذهبی و فعالیت های غارتگرانه ورهزنانه دریغ نکرده است . زیرا از پژوهش واقع بینانه تاریخ یك و نیم قرنه کشور ما بهتر می یابیم که عملیات وتحریکات استعمار در برابر انقلاب کبیر ثور چه ازلحاظ هدف وچه ازجهت وسایل ومحمل های ذهنی وعینی با تمام تحریکات، تجاوزات واهداف شوم استعمار درطی همین یك و نیم قرن درکلیت امر همسنگ ومشابهه میباشند.

زیرا استعمار در طی نفوذ مستقیم و غیر مستقیم خودبه کشور عزیز مانه هدف، بلکه اسالیب وپالیسی های خود را وقتا فوقتا تعویض نموده وبمنظور حفظ نظام مندرس طبقاتی فیودالیزم وبخاطر حراست از مواضع وسنگر های ضد ملی وضد دموکراتیك خود در ین کشور پیوسته درپی دریافت وسایل وامکانات موثر وعوام فریبانه بوده است تابه حفظ ودوام مواضع شوم وتاراجگرانه اش درین سرزمین ادامه دهد . ولی میتوان سیاست استعماری ودرونمایه ضد خلقی و ضد ترقی آنرا درطی همین یك ونیم قرنیکه در برابر خلق ووطن مایی افگنده بوده است منحیث المجموع بدوبخش تقسیم بندی کرد. ولی نه بصورت مجرد وانتزاعی ، بلکه یکی را متمم دیگری باید باز شناخت این دو بخش همانا عملیات نظامی ومسلحانه وپالیسی های کثیرالجوانب ومحیلانه سیاسی میباشند که از اواخر قرن هجده وتا اکنون بانحوی از انحا نافذ و چشمگیر بوده است ، در میان این دوسیاست استعماری که هدف آن همواره عیان بوده ، منجمله پالیسی غیر نظا می واسالیب محیلانه ایکه غالبا مرموز، مخفی ونحت عناوین فریبنده واغفال کننده می بود بیشتر از عملیات نظامی وتجاوزات مسلحانه این غول ددخصال، بروطن وخلق ما کارگر وموثر افتاده ودرنتیجه بروی همین پالیسی های شیادانه و اسالیت نو استعماری بود که خلق ووطن ما نتوانست تاطلیعه انقلاب سترگ ثور از بند اسارت ملی وطبقاتی نجات یابد .

چون خلق قهرمان ما در هیچ مقطع زمان در برابر مهاجمین اجانب ورهزنان تاراجگر استعمار، بویژه در برابر تهاجم رهزنانه و ددمنشانه استعمار انگلیس تن در نداده و درفش مبارزه ملی وآزادیخواهی را هیچگاه برزمین نه نهاده اند، بقول مولف «افغانستان در مسیر تاریخ» حتی آنگاه که شاهان و امرای بی اراده، جبون وزر پرست در برابر موج زور وزر استعمار ومهاجمین اجانب شمشیر برزمین افگنده اند اما برعکس خلق غیور و آزادمنش ما، متهورانه شمشیر بدست داشته ودلیرانه با قوای مهاجم دشمن مصاف داده اند. زا نجهت نه سلاطین وامرای جاه طلب، زیرپرست وفاقد اراده، بلکه این خلق مابود که همواره نقش سازنده خویش رادر آفرینش حماسه ها فراموش نکرده ودست ازسازندگی تاریخ واعمار جامعه شان بر نداشته اند . بلی ! همین خلق بودکه با احساسات گرم وآتشین وطن پرستانه خویش وحشی ترین قوای متجاوز استعمار انگلیس راکه با مدرن ترین سلاح نظامی وجنگی نسبت به وسایل دفاعی خلق ما، آماده ومجهز می بودند درطی سه نبرد حماسه ساز وفخر آفرین خونین با متجاوزین درنده خوی استعمار کامگار، وظفر مند بدر آمده وچنان شکست فاحشی و وضربات مرگبار برین قوای وحشی خصال وارد آورده اند که درهرسه باره ، استعمار رادرس عبرت انگیز و تاریخی داده اند ، به سخن دیگر ، استعمار در هیچ زمان قادر نشد که دست وپای خلق مارا از طریق حملات نظامی ویورش های وحشیانه و مسلحانه خود مغلوب نماید یعنی آنوقت که استعمار بر خلق ما با انبوهی از سلاح ووسایل مدرن جنگی یورش می آورد توده های ملیونی خلق ما با بیل وداس وچوب وسنگ وکلوخ وتفنگ های عادی شان چون موج جهنده آتش برین انبوه سلاح و سلاح برداران انگلیسی استیلا می یافت وبه اسرع وقت قوای دشمن راچون خرمنی از علوفه هابه خاکستر تعویض داده وبربساط خاك فرومی نشاندند ، حتی به گواهی تاریخ زمانیکه قشون متجاوز از چهار آسیاو چهل ستون در بحبوحه جنگ دوم افغان وانگلیس از کوچه های این محلات سرازیر می شدند، زنان با شهامت افغان برفراز بامها اوج گرفته وبا تغاره ها، کوزه ها، آب داغ و کلوخ وسنگ وچوب به دشمن پاسخ میدادند ...

آری ! تاریخ بیاد ندارد که خلق رزم آور ووطن پرست ما در برابر حملات و هجوم رهزنانه اجانب و استعماریون بزانو در آمده باشند، بلکه این سکندر بودکه در برابر امواج کنترول ناپذیر وتند آهنگ مقاومت وپیکار های ملی خلق مابرای اولین بار درسر زمین افغانها بزانو نشست،و آن قوای درنده خو ووحشی خصال چنگیزیان بود که از غرش ورعدو برق عصیان وخشم بنیان کن ودلهره افگن خلق دلاور ما در بساط خاك فروغلتیدند . واین را نیز تاریخ فراموش نکرده است که امواج فتوحات عرب تاچه حد در برابر کوهپایه های فلکسای افغانستان درهم پیچیده وراه نفوذ برین سرزمین کهنسال، این جایگاه عقابان بلند پرواز و آزاده خلق آن بازنمی یافت .

مگر متاسفانه آنچه که در روندزدو خورد های خلق ما با مهاجمین اشغالگر جهان ، خاصتا درستیز وجدال های یك ونیم قرنه استعمار علی الرغم خواست این خلق، برایشان موثر وکارگر افتاده وزمینه گسترش و حفظ طومار استعمار رادر سر زمین محبوب آنان مساعد میکرد مجموعه پالیسی ها واسالیب غیر نظامی بودکه بامحتوای شیادانه وعوام فریبانه آن، استعمار برخلق ما تحمیل کرده وبا استفاده از فقدان رهبران واقعا ملی و خلقی ونسبت نفوذ بیسوادی ونزولیت سطح آگاهی سیاسی وطبقاتی ، تاکه توانست نطفه آزادیخواهی ، جوانه ترقی وگلبرگ های همبستگی این خلق را لگدمال کرد .

استعمار انگلیس ازبررسی سوابق تاریخی خلق ما واز خلال تجربیات خودکه در عرصه کارزار مستقیم دربرابر این خلق قرارمیگرفتند به زودی آموخت که خلقها را، بخصوص خلق غیور، آزاده ووطن پرست افغان را نمیتوان با ضرب گلوله ودودباروت وشعله های سرکش جنگ در انقیاد کشید وبدین نحوه استعمار انگلیس در قبال حملات نظامی وتجاوزات مسلحانه خود بیشتر متکی برپالیسی ها واسالیب عوامفریبانه ونو استعماری گردیده واز همین طریق بودکه تا سپیده دم انقلاب کبیر ثور قادر گردید بساط نفوذ و غارتگری های خودرا دروطن محبوب ما حفظ نماید .

چنانچه تجربه نشان میدهد که خلق رزمنده وسلحشور مادر هیچ جبهه داغ پیکار، بادشمن شکست نخورده بلکه همواره شاهد پیروزی رانصیب شده وبرعکس به دشمنان متجاوز شان شکست ها وضربات فاحش وقاطع وارد آورده اند که برترین مثال میتوان سه جنگ افغان وانگلیس را ارایه داشت . انعکاس قهرمانی یکی ازین جنگها را کـه حاکی از شهامت وطن پرستانه خلق ماست مولف «افغانستان در مسیر تاریخ» از قول بنیاد گذار ایدیالوژی علمی وانترناسیونالیزم اول پرولتری در همین کتاب چنین نقل میکند : «محافظین ازبالای دیوار ترون شار شخصی را دیدند که با لباس رسمی انگلیسی اما پاره پاره براسپ لاغری سوار بود ، سوار واسپ هردو سخت مجروح بودند . این داکتر برایدن بود واویگانه آدمی بود که از جمله پانزده هزار نفر (عسکر انگلیسی) که سه هفته پیشتر از کابل حرکت کرده بودند بـه ترون شار رسید» .

از شجاعت ، جانبازی ووطن پرستی واقعی خلق ماهمه جهانیان مطلع اند که بدوام این افتخارات پیروزی انقلاب کبیرثور به جهانیان باردیگر ثابت کردکه خلق ما واقعا آزادی دوست، وطن پرست وقهرمان بوده که با این انقلاب طومار استعمار وبساط طبقات استثمارگر را برای ابد از جامعه خویش درنور دیدند . تصادفی نیست که بنیاد گذار انترناسیونالیزم دوم خلق مارا اینگونه توصیف میکنند : «افغانها مردم شجاع وبا انرژی و آزادی دوستند» .

روی همرفته باید اذعان کرد که استعمار وهرقماشی از دشمن طبقاتی وملی خلق ووطن مادرطی یك ونیم قرن گذشته بیشتر از طریق پالیسی ها و اسالیب نو استعماری توفیق حاصل نموده اند که بساط چور وچپاول وغارت خویش رادرین سر زمین گسترده وحفظ نگهداشته است که اینك مابه بررسی موجز و فشرده ابعاد وجهات عمده آن می پردازیم که تاخلق مابیش ازپیش به ماهیت اسالیب، تکتیك ها، توطئه ها، و دسایس دشمنان خویش درگذشته وحال تسلط اندیشه یابند .

آنچه که استعمار انگلیس بمنظوردراسارت کشیدن خلق قهرمان واستعمارشکن افغانستان عملا در موارد مختلف پیاده کرده وتحقق بخشیده است عبارت اند از :

الف : تحریك، تجهیز، تطمیع و تمویل مرتجعین کشور های همسایه ما، جهت مداخله مستقیم وغیر مستقیم در افغانستان تا مطابق امیال شوم استعمار اوضاع واحوال جامعه مارا به نفع این غول جهان خوار حفظ نماید .

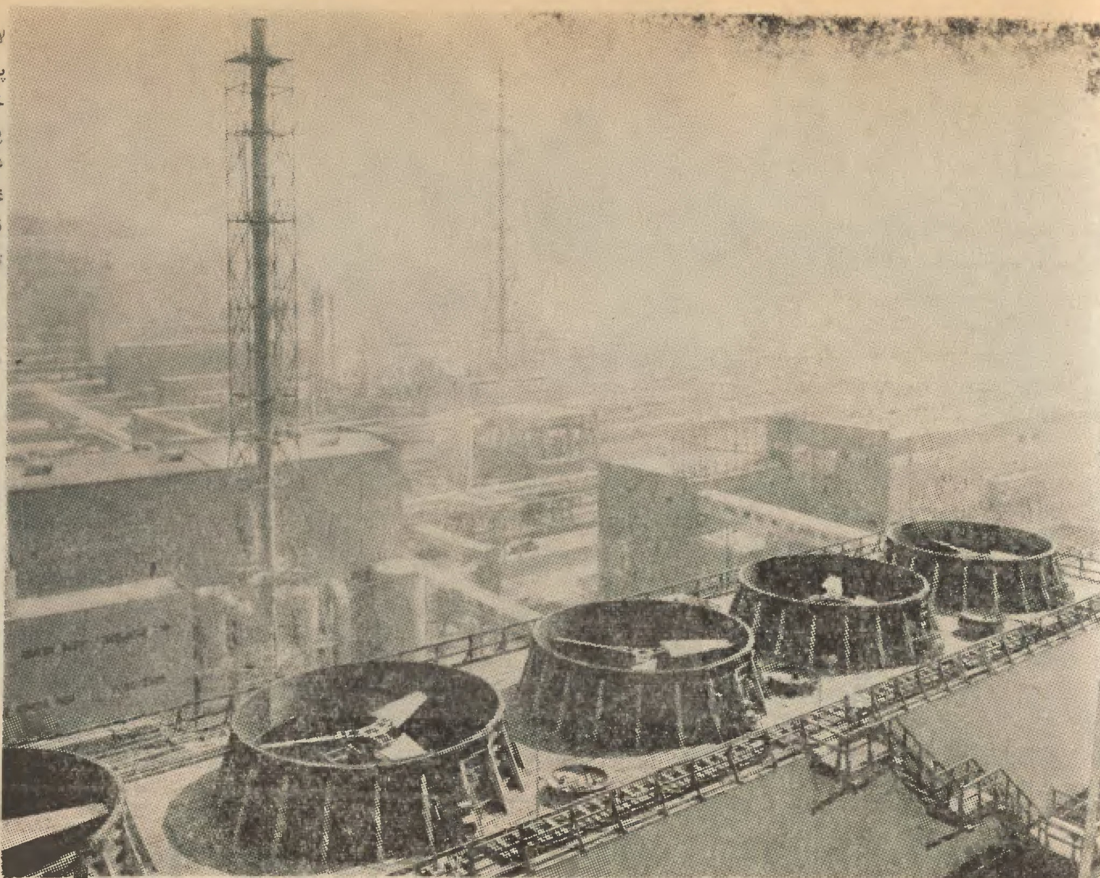
ب: پرورش، تطمیع، تمویل وحتی تسلیح وتجهیز برخی از عناصر سست اراده، وطن فروش وزر پرست از زمرهٔ مسکونین همین خاك مقدس ماکه بارها این چنین شده است .

ج: فرستادن جواسیس و نمایندگان خالص ووابسته به استعمار انگلیسی که بزودی بنابر عدم آشنایی بهفرهنگ وعنعنات خلق ما افشا ورسوا میگردیدند .

د : فرستادن جواسیس ونمایندگان غیر انگلیسی ولی وابسته به استعمار به لباس های دین ومذهب که تادوران امان الله خان بیشتراز نمایندگان هندی استعمار انگلیس بودند .

ه : تطمیع، تخویف ویادادن وعده ها ای به قدرت رساندن این ویاآن شهزاده وسردار جاه طلب ووطن فروش که در بدل گرفتن او زنگ شاهی سربه استعمار ساییده و بر د.

بقیه درصفحه ۵۱



په نړۍ کې د انرژۍ د بحران د مخنیوي دپاره کلکې هلې ځلې روانې دي

د پریالی علی زاد ژباړه

ایا بشري تمدن د ساینس او تکنالوژۍ زیږنده ګټل کیږي؟

دا یو منلی شوی حقیقت دی چې انساني علمي خلکي د ساینس او تکنالوژۍ قواوې د بشري ټولنې دپاره ګماري . لکه څنګه چه معلومه شویده صنعتي پرمختګونه او نوي نوښتونه د نوي اختراعاتو په برننده خوځښت خلي زیات دي چې حقیقت مو نږدې سوکاله او هوسا راتلونکي زیږېدنه په زغرده توګه راکوي .

لدې نه وروسته مونږ د نیوتون د زمانې دخلکو په شان دیو شمیر څیړو نکو د څیړنو نتیجو ته لاس ترلاسه کینو بلکې ددغه کړي دیو او سید و نکي په توګه لکه څنګه چه ښائي خپل رول لوبوو او خپل راسپارل شوې دنده ی او هغه پورې مربوطې چارې دوخت او زمان دغوښتنې سره سم سرته رسوو او نړیوالو ته د سوکاله ژوند د تامین په مقصد غټ راز قربانۍ ته چمتو یو .

لکه څنګه چه لیدل کیږي اوسنۍ نړۍ ثابت نه بلکې یو لړ بیشمیر وپه زړه پورې بدلونونو ، تحولات او پرمختګونه پکې رواني دي چې داټول انکشافات د نړۍ دټولو او سیدونکو یعنې نارینو او ښځو دنه ستړي یا کیدونکي هلو ځلو په نتیجه کې را منځ کیږي انساني هلې ځلې او تجربې دي چې ساینس او تکنالوژي د بشري ټولنې دهوساینې او هغو ته دسوکاله ژوند د تامین دپاره ګماري

او بشري ټولنې ته دسالمې او سوکالې ټولنې دلږ او ارمغان ورکوي .

څه د پاسه یوه لسیز مخکې انسان دسپوږمۍ پرمخ په پلي کیدو بریالی شو. ددغو هلو ځلو څخه په نتیجه کې ئې انسان نسوږمۍ ته وختل ښیې لاس ته راغلي نتیجه یوا ځې دانه وچې انسان دسپوږمۍ پرمخ پلی شو بلکې دغه حقیقت مو ندل وچې مونږ کولای شو دخپل ستورې (ځمکې) څخه نورو ستورو ته سفر و کړو . او دلیري څخه مو ولیدل چې دغه ګوهر مانند فضائي بیړۍ (ځمکه) چه مونږ ورته خپل کور وایو خومره ښکلې او ښایسته ده په حقیقت کې یو نږ اوس پو هیږو چې د ځمکې مخ دبرډې څخه دلیرې نه ښکلې ښکاري .

باید وویل شي چې ساینس او تکنالوژي دتمدن ضمانت نکوي، دوي یواځې او یوازې دتمدن امکانات تامینوي .

ګړندي موټرونه ، ګړندي الوتکې او ډول ډول صنعتي محصولات نشي کولای یو تمدن منځ ته راوړي . ترڅو د خپل ما حول او هغو مادي شیانو سره چه زمونږ په چاپیریال کې دي بشپړه پیژندنه پیدا نه کړو او دغه څخه د خپلې ټولنې د سوکالۍ په مقصد ګټه وانه خلو اودخپل ژوند مادي اړخ په بشپړه توګه بډای و نه ګرځو و خانله متمدن نشو ویلې .

پداسې حال کې چه د ځمکې د مخ دټولو او سیدو نکو څلورمه برخه د بیوزلۍ، وږبستوب، وزګارتیا او بیسوادۍ سره لاس په ګریوان دي . یوا ځې په روانه پیړۍ کې د سلو ملیو نو تنونه زیاتو خلکو په جنګونو کې قربان شویدي. په ملیونو نو تنو د سیاسي ، مذهبي او اقتصادي آزادیو څخه محروم او د نژادي توپیر غوښتو نکو دشو مو غرضو نو څخه قربان دي او په زیاتو ټولنو کې تکنا لوژیکي نو ښتونه د بښو په مقابل کې د جنا یتو نو نوې ډولو نه زیږ وي ایا مونږ کولای شو له دغو ټولو نیمګړتیا وو سره سره خانونه متمدن وبولو؟

همدا اوس په نړۍ کې یو زیات شمیر انکشافات د خلکو د ژوندانه سره مخامخ دي. مونږ په هغو شرایطو کې ژوند کوو چې په نړۍ کې دانرژۍ دبحران دمخنیوي دپاره کلکې هلې ځلې رواني دي .

زمونږ په چاپیر یال ټول پرا ته طبیعي زیرمې په خلا صیدو دي . او د نړۍ دیو زیات شمیر هیوادونو اقتصادیات دنفوسو دچټکې ودې تر خورا کلک اغیزې لاندې دي . وسملوا لي مسابقې د نړۍ د ټولو او سید ونکو ژوند تهدیدوي .همدا رنګه په نړۍ کې پولي انفلا سیون (تورم) د نړیوالو هوساینه او آرامي د خطر سره مخامخ کړیده .

آیا داټول ددې معنی ورکوي چې زمونږ ژوند بشپړ وده کړې ؟

آیا مونږ په ریښتینې توګه د ساینس او تکنالوژۍ دټولو امکاناتو څخه د بشري ټولنې د سوکالۍ په مقصد ګټه اخستې ده یا لږ تر لږه روحي قناعت مو حاصل شویده ؟ که په ژوره توګه وڅیړ شو دغه حقیقت جو ته کیږي چه نه ژوند مو بشپړه وده کړې اونه روحي قنا عت حاصل شویدې اونه د نړۍ د ټولو هیوادونو تر منځ د هغه نړیوال پیو ستون د پاره چې د ټولو نړیوالو د ګډو مبارزو په صورت کې را منځ ته کیدای شي دخپل نه ستړي یا کیدو نکي مبارزو او خلل نه منو نکي تصمیم څخه مولاس اخیستی دی .

که د نړۍ او سنۍ اوضاع په ژوره توګه وڅیړو دا به په زغرده توګه راته څرګنده شي چې مونږ په یوه ناقصه نړۍ کې اوسیږو ، داځکه چې په هغه کې ټولې اقتصادي اړیکې دتوپیر غوښتنې دپالیسي پربنسټ ولاړې دي یعنې دبډایو اونیستمنو هیوادونو د اقتصادي اړیکو او مناسباتو تر منځ څرګند توپیر ونه شته .

دتکنالوژۍ نړیوال چټک وده ، چټک خپور او دهغې څخه دګټې اخیستلو د بنې لارې نا مین ټولې هغې ستونزې چې د خاکو داکثر یت دسوکالۍ په لاره کې خنډ شوې له بیخه باسي او دنیستي کندې ته ئې غورځوي. تراوسه پورې مونږ د علمي مزیتونو او داړتیاوړ تکنالوژۍ تر منځ دبشپړ والي په حقیقت نه یو پوه شوي.

پاتې په ۵۳ مخ کې



واکسین بی سی جی در دودوره تطبیـــق‌میشود ، یکدوره بعداز تولد، دوره دوم دروقت شمولیت به مکتب .

اطفال خودرا باواکسین نمودن درمقابل مرض وقایه نمایید



امراض مهلك وخطرناك ،وجود رابه ایـــن حال‌می‌کشاند

اطفال امروز که نسل های آینده جـوامع بشری را تشکیل داده ومسلما سازنـدگـان زندگی فردای جامعه بشری می باشند تربیه وپرورش جسمی و روحی واعمار شخصیت آنها مستلزم توجه دقیق واهتمام بس عمیق است تمام بشریت مترقی به این نونهالان دبستان آدمی توجه خاص وشایانی مبذول میدارند تا با تربیه و پرورش جسمی و روحـی و آماده ساختن هرگونه زمینه رشد و انکشاف سالم آنها چنان نسلی را تقدیم جامـعه آینـده نمایند. که بتوانند حافظ تمدن و دست آورد های علمی وانسانی اسلاف خود باشند .

باملاحظه همین اصل موسسه ملل متحـد سال ۱۹۷۹ را بحیث سال جهانی طفل مسمی کرد. سال بین المللی طفل با بیستمین‌سالگرد اعلامیه حقوق طفل که در ۲۰ نوامبر ۱۹۵۹ از طرف ملل متحد به تصویب رسید مصادف می باشد . به اساس این اعلامیه کـودك حق استفاده از غذای لازم ومناسب ، مسکن، خدمات صحی، تحصیل، معلـومات وآمـوزش وپرورش وغیره شرایطی‌راکه‌بوی زمینه رشد وپیشرفت جسمی وروحی معمول وطبیعی رامهیا می سازد دارا می باشد .

ماکه باپیروزی انقلاب کبیر و ظفر آفرین ثور باب جدید تاریخ زندگی اجتماعی خودرا آغاز نموده ایم متیقن هستیم که هر گونه نابسامانی های اجتماعی واقتصادی از زندگی مردم رخت بسته وحیات نوین وسعادت مندی بروی مردم بلا کشیده ما لبخند خواهد زد ودر پرتوارزش های جامعه نوین زمینه هـــر گـونه رشد وانکشاف جسمی وروحی بـرای اطفال ما میسر خواهد گردید .

برای اینکه جامعه آینده ما از نگاه صحی یك جامعه مصئون باشد لازم است که اطفال امروز را در مقابل امراض قابل وقایه، وقایه نماییم . بهمین منظور لازم است که آنـــها را واکسین کنیم برای اینکـــه در زمینه معلوماتی بیشتری خدمت خواننده‌گان محترم ژوندون نموده باشیم گرد آورده خود را در باره واکسین درمعرض مطالعه شمامی‌گذاریم امید است مورد استفاده تان قرارگیرد .

واکسین چیست :

واکسین عبارت از شکل کشته شده غیر فعال یاتعدیل یافته یا ضعیف شده مکروب ویاماده سمی یك عامل مرضی که مکـروب مذکور ویاماده سمی حاصله قدرت تولیـــد مرض ویاتاثیر زهری نداشته واگر در وجود انسان یا حیوان زرق گردد باعث تـــولید مرض نشده بلکه عناصر مدافعوی عضویـت راتحریك نموده باعث تشکل انتی بادی و یا مواد معافیت دهنده در وجود انسان یاحیوان گردد. که بالاخره بدن انسان ویاحیوان در مقابل مکروب مذکور معافیت کسب میکند .

واکسیناسیون عبارت از عملیه تطبیق واکسین است که بنام های مختلف خال‌کوبی ، سوزن زدن یاد میشود وبهترین راه برای نجات دادن اطفال تان از شر چند مرض خطرناك وساری شمرده میشود .

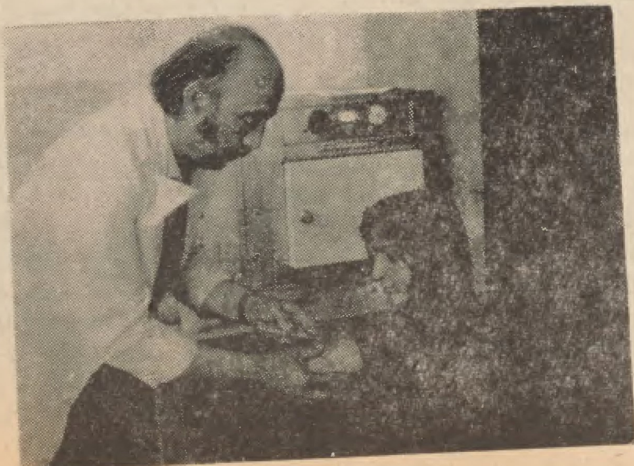
همانطوریکه گفتیم واکسین انسان را در مقابل امراض مقاومت می بخشد گرچه در مقابل تمام امراض واکسین موثر در اختیار نیست باآنهم برای هشت مرض خطرناك دوره طفولیت واکسین های موثری در اختیار طب قرار دارد این امـــراض عبارت انداز : مرض سل (توبرکلوز) ، دفتری، سیاه سرفه، تیتانوس، فلج اطفال، سرخکان، چیچك و محرقه است واکسین های امراض فوق درتمام مراکز تطبیق واکسین طور رایگان در خدمت خلق شریف ماقرار دارد .

برای معلومات بیشتر شما خوانندگـــان ارجمند میپردازم به شرح مختصر واکسیـن هرمرض :

مرض سل یاتوبرکلوز :

این مرض راهمه از زمـــانه هـای قبل شناخته اند ومردم را عقیده برین است که درین مرض شش هاگل می زند ویاهم شش هامی تکد . مگر این درست‌نیست این‌مرض شش وتمام اعضای مختلف بدن را مبتلاساخته میتواند انسان را لاغر وضعیف میسازد همچنین عرق، تب های شبانه ، سرفه ودر حـــالت پیشرفته سرفه بلم دار از جمله امـراض و علایم عمده مرض می باشد ضمنا مریض‌سل همیشه احساس خستگی کرده قدرت کـــار را نمیداشته باشد و این مـــریضی بصورت تدریجی سبب مرگ عدهٔ مردم در سنیـــن مختلف می گردد خوشبختانه امـــروز ایـــن مریضی توسط واکسین ضد مرض سل وقایه شده میتواند .

برعلاوه واکسین چیز دیگریکه در وقایه این مرض در خور اهمیت است اینست کـه مریضان سل باید در وقت عطسه و سرفـه



واکسین بهترین وسیله بخاطر جلوگیری از امراض است .



واکسین تی‌تی برای تمام خانم های‌بین‌سن‌۲۰ـ۴۵ ساله خصو صا خانم های حامله‌درماه ۶ـ۷ حاملگی دودوره‌بفاصله یکماه‌تطبیق میگردد

پیش دهن خود دستمال بگیرند مریضان هرجاوبیجا بلغم خود را تف نکند برای این کار مریض همیشه بلغم خودرا دریك تف‌دانی جمع نماید وقتیکه تف دانی پرشد بلغم آنرا خارج‌ازحویلی زیر خاك گور نماید ویاهم آنرا بسوزاند . همچنین ظروف واشیای ظرف استفاده مریض باید جدا ساخته شود وبرای اینکه جلو پیشرفت مرض گرفته شود لازمست تامریض هرچه زودتر خود را به شفاخانه برساند وبتداوی منظم خود الی مدت یکسال ادامه بدهد .

بی سی جی یاواکسین ضدمرض توبرکلوز:

این واکسین برای وقایه وامحای مرض سل کمك زیاد میکند از ینرو تطبیق واکسین بی‌سی جی برای هر کس حتمی است .

دوره اول واکسین بی‌سی‌جی بعد از تولد برای طفل تطبیق میگردد ودوره دوم آن در وقت شمولیت بمکتب تطبیق می گردد .

اگر هموطنان محترم ماطفال خودراواکسین تطبیق نکرده باشند لطفا هرچه زودتر اطفال خودرا به مراکز تطبیق واکسین برده و طور رایگان اطفال شانرا واکسین بی سی جی نمایند .

مرض دفتری :

مبتلایان این مرض در ابتدا یك گلون دردی شدید داشته شروع مرض انی بوده وتب ، بی اشتهایی ،سردردی ودرد تمام بدن همراه بوده ضمنا مریض رنگ پریده منظر میرسد . دهن مریض اکثرا باز بوده از بینی مریض یکنوع مایع چرکین هم خارج میشود. همچنین یك پوشش یا پرده سفید خاکی رنگ درداخل گلو مریض تولید میشود که اکثرا سبب نفس تنگی نیز میشود همچنین فعل خورد ونوش را نیز برایش‌مشکل می گرداند برعلاوه مکروب این مرض بیك قسم زهر از خود تولید میکند که بالای اعصاب وقلب تاثیرات بدی دارد می کند برای اینکه اطفال تان به این‌مرض مبتلا نشوند لطفا اطفال تانرا واکسین دی‌پی‌تی نمایید .



سیاه سرفه :

این مرض رابنام (سرفه کبودیا سرفه‌صد روزه) هم‌یادمی کنند . سیاه سرفه‌درممالك مانند کشور عزیز مابعداز سرخکان از سبب مرگ ومیر زیاد در درجه دوم قرار میگیرد. این مرض بعضا تا صد روز دوام‌کرده میتواند اگر مریض شفا پیداکند سال های بعد با سرماخوردگی ،مرض تکرار شده میتواند. **این مرض اطفال راضعیف ساخته ، سرفه** مریض آهسته آهسته زیاد شده بعضا همراه سرفه بلغم نیز میداشته باشند . مرض‌سیاه سرفه سبب سرفه های رنج آور شده وقتیکه مریض سرفه می کند رنگش کبود میشود از همین سبب این مرض را بنام سیاه سرفه یاد می نمایند. سیاه سرفه نل های شش را خراب نموده وبعضی اوقات دردماغ و دیگر قسمت های وجود سبب خونریزی میشود اگر تداوی درست صورت بگیرد امکان دارد که مریض در هفته اول بهبودی حاصل کند . اما‌بهترین راه نجات از شر مرض سیاه سرفه تطبیق واکسین آن یعنی (دی‌پی‌تی‌سی) است.

مرض تیتانوس :

این مرض توسط یك مکروب که به چشم دیده نمیشود بوجود می آید این مکروب زیادتر درخاك و فضله حیوانات موجود می باشد .

بعضی هموطنان عزیز مادر موقع خراشیدگی های جلدی جرحه وتصادم ترافیکی‌بالای زخم ها خاك می ریزند مکروب تیتانوس توسط خاك از طریق زخم داخل خون شده چند روز بعدیك قسم شخی دروجود مریض پیدا شده مریض دهن خودرا باز کرده نمیتواند و در نتیجه مریض از خوردن غذا و نوشیدن‌مایعات می ماند .

اطفال نوزادی که ناف آنها تحت شرایط صحی ومراقبت لازمه قطع نگردیده باشد احتمال مصاب شدن شان به این مرض زیاد بوده واگر مصاب شوند حالت کشنده را بار می آورد مطالعات نشان داده‌که قریب سه بر چار (۳/۴) این واقعات بمرگ می‌انجامد. این مرض عامل عمده مرگ ومیر اطفال رادرماه های اول حیات تشکیل میدهد با قطع ناف تحت شرایط صحی وجلوگیری از داخل شدن گردوخاك که حامل مکروب های مختلفه بوده میتواند وهم با واکسین نمودن مادران درزمان حاملگی دربرابر این مرض میتوان طفل راکه حمل می نماید برای روز های اول حیاتش معاف ساخت برای بوجود آوردن معافیت دایمی نزد اطفال استفاده ازواکسین تیتانوس نتایج فوق العاده قناعت بخش بدست خواهد آمد .

واکسین دی پی تی یاواکسین ضددفتری سیاه سرفه وتیتانوس :

طوریکه در مورد واکسین ضد این سه مرض فوق (دفتری، سیاه سرفه‌وتیتانوس) از (دی پی تی) نام گرفتیم بدین شرح واکسین هرسه مرض را یکجا وبه شکل یك واکسین واحد درآورده اند تاتکلیف اطفال‌را از رهگذر تطبیق آن‌کم‌ساخته‌باشند. تطبیق‌واکسین‌دی‌پی‌تی اطفال شما رادر مقابل سه مرض فوق وقایه می کند .

واکسین دی‌پی‌تی سه مرتبه تطبیق میشود:
دوره اول بعد ازسه ماهگی .
دوره دوم شش هفته بعد از دوره اول .
دوره سوم سه تاشش ماه بعد ازدوره دوم.

در صورتیکه اطفال تان ازین سن گذشته باشند وواکسین نشده باشند در صورتیکه هیچیك از امراض فوق‌رانه گذشتانده باشند باید عینا مثل شرح فوق واکسین دی پی تی برایشان تطبیق گردد ویا اگر طفل شماسیاه

بقیه‌درصفحه۴۷

خشم خلق

یادآوری و پوزش :

باعرض معذرت از خوانندگان محترم ونویسنده گرامی - سهوا در صفحـــهٔ دوم نمایشنامه «خشم خلق» درستون سوم و چارم،ازسطر سوم ستون سوم تابه آخر، دنبالـهٔ قصه به ترتیب صفحات نیفتاده بود . اینک به‌تسلسل سطر سوم ستون سوم‌یعنی‌جمله‌یی «برابر تخت زانو میزند» بقیه اش را بخوانیدوآن دوستون صفحهٔ دوم شمارهٔ قبلی را نادیده انگارید.

«اداره»

سلطان- امـــــین الاطلاعات در بارما.تـــو بگو چه خبر داری ؟

امین الا طلا عات - حضرت سلطان !رامین همان آهنگر پهلوان است که مدتی زندانی بود و حالا دشمنان سلطنت را به دور خویش جمع کرده است . همه‌آهنگران پیرو اوشده اند. وهمه مدتیست که‌درفش های سرخ ساخته اند .

سلطان -درفش های سرخ؟

امین الا طلاعات -بلی سلطان درفش‌های سرخ.

سلطان - برای چه ؟

امین الا طلا عات - زبانم لال حضرت سلطان اگر بدانم برای چه ... شاید برای آرایش دکانهایشان سلطان ویا شاید برای آنکه به کار و کسب شان چشم زخمی نرسد سلطان ...

و(گویا میخواهد از دیگران پنهان کند) ومدتیست به فرمایش دربار زولانه ودستبنـد نمی سازند سلطان ... بیل و کلنگ هـــم نمیسازند سلطان ...

سلطان -پس این آهنگران چه میسازند؟ ... کارو کسب شان چیست ؟...

امین الا طلاعات -(طوریکه میخواهد محرمانه عرض کند) مدتیست که هی‌شمشیر می‌سازند. سلطان ...هی سنان برای نیـــزه های دراز مـــی‌سازند ... هی‌میسازنـــد و هی می سازند ...

زبانم لال اگر فهمیده باشم سلطان که شمشیر برای چه ... نیزه برای چه...

درباریان -عجیب ... معلوم است کــه برای چه ... این‌که نفهمیدنی ندارد ...چــه امین الا طلاعاتی !..

سلطان - (به‌درباریان) این تاج واژگون یعنی چه ؟

درباری اول -(به تماشا کنندگان) به کدام زبان بـــگویم ؟...تـــوبه ...توبه (به‌سلطان) حضرت سلطـان ! مـــن ... عرض کنم ... به‌به‌خدمت سل سلطـــان که‌که ... آه ...(بیهوش می‌شود واورابیرون میبرند) درباری دومی (به تماشاکنندگان) چطور عرض کنم ؟... بیم دارم از گفتنش...

(به سلطان)به پیشگاه حضرت سلطان! تصویر تاج واژگون یعنی سرنگونی..

خاك بدهنم ... خاك به دهنم ... چـــه عرض‌کنم ... چه عرعرعر (بیهوش مـی‌شود او را هم بیرون میبرند).

درباری سومین - «تماشاکنندگـان» مـن هرچه باداباد این مـــطلب را تـــوضیح خواهم کرد...

اگر سرم هم‌برود ... (به‌سلطـان بـــا نهایت ترس)عمر سلطان دراز باد !تـــصور تاج‌واژگون یعنی... یعنی‌ام‌سرنگـــونـــی ...سلطنت ... (میلشیدوآب میخواهد)

سلطان -خوب ...خوب...اینـــطوراست ... چه خیال خامی!حسن!

این تصویر راتو نقاشی کرده ای)

حسن-آری سلطان!

سلطان- ودر چهار سوی بازار گذاشتی تاآهنگران دورش جمع شوند...کـــــف بـزنند و سرود بخـوانند ... ام تـو بـا دسته را مین‌چه پیوند داری؟

حسن -حضرت سلطان! من‌برادررامیـــن استم ...

سلطان -میراجل‌این نقاش‌را بـــبـردو بند از بندش جدا کند این فرمان بـالای تمام رامینیان هروقتیکه به جنگـــــ آمدند تطبیق شود!

(جـــلادان حســـن را میبرند. درباریان به‌سلامت سلطان جام دیگری رابلندمیکنند. وحسن را دو باره می آورند.)

میر اجل - حضرت سلطان!حسن نقاش. درآخرین دقایق زندگی میخواهد آخرین‌سخنش رابـــه پیشگاه حضرت بـــه‌عرض‌برساند.

سلطان -مشروط براینکه آخرین باشد.

حسن -سلطان بزرگ !من به پرسشهای شما صادقانه پاسخ گفتم . وبه فرمان نیز گردن نهاده ام اما میخواهم یك‌نکته را توضیح کنم تا از روز باز خواست آن جهاندار عادل بی جواب نمانند .

سلطان- بگو !

حسن- درست است که من این تاج را نقاشی کرده بر سر بازار گذاشته اما ما بدینگونه که‌در برابر شما گذاشته انـــد تصویر نکرده ام .

سلطان -چگونه تصویر کرده ای؟

حسن -(تصویر را بر داشته و به حال عادی میگذارد) اینطور سلطان ...

من اینطور نقاشی کرده ام سلطان .

(غوغایی از تعجب در میان درباریـــان بالا میشود)

سلطان-پس چه کسی آنرا سرنگون کرده است تا رمز سرنگونی سلطنت مـــا باشد ؟ .بگو که آنرا واژگون کرده‌است؟

حسن -اگر راست عرض کنم جان حـــسن در امان خواهد بود ؟

سلطان -در امان خواهد بود ... زود بگو !

حسن- تصویر تـــاج را قراولان بـــه دستور میراجل سرنگون کردند واز تمام بازار سرنگون گذشتاندند وسرنگون به‌دربار آوردند .

سلطان -ام ... میراجل کنیز هندی ما را هم کشته است ... او چاکر وفاداری نیست ...

این کار به کار او میماند ... میراجل وآن چند قراول را بنداز بند جدا کنند.

مگر ترا هم آزاد نمیکنم . جانت راامان دادیم ... درزندان خواهی بود تارامین بـــه دست ما افتد... آنگاه رهـــا خواهی شد ... او را بزندان کاخ !..

(حسن را میبرند)واین تصویر اینجـــا باشد ... زیباست نه ؟

درباریان -خیلی عالی نقاشی شـــده حضرت سلطان ..

(جلاد با شمشیر خون آلود داخل میشود)

جلاد -عمر سلطان دراز باد ! میراجـــل باهشت نفر قراول بندبند جدا شدند .

(سلطان که‌در اوج مستی است‌تاوسط تالار میدود) .

سلطان - شمشیر خون آلود ... من ازرکن الدین هراس دارم ... از رامین هراس دارم..

درباریان منفور ... بروید !(در حالیکه کنیزان بازوانش را گرفته اند تکان‌خورده بیرون میرود)

نطاق اعلان میکند :

بازار: رستهٔ آهنگران

چند دکان آهنگری باز است و یکی از دکانها قفل است. بردر دکان قفل پارچـــه سرخی آویخته اند .

چندمرد زیر پارچه سرخ طبل میزنند و میخوانند :

آن شنیدستی که روزی زیرکی بـــا ابلهی

گفت کین والی شهر ما گدای بیحیاست

گفت چون باشد گدا آن کز کلاهش‌تکمه یی

صد چو ما را روزها بل سالها برگ ونواست

گفت ای نادان غلط اینك از اینجا کرده ای

آنهمه برگ ونوا دانی که آنجـــا از کجاست

در ومروارید طوقش اشك اطفال من‌است

لعل و یاقوت ستامش خون ایتام‌شماست.

آنکه تاآب سبو پیـــوسته از ماخـــواستست

گر بجویی تابه مغز استخوانش زان ماست

خواستن کدیه است خواهی عشر خوان خواهی‌خراج

زانکه گرده نام باشد یك‌حقیقت‌راروا‌ست-

چون‌گدایی چیز دیگر نیست جزخواهندگی

هر که خواهد گر سلیمانست و گـــر قارون گداست

(والی شهر وقراولان در رستهٔ آهنگران از اسپ پیاده میشوند)

والی- بزنیـــد این ازاذل واوباش را از اینجادور کنید !

(قراولان با تازیانه به مردم حمله ور میشوند وآنها پراگنده میگردند .)

والی -دکان رامین کدام است ؟ (سکوت) شما مگر زبان ندارید . همه گنگ شدید زبان تانرا بریده انـــد؟ (به دکانـــداران بگویید آخر کدام است دکان رامین؟ (سکوت).(قراولی پیش می آید)

قراول اول -همین است جناب والی... من دیده ام ... همین که درش قفل است.

والی -آهان !... این هم از همان درفش های‌سرخ است که رامین بعد از خودش به‌یادگار مانده است. ایـــن یـــادگـــارش سر خودش را خواهد خورد .(پارچه سرخ را کنده به سوی یکی از قراولان مـــــی اندازد) پیشت باشد... خوب‌چه معطلید ؟

(روبه قراولان) بشکنید قفل دکان را !...

(قفل دکان را می شکنند و دکان رامین راباز میکنند) همه چیزش رابیرون بریزید

(روبه تماشا کنندگان) من والـــی شهر استم آمده‌ام تا رستهٔ آهنگری را به تل خاکی بدل کنم تاایـــن گرسنه مست هـــا بدانند که یك نان چند فطیر میشود !...

(چند چکش ، چند بیل و داس ، چند درفش سرخ ویك پیشبند آهنگری را بیرون می اندازند .)

والی -دیگر چیزی نیست ؟

قراول اول -نه... دیگر هیچ چیز نیست .

والی -خوب ببین !... (به دکان دیگـــر میرود) تو هم از این درفش ها داری ؟

آهنگر اول -نه ... من ندارم .

والی -اگر پالیدیم و یافتیم ؟

آهنگر اول -البته اگر بپالید مــــی یابید ... مگر چه سودی به‌شما دارد ؟درفش ها را جمع کنید دیگر درفش ساخـــته خواهد شد .

والی -مادرفش داران راهم جمع میکنیم... همه را جمع خواهیم کرد ... همه را ...

آهنگر اول - مگر درفش داران دیگری به وجود نخواهند آمد ؟

(والی فرش کهنه آهنگر را در بازار می اندازد)

والی - دکانش را جستجو کنید!.. (جستجوگران در قفسی از دکان می یابند)

... خوب این هم از آنهاست... دستهایش را به پشتش ببندید!

(به دکان دیگری میروند.)

والی - تو هم دیروز در زیر درفش سرخ زمین و تصویر تاج واژگون سرود می‌خواندی و والی شهر را آبله مینا میدی؟

آهنگر دوم - نه... حضرت والی... من نمیخواندم ... دیگران میخواندند من محض کف میزدم

شاگردان آهنگر دوم - واما مامیخواندیم.

والی - اثاثیه دکانش را بیرون بریزید دستهای خود و شاگردانش را ببندید!

فراول اول - شاگردان که کودک اند ... هیچ چیزی را نمیفهمند ... چطور ببندیم جناب والی؟

والی - هرچه را نفهمند یک چیز را خوب میفهمند که والی شهر را نباید آبله گفت ...

(به دکان آهنگر سوم میروند)

آهنگر سوم - سلام علیکم ... خوش آمدید .. بفرمایید چای برایتان دم کنم!

والی - اثاثیه دکان اینراهم بیرون بیندازید!

آهنگر سوم - چرا سامان واسباب را بیرون بیندازند؟

والی - چرا معطلید؟ دست تان شکسته!

آهنگر سوم - جناب والی!... شما میتوانید دکان مرا هم درهم بریزید ... میتوانید مرا هم غل وزنجیر کنید ... مگر بیهوده است ... همین چند آهنگر رسته آهنگران تمام گروه را مین نیستند در آن هزاران دیگر شامل اند که نه شما میشناسید و نه من ... آزار چند تن آهنگر کاری نمیکند ... بهتر است دست از سر مردم بردارید!...

والی - ترا آنقدر دلیر ساخته اند که بخود حق میدهی که مرا نصیحت کنی! ... من حالا نشانت خواهم داد که حدو حدود شناسی یعنی چه ... بی معطلی دستش را ببندید و کالا و اسباب دکانش را به بیرون بیندازید ... تو با پوز سیاه هست آیین مملکت داری میدانی و من که عمرم به کار دولت گذشت از تو باید درس بگیرم.

(آهنگران را میبرند و در فضا یشان بازار درهم ریخته و خاموش باقی میماند)

(جارچی جار زنان می آید.)

جارچی - اهل بازار را واضح خاطر باد که هرکه از گروه آشوب طلب را مینی کسی را دستگیر کند و به دیوان عدالت بسپارد هزار روپیه مکافات خواهد داشت و اگر سر رامین را بیاورد پنجاه هزار روپیه از خزانه دربار صاحب خواهد شد ...

(جارچی میگذرد و پیا پی آن پیر مرد کور می آید)

پیر مرد - (صدا میکند) آهنگران آزاده! ... کدام تان پیر کور را به چایی و نانی مهمان میکند؟ (به پاسخ صدایی شنیده نمی شود) آهنگران آزاده و سخاوتمند چرا خاموشید؟ تشنه ستم، حلقم خشک است

خشک ... یک چاینک چای ونان گرم...

شما که دست ودل باز داشتید چه شد که صدا یتان نمی بر آید؟... هه! مثلیکه بامن شوخی میکنید!... صدای خنده می شنوم ... این خنده آن کله کنه است که همیش جا یجو شش بالای زغال میجو شد... بخیز!... تو چای دم کن!...

همسرایان ازپشت سن میخوانند:

تو اینکه پیرو ناتوانی اینکه کوری

توای که نور چشم ها یتو

براه راستی و حرف حق زدست رفته است.

بخیز! بخیز!

وقت راحت تو نیست

رسته از صدا تهیست

صاحبان دستهای پینه بسته

مردهای کار

به بند های آهنین فتاده اند

توان تو توان اندکیست

مگر نجات جاودان مردمت.

به‌کوشش کم وتوان اندک تونیزبسته‌است

بخیز! ای علیل ونا توان!

وای چراغ چشم تو خموش

برو به روستا

به کوچه های ده عصا زنان برو!

به‌روستائیان بزرگر

زدستهای خالی وغم گران شان

واز تمام ظلم مالکانه قصه کن

زشهر قصه کن

ززندگی تلخ کارگر بگو

بگو که‌با صفوف پتک دار های شهر متحد شوند

وبا گروه کاوه زادگان

به‌کاخ دشمنان خود یورش برند

وتخت و تاج رابه قهر واژگون کنند.

بخیز! بخیز!

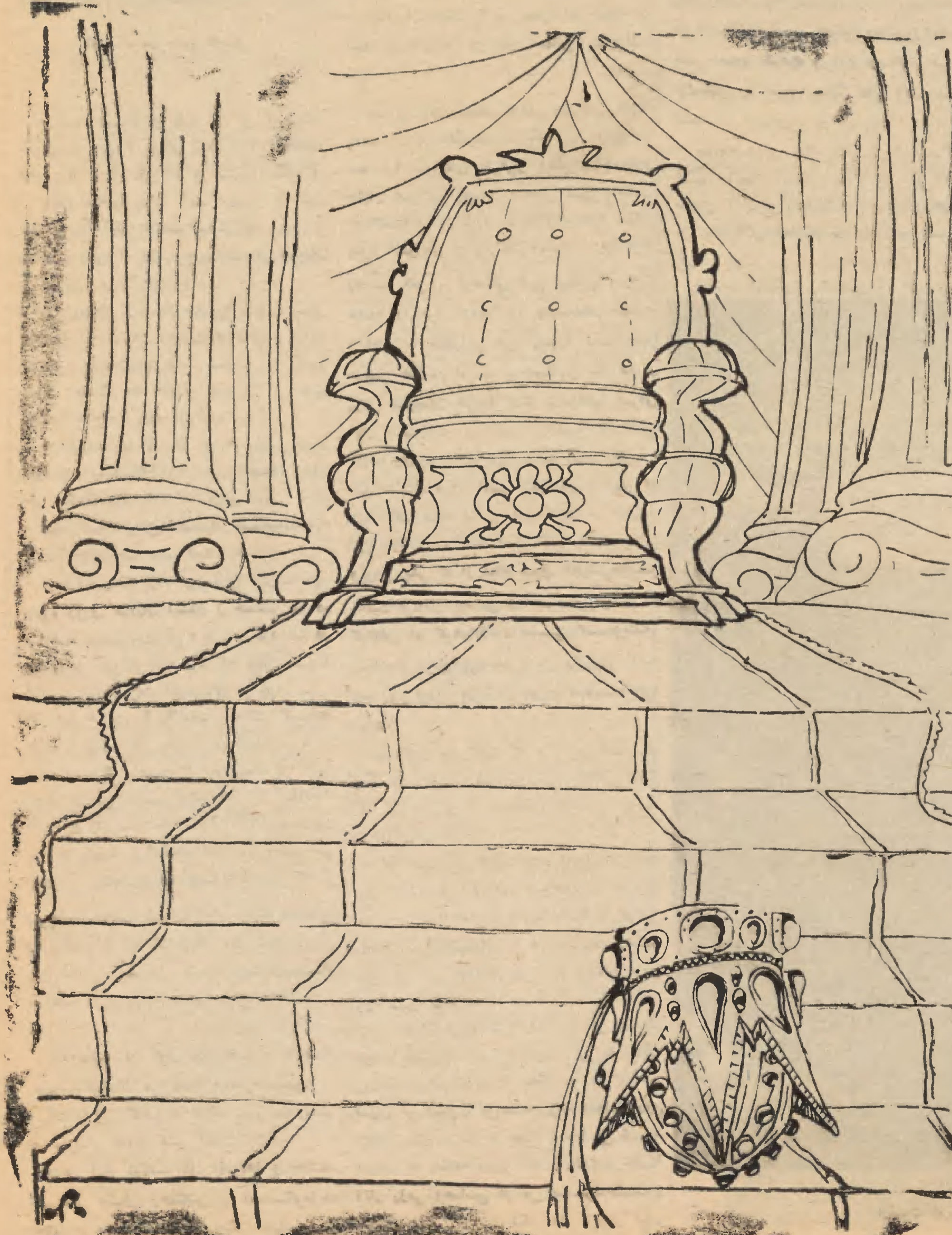
اگر چه تو ضعیفی و توان تو اندکیست

وقت راحت تو نیست

نجات خلق تو به کار اندک و تلاش اندک تو نیز بسته است

(پیر مرد بر خاسته عصاز نان‌به راه می افتد.)

(ادامه‌دارد)



احسان

ارنست همینگوی نویسنده شاهکار آفرین قرن بیستم



ارنست در زمان کودکی

ارنست همینگوی معروفترین نویسنده جهان بتاریخ ۲۱ جولای سال ۱۸۹۹ در دهکده اوك پارك درنزدیکی های شهر شیکاگو ایالات متحده بدنیا آمد. پدرش داکتور طب بود. و آرزو داشت پسرش نیز روزی داکتر شود. ازینرو دراکثر از معاینات مریضان ارنست باا و بود.

ولی مادرش بر خلاف میخواست پسرش موسیقی دان شود. ارنست همینگوی ازایام کودکی پسر شوخ طبع، متجسس و جسور بود. تحصیلات ابتدائی خود را در همین دهکده به پایان رسانید.

در پانزده سالگی از خانه پدرش فرار نمود ودر سال (۱۹۱۷) بحیث متصدی امور خبر نگاری روز نامه کانزاس سیتی ستار (ستاره شهر کانزاس) مشغول کار شد و او بعدا به فرانسه سفر نمود.

او قوانین جابرانه زور آوران ومستبدین وتیره روزی هزاران انسان زحمتکش را در فرانسه بچشم خود می دید. و خود شاهد مبارزات خلق فرانسه بود که چگونه قیام ها و مبارزات آنها غرقه در خون میگردید. این ملاقات و حالت گسیخته اجتماع وزندگانی حرمان آلود وی برای رشد استعداد نویسندگی او کمك فراوانی نمود بدین ترتیب اولین اثر او بنام «سه داستان وده شعر» در سال ۱۹۲۱ درپاریس بچاپ رسید. ارنست همواره میگفت: «به خواننده ات چیزی بنویس که از سرچشمه حقیقت سیراب باشد وعینا همانطور واقع شده باشد که تو آنرا به رشته تحریر درمی آوری» بعد اثر مشهور دیگری بنام «سیلاب های بهاری» در سال ۱۹۲۶ منتشر شد.

وبه تعقیب آن ناول دیگر خود را بنام «خورشیدهمچنان می دمد» منتشر نمود. با انتشار این کتاب ها آوازه وشهرت ارنست در سراسر جامعه طنین انداز شد.

درین آثار اوغصه ها، اندوهها و محنت کشی‌های انسان زحمتکش و محکوم زیاد بچشم می خورد او هنگام جنگ جهانی اول به ایتالیا سفر نمود. ودر آنجا وظیفه راننده‌گی امبولانس مجروحین.انتقال مجروحین به عهده وی بود. یکبار درحین انتقال مجروحین جراحت سنگینی بر داشت، ومدال طلایی نظامی ایتالیا بخاطر پاداش خدمتاو بوی داده شد. در سال (۱۹۲۷) دوباره به امریکا باز گشت و به عضویت اتحادیه بورد نویسندگان امریکای شمالی پذیرفته شد.

بعد از آغاز جنگ داخلی در هسپانیا باعده از روشنفکران امریکا وارد هسپانیا شد وبا نیروهای مترقی و وطنپرست جمهوری طلبان هسپانیا پیوست. درین هنگام دهقانان هسپانیا در شرایط فوق العاده دشوار ملوك الطوایفی و زندگانی عشیره یی قرار داشتند فقر، گرسنگی وبی رمقی سراسر جامعه را فرا گرفته بود واستبدادوستمگری اربابان به حدنهایی خود رسیده بود. در همین هنگام ارنست همینگوی شاهکار رزمی جاویدان خودرا بنام «زنگها برای که به صدا در می آیند؟» انتشار داد. این کتاب وی بهزاران تیراژ بچاپ رسید قهرمان این داستان مردی است بنام رابرت آردن که در جنگ هسپانیا بر ضد قدرت حاکمه می جنگد. وبا دسته از گوریلاها برای ویرانی پلی که از لحاظ سوق الجیشی حایز اهمیت فراوانی بود می شتابد، وبرای مدت کوتاهی در کوهها اقامت میگزیند. و سرانجام موفق میشود که پل راویران کند وبه زور آوران آن زمان ضربه مهلك وارد نماید.

همینگوی می گفت که «تربیت اساسی ومناسب برای یك نویسنده واقعی همانا کانون رنج و مشقت زمان طفولیت و جوانی اوست».

آثار همینگوی دارای یك صفت ممیزه است وآن اینکه هر خواننده آن خود را دراعماق همان رویداد های ناول وداستان نخواهی نخواهی غرق میسازد. از جمله داستان های کوتاه وی «قاتلین» و «مردان بدون زن» شهرت زیاد دارد.

اثر هیجانی و شور آفرین او بنام «وداع بااسلحه» اورا به اوج شهرت رساند.

ارنست همینگوی به سبك و میتود ادبی لسون تولستوی نویسنده بزرگ اتحادشوروی علاقه زیادی داشت در هنگام جوانی خود همواره به مطالعه عمیق آثار تولستوی خاصتا آثار رزمی وحماسی او می پرداخت. و همچنان یکی از شاهکار های ایوان تورگنیف «یادداشت های یك شکارچی» راکه سراسر از روح مبارزه و قیام های ضد بردگی امریکا واروپا در سال های (۱۸۵۰-۱۸۶۰) انباشته بود. بسیار ستوده است.

در مورد پیروی او از سبك کلاسیك تولستوی باید علاوه شود که او نه تنها بطور همه جانبه دنبا له روی نکرده بلکه آنرا عمیقا بررسی نموده وبانبوغ وابتکار خاص خود طبیعت و روح ریالزم هنر تولستوی را به وجه بسیار عالی اکتساب نموده است.

چنانچه درین مورد یکی از نویسندگان مشهور اتحاد شوروی چنین نظر می دهد: «تجلی آثار تولستوی را در اعماق هنر نویسندگی همینگوی میتوان جستجو کرد».

ارنست همینگوی همچنان در هنر ترسیم زندگانی ریالیستی و فطری مردم نیز استاد عالیقدری بود.

ارنست اغلبا اوقات بیکاری خود را به شکار ماهی، سکی، نشان زدن وگاو بازی سپری می‌نمود.

ارنست همینگوی درتمام آثار خود از اعمال مضحك وظلمت زای اربابان قدرت پرده می بر دارد.

واز داستان پردازی جعلی، خود پرداخته، التقاطی دوری می گزیند وآنرا به باد انتقاد می گیرد.

بعدا او آثار مشهور دیگر خود را «تپه های سبز افریقا» «مرگ هنگام بعداز ظهر» «کلبه سرخ پوستان» رانوشت. در ین داستان ها او بطور آشکار از منافع طبقات پائین وزحمتکش دفاع نموده است.



ارنست درسال ۱۹۴۰ هنگام شکار

ارنست آزادی را گرامی میداشت و بار ها می گفت « آزمایش آزادی و فتنی پدید می آید که انسانها فقدان آنرا احساس نمایند».

همینگوی در سال ۱۹۵۳ جایزهٔ پولیتزر را ربود • و در سال ۱۹۵٤ فلمی که از داستان معروف و زیبای او «مرد پیر ودریا » تهیه شده بود جایزه نوبل گرفت.

داستان «مرد پیر ودریا» او سرشار از مبارزه . شجاعت وپیگیری یك مرد پیر است که باوجود کوهباری از مشکلات، روح امید واری و پیروزی در او خلق می گردد.

قهرمان داستان یك مرد پیر کیوبائی است که به مدت هشتاد روز متوالی از شکار ناامید برمی گردد• ولی سرانجام او ماهی بزرگ شارك را صید می کند .

در بین راه قایق کوچك وی مورد حملات شدید شارك ها قرار میگیرد• ولی او بامتانت بر همه آن پیروزی حاصل می کند •ومردم را از صید بزرگ خود بحیرت می اندازد.

درین داستان وی حقایق فطری و شهامت انسان رابه نحو معصومانه ای بیان می دارد .

علت گرامی داشتن آثار همینگوی همانا قدرت وتوانایی طاقت فرسای او درنوشتن آثار وعشق وی به انسان ، وهدف زندگانی می باشد .

او آزادی انسان را زیبا ترین ومطلوب ترین هر به طبیعت می داند . چنانچه می‌گوید « انسان برای شکست آفریده نشده است• انسان می‌تواند بمیرد ویا نابود شود، ولی هیچگاه ودرهیچ صورتی مغلوب شده نمیتوانند »

آثار همینگوی در سراسر جهان خوانندگان بیشماری دارد . به تعداد بیش از صد جلد از آثار اودر اتحاد شوروی به بیش از بیست لسان بچاپ رسیده است . کتاب های «کمب هندی» و «قاتلین» وی در سال (۱۹۳٤) در اتحاد شوروی بچاپ رسید .در سال ۱۹۵۹ مجموعه از آثار ارنست در دوجلد به تعداد بیش از صد هزار تیراژ بچاپ رسید •

ارنست همینگوی ازنظر نویسندگان معاصر شوروی، نویسنده توانا و پرنبوغ کلاسیك قرن بیستم است -ولی این بدان **معنی نیست که مطالعه آثار او امروز خالی از دلچسپی است . آثار گرانبهای ادبی ارنست همینگوی مقام عالی خاصی را در** گنجینه ادبیات جهان دارد .

رمانتیزم آثار همینگوی دارای انگیزه های حساس و موضع گیری آشکار انسان دوستی عدالت خواهی و هومانیزم انسانی است . او از زندگانی رویا انگیز طبقات **استثمار گر واشراف نفرت داشت•**

هشتادمین سالروز تولد این نویسنده‌شهیر در سراسر جهان واز جمله در تمام شهر **های اتحاد شوروی به گرمی‌تجلیل گردید •**

ارنست همینگوی ظلم استبداد وبیروکراسی را نکوهش می کرد . ودر سرتا سر عمر **خود جنگجوی‌مجرب‌بودبخاطر کسب‌دیموکراسی**

ارنست همینگوی چهار بار ازدواج‌نمود ودر او اخر عمر خود از فشار خون و سرطان جلد شکایت می نمود . چندین بار توسط شوك برقی تداوی گردید • ولی زندگی این داستان نویس ، ژورنالیست‌بی **همتا به‌شکل عجیبی پایان یافت •**



ارنست همینگوی درپائیز سال ۱۹۵۸

ترجمه : ا ، ح

دیتانت شالودهٔ خلع سلاح میباشد

پایان دادن به مسابقه تسلیحاتی وبویژه مسابقه تسلیحاتی اتومی بدون شك وتردید یکی از مهمترین وبا اهمیت ترین پرابلمهای عصرما به شمار میرود . این مسابقه از مدت زمان طولانی ادامه دارد و حتی مسابقه تسلیحاتی اتومی نیز دارای سابقهٔ طولانی می باشد که در سال ۱۹٤۵ از بمباردمان اتومی هیروشیما وناگاساکی آغاز یافت.

در زمان حاضر اگر به این مسابقه پایان داده نشود کیفیت وجهت جدیدی را میتواند احراز نماید.

اتحاد شوروی درآن پیشنهادی که به‌منظور برداشتن گام عملی درراه خلع سلاح برای اجلاس مخصوص مجمع عمومی ملل متحدنمود براین امر تاکید ورزیده است . در این پیشنهاد تذکار یافته است :

«سرعت وگسترش پروسه تولید و جابجا کردن سیستمهاوانواع جدیداسلحه، روزبروز خصوصیت وخیم وخطرناکی را کسب مینماید. نیروی تخریبی روز افزون دولت ها همین اکنون در صورت فعالیت میتواند موجودیت انسان را بروی سیاره ما تهدید نماید .»

نکات نظر پیشنهادی فوق اتحاد شوروی در صورتی میتواند بدرستی درك‌شود که دانسته شود قدرت یك بمب بزرگ تخریبی اتومی مساوی به مجموع نیروی تخریبی مواد منفجره ایست که از جانب تمام گروپ های جنگ‌طلب در جنگ جهانی دوم بکار برده شده است وقادر شد تابه هستی وزندگی پنجاه ملیون انسان خاتمه بخشد .

بادر نظرداشت واقعیت فوق نیز نه تنها مسابقه تسلیحاتی ادامه دارد . بلکه سرعت آن به مقایسه موفقیت های که‌درراه جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی بمیان آمده است به مراتب زیاد است.

با آن هم همین اکنون آنچنان نظریات استراتیژیك عرصه تبلیغ می یابد که واضحا صبغه تعرضی را بخود گرفته است نظریه «توان ضربه اول» از جمله همین دکتورین بشمار میرود که از جانب کشور های امپریالیستی بصورت جدی تحت مطالعه قرار گرفته است . ولی خطر استراتیژیك ضربه اول کاملا روشن است . اگر کشوری قادر شود که چنان توان ضربه اتومی راکسب نماید که‌بوسیله آن امکان انتقام را ازمیان بردارد ویاکم ازکم چنان اندیشه ای را بار آورد که گویا این قدرت را دارا می باشد . این کار باعث خواهد شد که این کشور به آغاز یك جنگ تعرضی تشویق خواهد شد . اینکه تاچه حداینکار امکانات تعرضی اتومی را فراهم می آورد وبالای روابط بین‌الدول تاچه حدائر ناگوار می گذارد کاملا واضح وروشن است .

در برابر چنین نظریه ای موضع گیری اتحاد شوروی بوسیله لیونید بریژنف چنین تصریح گردیده است .

«اتحاد شوروی همیشه مخالف چنین نظریه بوده ومی باشد . سیاست ما اینست تا مانع ضربه اول ودوم باشیم و حتی از جنگ اتومی بصورت قطع جلوگیری می نماییم برای نیل بچنین مامول خط مشی ما ذیلا خلاصه میگردد:

قدرت دفاعی اتحاد شوروی باید تا اندازه باشد که به کسی اجازه ندهد که سعی بخرج دهد تا زندگی صلح آمیز ماراً مختل سازد . سیاست ما داشتن اسلحه موثر زیاد به‌مقایسه دیگران نمی باشد بلکه ماسیاستی راتعقیب می نماییم که مسابقه تسلیحاتی راتقلیل دهد وخطر تصادمات نظامی را ازمیان بردارند .»

کشور های عضو پیمان وارسا سال گذشته درمسکو طی اعلامیه تاریخی ۲۳ نوامبر یکبار دیگر تصریح نمودند که آنها در پی برتری قدرت نظامی نمی باشند وایضا نیز تصریح نمودند که در ساحه نظامی سیاست آنهاتنها متوجه تامین قدرت دفاعی بوده وچنین خواهد بود

ولی هرچندکه اتحاد شوروی وکشور های دیگر سوسیالستی وصلح دوست خواهان صلح باشند بازهم نمیتوان ازآنهاچنین توقع شودکه بصورت جداگانه ومنفرد دست به‌خلع سلاح بزنند . برای آنکه مسابقه تسلیحاتی پایان یابد لازمست تاتمام کشور هابا همکاری یك دیگر در این راه گامهای مشترکی را دنبال نمایند .

مبرهن است که میان دیتانت سیاسی وتلاش های که برای خلع سلاح صورت می گیرد رابطه دیالکتیکی موجود است اگر دیتانت سیاسی با چنان اقدامهای توام گردد که‌باعث کاهش تشنجات نظامی گردد این امر نه تنها مانع تصادم اتومی خواهد شد بلکه در تمام جهان به عادی شدن مناسبات مساعدت خواهد نمود .

ولی اگر نیرو های ارتجاعی فایق آیند که دیتانت سیاسی را متوقف سازند و بکوشند وقایع جهان رابه مرحله تشنج وجنگ سرد بکشانند چطور میتوان درراه خلع‌سلاح گام برداشته شود ؟

در چنین شرایطی بشریت چطور خواهد توانست این معضله را که موجودیت و بقای انسان باآن ارتباط می گیرد حل نمایند ، درچنان حالتی که تشنجات جهان همه روزه انسان را در فکر جنگ می کشاند ممکن نیست جلو مسابقه تسلیحاتی گرفته شود . تجارب قبلی و بالخصوص تجارب سالهای ۱۹۵۰ این حقیقت رابه اثبات می رساند .

م . عاقل بیرنگ کوهدامنی

دیدگاههای اجتماعی اقبال لاهوری

شعر دری ازسپیده دم پیدایی آن تاکنون فراز وفرود هایی به خود دیده است . گاهی مردانی توانند آنرا پاس داشته اند و زمانی در دست بی هنری چند روندی انحطاطی داشته در سده های نخستین شاعرانی راستین این هنر ارجمند رابه باروری وشکوهمندی کشانده اند . شاعر این روزگار با طبیعت ارتباطی مستقیم حاصل و تجربه های خویشتن خویش را باز گو می نماید . تشبیهات، ترکیب ها و ابزار های شعردراین دوره عینی ومحسوس اند . سخن آرایان این دوره واقعا تقلید گران طبیعت اند وبه این تعریف ارسطو از شعر مؤمن که گفته : شعر تقلیدی از طبیعت بیش نیست .

گرچه شاعر این زمانه رسالت اجتماعی خویش را نمی‌شناسد وشعر برای او وسیله است وسیله ای برای رسیدن به اسپ وکنیز وقباء ، نه بیان واقعیت های دردناك اجتماعی اما نمی توان از اصالت کار این شاعران انکار کرد .

واما اقبال بادرنظر داشت اینکه زبان مادری اش دری نیست در شمار سر آمدان ادبیات دری قرار می گیرد واین درخت تناور را صمیمانه پا سدای می کند . او با آنکه روز های جوانی خودرا در کوچه های لندن وپاریس وبن گم کرده وآشناترین انسان شرقی در تفکرات غربی است چشم به راه آن ستاره است که از مشرق سر بزند وآن بادی که از طرف خاوران بر خیزد .

اقبال مرد سیاست وفلسفه وشعر است . آتشی از نیاکان شرق دردل دارد ولاله آسا در خیابان های شان می سوزد .

جون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه‌ام
تابه دست آورده ام افکار پنهان شما

مهرومه دیدم‌نگاهم برتر ازپروین گذشت
ریختم طرح حرم در کافر ستان شما
تا سنانش تیز تر گردد فرو پیچیدمش
شعله‌ی آشفته بود اندر بیابان شما ،

فکر رنگینم کند نذر تهید ستان شرق
پاره‌ی لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما.
حلقه گردمن زنید، ای پیکران آب وگل،
آتشی در سینه دارم از نیاکان شما،

گرچه ستایشگری های اقبال از امیران وپادشاهان روزگارش لطمه‌ی به شخصیت اجتماعی او می زند وکاش چنین نبود امابازهم او شاعری قدرتمند است وپیام او پیام رهایی، آزادی، مبارزه واتحاد است . اقبال خواستار شور مولانا وسوز خسرو دهلوی است آن مرد دل سوخته ای که نظام الدین اولیا ترك سر می نموده وآن ترکه زاده رها نمی کرد.

گربه ترك ترکم اره بر تارك نهند
ترك تارك گویم وهرگزنگویم ترك ترك

اخلاص سنایی را می جوید ودر این بندگی حتی خدایی را نمی خواهد . اقبال به دنبال سنایی وعطار ومولوی آمده، دانش بوعلی را هم در مقامی که مولوی است نمی پذیرد .

بوعلی اندر غبار ناقه گم
دست رومی پرده ی محمل گرفت
این به دریا رفت وتاگوهررسید
وآن به‌گردابی چوخس منزل گرفت

اقبال شاید یگانه شاعری باشد که‌حضور مولانا در آثارش حس می‌شود. گذشته‌ازینکه بیشترین کار های او از نظر اندیشیدن‌مولانا واراست حتی از نظر قالب وشکل هم‌شباهت های فراوان باکار های مولانا دارد. ترنم‌های مولانا آن اوج گیری ها، آن شور و حال وجاذبه . آن فراز ونشیب سخن مولانا رامی توان به وضوح در کلام اقبال یافت .

خورشید به دامانم،انجم به گریبانم
درمن نگری هیچم ، در خود نگری جانم
درشهر وبیابانم ، در کاخ و شبستانم
من‌منبع جهان‌سوزم ، من‌چشمه‌ی حیوانم

ویا :

ناقه ی سیار من، آهوی تاتار من
درهم و دینار من ، اندك و بسیار من
دولت بیدار من ،
تیز ترك گام زن منزل مادور نیست .

اقبال با وجود تحصیل در غرب و آشنا **بافرهنگ آنجا ازآن سامان دل کنده است وستاره ی بخت اودر حال غروب مدبیند به** نظر او هنگامه‌ی زندگی از آن دیار برچیده شده است ودر ختی است که از بالندگی و باروری وامانده واین روز های شرق است که آفتابی است وروشن می شود وگریز وگریزی از آن هم نیست .

پس چه باید کرد ای اقوام شرق
باز روشن می شود ایام شرق.

اقبال شرقیان را با آوازی رسا ندا درمی دهدکه از مکر غرب غافل نباشند وفریب این **گرگ سالخورده که‌در لباس بره ظا هر شده** است نخورند .

او ادامه زندگی رادر حرکت، رفتن و پویندگی می داند .

ساحل افتاده گفت گرچه بسی زیستم
هیچ نه‌معلوم شده آه که من کیستم
موج زخودرفته‌ای تیزخرامید وگفت :
هستم اگر می روم گر نروم نیستم

وسراسر آثار او سرشار از امید است، این آرزو است که انسان رابه تکاپووجستجو وامی دارد، نا امیدی را در اندیشه و آنچه‌را اقبال آفریده نمی توان یافت در سرود های اقبال ، مقاومت، سر سختی وتلاش است . تلاش برای ساختن دنیایی دیگر، جهانی دلخواه وزیبا، او ویران می کند تا آباد نماید، دل بسته آزادی است . پایداری‌وایمان خشت های نخستین کاخ اندیشه‌ی اقبال‌است. اورا مذهبی است که در کعبه نماز دارد ودر دیر **نیاز ازهمین‌خاکی که برروی آن راه** می رود جهانی دیگرمی سازد . در دل شعله فرومی رود ونمی سوزد باشیر شرزه دست و پنجه نرم می‌کند وغالب میشود.

زندگی ، درصدف خویش گهرساختن است
دردل شعله فرورفتن ونگداختن است
عشق، ازین گنبددربسته برون تاختن است
شیشه‌ی ماه ز طاق فلك انداختن است
حکمت و فلسفه را همت مردی باید
تیغ اندیشه بر روی دو جهان آختن است
مذهب زنده دلان خواب پریشانی نیست
از همین خاك جهان دگری ساختن است.

اقبال مانند نسیمی است که ازسر بروبحر وکوهستان می آید اما توفان در نفس نهفته دارد به‌طایر غمزده پیام بهارمی دهدو باسبزه وگل ولاله می آمیزد، با آنکه در صدایش **صلابت کوهساران نهفته است وشیپورآزادی** وبرابری رامی نوازد خاطر کسی را با برگ گلی نمی آزارد واز بال وپرغبار تمنا وهوس **های زود گذر را زدوده است .نابرابری های** اجتماعی اقبال را خشمگین می سازد و به فریادش وامی دارد از مزد مزدور کرباس‌پوش است که خان لباس حریر می پوشد و اشك کودك یتیم است که خاتم والی شده است . فربهی کلیسایان از اشك وخون تیره بختان است وعرق ریزی درماندگان .

زمزدبنده‌ی کرباس پوش و محنت کش
نصیب خواجه‌ی ناکرده کار رخت حریر
زخوی فشانی من ـ لعل خاتم والی
ز اشك کودك من گوهر ستام امیر

اقبال به روابط کهن تولیدی می تازدوچاره رادرآن می بیند که حافظ وار طرحی نو دراندازد :

بیاکه تازه نوامی تراوداز رگ ساز .
میی‌که شیشه‌گدازد، به ساغر اندازیم
مغان ودیر مغان را نظام تازه دهیم
بنای میکده های کهن بر اندازیم
ز رهزنان چمن انتقام لاله کشیم
به بزم غنچه وگل طرح دیگر اندازیم

اقبال با اسارت وبندگی در ستیز دایمی است او عاشق آزادی وسرودگر رهایی است اوریشه های بردگی را وتن به اسارت دادن هارادر نادانی می جوید چه انسان آگاه که سرشت خود را می شناسد و کرامت خویش **را سرتسلیم درپیشگاه اربابان زر وزور** فرونمی آرد واز چکاد ها ی بلند غرور خود فرود نمی آید .

آدم از بی بصری بندگی آدم کرد
گوهری داشت و نذر قباد و جم کرد
یعنی از خوی غلامی زسگان خوارتراست
من ندیدم که‌سگی‌پیش سگی‌سرخم کرد.

اقبال به آفرینش های شگفت وغرور انگیز **انسان وقوت‌بازوی اوایمان دارد به‌نظراو** اگر خدا شب آفریده این انسان است که چراغ آفریده اوست که ازسنگ آیینه واز زهر نوشینه می سازد .

اقبال دلبسته ی وعاشق بلندی ها واوج ها وآسمان های کبود است او مانند آن عقاب بلند پرواز است که خورشید هر بامدادبوسه به بال اومی زند . این بلند پروازی ها بدان **معنی هم نیست که علایق او اززمین وخاك** قطع شود ، اوشاعری اجتماعی است و ایمان آورده به قانونمندی های تکامل وپیشرفت اومرد مردان ومرد میدان است . آهنگ بیداری واتحاد ملت های در خواب رفته وپریشان را صادقانه می خواهد . عقاب بلند آشیانی است که دل به پستی های هستی نمی بندد ومانند مرغکان بی همت‌چشم بر خوان دیگران نمی دوزد وتلاش دانه در خاشاك نمی کند . درپی آنست که قبای زندگی را بدوزد وبه بی سامانی های آن سامان دهد. او روحی ناآرام، ستیزه گر و سرکش دارد. از آرامش و سکون سخت گریزان وفراری است . زندگی رادر خطر زیستن می داند . هرلحظه خویشتن را برفان می زند ومانند تیغ پاك گوهر برنده تر می گردد. از نظر اقبال در خطر زیستن است‌که عیار ممکنات جسم وجان آشکار می گردد .

اقبال همواره آهنگ اتحاد انسان را می خواند ومی داند که از اتحاد است که : می توان مغان ودیر مغان را نظام تازه‌بخشید وبنای میکده های کهن را فرو پاشید ازاتحاد است که می تواند از راهزنان چمن انتقام لاله را گرفت وبزم غنچه وگل طرح دیگر انداخت .

اقبال به این باور نیست که پیکار و کار انسان به پایان رسیده اولاله‌ی چمن را هنوز آلوده به خون می بیند وفریاد می دارد که پسر از دست میندازید که جنگ به پایان نرسیده .

گمان بر که به پایان رسید کار مغان
هزار باده ی ناخورده دررگ تاك است
بخود خزیده ومحکم چوکوهساران زی
چوخس مزی‌که هوا تیز وشعله بیباك‌است.

واما کوتاه اندیشان را وآنانی که هنوز پای بند دستور های خشك شمس قیس‌رازی اند وذهن شان پر شده از مطالب قرار دادی وکهنه بر دو بیتی های اقبال ایرادهاواعتراض هاست که درپاسخ آنان حرفی رساتر از گفته‌ی دکتور عبدالحسین زرین کوب نمی‌توان یافت که نوشته :

(... دوبیتی های اوگرم، تبدار و آگنده ازتپش وشور است معجونی از درد واندوه

بقیه‌درصفحه۴۷

پوهندوی دکتور احسان انتظار

نقش زبان مادری در تعلیمات ابتدایی

از هریك هزار شاگردیکه در صنف اول شامل میشوند، صرف چار صد آنها تحصیلات ابتدایی را تکمیل میکنند. البته این ضایعات عوامل متعدد دارد از قبیل شرایط نا مساعد جغرافیایی، وضع رقتبار اقتصادی، شرایط غیر عادلانه اجتماعی، فقدان مواد درسی موثر وسایل وتعمیر ومعلمین مسلکی ورسیده واز همه مهمتر انگیزهٔ تحصیل. اما آنچه قابل تذکر است این میباشد که این فیصدی ضایعات بصورت کل وضع شاگردان مکاتب ابتدایی رادر افغانستان نشان میدهد. بدون شك فیصدی ضایعات درولایات نسبت به‌مرکز حتما بیشتر است. در ولایات کشور نیز باید فیصدی ضایعات در بین آن محلاتی که‌زبان مادری اطفال غیر از پښتو ودری است بیشتر از دیگر محلات باشد چه این شاگردان مظلوم علاوه ازان مشکلاتیکه دامنگیر اطفال دری زبان وپښتو زبان است به یك مشکل دیگر نیز مواجه اند. آنها در مکتب مضامین رابه زبان غیر اززبان مادری خود یعنی پښتو یادری میخوانند. این البته معنای آنرادارد که هم مضامین وهم وسیله آموختن آن برای آنها پدیده های جدیداست. در چنین‌شرایط جای تعجب نیست اگر اکثر آنها نمیتوانند به تحصیلات خویش ادامه دهند. نتیجه آن میشود که از تحصیل محروم میگردند وبایك عالم مایوسی وعقده به زندگی فلاکتبار خود درزراعت ویا کدام کار دیگربه شکل مزدور ودهقان ادامه میدهند. این هانه برای جامعه ونه برای خود وفامیل خود چندان مفید واقع میشوند. بدترآنکه دیگر اطفال محل ازدرس وتحصیل دلسرد گردیده ودر شمولیت بمکتب تعلل نشان میدهند. این وضع تاسف آور وغیر انسانی دوام کرد تاآنکه خوشبختانه انقلاب کبیر و برگشت ناپذیر ثور به پیروزی رسید ودر ضمن اقدامات دیگر علمی وخلقی در ساحه معارف به ارتباط حل مساله ملی تحصیل رابه زبان مادری برای اقلیت های هموطنان ترکمن، ازبك، بلوچ و غیره حتمی ولازمی شمرد وبه مقامات مربوط هدایت داده شد تا در زمینه اقدام لازم صورت گیرد. در وزارت تعلیم وتربیه دیپارتمنت‌های ازبکی ترکمنی وبلوچی تاسیس شد و کار تهیه کتب ومواد درسی آغاز گردید وهمچنان در ادارهٔ ملی مبارزه با بیسوادی در تهیه کتب به‌این زبانها برای اکابر پرداخته شد برعلاوه در وزارت اطلاعات وکلتور نشرات ازطریق رادیو وتلویزیون، روزنامه و مجلات به این زبانها آغاز شد.

هدف ما از نوشتن این مقاله این است که درباره اهمیت تحصیل به زبان مادری بحث کنیم تا فهمیده شود چرا دولت جمهوری دموکراتیك افغانستان به این کار مهم که در منطقه بی سابقه است اقدام کرد. برای این منظور ما این موضوع را از نگاه زبانشناسی، روانشناسی وپداگوجی بر رسی میکنیم. درقدم اول انواع تفکر رابه اختصار ذکر کرده ودر بارهٔ امکانات تدریس آن به اطفال مکاتب ابتدایی ابراز مینمایم. سپس مفهوم سازی راکه هدف عمدهٔ دورهٔ ابتدایی میباشد تشریح میداریم. بعد درآن تدریس مفاهیم علمی رابه ارتباط پروگرام مکاتب ابتدایی به اختصار ذکر میکنم ودر اخیر ارتباط زبان وفکر را مورد بحث قرارمیدهیم خواهیم دید که در همه این فعالیتهای ذهنی نقش زبان مادری اساسی میباشد.

***

انواع تفکر :

تفکر به چندنوع است؟ آیا اطفال و کلانسالان یکسان فکر میکنند؟ آیا امکان دارد همه این انواع تفکر رابه اطفال مکاتب ابتدایی تدریس کرد؟

۱ـ اهداف تحصیلات ابتدایی :

پیشرفت یك جامعه بستگی به افراد آگاه ووطنپرست آن دارد تا با استفاده ساینس و تکنالوژی در آبادی وشگوفانی و طن خود بپردازند. تعلیم وتربیه سالم وهمه جا نبه متکی بر اساسات علمی در نیل به این هدف نقش اساسی دارد. یکی ازاهداف مهم تعلیم وتربیه در مکاتب ابتدایی این است که اطفال وجوانانرا با وسایل وابزار علم ودانش مترقی مجهز سازد. تعلیمات ابتدایی به مثابه تهداب وزیر بنای تعلیمات متوسط وعالی‌باید شیوه های تفکر علمی ومنطقی را به اطفال بیاموزد، اکنون باید دیدکه تفکر به چند نوع است :

انواع تفکر :

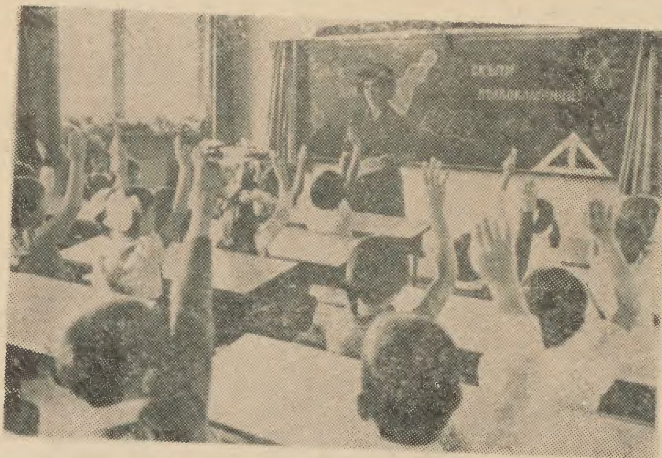
اکثر روانشناسان به این عقیده اند که فکر کردن به سویه ها وسنین مختلف از نگاه عملیه ومیخانیکیت تقریبا یکسان است اما در محتوی وکیفیت به انکشاف ذهن‌مربوط میباشد. اکثر عملیه های تفکر را میتوان به شش دسته تقسیم کرد.

تفکر ادراکی :

که عبارت از آگاهی میباشد از اشیا و حوادث این نوع طرز تفکر را که میتواند ساده یامغلق، انفسی یا آفاقی باشد به اطفال واکابر تعلیم داد.

تفکر ارتباطی :

در این طرز تفکر ارتباط انگیزه وعکس‌العمل اهمیت دارد عکس‌العمل های موردنظر میتواند در شخص تقویه گردد تا آنکه بعد از تکرار زیاد عمل مطلوب به شکل عادت درآید. این طرز تفکر که‌بنام اس‌ـ‌آر نیز یاد میگردد وپیروی از پاولوف فیزیولوجست اتحاد شوروی به شکل یك تیوری جداگانه در روانشناسی درآمده است بعد ها در این مقاله با مثالهای از زبان وساینس واجتماعیات بیشتر توضیح خواهد شد.



اطفال درس رابه زبان مادری شان خوبتر وبهتر می‌آموزند

مفهوم سازی :

مفهوم سازی در مبحث جداگانه بعد ها به ارتباط زبان ومفاهیم علمی به تفصیل مورد بحث ماقرار خواهد گرفت. در اینجا همینقدر باید گفت که عملیه تفکر به‌چندین مرحله صورت میگیرد واز دریافت مفهوم شروع شده بعداز خود ساختن به مرورزمان متدرجا تقویه میگردد و انکشاف می کند. دراینجا لازم است به این نکته‌اشاره کردکه **اطفال بعد از سن هفت یا هشت سالگی مفاهیم متعدد را در سنین مختلف از طریق خواندن ومطالعه کسب می کنند.**

حل کردن پرابلم :

این طرز تفکر که بوسیله آن طرق‌مختلف حل یك پرابلم دریافت میشود در زندگی شخصی اهمیت فراوان دارد. شخصیکه مجهز به این نوع تفکر است حایز یك سلسله مشخصات میباشد. که فکر کردن منطقی، استدلال منطقی و محکم بودن و اشتیاق زیاد داشتن مهمترین آن است. ریسرچ در ساحه حل کردن پرابلم نشان داده است که قدرت خواندن، ذکاوت، قضاوت، شناخت پرابلم همه نمایشگر قوهٔ حل کردن پرابلم میباشد. همچنان تحقیقات نشان میدهد که حل پرابلم درساحه شناخت کلمات، درك مفهوم ومطلب موضوعی که خوانده میشود حتی در صنف اول ابتدایی تقویه وانکشاف داده شده میتواند.

تفکر انتقادی :

این طرز تفکر که میتوان آنرا در صنوف ابتدایی تدریس کرد دارای خصوصیات و مشخصات آتی میباشد : قوه تجرید کردن وتنظیم وترتیب دادن معلومات، قوهٔ نتیجه‌گیری کردن، جستجوی مطالب‌واردمربوط در موضوع مقایسه وارزیابی ماخذ، فرق کردن واقعیت وحقیقت از نظر شخصی، تشخیص پروپاگند وتطبیق صحیح قواعد استدلال منطقی.

طرزتفکر ابتکاری :

این طرز تفکر مقایسه با دیگر انواع‌تفکر آنقدر ها بدرستی ودقت لازم تعریف نشده است و چنان مینماید که عملیه آن خوب فهمیده نشده اما اهمیت فراوان برای آن قایل شده اند اینقدر این روشن است که در این‌طرز تفکر از همه انواع تفکر استفاده میشود وزبان نقش مهمی رادر آن بازی می کند.

باتشریح مختصری از انواع مختلف تفکر توجه خواننده را باید به این نکته جلب کرد که اکثر این انواع تفکر میتواند جزپروگرام درسی به شمول خواندن شود و آنرا به شاگردان تدریس کرد. همچنان طوریکه در مبحث مفاهیم علمی وارتباط زبان و تفکر خواهیم دید عملیه تفکر ازهرنوعی که باشد در اطفال وکلانسالان موجود است منتهی به سویه های مختلف تفکر از نگاه محتوی، کلیت، مجرد بودن وهدف فرق می کند.

مفهومسازی :

در همه انواع تفکر که قبلا بدآن اشاره شد از مفاهیم استفاده میگردد. اکنون باید دید که مفاهیم چگونه در ذهن طفل ساخته میشود وچگونه میتوان آنهارا به وی درس داد. برای این منظور نظریات (وایگاتسکی) رادر زمینه به‌اختصار شرح‌میدهیم:

ناتمام

لیکنه اوخیړنه : احسان‌آرینزی

دگرینادا دخلکو بریالیتوب

دکار ابین په سیمه کی دگر ینادادټاپو- ییز هیواد پیژندنه او دامپر یالیزم پــــه مقابل کی ددغه هیواد دمیړنیو خلکو دمبارزو لنډه یادونه:

گرینا دا د کارابین په بحیره کی‌دوټلوورد دټا پو گانو په وروستنی جنو بی برخه کــی موقعیت لری. دغه‌کوچنی ټاپو ییز هیواد په غرب الهند کی د ټر ینیداد له کوچنی هیواد خخه ۹۰ میله واټن لری . دگرینا دا ټاپو ۱۲۰ مربع میله پر اخوالی لری . ددغه ټاپو ییزر هیواد شمالی خواته دکار یا کاو په نامه یو لړ نور ټا پو گا ن هم پرا تــه دی چی ۱۳ مربع میله پرا خوالی لری اوپه گر ینا دا پوری اړه لری . په دی تو گــه دگر ینا دا هیواد د کار یا کاو د ټا پو گانو په‌شمول جمعا ۱۳۳ مربع میله مسا حت‌لری.

گر ینا دا بیضوی ډوله‌طبیعی جوړ ښت لری .په دغه هیواد کی یو لړ مات غرو نه له شمالی برخی خخه پیل شوی او دهیواد تر جنوبی خوا وو پوری یی ادامه موندلی ده ، نو موړی غرونه دکو چینو غرو لــــه امله‌پر ی سوی او ځای ځای دهغی او بــه سمندر ته رسوی . دگر ینا دا د غر و نو لو ړه خوکه دسنت کاتر ین په نامــــه یادیږی چی ۲۷۵۶ فټه جگو الی لری .دگر- ینا دا ټاپوله اصله اورشندونکی دی چــی دهغی په‌بیلا بیلو سیمو مخصو صا دټاپـــو په‌وروستیو شمالی برخو کی داور غورځولو فعا لیت ډیر گر ندی دی او ټوله سیمه په ریگی سور بخونو لاوایــی ډبرو پو ښلــه شوی ده .

دگرینا دادغرونو په مینځ کی دگراند- ایتانگ په‌نامه د ۳٦ ایکرو په پراخوالـــی یو جهیل پروت دی چی دسمندر له سطحی خخه ۱۷٤۰ فټه جگو الی لری .همدغه راز دگر ینا داپه شما لی برخو کی دانتیو ن په نامه‌یوبل کوچنی جهیل هم مو قعیت لر ی چی لوړ والی یی د بحر له سطحی خخه هومره زیات نه‌دی او ټیټ جو ړ ښت لــری دگر ینادا په ټا پوکی د خو ږو اوبو ډیـــری چینی لید ل کیږی .

دگرینا دا دټاپوییز هیواد اقلیــم لو نــد او استوا یی د ی چی د تو دوخی درجه یی د سیمو دجگوالی یا ټیټوالی سره جوخت تو- پیرمومی • دتودوخی منځنی درجه یی دفار- نها یت ۸۲ درجی اټکل شوی ده چی دسانتی گراد له ۲۷،۷۰ درجو سره سمو ن خوری . دد غه هیواد کلنی منځنی اورښت ۷۵ انچه

ثبت شوی دی چی د ٤۰ او ١٦٤ په مینځ‌کی نو سا ن لری ، د گراند ایتا نگ دجهیل شا او خوا د کا له ١٦٤ آنچه ور ښــــت لری‌په داسی حال کی چی دگر ینادا پــــه جنوبی سا حلی سیمو کی صر ف ٤۰ انچــه با را ن اوری ، د گر ینا دا دهیواد لوند فصل دغبر گولی له‌میا شتی خخه پیل کیږی او تر لیند ی (می- دسمبر) پوری ادامه مومی •

دگر ینا دا داو سیدو نکو شمیر په کال ۱۹٦۰ کی ۸٦۰۰۰ تنه وُچی تر کا ل ۱۹۷۸ پوری یی ۱۱۰۰۰۰ تنوته زیا توالی موندلی دی . دهیواد پایتخت د سنت جورج ښکلــی او کو چنی ښا ر دی چی د ۱۹۷۸ کا ل د ار قا مو له مخی ۱۲۰۰۰ تنه او سید و نکی لری . گر ینا دا یان د رومن کا تو لیـــك مذهب پیر وان دی او اکثرا یی‌په انگلیسی ژبه خبری کوی ، خو د هیواد په کلیـــو او با نډو کی ډیر کروند گر په فرانسو ی ژبه خبری کوی .

دگر ینا دا زیا تره و گړی تورپوستکی نیگر ویان دی • تر اکثریت نیگرو یا نــو وروسته میلو ټوز نژاده خلك دی او لــبز سپین پو ستکی هم پکی میشت دی.

گو یف سو یکتوریا ،ساتر ز او گرنو یل په سکتور کی په کا ر بو خت دی .پنبه

دگرینا دا دهیواد لوی ښا رونه دی چی‌دهیواد ډیراو سیدو نکی پکی استو گنه لری .

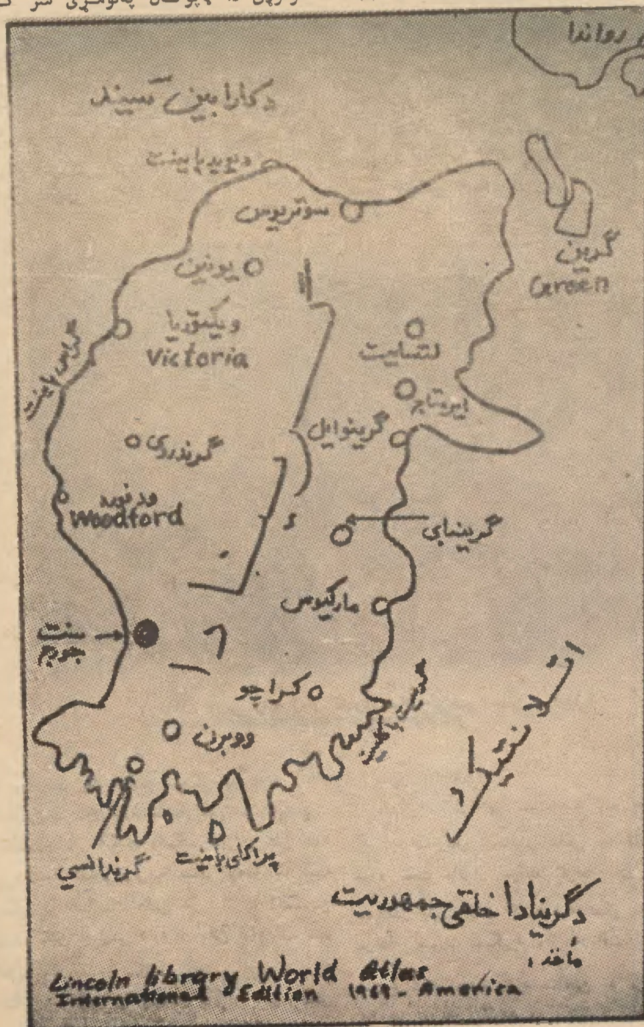
دگرینا دا دهیواد اقتصاد پر کرنه ولاړدی تر پنځو س فیصده زیا ت وگړی یی دکرنی

کتان کنی ، ککا و او میـوی مخصـو صا کیله د گر ینا دا له مهمو زراعتـــــی محصو لاتو خخه شمیرل کیږی .د گرینادا نیمایی صا دراتی محصو لات یوازی انگلستان ته صا دریږ ي .دگر ینا دا ښکلو طبیعی منا ظرو او په زړه پوری تاریخی آثارو ودغه هیوادته دزر گو نو تنو بهر نیو سیلا نیا نو لاره ور خلاصه کړی ده ، له‌همدی املـــــه تور یزم دگر ینا دا یو ستر عا یدا تـــی قلم شمیر ل کیږی • دگر ینا داپه پایتخت کی یو عصری او ستر هوایی ډگر موقعیت‌لری چی درنوی کرښه یی یومیل اوږدوالی لر ی اودبرتش ایر لاینز داستفادی پــــه منظور جو ړ شوی ؤ.

دگر ینا دا دهیواد ځمکنی ترانسپور ت‌هم ښه وده کړی او نژدی ۵۰۰ میله لومړی درجه ډمبر سړ کونه لری • ددغه هیواد په ضایعو کی دکب نیولو او د کبا نو دپرو سس‌صنعت دیا دولو وړ دی .

گرینا دا په کال ۱٤۹۸ کی دکـریستف- کولمبو س له خوا کشف شوه .

نوموړی دا ټاپوګـان په‌لومـړی سر کـی



دکانسپشن په‌نامه ونو مو ل . دغه ټاپوګان دکشف له نیتی خخه بیا تر ۱٦۲۷ کا لــه پوری خپلوا که ؤ او دوخت استعماری قدر- تونویعنی انگلستان او اسپانیی لاسونه نه ؤ ور غز ولی .

په ۱٦٥۰ کال کی د مارتیننگ دټا پــو گور نر دا ټاپو گا ن په بیه واخستل او ټول قلمرو باندی یی خپل تسلط ټینگ‌کړ له هغه ځایه چی دمارتیننگ ټاپودانگلیسا نـو په وا ك کی ؤ اوددغه ټا پو گور نر هــم دانگلیسانو لــه‌خوا ټاکل شوی ؤ دمارتیننگ دگو رنرله خوا دگر ینا دا اخستل پــــه حقیقت کی دانگلیسا نــو داستعمار خو نړی متګو لوته دگر ینا دا لو یــد لـــو معنی در لوده او په دی نوگه د گر ینا دا دخلکو خپلوا کی سلب او پر گر ینا دا با نــدی انگلیسی استعمار غلبه ومو ند له .

پر گر ینا دا باندی دانگلستا ن د غیر مستقیم او بیا وروسته مستقیم استعما ری تسلط په تعقیب ددغه ټا پو داستعما ر لــه پاره دو خت ددوو سترو یر غلگرو قوتو نو یعنی انگلستان او فرانسی تر مینځ رقا بت پیل شو ، دد غه رقا بت په لو مړی‌سر کی فرا نسی غلبه ومو ندله او دگر ینا دادټاپو- گا نو اختیار یی د هند غربی فرانسوی کمپنی لاس ته ولیږ داوه • گر ینا دا تر دغی نیټی وروسته ۹ کاله دلو یدیز هند دفرا نسوی استعماری کمپنی له خوا اداره شوه ، پـــه ۱٦۷٤ کال کی دگرینا دا داداری اوکنټرول چاری له نو موړی کمپنی ، خخه په مستقیمه توگه دفرا نسو یانو سلطنت ته ولیږ دو ل شوی اوپه د ی تو گه گرینا دا دفرانسوی استعما ر په لوموکی ښکیل شوه اودفرانسوی استعماری سلطنت تر بشپړ کنترو ل لا ندی راغله . فرا نسی پر گرینادا با ندی دخپل مستقیم تسلط له هغو لو مړنیو شیبو خخه بیا تر ۱۷۱٤ کا ل پوری په دغه هیواد کی دپنبی- ککاو اوقهوی کرلـــو ته‌پرا ختیـــا ورکړه او تر نیما یی زیا ت تولیدا ت به‌یی دخپلو اړتیا وُد لیری کولو له‌پاره فرا نسی ته لیږ دو ل . د ١٦ میلادی پیړی ټول کلونه د گر ینا داپه تاریخ کی له تورو حواد ثو خخه ډك کلو نه دی ځکه چی په دی ټو له اوږده موده کی دخپلوا کی او ملـــــی استقلال له پاره د گرینا دا دخلکو مبارزی دوخت ددوو سترو یر غلگرو استعما ری هیواد و (انگلستا ن ـفرانسه) له خوا خپل کیدی او غلی کیدی ، په دی اوږده مـــوده کی له گرینادا خخه دانگلستا ن او فرانسی د زور از مویلو یو ډگر جوړ شوی ؤ ،هر یوه هیله درلوده چی پرگرینا دا باندی خپل تسلط ټینگ او دهاغه بل اقتدار له مینځه یو سی .

په ۱۷٦۲ کا ل کی دفرا نسی او انگلستان دشخړو په جریان کی دگر ینا دا ټاپوگا ن دانگلیسیا نوله خوا ونیو ل شول ، پــــر گرینا دا با ندی دانگلیسی استعمار دایر- غل هومره پیاوړی ووچی فرا نسویان یـــی له ماتی سره مخا مخ کړل . دهمدی ما تی له امله فرا نسو یانو پر گر ینا دا با ندی دانگلستا ن تسلط رسما قبول کړ خو پــــه پټه‌یی دگرینادا دبیا نیو لولــه پاره نقشی کاږلی . دفرانسی دا نقشی په کال ۱۷۷۹کی دعمل ډگرته را ووتی او گر ینا دا بیـــا دفرا نسی لاس ته ورغلی .

پر گرینادا باندی دفرانسوی تسلط لــه

تینگښت سره جوخت انګلیسیانو بیـــا دګر ینا دا دنیو لو هڅی پیاوړی کړی اود فرانسی په خلاف یی کلکه دیپلو ما تیکـه جګړه پیل کړه .

په دغه دیپلو ماتیکه جګړه کی انګلستا ن بریالی شو او د (ور سا یلس) دتړون له مخی یی دګر ینا دا د کنټرول واك ـاختیار ترلاسه کړ (۱۷۸۳) ددغه تړون له مخی چـی دانګلستا ن ددیپلو ماتیك فشار له امله د انګلستان او فرانسی ددولتو نو تر مینـځ لاسلیك شو د فرا نسی دولت دګرینا دا د کنټرول اوتسلط چـاری انګلستان ته ورو- سپارلی او ګر ینادا دانګلستا ن له مستعمرو څخه وشمیرل شوه .

پر ګرینادا باندی دانګلستا ن له بیـا تسلط سره جوخت دګـــرینادادخلـــکود خپلوا کی نهضت بیا یو مو ټی او پیا و ړی شو،دنهضت دمشرتابه بچـاری‌رالـــف ابیر کامبی په غاړه اخستی وی، ده هــڅه کوله چی دانګلستان او فرانسی له رقا بت څخه دخپل هیواد دخلاصون په ګټه کـــار واخلی‌له‌همدی امله یی له فرا نسوی مقاماتو څخه په پټه دمرستی غو ښتنه وکړه ، دی نهضت د ۱۷۹۵ او ۱۷۹٦ کلو نوپه موده‌کی دخلکو دپا څون له‌پاره لاره اواره کړه . دا پاڅون هومره پیاوړی ؤچی نژدی یو کا ل یی‌دوام وکړه او دانګلیسی استعما ر عا ملین یی پو ځی مدا خلی ته مجبور کړل .

په ۱۷۹٦. کال کی دخلکو دپا څون لــه خپل کیدو څخه ٤ کاله وروسته دګرینا دا غلا ما نو په یو بل ستر پا څون لاس‌پوری کړ ، په دغه پا څون کی په زر ګو نوتنـــو ګرینا دایی غلامانو داستعمار دتورو کړ یـو دښلو لو له پاره ملاو تړله او توری ته یی لاس کړ خو دا پا څون هم داستعما ری‌وسلی له‌خوا وټکول شو اود ګرینا داپه تا ریـــخ کی دخپلوا کی‌دلاری دمیړ نیـــو شهیدا نـــو په وینو یوه بله ستره پیښه هـــم ثبت‌شوه. دغلامانو دستر قیام ترځپـــلو وروستـــه، پر ګرینا دا با ند ی دانګلیسی استعمار د دوام له پاره ښه زمینه مساعده شوه او له بلی خوا فرانسی دګر ینا دا له نیو لـــو څخه صرف نظروکړ اوپه دی تو ګه یـــی انګلستان ته دګرینادا د استعمار په برخه‌کی د(یکه تازی)میدا ن ورکړ .

ګر ینادا تر ۱۸۸۵ کا ل پوری دبر تا- نوی د (وندوورد)ټا پو ګا نو د استعماردمرکز حیثیت در لود . په دغه کال کی ګر ینادا په برتانوی شرق الهند فدرا سیـــون پـــوری وتړ ل شوه اود و ندوورد دټا پو ګا نو پاتی بر خی (بار بید و س او د لیوارد ټاپوګان) دیوی نوی اتحادیی د جوړولو له پاره هڅی پیل کړی .

په ۱۹٦۷ کا ل کی نړ یوا لو مسا عد و شرایطو ـدسوسیالیستی‌کمپ‌هیوادو پیا وړ- تیا- په نړی کی دمتر قی افکارو دخپریـــدو اودملی خپلو اکی غو ښتونکو نهضتو نـــو بر یا لیتو بو نو د ګر ینا دا د خلکـــو دخپلو اکی غو ښتنی مبارزی پیاوړی کړی او هغه یی یو نوی پړ او ته ورسو لی . له همدی امله انګلیسی استعما ر یو ګا م په شا لاړ اودګرینا دا خلـــکو ته یی نسبی آزادی ور کړ ه او ګر ینا دا دانګلستان دیوه دومنیون هیواد بڼه غوره کړه .

دګرینا دا خلکو دخپل دغه لـو مړ نـی بریالیتو ب په تعقیب خپله سیا سی هوښیاری لاپیاوړی کړه اوپه یـــوه غـــږ اوپوره یـــو- والی یی د خپلی بشپړی خپلو اکی غوښتنه وکړه او خپلو مبا رزو ته‌یی دوام ور کړ،دی پراخه‌او تودو مبا رزو انګلیسی استعما ریوبل ګا م شا تګ ته‌هم مجبور کړ اود ګرینا دا دبشپړی خپلو اکی له پاره زمینه مسا عـــده شوه .

د ګر ینا دا دټا پوګا نو بشپړه خپلواکی د ۱۹۷٤ کال دفبر وری په ۷ نیټه اعلام شوه او انګلیسیا نو دګرینا دا دکنټرول اواداری چاری پر ینښودلی .

دګرینا دا دخپلوا کی له اعلامیدو سره جوخت بیا هم قدرت خلکو ته‌په لاس‌ورنغی بلکه دانګلیسی استعمار دا صو لو سره سم مخامخ او مستقیم استعمار په غیر مستقیـــم استعمار بد ل شو او انګلیسی ګو ډا ګـــی عنا صرو دګر ینادا دهیواد دچارو وا ګـــی تر لاسه کړی چی په راس کی‌یی ار یـــك ګیری د صدارت چا ری پر مخ بیولی .

دګیری دحکو مت په ټوله دوره کی یـــو موټی اشرافی عنا صرو مهمی دولتی څو کی انحصار کړی وی‌چی یوازی اویوازی دلـــوټ اودخپلو شخصی شتمنیو دډیرولـــو په فکر کی ؤ. دخلکو غو ښتنو ته توجه نه کیـــده اودهیواد اقتصادی ژوند له کلك رکوډ سره مخا مخ شوی ؤ. ګیری چی دامپر یالیزم او ارتجا ع په ګټه‌یی دخلکو ضد سیا ســـت چلاوه په ټوله ګرینا داکی دو یری او دهشت نظام ټینګ کړ او ټول ضد دولتی ، وطنپالو- نکی کسا ن یی دخپلو جا سوسی پولیسی ارتجا عی شبکو په واسطه ونیول ، وټکول او ځنی‌یی جیلونوته‌واچول‌اوځنی یی‌په‌داروځړول دګیری‌دحکومت وحشی پولیسو په هیواد کی د تـــرو ر او اختنـــاق شرایط مسلط کړی اوخـــــلــــك یی له کلکی‌ویری‌اودهشت سره مخـــــا مــــــخ‌کړی‌و . دپولیسو وحشت هومره پراخه ؤچی په رڼا ورځ بـــه یی ددولت دمخا لفو هڅی والو دکا نو نه‌تالا کول اوپه او ر ســیزل .

دګیری حکومت په ګرینا دا کی دخلکوهر ډول آزادی سلب کړی اوسیاسی فعا لیـــت یی تر کلکی څارنی لاندی ایسار کړی ؤ .

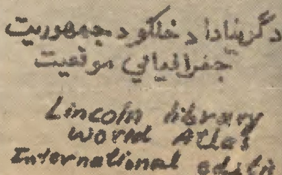
په هیواد کی دننه یو موټی پانګه والو او شتمنو اشرا فو د خلکو داستثمار له لاری ژوند کاوه اوپه بهر کی رژیم دامپر یالیستی محا فلو په خو ښه له مرتجعو او ګو ډا ګی ټو لنو او دولتو نو سره اړ یکی ټینګـــی کړی وی او ګرینا دایی دیوی اید یولوژیکی اقتصادی او سیا سی اډی په تو ګه دامپریا- لیزم په وا ك کی ورکړی وه . دګیر ی‌دکتا- توری فا شیستی رژیم دجنوبی افر یقا لـــه ارتجا عی او نژاد پا لو نکی دولت ـدچیلی له فا شیستی او غیر قانونی دولت اود جنوبی کوریا دلاس پوڅی او ګـــواډاګی رژیم‌ســـره یی‌نژدی اړ یکی درلودی اود خپل پایښت له پاره یی‌له هغو څخه مرسته تر لاسه کوله.

دګیری دارتجا عی رژیم خلقی ضـــــداو ارتجا عی اعمالو اوله بین المللی امپریـــا- لیزم سره دهغو ارتباط ،دګر ینا دا دمیړ نیو خلکو د مبارزی مقد ما ت برابر کړی ؤ، په کا ل ۱۹۷٤ کی دګر ینا دا له خپلواکی سره جو خت دګر ینا دا خلك وپو هید ل چی انګلیسی استعمار خپله بڼه بدله کړی او قدرت دخلکو نماینـد ه ګا نو ته پـــه لاس نه دی ورغلی ، له همدی امله یی‌د(نوی جول)په نامه نهضت مینځ ته راووست اوپه سری اوعلنی توګه یی دګیری دارتجا عی دولت‌پر ضد خپلی مبارزی منسجمی کړی او هغو ته‌یی دوام ور کړ . ناویلی دی پا تـــی نه وی چی د جو ل کلمه (د هو سا ینی- ښوو نی او روزنی او آزادی له‌پاره ګـــډه مبارزه)دجملی له مخفف څخه تر کیب شوی ده . د جو ل دنهضت مشر موریس‌بیشا پ یو ۳۳کلن وکیل مدافع ؤچی څو ځلی دګیری دوحشی پولیسو له خوا ونیول شواو ووهـل شو دجول نهضت چـی دګرینا دا دخلکـود پرا خه پرګنو ملاتړ ورسره ؤ زر پیا وړی شو او د ګیری د رژیم دجا سوسی پرا خه شبکو او وحشی‌پولیسو دزورزیاتی‌سره‌سره یی دګیری د حکو مت پر ضد خپلو مبارزو ته ادامه ورکړه او په تیرو ٦کلونو کی‌یی ګیری‌رژیم ته درانده ګوذارونه ورکـــړل.

دموریس بیشاپ په‌مشری ـ دګـــیری د دکتا توری رژیم پرضد خلقی مبارزی د۱۹۷۸ کال دمارچ په‌میاشت کی خپـــل او ج تـــه ورسیدی .د دغی میا شتی په ۱۳نیټه یو ی ډلی انقلابیو نو دیوه انقلابی یر غل پـــه نتیجه کی د ګر ینا دا دپا یتخت سنـــت جورج دښار ټول پوځی مر کزو نه و نیو ل او دګر ینا دا د یوازنی را ډ یو یی شبکی پر نشرا تی مرکز یی تسلط وموند ، دغـــی قهر مانانه حملی دنیم ساعت په موده کـــی ددوو تنوپه تلفا تود ګیری ٦ کلن ارتجاعی فاشیستی دکتا توری رژیم را نسکو ر کړاو قدرت یی دګرینا دا خلکو ته ولیږد اوه .

ګیری په ۱۹۷٤ کی ګرینا دا دصدر اعـظـم په توګه د هیواد دچارو واګی انحصا رکړی ده د۱۹۷٦ کال په عمــومی انتخا بـــاتــو کی ددولتی قدرت ، نیرنګ او فر یبکار ی له لاری د رژیم دمخا لفینو اپو ز یسیو ن‌ته ماتی ورکړه او دخپل (مانجو ست)په‌مرسته

پاتی په۵۳مخ کی





بدون کارسازنده به سرمنزل مقصودنمیتوان رسید

تحول وپیشرفت جوامع مستلزم کار وپیکار مداوم وخستگی ناپذیر جوانان همان جامعه است .

هرقدر کار وتلاش در یك جامعه بـرای نوسازی آن جامعه صورت میگیرد به همان اندازه سرعت پیشرفت آن جامعه قوس سعودی خودرا می پیماید .

متاسفانه در کشور ما تا قبل از انقلاب کبیر ثور تلاش وسرعت کار آنقدر بطی بود که نمیتوان به آن حد ومقیاسی قایل شد . علت این سکون درچه بود ؟ چرا جوانان ماکه نیروی پرتحرك شمرده میشوونددرگذشت خمود وجمود بدون کوچکترین تحرك و تلاش برای نوسازی کشور شان زندگی رابه بی ـ تفاوتی سپری میکردند ؟

علت وانگیزه که جوانان ماکمتر به کار و تلاش برای بهبود جامعه خود علاقه میگرفتنـد رژیم های مستبد گذشته بود. جوانی کـه علاقمند کار بود، کاری برایش وجود نداشت، مسلك وتخصص به هیچ شمرده میشد، آنکه قدرت داشت ونفوذ، میتوانست در ادارات کار یابد وبه مدارج عالی ترقی کند. و برعکس جوانی که صاحب استعداد بود وقدرت کار را داشت ولی پول وصاحب قدرت نبودنمیتوانست کار مطابق استعداد وذوقش بیابد .

ماشاهد هزاران جوان تحصیل کردهٔ خویش بودیم که دیپلوم بدست داشتند از این وزارت خانه به آن وزارت خانه ، از این موسسه، به آن موسسه می رفتند ولی کاری بـرای شان نبود. با اینکه صد ها بست وچوکـی خالی بود ولی اینها نمی توانستند این خالیگاه هارا پرکنند ، برای چه ؟ برای اینکه این چوکی ها وبست ها فروخته میشد ، این بست هابه فلان آقا زاده تعلق داشت و...

گذشته ازین در ریژم های گذشته کاررا یکنوع عیب میدانستند ، اگر کاری پشت میز وجود میداشت برایش میتوان گفت کار ولی سایر کار ها ومشاغل جسمانی پست و مردود شمرده میشد از همین رو در کارهای تولیدی جوانان کمتر علاقه میگرفتند و ایـن باعث میشد که انکشاف وترقی در کشورمـا قوس نزولی خودرا بپیماید .

خوشبختانه باپیروزی انقلاب ستر گ ثور جوانان ما در روشنی انقلاب در یافته اند که بدون تلاش وکار متداوم نمیتوان به سرمنزل مقصود رسید . از این رو امروز جوانان ما با شور وعلاقه انقلابی در کار های تولیدی سهم بارزی میگیرند وبرای شگوفانی کشور شان هرچه بیشتر ازپیش تلاش می ورزند . امروز جوانان ما بخوبی ملتفت این حقیقت گشته‌اند که کار به هر شکل ونحوی که باشد مقدس است وباید برای آبادی وترقی کشور وجامعه کار کرد وبازهم کارکرد. تاخدا بخواهـد که بزودی کشور و جامعه خودرا در قطار سایر کشور های مترقی قرار دهیم و ایـن آرزوی هر جوان وطن پرست وانقلابی است .


کاردسته جمعی امروز ازوظایف اخلاقی هر انسان شمرده میشود

احترام متقابل وسعادت فامیلی

احترام متقابل در سعادت وخوشبختی فامیل هانقش بسزایی دارد. در آن خانواده ایکـه حسن تفاهم واحترام متقابل وجود نداشتـه باشد، سعادت وخوشبختی به معنی واقعی کلمه نیز وجود ندارد .

میشناسیم یك عده پدر ومادر ان را که درزندگی روزمره شان متاسفانه کوچکترین اهمیتی به این موضوع نمیدهند و اصلامعتقد به آن نیستند . برای همین است که صلح ودوستی وتفاهم در آن خانواده وجودندارد .

در آن فامیلی که این امر مراعات نمیگردد ومخصوصا بین زن وشوهر رعایت آن کمتر میشود اطفال آن خانواده ، پژمرده بدبین، ترسو وگریزان ازهمه بارمی‌آیند بنابر همین علت والدینیکه خواهان سعادت آیندهٔ کودك شان اند نباید در نزد اطفال شان گفتگو و جدال نمایند .

بعضی از پدر ومادر ها بدون در نظرداشت تربیت سالم کودکان شان اختلافات جزیی را که گاه گاهی بین زن وشوهر پدید می آید در پیشروی کودکشان مطرح میسازند در حالیکه برای رفع آن میشود در غیـاب کودکان به جروبحث بپردازند . ولی متاسفانه قسمیکه دیده میشود یکعده از خانواده هـا ووالدین به این امر خطیر ومهم چندان توجه نکرده وباکمترین مساله ومشکلی شدیـدا عصبانی شده به گفتگو وجدال می پردازند وحتی گپ به لت وکوب وتهدید همدیگـر میکشد . این هابدون رعایت مقام و شخصیت خود در نزد کودکانشان که زود تاثیر پذیر اند بیکدیگر شان فحش ودشنام میدهند . تاجاییکه دیده شده ، بیشتر مردان عصبانی شده ورعایت مقام پدری خویش را فراموش میکنند واین فراموشی در حقیقت سهل ـ انگاری در تربیه کودك ویا اطفال شان است. پدر ومادریکه میداند کودك شان چقـدر حساس وزود رنج وتاثیرپذیر است هر گز در نزد وی اظهار شکایت از زندگی نمیکنند. برعکس آنانیکه تنها به خود فکر میکنند و تربیه کودك را جز از زندگی خانوادگی نمی دانند بزرگترین اشتباهی رامرتکب میگر دند، اشتباهی که جبران آن ممکن هرگز میسر نشود .

درپهلوی خانواده های پرجنجال وبی مسئولیت هستند فامیل هاوخانواده هاییکه سخت طرفدار تربیت درست کودکان شان اند .

این خانواده ها مخصوصا پدر ومادر های این خانواده بخوبی این نکته را ملتفست شده اند که بگومگو های خانوادگی بـاعث برهم خوردن تربیت درست کودکان میگردند. ازهمین رو هر مشکل وپروبلمی که درمحیط خانواده ایجاد گردد کوشش میشود که کودك ازآن کمتر متاثر گردند اگرچه نباید کودك راازبعضی مسایل خانه بدور داشت وبایست کودك رابه مسوولیت های زندگی آشناساخت ولی این موضوع جد از مسایلی است کـه قبلا در بارهٔ آن تذکر دادیم .

از خانواده پرسیدم که علت خوشبختی شما در چیست ؟

این خانواده برایم گفتند : تفاهم واحترام متقابل .

این دوعنصر حیاتی بزرگترین رازخوشبختی یك خانواده محسوب میگردد . البته بایـد بگویم این بدین معنی نیست که درخانوادهٔ ماکوچکترین اختلاف پدید نیامده ، خیـر گاه گاهی به مشکلات وپروبلم‌های برخورده‌ایم که باعث ایجاد اختلاف دربین اعضای خانواده گردیده است ولی بامعقولیت وسنجش وتفاهم توانسته ایم که این گره های زندگی را بکشاییم بدون اینکه از همدیگـر آزرده گردیم. اگر آنان اختلافات جزیی را که گاهی در زندگی هر انسانی پیش می آیـد جدی بگیرد بدون شك دامنه این اختـلاف ها بیشتر شده وبالاخره به بگو مگوهاوجدال های خانوادگی کشیده ، میشود که نتیجه جز بدبختی وازهم پاشیدگی روابط خانواده ندارد. بدین ملحوظ کوشیده ایـم تا از یکطـرف زمینه اختلافات خانوادگی را کوتاه سازیم واز جانبی تفاهم واحترام متقابل را درخانواده طوری پرورش دهیم که همه از آن مستفیـد گردند . وخوشبختانه که امروز شما مارا خانوادهٔ خوشبخت میدانید علتی جز این ندارد که همه اعضای خانوده باهم تفاهم دارنـد واین بزرگترین راز موفقیت وسعادت یـك خانواده محسوب میگردد .

اگر می‌خواهید زندگی سعادت‌باری داشته باشید

آیا این حقیقت دارد که پس از ازدواج عشق وعلاقه زن ومرد به پایان میرسد ویا ضعیف میگردد؟ در حقیقت این یك اشتباه بزرگی است اگر چنین تصور شود ، زیرا

در دوران نامزدی ابراز مهر ومحبت واقعی از طرف زن ومردصورت میگیرد ، چه یك‌جوان حداکثر تادوسال بادختری در دوران نامزدی

بسر میبرد وپس ازآن ازدواج می‌نمایند که ممکن است این ازدواج بیشتر از چهل تا پنجاه سال ادامه یابد. بنابر ین روابط زن وشوهر در طول زندگی مشترك خانوادگی ده ها برابر بیشتر از دوران نامزدی با مهر و محبت توام است .

علت اینکه میگویند پس از ازدواج محبت زن وشوهر کمتر میشود در اینستکه بعضی ازشوهران در دوران زندگی زن وشوهری به همسرش کمتر هدایا می خرد وزن ها هم‌که سخت شیفته گرفتن هدیه از طرف شوهران

نسبت به‌زن پس از ازدواج ، مهر و محبت میان زن وشوهر را از میان می برد وزندگی خانوادگی زن وشوهر را بشکل یك وظیفه خشك وخالی درمی آورد که‌زن در طی آن مانند یك مجسمهٔ بیروح ویا خدمتگذار

بیش نخواهد بودا

وشوهرهم آهسته‌آهسته اززندگی خانوادگی دلسرد شده وبالاخره دشمن خانه میگردد .

طبیعی است که همه راز ونیاز های‌عاشقانه دردورهٔ نامزدی در دوران زن وشوهری وطی زندگی زناشویی، نه میسر است ونه‌طبیعی، پس بکوشید آنچه راکه دراین دوره طبیعی نیست به یکسو گذاشته از تجربیات جدید خویش استفاده کنید .

برای اینکه همسر خویش را از خود آزرده نساخته باشید تعریف ازخوبی هاومحسنات زن باید بطور غیر مستقیم وگاه‌گاهی از طرف شوهر صورت بگیرد. مثلا وقتی به شماغذای



شان میباشد این وضع را دلیل به کم شدن محبت ایشان نسبت به خودمیدانند، درحالیکه حقیقت غیر ازاینست . باید به این عده شوهران که متهم به‌بی علاقه‌گی نسبت به زندگی خانوادگی میگردند خاطر نشان ساخت که : اگر شما در دوران نامزدی عادت داشتید که‌به مناسبت جشنها هدیه‌ای به نامزد خود بخرید، چه عیب دارد که این عادت رادر طول زندگی مشترك خویش داشته باشید. شماکه در گذشته دایم از نامزد خود تعریف میکردید واورا ستایش مینمودید چرا وقتیکه ازدواج کردید این ستایش ها و تعریف هارا کنار میگذارید وهمه آنهارا فراموش میکنید . توجه داشته باشید که این وضع در روحیه همسر شما تاثیر فوق العادهٔ دارد مخصوصا که همسر تان زن زود رنج و حساسی هم‌باشد • زیرا قطع‌حالات‌عاشقانه

خوش مزهٔ پخت گرچه آن غذا مطابق میل تان نباشد از دست پخش واز ذایقه اش تعریف کنید .

اگر پیراهن تازهٔ برای شما دوخت یاخرید ازذوق وسلیقه اش تمجید کنید، این عادت باید درهرحال زندگی مشترك زن وشوهر مراعات گردد .

شوهر باید همواره در پی کسب فرصت برای تعریف از زنش باشد تابدین وسیله وی را شاد خرم وروحش را راضی وبانشاط نگهدارد .

عشق بین زن وشوهر درحقیقت همین‌خوشی ومسرت ورضایت است . این احساس درنزد زن که خیلی حساس ودر عین زمان باریك بین است پدا نمیشود تااینکه اونزد خود احساس رضا ومسرت نکند شاید علت آنرا بپرسید که چرا ؟

اولا اینکه اویك زن است ودیگر اینکه از شوهرش توقع آنرا دارد که شوهرش او را ستایش کند وبه حد پرستش دوستش‌داشته باشد .

شوهری که در ایجاد چنین وضع و بوجود آوردن چنین احوال در روح زنش توفیق حاصل میکند، در حقیقت خودش واو را خوشبخت ساخته است• یك‌موضوع رانبا ید فراموش کنید وآن اینکه : نسبت به زن اعتقاد واقعی نشان دهید .

این یك امر طبیعی است مردانیکه زن‌را وسیله لذت خود میدانند زنان از آنها سخت گریزانند باید گفت این گونه مردان در حقیقت زن رادوست نداشته بلکه صرف خود وخواهشات خودرا دوست میدارند ودر پی لذت وخوشی خود هستند . وقتیکه زن بداند که شوهرش اورا دوست ندارد متوجه این وضع میشود وبه مقتضای آن با شوهر ش رفتار میکند وای بساکه این وضع زندگی زناشوهری را تباه سازد .

باید بدین نکته معترف بودکه زن از هر نوع ودارای هرگونه صفات وروحیات باشد ، مکمل مرد بشمار میرود زن ومرد دو شیوه ودوراه مختلف درزندگی دارند ومرد باید در طرز رفتار وسلوك خود، متوجه این تفاوت و واختلاف باشد وهمین تفاوت زن و مرد است که پا یه خانواده را میسا زد

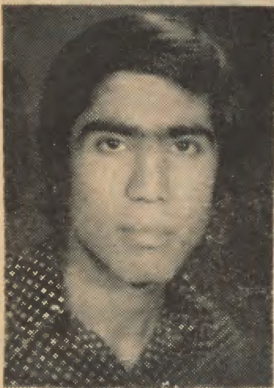
زن خیلی مسرور میشود وقتیکه شوهرش اورا درمسایل زندگی خانوادگی‌وغیرخانوادگی شرکت دهد واز او نظرش رابخواهد ومشورت جوید .

ادب واخلاق. دربین زن وشوهر خیلی ها باارزش وپراهمیت است اما نه به‌آن اندازهٔ که بین زن وشوهر شکل رسمی بخودبگیرد وزن وشوهر خودرا نسبت به همدیگر بیگانه احساس کنند .

یکی از راز های موفقیت وسعادت مرد در زندگی خانوادگی اش اینستکه او نباید در پیش زنش اززن دیگر تعریف کند ولو این تعریف ازروی بی غرضی هم باشد نکته‌دیگر خیلی با ارزش تر است وآن اینکه زن ر ا نباید در مقابل هم جنسان شان تحقیر کنید وخورد سازید . این مر خیلی در سعادت و خوشبختی خانواده تاثیر دارد . وآنانیکه در پی سعادت وخوشبختی خانواده اند بایدمتوجه این دو نکته بالا باشند .

نوشته از: احمدشاه «حیدری»متعلم لیسه‌حبیبیه

نقش سازمان‌جوانان در تجدید تربیت



بادرنظرداشت و یژگیهای عصر ما وسیر تکامل جامعهٔ مادرپرتو اندیشه های‌سوسیالیزم وانترناسیونالیزم در این مرحلهٔ اساس‌تاریخی که قدرت سیاسی از دست طبقات حاکم ستمگر ونمایندگان اشرافیت فیودالی ودست

نشاندگان امپریالیزم جهانی به حزب ما، حزب پیشتاز طبقهٔ کارگر کشور ما، حزب دموکراتیك خلق افغانستان انتقال کرده

استمبارزه‌خلقهادرکشورمامطابق شرایط نوین انقلابی جامعه مابیش ازپیش کسب اهمیت نموده واز اشکال سادهٔسازماندهی به‌اشکال وشیوه های متکاملتر وپیشرفته ترآن گام گذاشته است . این وظایف که از ساختمان انسان نوین مجهز با ایدیالوژی دورانساز طبقه کارگر ، امروز به ساختمان یك جامعه نوین مجهز باتیوری انقلابی وپیشرو عصر ما

ومجهز با سلاح پرولتاریای سراسر جهان تبدیل گردید، پیکار مبارزه دولت خلقی ما وهمه سازمانهای خلقی وابسته به حزب مارا پرمسوولیت تر ساخته است .

سازمان خلقی جوانان یگانه سازمانی در برگیرنده قشر و سیع وپر تحرك جوانان

ا ست که د ر آ غو ش گر م ومحبت آمیز حزب پیشتاز ما رشد میکند وبه پیش میرود .

وظایفی که‌درین مر حلهٔ ازتکامل جا معه مادر برابر سازمان خلقی جوانان افغانستان قرار گرفته است کدام ها اند ؟

از جمله وظایف عمده سازمان خلقی جوانان مایکی هم سازماندهی انقلابی وتجدید تربیت نسل خروشان‌ونیرو مند جوانان است• نسلی که همیشه بابخش ایدیولوژی‌ارتجاعی وخرافات به بیراهه ها کشانده میشد و از زندگی سالم اجتماعی بدور میماند و بالاخره نسلی که باهمه نیرومندی وتوانایی به هیچ گرفته شده بود وبابدبختی های‌اجتماعی‌دست ویا میزد .

سازمان خلقی جوانان افغانستان به حیث یگانه نیروی متشکل کننده جوانان کشوربه

بقیه درصفحه۵۰



گزارش از: نگهت دستگیر زاده

عوامل تعصب مقابل آزادی زنان چیست؟

دربسا موارد بین جوانان مخصو صا زنان ومردان روشنفکر ماکلمهٔ تعصب به مباحثه گرفته میشود وبطـــور مشخص سر «تعصب مقابل آزادی زنان» جروبحث هایـــی صورت می‌گیـرد و چـــه بسا کـــه به نتیجه یـــی نمی انجامد. برای اینکه موضوع رابصورت علمی وهمه‌جانبه بررسی کرده باشیم‌خبرنگار ما باچندتن از استادان ومحصلان پو هنتون کابل پیرامو ن عوامل تعصب مقابـل زنـــان صحبت نموده‌است که اینك‌فشردهٔ آن تقدیـم می‌گردد.

پوهنمل رسول امین استاد پو هنځی‌ادبیات وعلوم بشری در این مورد گفت :

عمق این مسله را باید در حیات زن د ر جریان تاریخ جامعه افغانی مطالعه کرد وبرای دریافت عوامل موجد این عمل بایـــد نقش فارمسیون حاکم اجتماع را بررسی نمود .

تعصب در مقابل آزادی زن، دانش ز ن وموجودیت موقف اصلی زن نظر به عنعنات ورسوم ناگواریست کـه‌زن حیثیت ملکیـت خصوصی را اختیار کرده‌است.

در فارمسیون فیودالیته موقف اجتماعـــی شخص وابسته بزمین بوده وارزش اومحدود به مقدار جریب زمین وتعداد بزرگر ودهقـان وی می باشد . در اینجا لازم می بینم کـــه ازدو اصلی که‌مربوط به‌این گـو نه مسایـل است نام ببرم که یکی آن تعلیم اســـت ودیگرش کلتور. تعلیم که در این جامستقیما زیر اثر کلتور قرار دارد زیاد مورد بحـــث نیست پس مسله حاکم در ساختمان ذهنیـت جوانان ما کلتور است که آنرا در دو بخش مطالعه می‌نمائیم اولا ازنگاه اقتصادی یعنـی کلتور مادی ودیگر کلتور معنوی یا ازلحاظ گرفت وبرداشت مرام از اجتماع و ارزش های مرام در همان معیار حاکم . باتغییر کـلتور عادی یعنی تغییر سیستم اقتصادی مسلـــط جامعه کلتور معنوی آمادهٔ تغییر می گردد که البته یادآور می شوم تغییرکلتور معنوی باهمان سرعت کلتور مادی صورت پذیـــر نیست .

بر میگردیم به اصل موضوع وآن اینکه گفتیم «زن» در فیودالیته منحیث یك وسیله برای تولید یا خود ملکیت خصوصی‌پنداشته میشود مثلا در اکثر نقاط کشور ما زنها پابه پای مرد در زرع وسایر مراحل زراعت کـار میکردند اما درآن جاییکه کارمیکردند ما لك نی بلکه ملك‌بودند کارشان بـدون مـــزد و تااندازه زیادی تحمیـلی بود در اینجـا زن مالك آن قسمت از کار هاییکه در مزرعه به انجام رسانده نیست بلکه وسیله ایست‌برای انجام کار ها .

پس دیده می‌شودکه زن (ملکیت‌خصوصی) ویا (وسیله تولید) بوده وجزء کلتور شان بود وهمچنان که زمین ومال را وابسته بخود میدیدند زنرا نیز. ودر زمینه برای وی‌آزادی عمل ومجال تصمیم گیری مستقل را نداده‌اند وخیلی جدی مقابل آزادی زن عکس العمـل نشان داده‌اند . واین عکس العمل همـــان تعصب است که شما از آن نام بردید واین جز نتیجه ضابطه کلتور معنوی این گـونه جوامع نمیتواند باشد .

دکتور رحمت الله زیرك یار استادپوهنځی حقوق وعلوم سیاسی در مورد می گوید :

یادآورمی شوم که انتقال کلتور مادی به سرعت صورت می گیرد ودر اینجا میتـوان به مردمی بر خورد که انتقال کلتور مادی را به‌آسانی پذیرفته اندولی کلتور معنوی و ی به همان گونه باقی مانده است مثال میدهم: شخصی را می بینم که زندگی خودرا به‌مدرن ترین شکل تنظیم میکند از وسایل ارتبـاط جمعی مخصوصاً رادیو وتلویزیون بهترین‌اش راهم دارد ولی همین‌آدم به‌ظاهرمتمدن دخترش را اجازه نمیدهد از صنف ششم به‌بالا درس بخواند چون انتقال کلتور معنوی بطی تـــر صورت می‌گیرد واین‌انتقال مدت زمانی‌طولانی لازم دارد تاشخص ازز‌یر ضوابط یك‌فارمسیون خودش رابه فارمسیون دیگری وضوابـط زادهٔ آن فارمسیون تطابق دهد .

حرف این است‌که‌درفارمسیون‌فیودالی«زن»متاع است ومتاع هم‌که آزادی ندارد پس زن‌نباید آزاد باشد! وزن بدین دلیل درقبضه واختیار مرد است و متحمل حاکمیت بی موردش ! در این خصوص تعصب به‌نا مطلوب ترین شکل تسلط دارد. وازبین رفتن تعصب در اینگونه محیط ها خـواهان تغییر مـــادی آن جامعه است وبطور کلی تغییرمطلق‌فارمسیون اقتصادی آن منطقه .

سلطان حمید نارون محصل پوهنځی‌حقوق و علوم سیاسی :

راجع به مسلهٔ که‌شما متذکر شدید بایـد بگویم که : محیط سازنده ترین عامـل در ساختمان شخصیت افراد است : افراداجتماعی از روابط حاکم اجتماع وخصوصیات وعنعنات جامعه خویش به‌هیچ صورت دور وجدا مانده نمیتواند بهترین مثال دراین باره تفاوت‌جوان باجوان روستا است : چـه جـــوا ن «ده» از محیط کوچك ومحدود خویش ، وجوان شهر از محیط پرسرو صدای خو یش تا ثر بر داشته اند ودر عمل هردو تابعیت ازمحیط خود وضوابط حاکم محیط خود میکند و اگـر مسله را از شهر وده بیرون کشیده و آنـرا در اجتماع بزرگتری مطالعه‌کنیم دیده می‌شود ارزش های مسلط جوامع جوانان را به‌گونه‌های مختلف درآورده است ، مثلادر فیودا لیزم، جوان طوری ودر سرمایه داری جوان بـــه گونه دیگری مسایل را بررسی می‌کند وبه نظر من‌مسله تعصب بیشتر زاده فیودالیزم‌است جوانان دراین‌گونه اجتماع بدون درنظرداشت واقعیت های عینی ، عکس‌العمل های بی جا از خودبروز میدهند بطور مثال عده ازجوانان دوست دارند با دختران روابطی داشته‌باشند وبرای برپا نمودن این رابطه هزار زحمت را هم متحمل می‌شوند تابا دختری‌طرح دوستی بریزند ولی غافل ازاینکه پسرانی دیگری‌مثل خودش درپی‌ایجاد رابطه باخواهروی‌است، در مورد خودش این مسله راخوب و پسندیـده می گوید ولی اگر خواهرش راباپسری دید شدید ترین عکس‌العمل را در زمینه نشان میـد هـــد ا گـــر ا یـن جـــو ا ن این عکس ا لعمل ر ا بخا ط حفظ آ بـر و ی خانواده اش انجام میدهد باید بداند که او تواناست تابه گونه های بهتری زشتی ها و پستی های اجتماعی رابه خواهر روشن سازد ولی موضوع این نیست زیرا وی زیر تسلط همان روابط کهنه فیودالی میخواهد تملك و حاکمیت خویش را به اثبات رساند وگرنه باید نگهداری آبروی خانواده را ازخودش شروع کند !!

عفیفه «بها»کاکړ محصل سال اول پوهنځی اقتصاد درین خصوص چنین ابراز نظر کرد: به عقیده من «تعصب» زاده جدل بین دوکلتور متضاد است آنجایکه کلتور نـو میخواهـد جانشین کلتور کهنه شود !

کلتور حاکم هراجتماعی درهمهٔموارد برزندگی افراد سایه افگن است وافراد جدا مانده‌نمی توانند واز قبول آن گریزی ندارند جز در مواقعیکه کلتور تغییر یابد من این مو ضوع را از شروع پدرسالاری به مطالعه می‌گیرم بعد از اینکه مرد صاحب وسایل تولید شد حاکمیت حیات اجتماعی را بدست گـرفـت وزن را که اتکای اقتصادی نداشته وفاقدهر نوع ملکیت بود برای خانه داری برگزید و ویرا جدا از فعالیت های اجتماعی نگهداشت زن را محصور در قلعه‌ها کردند وبه گفته پروین اعتصامی (نـور دانش را زچشم زن نهان میداشتند) وزن جامعه افغانی در طـول تاریخ وگذشت سده ها زیر ضر بات تازیانه خرافات پسندی مردقرار داشت‌ولی‌از آنجایکه نظام طبیعت درتحول است کلتور حاکم‌جامعه نیز پابه پای سایر تحولات تغییر می‌نمایـد و در این گذاراست که تعصب زاده می‌شود. در جامعه ماکه درمسیر تحول قرار دارد زن (حتی بسویه لیسانس) محکوم تفـوق طلبـی مرد است هرچند که مرد نیز ازنگاه دانش همپای وی است .

واین اصل آشکار گردد کـــه «زن» ومـــرد باید نقش حاکم ومحکوم‌را نداشته باشنـــد وآمر ومامور رانداشته باشند بلکه بـــا یـد نقش همان درایجاد جامعه نوین داشته‌باشند نقش همسان‌درایجاد جامعه‌نوین داشته‌باشند.

سوفیا نیوز — ترجمه : راشد

زنان وجهان امروز

کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا ECE اخیرا سمپوزیمی در بارهٔ نقش زنان در انکشاف اقتصادی جوامع بشری در پاریس دایر نمود . هدف اصلی این سمپوزیم عبارت از جلب توجه حکومات اشتراککننده به پرابلم های جهان است . زنان که سهم فعالانه ای در انکشاف اقتصادی جهان دارند نیمی از اجتماع بشری را تشکیل میدهند .

روی همین ملحوظ درین سمپوزیم حقوق زنان بادرنظرداشت سهم شان در فعالیت‌های اجتماعی مورد ارزیابی قرارگرفت .

زنان نه تنها نیم تمام جمعیت جهان را تشکیل میدهند بلکه در تعمیر اقتصادی جوامع رول ارزنده ایفا میکنند . این عملیه درازبین بردن پرابلم های که زنان جهان به آن مواجه اند کمك ومانع به میان آمدن مشکلات جدید میگردد . وبه همین دلیل بود که درسمپوزیم پاریس روی سه گروپ جداگانه (شامل موضوع استخدام زنان در موسسات ، کارگاه ها ودوایر، تعلیم وتربیه زنان و جلوگیری از ضیاع وقت آنان) بحث ومذاکره صورت گرفت . اشتراك کنندگان توجه جهانیان را به محترم شمردن حقوق زنان ومشکلات آنها معطوف نمودند واز آنها خواهان حقوق مساوی زن ومرد شدند .

زنان هنوزهم در اکثر گوشه های جهان ازحقوق مساوی تعلیم وتربیه که حق مسلم هرانسان است بهره مند نبوده بلکه تحت فشار های گوناگون قرار دارند . در بعضی از کشور های جهان زنان هنوزهم تحت فشار کار های کمر شکن عنعنوی میباشند . بعدهٔ کمی از آنان فرصت دست یابی به کار های فنی وتخنیکی داده میشود . برخلاف اعلامیه کار «مزد مساوی در مقابل کار مساوی» در بعضی کشور های روبه انکشاف که زنان دارای پیشه ومهارت های مساوی با مردان اند ولی مزد وحقوق مساوی دریافت نمی‌نمایند .

دراکثر ممالك جهان زنان تازمان ازدواج کار میکنند وبعدازآن تا زمانیکه اطفال خود را به سن رفتن به مکتب آماده میسازند دست ازکار میکشند وزمانیکه دو باره به کار ومصروفیت قبلی مراجعه میکنند ازهمکاران وهم مسلکان مرد خود عقب میمانند وحتی بعضی مهارت هارا فراموش میکنند

مشکلات زنان درجوامع سوسیالیستی چنانچه درسمپوزیم نیز بالای آن بحث صورت گرفت امتیاز کلی از جوامع امپریالیستی دارد . بطور مثال، در بلغاریا زنان ومردان ازحقوق مساوی وکار مساوی برخوردار بوده و ازآن راضی هستند .

همچنان در مباحثات سمپوزیم روی موضوع تفریح نیز تماس صورت گرفت ودرآن تذکر رفت تابرای زنان نیز وقت کافی برای تفریح واستراحت تدارك گردد . چنانچه از مطالعات جامعه شناسی برمی‌آید اوقات تفریح وبیکاری مردان سه چند وچهار چند نسبت به وقت تفریح زنان بیشتر است وهمین علت است که اورگانهای دولتی بلغاریا میکوشند راه های سالمی را برای زنان مهیا سازند تابه تربیه اطفال خود رسیدگی بهتر نمایند .

در سمپوزیم پیشنهادات و تقاضا های نمایندگان اشتراك کننده در مورد پرابلم‌های کنونی که زنان جهان به آن روبرو اند غور وبحث صورت گرفت .

بادر نظرداشت پرابلم های متذکره بودکه (۹) سال قبل کمیسیون غور ومداقه برپرابلم های زنان درپریزدیوم اکادمی علوم بلغاریا بمیان آمد . پرابلم هایی‌که امروز زنان با آن روبرو میباشند عبارت از حفظ الصحه ، فعالیت های متعدد اجتماعی، مسئونیت کار، مسئولیت های مادری، حفاظت وحمایه طفل وغیره می‌باشدکه به‌جزئیات وبصورت‌همه جانبه‌از طرف گروپ های ریسرچ ومتخصصین دقیقا مورد مطالعه قرار گرفت . این مطالعات مشخص راجع به پرابلم های جهان در حل موضوعات اولیه مربوط زنان نهایت موثر بوده که البته با استفاده ازاین تجارب حل وفصل موضوعات بزرگتر نیز ثمربخش خواهد بود.



درعکس عده ای از اعضای سازمان رفاه بلغاریا را مشاهده میکنید . این سازمان سی سال قبل در بلغاریا تاسیس شد . در تابستان امسال در حدود ۸۲۰۰۰ محصلین ومتعلمین در فعالیت های این سازمان مجدانه‌سهم گرفتند. آنها باکارگران ، صنایع قطی سازی، کارگران زراعتی و موسسات ساختمانی کار مشترك انجام دادند .

ماریا دیلوردیز پنتاسیلگو

اولین‌زن پرتگالی است‌که‌تابحال به پست صدارت رسیده است وی در ۱۸ جنوری ۱۹۳۰ درشهر ابرانتیس تولد شد بعد ازینکه بحیث انجینر کیمیا از انستیتوت تخنیك عالی لزبن در سال ۱۹۵۳ فارغ گردید وی بحیث محقق در ریاست انرژی هستوی شامل کارشد **وکارهای تطبیقاتی** خود را در انستیتوت های علمی آلمان غرب سویس وامریکا انجام داد . پنتا سیلگو هرگز عضویت کدام حزب سیاسی را نداشته است مگر از دوران تحصیل خود **تااکنون باحلقه های‌کاتولیك از نزدیك** تماس داشته **ودر اورگان های ملی و بین المللی زنان کاتولیك سهم فعال خود را** انجام داده وبحیث رئیس جنبش بین المللی زنان کاتولیك انتخاب شده قبل از انقلاب اپریل ۱۹۷٤ و بعد از آن عضو هیات نمایندگی پرتگال در اسامبله عمومی ملل متحد **بوده‌است ازسال ۱۹۷۵ تا وظیفه فعلی اش** نمایندگی پرتگال را در یونسکو عهده‌دار بوده است . موصوف در سال ۷۵-۱۹۷٤ سکرتر دولت و بعد از آن وزیر اموراجتماعی **دردوپست اول حکومات موقت انقلابی** بوده است . وظیفه اخیر پنتا سیلگو (پست صدارت)از طرف دست چپی های پرتگال مورد استقبال گرم و همه جانبه قرار گرفته است .



ماریا دیلوردیزپنتا سیلگو

خطاب به دختر افغان

دختر افغان مبارك گویمت
مبتلای رنج بودی در فروش
چونکه روزتیره و تارت گذشت
آن همه تحقیر بسیارت گذشت

در فروشت نبگذارد دگر
عزت انسان فرو ریزد از بن
چونکه انسانی و باشی محترم
گر خریدش کس به‌دینارو درم

دیگر آن نابخرد دختر فروش
پی رضا باپول بفروشد ترا
کی تواند تا ترا سودا کند
پول بستاند و جاه وپا کند

شمع سان امروز در محفل بیا
با کلام و با پیام آتشین
توده را از غفلتش بیدار کن
سعی در اصلاح ودر اعمار کن

رستخیز خلق می باشد کنون
در بنای اجتماع با شکوه
با برادر های خود همکار باش
پیش تاز و جاهد سر شار باش

(عبدالحی ضیاء)



پرسش‌های یك کارگر باسواد

چه کسی شهر هفت دروازه‌ی «تب» را بناکرد ؟
در کتاب ها ، نا م فرمانروایانی آمــده‌است
آیا فرمانروایان ، تخته سنگ ها را به‌دوش کشیدند ؟
وبابل راکه چندین و چند بار ویـــران‌شد ،
چه کسی باز ساخت ؟

فعله های شهر زرین «لیما» خود درکدام‌خانه به سر می بردند ،
در آن شب که دیوار بزرگ چین
تمامی گرفت ؛

بنایانش به کجا رفتند ؟ روم بزرگ ،
پراز طاق نصرت هاست. چه کسی آنهارابرپاداشت ؟
وقیصر هابرچه کسانی پیروز شدند
آیا بیزانس پرآوازه ، برای ساکنانش فقط قصر داشت
در آتلانتیس افسانه یی
حتی در آن شب که دریابه کامش کشید
به دریا افتادگان، برسربردگان خود نعره‌می کشیدند
آیا اسکندر جوان ، هند را تسخیر کرد ؟
به تنهایی ؟
قیصر که «گل» هارادر هم کوبید ،
حتی آشپزی هم به همراهش نبود؛
فیلیپ اسپانیایی ، به هنگـــامی کـــه ناوگانش
غرق شد ، گریست .
جزاو ، آیا هیچکس گریه نکرد ؟
فردریك دو م درجنگ های هفت سا لـه‌پیروز شد
آیا هیچکس در این پیروزی ، سهمـــی نداشت .
بر پیشانی هرورقی ، یك پیروزی
چه‌کسی شام پیروزی هارا می‌پخت ؟
هرده سال، مردی بزرگ.
چه کسی هزینه ها را می پرداخت ؟
این همه روایت
این همه پرسش

«برشت»

پیوند

گرمه وینه مینه

ښنګه زه اونــه اشنا شو
ښنګه مووکاته یوبل ته
ښنګه سترګی شولی خوښی
لکه کښینی بورا ګــــل ته

ښنګه زړونه سره تاو شو
ښنګه تنګ شوه په‌سینه‌کی
ښنګه اوښکی خوځیدلی
دسرو ګا تو رنګینه کـــی

تاته یا د د ی زمـا ګلی
هـا غــه پټــه پټــه مینــه
آ - زاری د ښو لا ند ی
غلی غلی ښه شیرینه

تا ته یاد دی ښکلی ورځی
لا چه زړوکـی لیـو نی و
ها غه ځانله ژ ړ یــد نــه
یوچه بل نه سپیلنی و

ځـومره خوند کړی نازولی
چه د مینـی د ر د ږیریږی
د ژوندون به مزه پوه شو
چــه ږیریږی لا خو ږیږی

خو : خه‌ناولی چاپیریال دی
دلتــه مینه نــا روا ده
د لتــه دوه زړونو یووالـــی
دا خطــا لو یه ګنـاه ده

هو : قسم می ستا په مینه
چه به دا طلسم مات کړم
یا به زه هم د ر لوګی شم
یا به دا لاره اثبـات کـړم

یا بـــه و شیند مه و ینه
چــه ر ا و تو کی ګلونــه
یا به ګر مه کرمه زمکه
چی شی یو داغلی زړونــه

یا به‌کښیږدمه سور خال زه
به تند ی به لیکـم مینه
یا به غاړ و ځـــم تـا ته
بس ګتـم بــه نـا ز نینــه

دخلکو شاعره

ای شاعــــره ای دخلکو ارجمنده
د ټولنـــو ترجمـانه او پیـــونـــده
طبیعت او په ښکـلا یی لا مینـــه
ای په ژوند کی دسپیځلی مینی خونده
ستا له سوزه دسازو هره نغمه ده
ای فنکـــاره او خلاقه هنـــرمنـــده
ستا په ژبه د ښکلا نمانځنی کیږی
ای دمینی له مفهومه بهـــر منـــد ه
د علمـی جهان بینـی په پلوشو کی
تا فکرونه آزاد کړی دی له بنـــده
دسپیرو او زیار ایستونکو خلکوزوبه
په خوږه مینه می ماته کړه داتنده
رنګینی دطبیعت راته تعریف کړه
تا خوالی می نوری لیری‌کړه له ژونده
ای‌شاعره : په‌دی خلکو دی تل ویـاړه
خه چی غواړی نوددوی په‌نوم‌یـی‌غواړه
رازقی نریوال
ژوندون

خط سرخ

دکتور اسدالله حبیب

انقلاب از چه درخشید ؟
زدندانهٔ ابر
زصفیر باران
وزرعد طاغی
آنچنان آذر خشینه هوال
که بکوبند به طبل ظلمت

* * *

انقلاب از چه تراوید ؟
از آن شیبهٔ باد ،
آنکه زآشوب درون
به لبانش فریاد
وآنکه از بهر بر افگندن باروی قصور

ززمینها ی لگد کوب ستم می‌آید

* * *

رگزن حاذق بی مثل زمان بر تو درود
زتن تر س تب آلود زمین
خون حق بودکه چون آیت بهبودوشباب .
برلب نشتر تصمیم سحر جاری شد.

* * *

در کمینگاه قرون
پیر زال گنه آلودی هست
اوکه تکرارخودش رابه مزارع زمان میکارد
ودر اعصار قدیم

اوکه ازحلق تنور شرر انباشته‌اش
مد تو فانی در یای تنها جم رو پید
نوح‌افسانه یی پیر کهن را پدرود

نوح آن روزی را
که به کشتی نجات
زهرآن جا نوری
جورهٔ یی را برداشت

* * *

وبه عصری دیگر
زال آماج ملامت هاباز
ورد تکرار خودش رابه خجا لت‌نالید
مددیگر رو پید
ناوبانی آمد
ناوبانی دیگر
لیك فر هیخته تراز هر نوح
نه زافسانه نه دور
ودر آن کشتی پدرا مش ما
خلقها را دیدیم
همگی خندهٔ قر مز برلب
دستها شان به سلامت وسپاس
به هوا یا لا پوه
قلبها شان همه باشوق رهایی ها گرم

* * *

انقلاب از دل مردم برخاست
انقلاب از دل آزردهٔ مردم برخاست .
یاز مغز آگاه
یازبازوی سطبروبدن داغ عرق پرورشاد
یا یکی دست رها گشتهٔ خشک
پشت بیداد تهی ماندن را
زنفس میخارید
وتنی سست زهربند به خاك افتاده
خواب نان را میدید
که هزاران کاوه
همگی از پولاد
همگی در پولاد
در هبو طی زازل
تا کرانهای ابد
خواب آن گر سنه را
یافتند از لب خاموش زمان تعبیر ی
وچه روشن
چه درست !

* * *

من کف دست زمین را دیدم
پیش از لحظه میلاد کبود «من» خویش
ودر آن دست سپید
همه خط ها :خط ثروت خط قلب
خط عمر
همه اش یك خط بود
همه اش یك خط سر خ
همه اش یك خط سرخ »
انقلاب ازسر آن خط برخاست
وهنوز آن خط را
بر کف دست تما می زمین میبینم

تنازع بقا

از: بهار

زندگی جنگست جانا بهر جنگ آماده شو
نیست هنگام تامل بی درنگ آماده شو

در ره ناموس ملك وملت وخویش و تبار
با نشاط شیر وبا عزم پلنگ آماده شو

بهر کام دوستان و بهـــر طبع دشمنان
درمقام‌خویش، چون شهدوشرنگ‌آماده‌شو

همچو شیر سخت دندان یاعقاب تیزچنگ
تامراد خویش را آری‌بچنگ، آماده شو

تارود صیت‌خوشت‌هرسو، چوسروآزاده باش
تا رسد آوازه‌ات‌هرجا، چوچنگ آماده‌شو

علم یکتاگوهراست وکاهلی کام نهنگ
تابری این‌گوهر ازکا م‌نهنگ آماده شو

حاصل فرهنگ جز مهرو محبت هیچ‌نیست
تااز این فرهنگ یابی فروهنگ آماده‌شو

خشم وشهوت پالهنگ گردن آزادگیست
تاز گردن بفگنی این پالهنگ آماده شو

پاکدامن باش وایمن ورنه با سرکوب دهر
چون قمیص شوخگن بهرگدنگ‌آماده شو

چون جوانمردان بیکرنگی مثل شودرجهان
ورنه بهردیـــدن صدریوورنگ آماده شو

گربگیتی علم ودانش رانجستی‌رنگ‌رنگ
تیره بختی رابگیتی رنگ رنگ آماده شو

ای پسرکسب هنرکن تا که نام آورشوی
ور بماندی از هنر هابهرننگ آماده شو

خیزو باورزش برآر این کسوت زردازبدن
ورنه چون‌شلتوك‌مسكين بهررنگ آماده‌شو

گرنکردی بازوی خودرابورزش همچوسنگ
ای‌بلورین ساقوساعد، بهرسنگ آماده‌شو

ورتن ورزنده‌ات راورزش جان یار نیست
چون ستوران ازپی افساروننگ آماده شو

رستی اربا رهروان رفتی وگرماندی‌بجـای
سنگلاخ عمر را با پای لنگ آماده شو

باریاضت میتوان ز آیینه جان برد زنگ
تارود یکسر ازاین آئینه زنگ آماده‌شو

نیست‌ممکن پاس کشوربی کتاب‌وبی‌تفنگ
بهر کشور باکتـاب وباتفنگ آماده شو

دهر در هرکار کردی میزند زنگ خطر
پیش‌ازآن‌کاید‌بگوشت بانگ‌زنگ‌آماده‌شو

تارسی ازراستکاری باسر مقصودخویش
زیر این چرخ‌مقوس‌چون‌خدنگ آماده شو

سازچوگانی زرسم مشـــرق وعلم فرنگ
پس برای بردن گوی از فرنگ آماده شو

این بناآماده شد بهرتوبااین ارج وسنگ
هم توبهراین بنابارج وسنگ آماده شو

اینك این میدان ورزش عرصهٔ علم وهنر
شیر مردا باغریـــو وباغرنگ آماده شو

سال تاریخ بنا را زد رقـم کـــلك بهار
زندگی جنگ است جانابهرجنگ آماده‌شو

از شگفتی های

رابطهٔ نوع خوراک با بیماری سرطان

کار شناسان غذایی درین اواخردریافته‌اند که نوع خوراك رابطهٔ نزدیکی با ابتلاء به بیماری سرطان دارد . بدین معنی که مصرف بعضی از خوراکها انسان رادر معرض ابتلاء به بیماری سرطان قرار میدهد . ازین جهت به عقیدهٔ آنان ضرورت دارد از مصرف‌برخی خوراکها دوری جست . میدانید که یکی از غذاهای روزانه آدمی گوشت است. گوشت های‌چرب گوسفندوگاو برای تندرستی انسان زیان دارد، برعکس گوشت مرغ وماهی خوراکی است که به صحت وتندرستی آدمی می افزاید . در مصرف گوشت سعی شود چربی آن جدا گردد. هیچگاه گوشت رادر روغن سرخ نکنید بهتر است گوشت را آب پز ویاکباب شده مصرف نمایید . همچنین ازمصرف شیر وپنیر پرچربی بپرهیزید و مصرف تخم مرغ را بحداقل کاهش دهید . درعوض میوه، سبزی وحبوبات، مصرف‌کنید وازهرنوع خوراکی بصورت مربا وشیرینی‌که ازشکر ساخته میشود پرهیز داشته باشید . خوراك های علفی از کولسترول خون میکاهد واز اضافه وزن بدن جلوگیری می کند .

به عقیدهٔ پروفیسور «آرنست ویندر» رئیس بهداشت امریکا مصرف سبزی و میوه آدمی را از ابتلاء به بیماری سرطان دور نگهمیدارد برعکس خوراك های چرب باعث میشود میکروب هایی که در روده ها بسر میبرند آنهارا بصورت مواد سرطان زا تبدیل نمایند .

در پروگرام غذایی که سر شار از میوه سبزی وغلات باشد حجم مدفوع افزایش می یابد ومدت زمانی راکه مدفوع در (قولون) می ماند کاهش میدهد. نوشابه های الکلی دشمن شماره یك بشر هستند. اشخاص الکلی خیلی سریع درمعرض ابتلاء به‌سرطان مری- دهان-گلو- حنجره وکبدقرارمیگیرند. پرخوراکی نیزبه ابتلای انسان به بیماری می افزاید. معمولا افراد فربه خیلی بیشتر ازافراد متناسب اندام به سرطان دچار میشوند .

سرطان رحم - پستان وکیسه صفرا بیشتر مربوط به کسانی است که زیاد چاق هستند وگوشت باچربی مصرف می کنند. بدینترتیب میتوان گفت که باپیروی از یك پرو گرام غذایی که حاوی سبزی ومیوه وغلات و حبوبات است می توان از ابتلا به سرطان نجات پیدا کرد .

رادار در خدمت نابینایان

یك دستگاه کوچك رادار در آینده نزدیکی در عصای نابینایان تعبیه خواهد گردید که بکمك آن نابینایان میتوانند موانع سر راه خودرا احساس وتشخیص دهند .

این دستگاه را دانشجویان پوهنتون «فوت وانکن» در شوارتس والد آلمان‌ابداع کرده اند وهدف آنها اینست که برای هشتاد هزار نابینایی که در آلمان وجود دارد یك دستگاه ره‌یاب‌قابل استفاده بوجودآورند. این دستگاه که باندازهٔ یك چراغ قوه یی است مانند رادار کشتی ها کار می کند . فقط به عوض امواج الکترو مقناطیس، امواج صوتی تولید می کند .

در دستگاه گیرنده یی که نابینایان در دست دارند میتوانند این ابداع را احساس کنند . این ابداع بوسیله یك شاسی که دردست نابینایان جا میگیرد بدستگاه متصل میشود وبا اثراتی که روی انگشت شخص نابینا می گذارد نابینا میتواند اشیاء را تشخیص دهد . نابینایان حتی میتوانند باتکان دادن دستگاه فاصله واندازهٔ مانع سر راه خودرا تشخیص دهند . قیمت این دستگاه قرار است درحدود دوصدوپنجاه مارك باشد.

وسیلهٔ شگفت انگیز

دانشمندان دست به تهیه ابزار شگفت انگیزی زده اند که قدرت فوق تصور آن میتواند دست آورد های انسانی یا اهرمنی- جنگ یاصلح ، بهمراه داشته باشد .

اگر امواج اشعه معمولی را بیك جمعیت پراگنده تشبیه کنیم امواج یکنواخت لیزررا میتوان مانند یك ستون سر باز دانست که بانظم خاص قدم بر میدارند زیرا اشعه لیزر مانند نور معمولی سوسو نمی زند . اشعهٔ لیزر میتواند متمرکز شود وبجانب هدف‌نشانه گیری کند .

پدیدهٔ لیزربرای اولین بارتوسط دانشمندان شوروی وامریکا دردههٔ پنجاه بمرحلهٔ آزمایش درآمد . در ممالك متحده «چارلسزتاون» و «آرتورشاولو» متوجه شدند که نوریك لامپ جرقه زن (فلاش) باعث می‌شود که مالیکول های بعضی از عناصر کمیاب در زمین‌بنوبت متشعشع شوند ویك انفجار نیرومند و غلیظ را ایجاد کنند .

در اولین لیزرکه عملا درسال ۱۹٦۰ بکار گرفته شد از کریستال های یاقوت مصنوعی استفاده گردید اما امروز لیزر کیمیاوی و الکتریکی ابداع شده است که‌از هرنوع‌ماده گازی، مایع وجامد استفاده می شود (باید دانست که دانشمندان شوروی ازودگاوتونیك استفاده کردند و امریکایی هااز ژلاتین سود بردند) برای روشن شدن موضوع باید توجه داشت که مالیکول های هرماده نور را در فرکانس های معین، نوسان و انتشارمیدهند.

اگر ماده یا انرژی تحریك شود ممکن است اشعه لیزربا محور های مساوی متشعشع شود وهمچنین ممکن است اشعه بصورت گرما، تخلیهٔ الکتریکی یانور قوی بافرکانس های مساوی ایجا شودبنابران از نظر فنی کلمهٔ لیزر را میتوان تقویت نورانی بوسیله انتشار تحریکی پرتو دانست .

بتدریج که اشعه لیزر در موارد بیشتر و بیشتر مورد استفاده قرار میگیرد رقابت بین ممالك دارندهٔ آن در بکار بردن این نیروبالا میگیرد بطوریکه بعضی از ناظرین پیش‌بینی می‌کنند ممکن است دامنه این رقابت ، از رقابت موشکی وفضایی که در دهه شصت بچشم می خورد وسعت بیشتری بیابد .

معبد آتش پرستان

یك معبد بی نظیر مربوط مذهب آتش‌پرستان (مرکز تصویر) که تاریخ آن تقریبا به‌قرون ۱۷ و۱۸ میرسد دردامنه های‌خارجی شهر باکو مرکز آذربایجان موقعیت دارد . در آنجا درگذشته های دور راهبین یك معبد را اعمار کردند که آتش آنرا با روغن می افروختند و اجرای مراسم مذهبی‌شروع میگردید . درقرون هجدهم زایرین از بغداد- خوارزم وبخارا در اطراف این معبدجمع میگردیدند وبتدریج توجه مسافرین کم کم به این‌معبد جلب گردیده اکنون هزاران‌سیاح ازین ساختمان مغلق شگفت انگیز دیدن مینمایند .



کشف یک طریقهٔ جدید

مدت چهار سال میشود که انستیتوت فزیولوژی نباتات مربوط اکادمی علوم بلغاریا بصورت تجربوی‌جهت بلندبردن سطح‌حاصلات یکنوع نعناع وبرای رشد هرچه بیشتروبهتر این نبات از تری - بنزویك اسید استفاده نموده ومینماید. درنتیجه تجارب انستیتوت متذکره که در لابراتوار وکشتزار صورت گرفته به اثبات رسیده که با استفاده ازین متود میتوان در حاصلات نباتات مذکور سی وچهار فیصد ودر تیل خام آن سی‌ونه فیصد تزاید بعمل آورد .

امید بهترین نتیجه از متود فوق را زمانی میتوان داشت که‌محلول اسید تری-بنزویك دوبار بالای نبات متذکره پاشیده شود، البته بار اول درزمان شگوفه وبار دوم دو هفته بعد از محلول پاشی اول، قراریکه معلوم گردیده تمامی مصارف محلول پاشی یك هکتار زمین معه معاش پرسونل آن در حدود بیست لیوا (پول‌بلغاریایی) میباشد درحالیکه سوداضافی در صورت استفاده از متود فوق در حدود پنجصد لیوا تخمین‌گردیده است.

رنگارنگ



این عکس هرم شاهی قصبه‌بگراویا (۲۰۰کیلومتر دور ازخرطوم مرکز سودان واقع‌است) را نشان‌میدهد • دریجا درحدوده۳۵هرم بسایزهای‌مختلف وجود دارد که گفته می شود آرامگاه امپراطوران «مریتین » (قرن‌سوم قبل ازمیلادالی قرن چهارم بعداز میلاد) بوده است

هرم کیوپس، یکی از عجایب بشری

هرم بزرگ «کیوپس» درغزه واقع درمصر درسال ۲۶۹۰ ق.م در زمان فرمان روایی «فروه خوفو» بنا شده‌است . بسیاری محققین جهانی در جریان مطالعات خود به تحیراندر شده ند زیرا نمی توان تصور کرد که‌چنین بنای عظیم الجثه در پنجهزار سال قبل یعنی زمانیکه دانش تخنیکی وساینس مردم دره‌ٔنیل محدود بود چگونه اعمار شده است .

هیچ سر رشته واحدی بدست نیست تا روشن سازد که معمار این هرم مرتفع (۴۹۰ فت) کیوپس چگونه آن زمین سخت پوشیده از ریگ‌را درآن صحرا برای این عمارت که شش ونیم میلیون تن وزن دارد، انتخاب کرده است . تهداب ویا زمین صخره یی که بروی آن این هر م بنا شده

باشد نمیتواند مثنی عین هرم را بسازد . سال گذشته یك کمپنی جاپانی تصمیم گرفت تاباستفاده ازتخنیک‌های‌مختلفو مدرن‌بشمول کرین های ثقیل وهیلوکوپتر ها بساختن یك هرم به اندازه هفتم قسمت یکی از اهرام باستانی مصر اقدام نماید مگر تمام این اقدامات در مقابل مصریهایی که بدست خالی هرم ساخته بودند یك مسخرگی بود و یا به عبارهٔ دیگربی نتیجه ماند .

در ساختمان هرم کیوپس به تعداد اضافه از دونیم میلیون سنگ مربع شکل انتقال داده شده وبروی عرصه این هرم درمساحت پنج هکتار ز مین طوری پهلوی هم چسپانده شده اند که فاصله بین دوسنگ یك هزارم انچ اندازه می شود .

«پیترتومکینز» در کتاب خود، بنام «اسرار



هرم بزرگ کیوپس مصر که در۲۶۹۰ق•م بناشده است•

است کاملا هموار ومسطح می باشد .

یکی از محققین بنام «اریخ وان دانسکن» در کتاب خود بنام «کاریوت های خدایان» اظهار میدارد که : هرم کیوپس نه تنها قاره هاواقیانوس هارا بدو قسمت مساوی تقسیم مینماید بلکه مرکز ثقل قاره هارا تشکیل میدهد . چنین معلوم می شودکه جای این بنا توسط کسی انتخاب گردیده بوده است که راجع به شکل کروی زمین وتقسیم قاره ها وابحار معلومات داشته است .

نمونه تخنیك کار این هرم دیدنی بوده وساینس دانان امروزهٔ مارا به حیرت افگنده است . امروز هیچیك از ملل جهان هر چند اگر تمام منابع تخنیکی جهان در اختیارش

هرم بزرگ» استدلال می کند که این هرم نه تنها بحیث آرامگاه «خوفو» ساخته شده بودبلکه بخاطری اعمار گردیده بودکه بحیث یك وسیله نقشه برداری (خیلی دقیقتر وساده از یك زاویه سنج مساحی) وبحیث یك وسیله مشاهداتی فضایی (نجومی) که از بالای آن نقشه هاوتیبل های نیمکرهٔ سیاره هامیتوانست بدرستی ترسیم گردد مورد استفاده قرار میگرفت و همچنان ممکن است یك قرارگاه عمومی یك سیستم باستانی اوزان واندازه ها بوده باشد .

ناپلیون بناپارت مواد محتوی هرم بزرگ راطوری محاسبه کرد که این هر م آنقدر سنگ داردکه اگر بدوراندور قاعده زمان او

یك دیوار به ارتفاع سه متر وضخامت یك متر اعمار گردد کفایت خوهد کرد .

اگرچه در مورد چگونگی اعمار این هرم کدام معلومات مؤثق در دست نیست مگر ورق پاره‌یی که از یك محل باستانی‌سودان (گفته میشود دوهزار سال قدامت دارد) توسط «فریدریخ منکل» مهندس پوهنتون برلن که اخیرا کشف شده است شاید بتواند کلید معلوماتی باشد در مورد اینکه هرم مذکور چگونه دیزاین واعمار شده است .

گفته می شود که این نسخه شاید پلان یانقشه کار همین هرم باشد این اولین بار است که چنین یك پلان عمارت (نسخه مکشوفه) ازیك هرم کشف گردیده است .

مهندس مذکور این سند را هنگامیکه بالای بزرگترین هرم در قصبه «بگراویا» که از۳۰۰قبل‌ازمیلاد الی۳۰۰ بعدازمیلادمرکزفرهنگ وتمدن بوده‌است) واقع درقسمت شمالی‌سودان مشغول کار بوده، پیدا کرده است .

این نقشه یا پلان که بنام (پلیت‌فودم) یادمی شود دارای یکنیم متر طول بوده و به درستی جزئیات‌اوت لاین وزوایای هرمی راکه این پلان در آن یافت شده نشان میدهد و محتوی یك دیزاین از روکش قسمت فوقانی همین هرم می باشد . این پلان شاید کلید معلوماتی شده بتواند که چطور اهرام دیزاین وساخته شده اند .

طوریکه گفته میشود این هرم بزرگ هزاران سال قبل یعنی هنگامی بنا گردیده است که شهر روم اعمار شده واولین وقایع یا اسطوره بنام «اودیسه» توسط «هومر» سروده شده است .

بی هوشی

پرنس ترنس دانشمند انگلیسی حین رسیدنش به‌سیدنی (آسترالیا) باعث جنجال بزرگی شد وقتی به‌پولیس گفت که‌شخصی‌در بکس دستی اش بمب خود کار گذاشته است

از بکس‌دستی وی صدای‌خش‌خش بیرون می‌شد• پولیس بلافاصله هوتل را ازمهمانان تخلیه نموده وازمتخصصین رشته خواست تا بکس را به‌دقت کامل بازنمایند • امادربکس چیزی نبود که‌از کار انداخته‌شود• آقای پرنس به‌سادگی فراموش کرده بود که‌تیپ ریکاردرش راخاموش کند•

جهان



صالح گل دراډیو تلویزیون نکره سندرغاړی

اوس هنر د خلکو دپاره دی او ټول خلقی هنرمندان شپه او ورځ دخلکو په خدمت کی دی

گرانو لوستونکو او محترمو هنردوستانو ! دژوندون دمجلی کارکوونکی و یاړی چی تاسوته هغه هنرمندان درپیژنی کوم چی واقعاً هنر دخلکو دپاره غواړی او خلکوته یی وړاندی کوی .

څرنگه چی په تیرو فاسدو رژیمونو کی هنر اوهنرمندان دیوی خاصی طبقی د پاره په خدمت کی ؤ، کوم چی درباریان، خانان او دهغوی تالی څټی ؤ، دوی نه غوښتل چی هنر دخلکو دخدمت دپاره وی په تیره بیا هغه هنرچی دزیار ایستونکو ذهنونه یی روښانه کاوه، هروخت هنر ددوی اوهنرمندان په‌ددوی شخصی نوکران ؤ ،هنرمندان مجبورؤ چی دربار در باریان اوټول ظالم واکداران په خپل هنرکی وستایی، اوکه داکار یی‌نه‌کاوه دهغه وخت دهنرمندانو له ډلی نه ایستل‌کیده هغه‌هنرمندان چی‌هنریی دخلکودپاره غوښتل اودزیار ایستو نکو دردونه اوکړاوونه به‌یی خپل هنری ډله کی تمثیلاوه، هغو ته دهنر په ډگر کی هیڅ ځای نه و .

زیار ایستونکی به دایمادکار لاندی مړو اودوی به‌دزیار ایستونکو دکار په محصول خپل ځان لپاره دعیش او نوش زمینه برابروله

اوچرچی به‌یی پری کولی هنرمندان به یی غوښتل او ددوی دهنر څخه به ناوړه استفاده کوله. اصلا دژوندانه هر نعمت ددوی په برخه ؤ او زیار ایستونکی به ددوی په نظر انسان هم نه ؤ داخولاڅه چی دهنراو دژوند دنورو ښیگڼونه گټه واخلی . دغه دانسانی دشرف ضد انسانان او ددوی ظلمونه و چی دزیار ایستونکی بچیا ن لاسونه یی سره ورکړل او ددوی په ضد نه ستړی کیدونکی مبارزی یی پیل کړی او د ځوارلسو کلونو دمبارزی په‌نتیجه کی دثور ستر او ځنځیر ماتونکی انقلاب یی بریالی کړ، او هغه بی‌شرمه اودانسانیت ضد سرداران اوبادارانیی چی‌ټول دانگلیس استازی او تالی څټی واود افغانستان ټوله شتمنی یی به انگلیسانو باندی پیرودلی دی، دتاریخ کندی ته وروسپارل .

دثور دځنځیر ماتونکی انقلاب نه راپدیخوا دژوند هره نیکمرغی دزیار ایستونکی او د زیار ایستونکی دبچیانو دپاره دی .

اوس نوهنر دخلکو دپاره دی او ټــول خلقی هنرمندان شپه او ورځ دخلــکو پــه خدمت کی دی .

زیار ایستونکی او ددوی بچیان چــی د

هنرمندانو مخونه یی هم نشو لیدای اوس‌هغه ټول هنرمندان ددوی په خدمت کی دی اوخپل هنر دوی ته وړاندی کوی . چی داټول دزیار‌ایستونکی دنظام له برکته دی .

هغه هنرمندانوته چی دهنر په ډگر کی ځای نه ورکول کیده اوس دراډیو تلویزیون دروازه هروخت ددوی په‌مخه خلاصه ده او ټول‌خلقی هنرمنــدان کــو لــی شی چی د افغانستان دخلکو دراډیو اوتلویزیون له‌لاری خپل‌هنر خپلوخلکو ته وړاندی کړی چی دوی لاپسی تشویقیږی او داخبار او مجلو له‌لاری نوره هم زیار ایستونکو ته ورپیژندل‌کیږی، دژوندون دمجلی خبریال ددغو هنرمندانودډلی نه یو هنرمند سره چی صالح گل نو میږی مرکه کړیده چی دادی تاسی درنو لوستونکو ته‌وړاندی کیږی :

گرانو لوستونکو ! څو ورځی می راډیو تلویزیون ته‌تیلفون وکړچی‌صالح گــل پیــدا کړم او دهغه نه خواهش وکړم چی دژوندون دمجلی اداری ته تشریف راوړی ولی چی زه په خپله هم تنبل شوی وم اوهم غوښتل می چی دژوندون ټول کار کوونکی دغه بــا استعداده هنرمند له نژدی نه وگوری او سره معرفی شی. مگر صالح‌گل به‌می دتیلفون لــه لاری نه‌شو موندلی، زماتیلفون هــره ورځ د صالح گل لپاره راډیو تلویزیون سره رخ ؤ ترڅوچی ومی کړای شو صالح گل ســره خبری وکړم او ورته واویم چی یوڅلاژوندون اداری ته راشی. زموږ بلنه د صالح گــل لخوا هنظورشو اودی دغرمی په‌شاوخوا کی و چی دژوندون اداری ته راغی ربښتیا ووایــم ماصالح نه ولیدلی او تلویزیون می هم نه لرله‌چی دتلویزیون دپردی لــه‌لاری دی مــی لیدلی وای.

اوس نو صالح گل راغلی دی او ما سره دمرکی انتظار باسی صالح گل څرنگه چی تاسو دمجلی په پښتی کی دهغه عکس گوری یوښکلی ، بشاش، دورین تندی خاونــد او یومبارز ځوان دی پس لدینه چی ســره یوځای ږوړی خورو خپله مرکه داسی ورســره شروع کوم .

ستاراتگ دژوندون اداری ته‌ښه راغلا ست وایم اوس که‌مخکی له‌هرشی نه د ژونــدون لوستونکوته خپل ځان معرفی کړی خوشحاله به شم ؟

ـ زمانوم صالح‌گل دپکتیا ولایت د خوست داسماعیل خیلو اوسیدونکی یم .

ـ څوکاله کیږی چی سندری وایی ؟ او هغه انگیزه چی ته یوتکره سندر غــاړی شی څه ؤ ؟

ـ اته کاله پخــوامی له سندرویــلو سره مینه پیداشوی او په سندرو ویلو می پیــل کړی دی . زمادسندرو ویلو انگیزه زما د ملگرو تشویق ؤ چی له شعر ویلو او سندرو ویلو سره یی زما مینه پیدا کړه هر کله چی ماشعر ویلو نو دخپلو ملگرولخوا به‌ډیر تشویقیدم او زما مینه ورځ په ورځ شعر او سندرو‌ویلو سره لاپسی زیاتیدله او دغه راز کله کله به چی ددوستانو او خلکو منځ ته تلم دهغوی له خوابه می ډیر درناوی کیده خودادی هم ښه یاتی نشی دیوشمیر مرتجعینو اواخوانیانو له خوا به بدی علت چی زمــا سندرو خلقی رنگ درلود. پربدنامه یادیدلم خوهغه سندر غاړی چی دوطــن او خلکـو دښمنانو پر ضد به یی هیڅ نه ویــل نو

مرتجعینو به دهغوی قدر کاوه ، هر څومره چی‌زه دمرتجعینو له خوا ټکول کیدلــم او پروپاگندبه یی را پسی‌کاوه په‌هماغه اندازه به دخپل هنر سره په زماښه پیدا کیده ، او عقیده به می لاپخیده چی داد خاوری او خلکو دښمنان زماله هنر څخه بدوړی نوباید زه نورهم دوطن اوخاوری دښمنان په خپل شعر او خپلو سندرو کی وټکوم، رسوایی کړم او دووی دسپینو جامو لاندی‌تور زړونــه اوتور نیتونه خلکوته په‌ډاگه کړم.

ـ دغه اشعار چی تاپه خپلو سندرو کــی ویلی دی او وایی ستا خپل شعر دی کــه څرنگه ؟

ـ هو! دخپلو ټولو سندرو شعر می‌پخپله جوړکړی دی ، مخکی می هم وویل چــی هروخت دخلکو دښمنانو لخوا ټکول کیدلم مگر زما عشق او علاقه ورځ په ورځ خلکو سره لاسرعت مونده او زمامینه دشعر ویلــو سره زیاتیدله ، چی دخپلو خلکو کړیدلــی حالت به‌شعر کی بیان کړم.

ـ ترڅوصنفه پوری دی تحصیل کړیدی ؟

تردریم ټولگی پوری‌می‌درس لوستی دی ... پدی وخت کی‌یی پخوانی خاطری اواقتصادی ستونزی چی دده دتحصیل مانع‌گر ځیدلــی وریاد شوی‌اوپه تاثر‌سره‌وایی‌چی داقتصا دی ستونزو له امله می نورونکرای شول خپــل لوست ته دوام ورکــړم ...

ـ داسی مو اوریدلی دی چی ته دانقلاب څخه مخکی درنځاعی واکمنوپه وخت کــی بندی شوی وی آیا دارانه ویلای شی چی ستا دبندی کیدو علت څه ؤ ؟

کله‌کله په شونډو باندی زبه تیــروی او سترگی یی‌یوی نامعلومی ځای ته‌نیو لی دی داسی وایی : هو، زه دداود په ارتجاعــی حکومت کی‌لدی‌امله بندی‌شوی وم‌چی ما خپله په خپلو شعرونوکی طبقاتی ټولنه تمثیلوله اودغه رنگه هغه بی عدالتی او ظلمونه می‌چی دهغو ټولنو خاصیت ؤ غندل نو لدی املــه کوم وخت چی به (۵۵) کال کی د خوست لوی ولسوال زه دداودی نظام دجشن مراسمو له پاره وروغوښتم او هلته دخوست په‌عسکری کمپ کی‌یی مشاعره جوړه کړه ، له‌ماڅخه‌یـی چی ماخل داشعر په‌سندره کی ووایه:

چی ماخپل دشعریه سندره‌کی ووایه :

شپه اوورځ کارونه کوی ټول غریبــان دی چی څوک بیکاره ناست دی ولی خانــان دی شپه او ورځ کارونه کوی هر څــه گټینه علــت یی څه دی ؟ هیڅ نــه لــرینــه دوی نه چا پیــره ډیر د ښمنــا ن د ی چی څوک بیکاره ناست دی ولی خانان د ی شپه او ورځ وهی پښی او لاسونه

ټول یی ټناکی شول کــوی کا ر و نه ددوی د لاسو محصول وړی باداران دی چی څوک بیکاره ناست دی ولی خانان دی دغه ظلمونه به ټــول هله بــدل شــی چی مظلومان ټول یورته یو ځل شی نن کامیابی ده یو مه ټول مظلو مــان دی چی څوک بیکاره ناست دی ولی خــانان دی زما دی سلام وی په مظلومانو

چی شمه تندر په ظالمانو

صالح دبل په غم کی ډیر په خپل ځای دی چی څوك بیکاره ناست دی ولی خــانان دی کله چی سندره می خلاصه کړه نو پولیسو ته یی وویل چی داتوقیف ته بوځی کله چی زه‌یی توقیف‌ته‌بوتلم نو استعلامونه‌یی را څخه

(پاتی په ۵۸ مخ کی
ژوندون

شعر تجلی اندیشهٔ شاعر است

از نیلاب رحیمی

عشقری با قریحه ذاتی ایکه داشت‌علیرغم دور ماندن از معارف زمانش - فقط توانست باپیوستن به حلقه های ادبی و آمیزش با ادبا وشعرای عصرش - ازفهم شعربهره‌مند شود تادانش شعر • بر صاحب نظران‌پوشیده نیست که فهمیدن وشناختن را با دانستن فرقهاست . واین دو اصل فرهنگی رامیتوان در بسا موارد روشنتر وقانع کننده تربیان کرد. اگر شاعری توفیق انشاد وابداع شعر همه‌کس پسند وهمه کس بخوان را پیدا کند، پیروزی اورا باید ناشی از استعداد شگوفان وقریحه بیدارش دانست ، که توان بال وپر دادن اندیشه خودرا در فضای نا محدودتخیل دارد، نه از دانشی که پیرامون موازین علم الشعر اندوخته است .

اگرخوانندگان محترم‌این مقاله به‌شخصیت عشقری از نزدیك آشنایی داشته وآن مرد وارسته رادر حین زندگیش ملاقات کرده، و از محیط زیست ، وشرایطزندگی و گذشته پرماجرای او اندك مایه معلومات فراهم کرده باشند، بدون شك باین مطلب -که عشقری واقعا شاعر بود، وفقط استعداد وقریحه‌اورا درزمینه شاعرشدن یاری‌کرد، متیقن میشوند، وباور پیدا میکنند• که اواز کسانی نبودکه در نزداستادان ادب - زانو بخواندن آثاری مثل : ترجمان البلاغه اثر محمد بن عمر رادویانی - حدائق الشعر رشید الدین «وطواط» المعجم فی معائیر الشعارالعجم - شمس قیس «رازی» وغیره آثار وکتبی که در زمینه و موازین وصناعات لفظی ومعنوی شعر تدوین گردیده زده باشد، بلکه در پرتو ذوق و علاقه ایکه در این راه داشت، قادربه گفتن اشعاری شدکه امروز بدون شك با اشعار چیره دست ترین سخنوران زمان ما پهلو میزند . این عطیه را فقط از ناحیه فهم رموزات شعری نصیب شده - نه دانش موازین و صناعات ادبی .

عشقری‌بدستیاری فهم وشناختی‌که‌از شعر داشت - فقط شعر سرود - شعری نغز وجذاب، او از کلمات واصطلاحات واشاراتی در آذین بستن شعر خود استفاده کرده که مردمش به آن عبارات بیشتر مانوس بودند درین راه سعی مزید مبذول کرد تا بیشتر شعرش بیان ارزشهای بلافصل زبان مردم باشد. از آنرو شعر این سخنور مردمی در دوسطح مختلف قرار گرفت که نگارنده آنرابه دو بعدادبی تعبیر میکنم که هر دو بعد در اشعار باقی مانده شاعر بوضاحت دیده میشود . یکتعداد اشعاری از عشقری هست که پختگی و متانت اندیشه و قدرت سازندگی تخیلش را روشنتر نشان میدهدوهرخواننده‌بی باین حقیقت که کلام عشقری سطح بلندی را احراز کرده است - یقین حاصل میکند . یك مقدار اشعار دیگری که بزبان عامیانه وشامل اصطلاحات - ضرب المثل و تعبیرات رایج وعام فهمی است که‌مردم دور وپیشش در محاوره روزانه خود بکار میبرند و استعمال همین تعبیرات واصطلاحات عامیانه است که به شعر عشقری رنگ فلکلوری میدهد . هر کسی که اندك دقتی در اشعار مدون عشقری بعمل بیاورد باین دو شیوه - دو بعد یادو موقف کلام او بوضاحت آگاه خواهد شد. ودر خوریاد آوریست که این استعداد راتنها در قریحه عشقری میتوان سراغ کرد، زیرادر زمره هم قطاران این سخنور توانا - گوینده ایکه بتواند در قالب های شسته ادبی اصطلاحات وتعبیرات زبان گفتاری عامیانه را بطرز دلکش وجذاب بریزاند - دیده نمی شود . وعلاوه بران در گروه شاعران معاصر ماکمتر گوینده یی را میتوان پیداکردکه قادربه آفرینش مضامین شاعرانه وهنرمندانه ازفراورد ها وزدوبند های روزانه زندگی‌ومحیط زیست باشد .

(اگر قرار باشد ما استعداد تصویرآفرینی عشقری را ارزیابی کنیم - ایجاب نگرش و دقیق تری را در اشعار ش مینماید که‌بایست مقاله مبسوط دیگری در زمینه روشن شدن آن مطلب نگارش یابد که این مختصر حوصله گنجایش آنرا ندارد .)

او بکمك ادراك وتخیل، حالات ذهنی و فراورد های عاطفی خودرا در پدیده های‌محیطی که تجارب واندوخته های حیاتی، اندیشه اش رادرشناخت ابعادآن مجال تحلیل داده‌است، انعکاس میدهد. ودرهمان‌مظاهرعینی، حقایق ذهنی خودرا منعکس میسازد . این حقیقت در آیینه ارزشهای هنری شاعر آنگاه بازتاب میکند، که موصوف پیوند شاعرانه خود را با اشیای ماحولش بلافصل تر میسازد و ،زآن اشیا برای بیان حقایق تردید ناپذیرزندگی درشهر خود استفادمیکند• مثلابیت ذیل :

عزیزان آنقدرمن بی سرانجام وپریشانم
که‌ازچشم‌پشك باشدچراغ بیت الاحزانم

این بیت گذشته از آنکه تبیین‌هنرمندانه صفت مبالغه - که جلوه ای از پهلو های هنری شعر است - میباشد - بلکه مبین چگونگی زندگی رقتبار شاعر نیز شده‌میتواند ویاقطعه ذیل :

تنها شدم از آنکه به تنها نساختم
چون دیگران به مردم دنیا نساختم
عمرم گذشت گر چه به گرمای روز گار
یك خارخانه ای لب در یا نسا ختم

وازاین قبیل اشعار در دیوان عشقری که الله الحمد بقلم خودش تدوین وتنظیم گردیده بوفرت موجود است- اما مستلزم‌کارپیگیر- تردرخلال وقت بیشتر میباشد .

هرگاه روح مطلب را دنبال کنیم بایست اعتراف نماییم که درادبیات راستین‌معاصر ما- عشقری چهره نا آشنای نیست - زیرااین شاعر عصا وهشتادوهفت سال حیات پویاو پر تلاش خودرا در بیان اشعاری ریخت که‌امروز دراختیار اهل‌تحقیق‌ویا سایر دوست‌داران شعر قرار دارد . موصوف همانطور یکه در بیان اشعار نغز فلکلوری یدطولا دارد، از گفتن وپرداختن اشعار بی جواب ادبی نیز عاجز ونارسانمی باشد. چیره دستی این گوینده عذب اللسان رادر غزلیات وقصایدی میتوان دریافت که او باشکل و محتوای‌سخت عالی سروده است مثلا بیت های ذیل :

بدین تمکین‌که ساقی باده‌درپیمانه‌میریزد
رسدتادور ماديوار این میخانه میریزد
جزدل من که بی صدا بشکست
هر شکستی به خود صدا دارد
عشقری مو فتا د ه در چشمت
و ر نه آ ن شوخ ر ا کمر نبود
باچه‌حسرت‌این‌سخن‌رادوش میگفت کاکلی
ای خط مشکین شکستی روز بازار مرا
- عمر ها بودم اسیر مشکلات زندگی
عشق آسان کرد اخیر کار دشوار مرا
برسر بازار هستی سیر عبرت میکنم
بی متاعی ها جلوس رنگ‌دکانم بس‌است

ابیات بالاممثل قریحه بیدار وسخن پرداز عشقری در پهلو های ناب ادبی است که نظیر آن ها در غزلها و قطعات و مثنوی های دیوان صوفی عشقری طور چشم گیر وجود دارد، ومیتوانداندیشه نقادان ادبی رادرشناخت ارزشهای ادبی کلام این شاعر توانایی‌بخشد، ویاری نماید .

نشان دادن بعد فلکلوری کلام عشقری مستلزم مطالعه ودقت در خلال اشعار موصوف است . اواز اصطلاحات وتعبیرات عامیانه تا ضرب المثل ها وحتی زبان محاورهٔ مردم رادر شعر خود ماهرانه واستاد انه آورد ه است . اگر ازحق نگذریم بایست اعتراف نماییم که بازتاب این هنر از زبان عشقری شاهد وسعت معلومات وپیوند استوار او با مردمان سرتاسر افغانستان میباشد . مثال ها ونمونه های‌که درذیل ذکر میشود تاجای تبیین استعداد هنرمندانه وتخیل شانرانه عشقری شده میتواند .

هرزه‌گر دوبیباك ست -جاهل‌ویخن‌چاك‌ست
پاچه تاکمربالاشف فروتر ازساق است
گرده پاس شوخیها- داده دادبی باکی
کفش می نهد برسرپامیان طلپاق است
بی‌فلاش وبی‌شطرنج- شب‌نمی‌بردخوابش
هرطرف‌که میگرددسه‌بجل به‌طبراق است
طبع اونمیخواهد نان تاوگی هرگز
عادت دوام اوشیروکیك وبسراق‌است

عشقری با ساده پردازی های که ناشی از طبع وقادش بود - از اشیای دور وپیش خویش برای بیان رموزات شعری، هنرمندانه استفاده کرده است - مثلا در بیت ذیل :

زرد آلوی جنت رابرلب نزنی زاهد
ای خام طمع بگذر از اشکنهٔ اشتق
ویادر ابیات ذیل :
دیدی و تغافل زدی واوا چقدر خوب
سویم سرو کاکل زدی واوا چقدرخوب
صد نوت صدی درگیسوی مرغ کلنگی
دوهمرهٔ شاقل زدي واوا چقدر خوب
یك شانه ز شوخی زدی ام برسر دریا
یك شانه سرپل زدی واوا چقدر خوب
از جام می بیغشم از ناز گذشتی
بنگ همرهٔ چاول زدی واوا چقدر خوب

وهمین طور قطعه زیر نشان دهندهٔ رنگ فلکلوری شعر عشقری میباشد .

شکار تو سرتابه پا خوشنماست
سگ و باز و تیر و تفنگ تو خوش
ترا بزم عشرت بود جاودان
الهی همیشه تر نگ تو خوش

اگر ازین قبیل نمونه هارادر این مقاله درج نماییم - سخن به طوالت انجامیده شیوه موجزنگاری نقض میشود- چون نگارنده در کتاب «شرح حال‌وتحلیل اشعارصوفی‌عشقری» پیوامون پهلو های مختلف شعری و پیوند های اجتماعی او گسترده ومبسوط سخن رانده وسبك واسلوب سخنوری اش رابرقواعد زندگی او طوری شرح داده که‌مورد پذیرش خودش نیز واقع گردیده بود- خوانندگان محترم رادر شناخت جنبه های زندگی شاعر توام با محیط زیست اش به مطالعه کتاب مزبور- که در سال ۱۳۵۷هـ درمطبعه دولتی طبع وبه بازار عرضه شده است ، تشویق میکنم- اما همین قدر بحث که از شعر عشقری بعمل آمده احتمال دارد که معرف او، یعنی بعدادبی وبعد فلکلوری ، او شده بتواند گرچه از کلیه آثار این شاعروارسته درنظر نقادان وپژوهندگان همین دوبعدروشنتر تبارز میکند بازهم مابطور مثال از هردوبعد، دو دو نمونه رادر پایان این مقال ضبط میکنیم تاموئد ادعای بالا شده بتواند .

بقیه‌درصفحه۵۶

حمید کتوازی

طبقاتی نظامونو ته یوه‌لنډه کتنه



دولت یوه خاصه سیاسی آله ده چی دیوی معینی طبقی به‌لاس کی‌وی اودخپلـــلو گټو او علاقو دسر ته رسو لو دپاره ور څخه کـــار اخلی . په اصل کی اقتصادی حا کما ن په خپله سیا سی حا کمه طبقه جوړ وی څکه چی ددولت موجودیت بیله یـــوی طبقـــی نا ممکن دی .

ددولت پیاوړی عنا صر په خپله سیا سی- سازمانونه دی په هغه ټولنه کی‌چی دد غـــی ټولنی اقتصادی جوړ ښت او طبقا تی منا سبات بیا نوی، دو لت هغـــــه وخت مینځ تـــه راغی کو م وخت چی په لو مړی کمو ن‌کی دټولنو په‌مینځ کی دډیری برخلافی په‌اساس طبقی وویشلی شوی . چی ورو ورو دد ی‌ټولنی څخه یوه داسی ټولنه جوړه شوه چه هلته د مریتو ب ښبا نی څر گند ی شو ی‌او ددولت موقف ډیر ښه روښا نه شو چی پدی تو گه دولت دهغی ټو لنی دغړ و دپا ره دظلم او ستم یوه آله وګر زیدله چی دپور تنی طبقی سره په تضاد او یاد ښمنی کی وی ددولت وده دانسا نی ټو لنی دودی سره سم دهٔچی موږ دلته دری ډیپ یاډوله استثماری دوری ټولنی اویا دری لوی تاریخی استثماری دولتونه گڼلای‌شو، اول دبادارانو دولت چه‌په غلامانو دیکتا توری کید له . چی دلومړ ی کمو ن په اخیر کی مینځ ته راځی .

لو مړی کمون :

دانسا نی ټولنی لومړ نی تاریخی اقتصادی ټو لنیزه دوره ده .

لومړی کمون بې‌له طبقو ټولنه وه چـــی پدی ټولنه کی اجتما عی مالکیت په تو لیدی وسایلو باندی مـــوجوده وه پدی ټــولنه کی تولیدی قوی ډیره‌وده نه‌وه کړی اودکار تقسیم هم ورو ورو تکامل کاوه په‌دغه‌دوره‌کی دولت موجود نه ؤ کله چی‌خصوصی ما لکیت په تولیدی وسا یلوباندی مینځ ته راغی‌چه‌دغــه خصو صی ما لکیت په تو لیدی و سا یلـــو با ندی مینځ ته راغی چه‌دغه خصو صی‌مالکیت باندی ددی سبب شو چه اقتصادی فر ق‌موجود شو او په نتیجه کی‌نه پخلا کیدو نکی طبقی مینځ ته راغلی چی پدی ډول ددولت رول‌دلته رو ښا نه اوپه ټولنه کی استثمار ظلم‌او نوری ناوړی خرا بکاری مینځته راغلی چه دلومړی کمون دور ختمیږی او دولت مینځته را تلـل او قدرت دحا کمی طبقی په لاس اخستل په اصل کی دنوی استثماری دوری پیـــــل کول وه .

برده داری خصو صی ما لکیت په تو لیدی وسا یلو باندی فرد څخه دفرد پو اسطـــه استثمار هم مینځته ته راووړ دغلامانو‌ډیـــر کار ددی سبب شو چه اقتصادی حا کمه‌طبقه دطبقا تو ترمینځ تضاد لاپسی روښا نه کړی چــه دوه ا صلی طبقی چــه یـــوه استثمار گره ظالمه طبقه اوبله محکو مه استثمـــار شوی مظلومه طبقه مینځه راغلی. دد ی‌دو- ومتضادو طبقو په څنګ کی نور قشر و نه لکه کو چنی بز گران او لاسی کار کونکی چه دخپلو مټو د کار پواسطه ئی ژوند کاوه هم پیدا شوه دغلام دکار تولید دومره زیا ت نه‌و مگر د با دارد شکنجی اوپه ده با ندی درو حی او غیر انسا نی فشار راو ستـــل ددی سبب شو چه دی دبا داردپاره تر آخری قوت پوری کارو کړی له‌بلی خوا حا کمی طبقی ددی دپاره چه د گاونډی دولت خلك دغلامانو په‌ډول یوه گوله مړی پیدا کـــی نو جنگونه‌یی کـــول اودولت به‌یـــی د یـــوی سیاسی قدرت دالی په د ول‌استعما لاوه چه پدی ډول طبقاتی مبارزه ډیره سخته شـــوه او دحا کمی کوچنی طبقی او محکو مـــــی لوی طبقی تر مینځ تضادونو لاوده هم‌وکړه چه په نتیجه کی یوه بله اقتصادی دو ره چه په تاریخی لحاظ مترقی وه مینځته‌راغله.

فیو دا لیزم :

اقتصادی تولنیزه دوره چه دبـــرده داری دوری دله مینځته تلو او یالو مـــــــړی کمون دودی په اسا س مینځ ته را غلـــی ده خصو صی مالکیت د فیو دا لی حا کمه طبقی په څمکه چه دلته هم دوه متضادی طبقی فیو دال یا حاکمه استثمار گر طبقه اوبز- گرا ن یا محکو مه استثمار شوی طبقه مینځ ته را ځی .

دفیودالانو په لاس کی څـــمکه وه چـــی بز گرو ته دهغی دتولید ډیره کمه بر خه په پیسو اوددغی څمکی په‌تولید بـا نـــدی ور کـــو ل کیده اونوره ټوله بـــرخه بـــه دفیو دال په جب کی- لوید لـــه فرق یـــی دغلامی دد وری سره داوه چه غلا مانو ته د کار دمز د کومه برخه نه ور کو ل کید له او علاوه پد ی هیڅ فردی آزادی ئـــــی‌نه در لوده مگر په فیو دالی دوره کی یوه کمه اندازه دبز گر دکار قوی څخه ور کوی‌اوتش په نامه محدوده آزادی ور ته ورکړی شو ید ه .

دبز گر کورنی یا خپله بز گر چه شپه او ورځ به دخا ن او فیو دال په خد مت کی ؤنه یوازی بز گری به ئی ور تـــه کوله بلکی دکور نی ټول کاربه ئی ور تـــه کاوه او نور و خت به ئی ورته کا وه او نور وخت به ئی نه‌درلو د چی دبل ځای کار وکړی ده نه شوای کو لای چی پـــــــدی پیسی دکور نی ژونـــد وړا نـــدی بوزی نو مجبوره به شو چی بیرته خا ن اویا فیو- دال ته ورشی او دپور اخستلو خواست ورڅخه وکـی چـه د غه پـور به د لو ړ کریـدت سره یعنی سود پواسطه دومره لوړ شو چـی بزگر به ددی کار دوام او قـرض اخستلـی اوپه غیرمستقیم ډول مریتـــــوب تـــه شا ملید ل ؤ یعنی ده به نور دا قدرت نه درلود چی دفیوډال پور ورکړی نوفیـــو ډال ته‌به داموقـــع مساعـــده شوه او یابــــه یـــی ځان ته مسا عده کړه چه دبز گر. کور نی ژوند او ټول کارو نه‌د ی‌په‌خپله‌گټه‌استعمال کړی‌دمثال‌په‌توگه‌دده‌لوراو یا زوی حق نـــه درلود چی‌په خپله او دده دپلار او یا مور په خوښه واده وکړی چی فیو دا ل کو لای شوای چی په تی پوری نجلی خرڅه کـړی او پیسی ئی به خپل جیب کی واچوی اوداسی ډیر مثالو نه‌شته چی یوه فیوډال چی (٦٥) کلن به وه دیوی معصو می انجلی سره چی (١٦) کلنه به‌وه په‌زور واده کاوه ځکه چـی دهقان به دده دقرضداری په اساس دفیو ډال غیر مستقیم مر ئی گرز ید لی وه له بلی خواد فیوډال دخپلی طبقاتی حـــاکم در یـځ پواسطه دو لت په‌لاس کی‌نیولی‌وه نوهر شی ئی دخپلی گټی‌دپاره استعما لاوه مثال :

د مذ هـب څـــخه بده استفاده ، مطـــلق فیوډالی هیـــر ا ر شی سیستم درلـــودل، د بین المللی ارتجا ع او امپر یا لیزم سر ه د خپلو گټو دپاره لاس یو کـــول او ددمو- کراتیك جنبش او پر مختګ شنډول‌وه‌فیوډالی تولیدی قوی سره ددی چی ډیری استثمـــار کیدلی دومره مخ‌ته‌نه ؤ تللی دفیو ډالیـــزم دکار ویش یعنی د څمکی په مختلفو بـــــ- خو ویشل او ددغو منطقو مهمی برخی‌دمرکز- ونو په شکل کلیو نیو لی وود ډیری بخـــی ودی مثال دترانسپورت دتگ‌راتگ دخبر و- نو د ر سیدلو لات دنورو اغیز منو فعالیتونو اجازه نه ورکول لکه دکسبه کارو اتحاد یو- نشتوا لی او دود او د ستور (دترا د یستون) ناوړه فشارونـــه اویو ډیـــــر کلـك کنترول دا ید یا لیستی کلیسا و یاد کلیسا و قد رت په اید یا لیستی فضا کی یعنی دغه ټولد تکا مل مخه نیو نکی فکتو رو نه او په تیره بیا د مادی فیو دا لی شرا یطو وده د بلی اقتصادی دوری دپاره لاره اماده کو ی چـــی خپله دولت همیشه پد ی لټه کی وی چـــی په اوله مرحله کی څنگه استثمار شوی طبقه په کار واچوی اوپه دو همه مرحلـــــه کـــی کو ښښ ددی کیږی چی دتو لید ی وسایلو دښه کید لو د پا ره ددی دپاره کو ښښ کوی‌چی ښه گټه په‌لاس را شی نـــودکـــار دو یش چټکتیا اوپیسو اوکالو ارتباطـــات او دنوی ما ر کیټو مینځته را تگ دد ی سبب کیږی چی‌په تولید کی هم نو ی‌شیان ور زیا ت شی . په ښار ونو کی لاسی کار اوتجارت هم وده کوی چی پـــدی ډول ددو- واصلی طبقو په څنګ‌کی کسب‌گراو سوداگر موجو دیت ښه ښکاره کیږی .

بور ژوای کپیتا لستان ، د کپیتا لیستــــی ټولنی حاکمیه‌طبقه‌ده اوپه مقابل‌کی یی محکومه او استثمار شوی اسا سی طبقه کا ر گران دی د کار گرانو سرما یه یوازی او یوا زی کار کو ل دی نور هیڅ نلری . بورژوازی‌طبقه چی خصو صی ما لکیت یی‌په تولیدی‌وسایلو لکه (فابر یکی -نقلیه‌و سا یل-خا م مواد اوداسی‌نور) وی‌دبورژوای موجودیت‌اوپر مختګ دکار گرانو په استثمار پوری تعلق لـــری دبو رژوازی او کار گری طبقی آرزو گا نی دیو بل سره نه یو ځای کیږی او په سخت تضادکی دی چی همیشه په طبقاتی جګړ ه کی سره بو خت وه او دا به تر هغه و خته ادامه لری تر څو بورژوازی طبقه له مینځــه ولاړه شی، زه دلته یوډیر ساده مثال‌راوړم چی و لی بو رژوازی طبقه له مینځه ځــــی اوکار گره طبقه قد رت اخلی : بـــورژوا زی دولت همیشه کو ښښ کاوه لکه نور استثما- ری دو لتو نه چی کارگره طبقه د یو ه قوی استعمارلاندی راولی‌مگرهیڅ وخت ارزونلری چـــی د و ی لـــه مـــینځـــه و لا ړ شی مځکی مو وویل چی دبور ژوازی وجود او پر- مختګ په‌کار گری قوی‌پوری تعلق‌لری‌نو لـــه بله خوا کارگران همیشه د مختلفو مبـارزو له لاری غواړی چی بورژوازی له مینځه یوسی اوپه ځای ئی خپل قدرت ټینګ کړی په دغه لیکل شو ی دلیل واضح لیدل کیږی چـــی بو رژوازی له مینځه ځی له بلی خوا بورژ- وازی عینی یوه تاریخی تلو نکی طبقــــــه ده .

بورژوازی کو ښښ لری چی دسو سیا- لیزم مخه ونیسی نو په نړ یواله سو یـــه هڅه کوی چی خپل ارتجا عی فشار پـــــه ولسونو اوهـیوادو نو راولـــی اوازه شوی استثما ری میتود ونوته په نړی کی ادامه ورکړی، دوی په‌هر ډول چی دیو څوورځو پاته کیدو د پا ره دهری ناوړی لاری څخـــه استفاده وکړی لکه تعرضی جنگونه، دانقلاب ضد عملو نه او دمختلفو افکارو څخه پــــه خپله گټه استفاده او داسی نور بور ژ وازی په کپتا لیزم کی دازاد رقابت پوا سطـــه یومترقی رول ولو باوه کوم چه دتولیـــدی قوی پرمختگ اویا تولید په‌ډله ایـــز ډول مخ ته بوزی .

یوه لو یه برخه د بورژوازی په یوه فعاله او عا مله ډله باندی اړول شـــو یده چـــی دوی نور هیڅ په تولید کی برخه نه اخلـــی چی هغه یوازی د تو لید رهنما ئی کو ی او دوی دعالی تحصیلا تو خـــا وندان دی چـــی دمنیجرا نو په نا مه یاد یږی چی د غه په بورژ وازی پوری تړ لی د لالان یوه طفیلی طبقه تشکیلو ی چی دانحصا ری بورژ وا زی سره ځان ویلی کوی، چی داټول اقتـــصادی قدرت ټینگو ی یعنی په عین و خت کی په دوی پوری تړ لی دولت تقو یه کوی او ساتی چی په نتیجه کی یو ډیر خطر نا که‌ارتجاعی او تعر ضی امپر یالیستی قدرت جوړ وی چی ټول ز حمتکشه خلـــق اوان هغه هیوادو نـــه

پاتی‌په۵۰مخ‌کی
ژونـدون





جنگلها ثروت طبیعی هرکشور است

تهیه وترجمه . م . ف

جنگلها ـ محیط و نیاز مندیهای انسان

جنگل از عرصه ملیون ها سال حیثیت پناهگاه وثروت های ملل مختلف را ازبدویت الیعصراتم وراکت داشته است.

جنگل جزوی ازمجموع عوامل محیط زیست بوده اثرات حیات بخش آن براین مجموع انکار ناپذیراست.

وسعت پهنای نقش جنگلات در تنوع وامور حیاتی از اسکیموهای شمال الی چنگیز خان مهاجم را احتوا میکند .

تحلیل ریشه ها ی تاریخی موجودیت جنگلها بحثی است مطول اما مشحون ازدلالت ها و شواهد مبنی بر موجودیت اراضی و ساحات وسیع از جنگلها وروئیدنی های مفید که بنابر عدم وقوف بشر بطرز وپیمانه استفاده از آنها امحا وجهانی از آثار حیات در آن یکجا نابود گردیده است .

آیا میتوان جنگلات نابود شده رادوباره احیا کرد ؟

پاسخ به این سوال بدون در نظر داشت پروگرامهای احیا واحداث وسیع بافداکاری خستگی ناپذیر اتباع یك کشور و احساس مسئولیت در طرز استفاده وبهره برداری از منابع باقیمانده جنگلها وحفاظه سالم آن دشوار ونامممکن است .

وصول به اهداف احیا واحداث و حفاظه سالم مجزا از تعلیم وتربیت کله وی دردهات وقراء همجوار جنگلها نقش برآب خواهد بود مگر آنکه سیستم های ارتباط جمعی مانند رادیو- جراید- نشریه های اختصاصی - فلم ها وتاسیس جرگه های محلی حفاظوی منطقوی دریك کشور فعالیت مداوم و مفیدی داشته باشند . این مامول در چهار چوب سرویس اطلاعات وارتباط عامه جنگلات بخوبی تامین میگردد .

خاك ها وترکیبات کیمیاوی وفزیکی آن در فراهم آوری امکانات احیا واحداث نقش مهمی دارند . حفاظه خاك ومراقبت از فرسایش و تنظیم آبریزه ها تهیه وآماده نمودن خاك گامهای ابتدایی امانهایت اساسی پروگرامهای احیا واحداث جنگلات محسوب میگردد .

موفقیت دریك طرح سر سبزی وابستگی کامل به مراقبت ورفع عوامل کلی امحای جنگلات داردکه هیچ یك ازآن عوامل رانمی توان بدون ارتباط عوامل مرتبط به آن وسیله رفع مشکل ووثیقهٔ موفقیت دانست .

بر سبیل مثال وزش باد های شدید - انتقال ریگ های سیار، لغزش زمین درمناطق دارای شیب های تند، سرا زیرشدن سیلابها، برف کوچها ، عدم توزیع مناسب و متداوم مقدار آب از منابع ذخیره وی و محو گونه های مختلف حیوانات وپرندگان و حشرات بومی یك منطقه همه در اثر عوامل موجود در منطقه واقلیم عمومی آن معلول تغییرات فاحش تا سرحد امحا میگردند که از میان همه نقش انسان وضرورت استفاده آن از جنگلها خیلی بارزتر میباشد . زیرا احیای طبیعی و یا مصنوعی جنگلات مستلزم گذشت وقت وزمان زیاد وبهره برداری انسانها ازآن در کوتاه ترین فرصت میپذیرد مخصوصا وقتیکه این بهره برداری غیر فنی و ناسالم باشد .

ساینس وتکنالوژی همراه با ازدیاد روز- افزون نفوس امکانات تهاجم سریع رابر جنگلها و کلیه منابع قابل استفاده آن فراهم آورده از جانبی رعایت جوانب تعاملات غامض ومبهم مناسبات اجتماعی در کشور های عقب مانده وروبه انکشاف بزرگترین وموثر ترین مانع حفاظه - بهره برداری واحداث وتثبیت شکل عملی مالکیت میگردد - در یك مقطع طولانی زمان موجبات تغییر سریع واکولوژیك را فراهم وبیگمان این تغییرات بر منابع طبیعی وپیمانه سطح تولیدی در جهات رفع نیازمندیهای ملت ها عامل مهم وباعث تغییر پالیسی عمومی بهره برداری همانوقت میگردد.

امحا وتخریب جنگلها نه تنها تعطیل ادامه حیات نباتات بلکه تسلب حق ادامه حیات هزاران موجود زنده ووحشی که جنگلها ماوای آنهاست میگردد .

بقیه در صفحه ۵۰

هغوی چی ژوندی دی

«ژان لافایت»

تیرپسی

مو ږ یوا ځی د (او منو بل) دبر ج بندیان نه یو ، زمو ږ دبند یخا نی جنو بـــی خوانه او لسم نمبر بند یخا نه مو قعیـــت لری، چی پد ی ور ستیو ور ځو کی د(دوب) دسیمی پار تیز انان یی هلته راوړی دی.او روبرت ماتهوایی :

ـددوی په منځ کی یوه عجیبه سړی شته چی شخصا (هیملر) دلوستلو لپاره د هغـه دوسیه غـــوښتی دی• دغـــه عجیبه سړی (پی یر ژرژ) نو میږی . (څو او نـــــی وروسته یی پر ژرژ دبند یخا نی څخهوتښتید او وروسته بیاد(کلفلفابین) په افسانـوی نامه سره پهټوله فرانسه کی شهرتوموند)•

دغر می څخه ورو سته ، د عمو میگرځیدـ نـــی په و خـــت کـــی پییر ژرژ چـــی بیگا ری کو ی زموږ له څنګه تیر یږیاو دتیریدوپهحال کیوایی :

ـ(فریزه)خو ښ ندی . درو سیی د جبهی یو ه نقشه یی نن زما د کا لیو په منـــځ کی مینده کړی دی ، خو دا لا دکا رپیـــل د ه.

له همدی امله دی او دده انځ یو ا لان دورځنی گر ځید نیاو د خو ړلو د شیا نـــو څخه چی د سره صلیب او کوا کر له خوا ور کو ل کیږی بی بر خی شو ید ی .ورو- ستی محرو مید ل زښت زیات داهمیتوړدی داځکه چی دغه د خوا ړه شیا ن زموږ سره مرسته کول چی دلوږی څخه مړه نشو• هر کلهچی دیوسړی خوراك یواځی درو منـــو- یل دبند یخانی په جیره منحصر شی د هغه معنی داده چی دی په تدریجی مر گځمحکوم شو ید ی ، دور ځ تر ورځ زیا تید و نکی اوپه تد ریجی تو گه دخپلی قوی د لا سه ور کو ل. خو له نیکه مر غه اوس ښځی شتهدی، دښځومرسته نور محدود یتو نـــه جبیره کوی• ښځوا نشو کـــو لا ی چـــی نورچپ پاتی شو • پـــهسل هـــا و ښځی درو منـــو یل پـــه برج کی بندیانی د ی •

دری او نی مخ کی دانیل کازانو او ماری کلو دوا یا ن او کو توریه لادهغوی پــــه منځ وو . خو هغوی یی دیوی ډلی بندیا نو سره آلما ن ته یو ړل . خوږ هغوی د مهر- با نو زړونو څخه یو شی پاتی ده هغه داچی هغوی دخپل د ځنځیر ښځی یی په مبارزو ښځو بدلی کړی دی . زما ښځه چی دری میا شتی مخ کیله مانه بند ی شوی وه‌د هماغـی ډ لی په منځ کییی آ لـمان تـــه یوړل • زه ډیر وروسته ورسیدم اوو مـــی لشو کړای چی هغه یو ځل بیا و گورم(هغی د۱۹۴۳ دنوامبر پهمیاشت کـــی د (آشو- تیز) په اردو گاه کی مړه سوه). د پـــل ښځه (هانریت) هغه انځیواله چی د هغی سره وه په رومنویل کی پاتی شوه او مـــا وکړای شول چی هغه یوځلی و گورم . ما هانریت دداسی یوی ښځی پهصفت پیژندله چی دخپل کور او کورنی سره ډیره مینهلری هغی بهروخت ماته ویل•

ـتا سوله خپلو دغو سیا سی لو بوسره ما آزاروی .

کله چی او منو یل ته ور سیدم و مـــی کړای شو چی یـــوه د خـــوکـــرښو لیـك اولنځ پیغام هغی ته واستوم ، په خـــواب کی می دا انتظار در لود چی ډیری گیلی او شکا یتو نه به و کړی . داځکه چی هغی له دی امله بند ی شوی وه چی زه اوښځه می زما دمور لیکونه او غوټی اوکاغـــذو نـــه مودهغوی دکور څخهلاس تهراوړل• او پولیس دهغی پسته زمادښځی په دستکـــول کـــی د پستی درسیلونوپه منځ کی مینده کـــړی و خوپه ډیر حیرانتیا سره د لیك دځواب څخه یی پو ه شو م چی هغه بیخی تغیر کړی ده اویوه بله ښځهورځنی جوړه شویده• په ځواب کیمی لیکلی وه• (گمان مینه کـــول چی تهبه لا ژوندی یی... څومره خوشحالـــه یم چی یو ځل بیا تا مینده کو م ...زموږ له څنګ څخه ډیر کسان تللی دی...برسیره پر دی ته لاتر اوسه نه پو هیږی چی ز هد گو ندغړی شوی یم ... باور وکړه چی ژوند مینوی پیل شوی دی •••) نـــه، دا ښځـــه اصلا بدله شوی ده ، سبا دهغی په ابتکا ر دهغو شیا نو څخه چی د بهر نه ښځو ته را وړل کیږی موږ ته هم خوا ړه ټولیږی.د خواړه نه ډك یو بکس زموږ بند یخا نیته رسیږ ی پدغه بکس کی دبیسکو ت ، مربا سگرت ، سابه او خودانـــی دوډی او نـــور هر شی شته . موږ ددغه صادقانه او سپیڅلی نمو نی په وړاندی هك پك پا تی یو.دشپی یـــو ه میلمستیـــا تـــر تیبـــو و چی پـــه هغی کی زمو ږ دبند یخانی ټول بند یا ن گـــډون کوی• موږ دخپل خا ئلپاره ښو روا اوککو جوړکړی دی، اوما خپله بند یـــانـــو ته دور ستی ځل لپاره خوږه ډوډی پخهکړی ده• دهغه ښځینه مهر بانیـــو څخـــه چـــی موږ سره شوی خوك نشی پو هیدلایترڅـــو چی درومنویل بندیخانه یی نه وی لیـــد لـــی ماهغه ورځ داسی نارینه ولیدچـــی ژړل یـــی البته یوا ځی زموږ څارنه او پا لنه نـــــه کوی . بر سیره پردی زموږ له ډلی څخه خوکسه یوه اندازه شیان لـــه بـــهر څخـــه لاس ته را وړ او پس له هغه نه مو ږ بـــه ډیره جدی تو گه په دی لټه کی شولو چی خپل ټول قوت دخپل د ځنځیـــر له ملگروڅخه کوم چی په ۱۷ نمبر بند یخا نه کی و ،په کار واچوو • هره ورځ د۱۷نمبردبندیخانـــی دبند یا نو د قهر مانانه اعما لو څخه خـــه د غو ټو د لیږ لو د لاری او یاد لیکو نو د استولو له لاری ستاینه کـــیږ ی • سړ ی ورو ورو دغی نتیجی تهرسیږی چی دلته ټولی ښځی یا خویندی دی اویا میند ی .

دایو میاشت کیږی چی په رو منـــو یـــل کی‌یو . زمو ږ دبند یخانی گوښ ندی‌هسته دټو لی بند یخانی د لار ښو دنی له مرکز سره مستقیم او مر تب اړ یکی ټینکی کړی دی زما یو پخوانی ملگری چی (تاتار) نو میږی ددغه مشر تابه په ډله کی دی•تاتار هما غـــی چی زمو ږ مینځو کی مصطلح دی (پیر پیران) ده• هغه پهیوه حیرانوو نکـــی تو گه د دارد چو بی څخه بچ شو .(زموږ ملگری یی په ترتیب سره د نو مو نو دلمړی ټکی په اساس اعدام کړلځو دغـــهلړی دهغه پر نو م با ندی همدا سی تم پا ته شوه). هغـــه په اختصار اوپه ډیراحتیاط سرهبهرنی خبرو نه راته استوی•

د ما رچ دمیا شتی په ۲۱ نیټه د هغـــو اویا کسو وطن پالو په ویاړ یـــو مجلس جوړو دغه کسان په بو ردو کی چا نواری شوی ؤ، اوپه دی تر څ دهغو ملگرو نه هم یاد کوو کو م چی شپیږ میا شتی مخ کـــی په (مون والر ین) کی دآلما نیا نو لـــه خوا وژل شوی و .

زمو ږ ملگری دبند یخانی پههره کو ټه کی دهغو شهیدا نو څخه دیو شهید نو م یادوی چی داعدام په وخت‌کـــیسرودویـــل ټول بند یا ن یعنی نارینه او ښځی پـــه یووخت کی ځان د سرود لپاره چمتو کوی اود(مارسی سیز) سرود درومنویل‌دبندیخانی دټولوخایونوڅخه پورته کیږی• زموږمظا هری چی دشهیدانو په یاد سرتـــه ورسید بـــی لـــه کـــو می پیښی څخـــه پـــا ی تـــه ورسید . سره له دی هم مو ږ نه غواړ و چی دشهیدانو رول ولوبوو ، بایدوځـــوځیږـ واو تکان وخورو ، لـــه همدی املهځـــنی نقشی جوړوو• دراهروکړکـــی مـــخ پـــه ډیران خلا صیږی ، دابه کافـــیوی چـــی دیوال سوری کړو ، دکړ کی میلی و سو لوو، اووتښتو• خو یوا ځی تصمیم کا فـــی ندہ ، با ید دنورو بندیا نو موافقه لاس ته را وړو ، ډیر امکان لری چی بر یا لـــی شو . خو فر صت نه پیدا کوو .د ما رچ په ۲۹ ددیر شو کسانو نومونه لولی، زه هـــم پهدغه ډله کییم•

ـکالیموټول کړی ! اولسدقیقیوروستهباید دبند یخا نینه ووځی .

هرو مرو به لس دقیقی وروسته مووباسی یوبل په غیږ کی نیسو ، هغو کسا نو سره چی دلته پاتی کیږی د را تلو نکی لید نی کتنیوعد ی ږدو .

ـای هلکانو اله له یاده و نه بـــاسی، موږ بهد(مایـــن) د کـــو چـــنی واټ تـــه مخا مخ سره ټو لیږو .

پرون مخ کیله موږ نهدیرش کسه نـــور لاړل ، رو بر ت دهغو په منځ کی و ، دهغوی پرځای یوه بله ډله راغله • برخلاف دهغـــه شیچی مو انتظار درلوده ،موږ ډیر لری ځای ته نه بیا یی • یواځـــی دگاونډیبندیخانی سره زمو ږ ځای بدلو ی .

آندره له لږ اضطراب سره وایی•

ـدا ځلی زموږ وار را رسید لی، وروره. سوچ کوی چی آلمان تهبـــه مو یـــو سی چپ شه .

بند یخانه ډیره لویه د ه. دپخوا نـــی بندیخانی نهلویه ده، په دغه کټ بـــانـــدی چی زه اوس ناست یم . نن سهار دغـــه ټکی یی لیکلی دی . مو ږ شپږ څلو یښت کسه یو او په ډیر نا رینتو ب او زړهورتیا سره د مر گ انتظار با سو). دد غـــی لیکنی تر لانـــدی دډیرولاسلیکونو پـــه منځ کییواځی یونوم لوستل کیږی(دورلان)•

دپورتنی جملـــی ترلاندییوه بله لیکنهچی ښه روښـــانه نده داسیده:

«ژوندی دیوی تورز،ژوندی دیوی فرانسه!»زه دورلان ښه پیژنم هغه دکمو نیستو ځوانانو په ډله کی وو. موږ دور وستی ځـــل، لپاره دپاریس پهیوه څلور لاره کـــی سره ولید ل هغه د شو ر او زوږ څخه ډك ووكله چییوبل نهبیلیدو ماته یی وویل:

ـدبیا لیدو په هیله !

مانور هغه ونهلید• دی دهغو شپږ څلو- یښتو کسانو په ډله کی و چی د شپږ نوی کسانو داعدامیـــدو څخـــه وروسته چـــی (لوئی تو رز)هم دهغو په جمله کی وو،چاـ نواری شو ل .

دغه دوه ډله ټول دغه بند یخا نینه تیر شوی دی .

هغه خواړه اوتوښه چی راپاتی ده خپلو مینځوکی و یشو، دله منځ تـــه راوړو، ماـ پښین زمـــوږ سره یوه بـــله ډله یو ځـــای کیږی . ددغی ډلی په منځ کی ډیـــــر کسان پیژنم . د (والمی)ډله (هغه ملـــی چریکی ډله چی دپاریس پـــهسینما ر یکس باندی او د(سنت اسیز) دبرجونو دنړولـــو له میړانی نهډك فعالیتو نو سرهمشهور شوی و)اتکلا ټول دلته دی . د غر می نـــــه وروسته ددر یو بجو په شاو خوا کی دکړکیو په مخ کـــی دبندیخانی دوه موترونـــــه دریـږی • شین رنگ یونیفورم گشتا پـو دځنځیرونو غږ پورته کیږی بندیانوته ناری وهی اودهغوی لاسونه پهدوه کسیزه تو گـه ځنځیرونو سره تړی • دباندیآلمانیژاندارم

دنیارسی او بر چــه پــك پــه حــال کی زموږ په گرد چاپیر کی ولاړدی ،بندیان دوه دوه کسه مو تړ تهاچوی ، کــو نجــی پهکولپ کی خرخیږی زه او هم خنخیر مــی یواځی پاتی کیږودی ، یر پــهزړه پــو دی سړی ده چی زمو ږ په منځ کی د(پتی لوئی) پهنامه مشهور شوی و ، دغه تیتکی سړ ی چی ونه یی زما تر اوږور سمیری په رښـا ورځ کی یی یو آلما نی افسر چی دخپلی معشوقـی سره یی چکر واهه وواژه ، سرهله دی چی پــه ډیـره و حشیانه تو گــه جـزا ورکړی وه خوان یو تکی‌یی دخو لی خخه نموه وتلی.

په دی هکله هغه مانهوویل .

ـډیـره بنه لاره داده چــی سړی یــو پکی و نه غږ یږی ، داسی د ډاډو ړده .

انسان وزونکی نازیان دهغه بنه اړولــی ده. خه زړه ورسړی • دهمدغو کو چنــی سړ یو خخه دی چی سړی کو لی شــی ستر ستر بازان وروزی .

یو و چ فر ما ن صادر یږی . در وازی تړل کیږی او موټر ونه چا لانیږی .

زموږ موټر هم روانیږی• داوولسم نمبـر بندیخانی خخه یو غږ هغهغــږ چـــی زه بهیی پهټول عمر کی هیر نکـړم او ریـدل کیږی •دغه غږ د (راستنیدو سرود)وایـــی له سرود سره بریا لیتوب . ټول خنهو نه ز مو ږ دمخی نهله مینځه وړی .

خپلو اکی زمو ږ دګا مونو لار ښوو نکی ده•

دغه غږ د (یی‌برژرژ) غږ ده مــــوږهـــم ورسره یو خای واییو . له هری خوا نهد (خدای یامان هلکانو) اوزړه ورتیا غږو نـــه اوریدل کیږی•

ستر گی می د بند یخانی ددر وازی ووږ سو ری شا ته ږدم او دمبا رزو ښځو وروستنی کتل کوم چی‌زموږ لاره خاری پهخاطر کـــی سا تم ، لاسونه او دستمالونه ښکان خوری. قرا ښه د خپلی زر گونو بنو سره موږ ته خدای یامانی وایی •

(پتی لوئی)وائی د(سړی زړه تخنیږی). دادی دپاریس خـــخه تیریږو• دپل‌ویـــــل (وات ،(د لسیمون‌بولیواروات)، ،دسکرنان) وات خلــك په چوپتیا سره مو تـرونه خاری• ملګر ی می یو ښتنه کوی . (موږچیرته وړی ؟)

ـصبر وکړه همدا اوس معلومیږی•

هغه دوه لاری چی دوبت له میدان خخه بیلیږی زموږ سر نوشت به وټا کی. دد غو دوو لارو خخه یوه د بو لوار لاره ده چی(مون والر ین) ته خی دغه لاره د مرګ لاره ده دابله لاره دلافایت دوات خـــخــه‌د(نور) ته خای سره یو خای کیږی داسی ښکاری چی مو تر دبو لوار خواته خی، لکه چـــی تر دید لری ، گړ ندیتو ب یی کمیږی - دلافا یت وات .... دتبعید لاره .

ـموږ آلما ن ته وړی . پتی لوئی ! ټکان نهخوری، هماغسی مسکی دی • که د(مون والرین)پـرواټ بـا نـد ی هـم

تلو ، همدا سی مو سکی به‌وو او ټکا ن به یی نه خوړ .

ـ مو تہوږن ـ

یوی نا معلو می خوانه ـ

یو ه دریمه در چه اور ګاډی با ند ی چی کړکی یی هــم په اوسپنزوسیخونــــو سره بند شوی دی ، سپاره یو ، موږ انه کسه یو چی دوه دوه په خنخیر وتړ یو دبل سره تړل شوی.یو یوژاندارم‌ورتړی، وچچی غږ پورته کیږی •شا ولــو دخپـــل‌دخنخیر ملګر ی سره ورو ستی کسان دی چی‌راخی شار لـــو ، دصدف پــه‌خیرغابنونه، سود بخون ویښتان اوشنی‌سترګـــی‌لـــــری‌ډیــر ستهر ی ستو مان ښکا ری خود دی لپاره چی مو ږ سره یو خای دی خاندی .

ـزه تاپسی وم. خومره زیار مــی و کنس چی له تا بیل نشم ،کله چی موږ تیر یدو دخلکو په وړاندی سد جوړ کړی و ، ماخیل سرجګ ونیوو•

ـروهه !(آلمانی لغت‌یعنی‌چپ)

دګشتا یو دیو لیمو یو تن دخپل ما شین کن سره موږته ګواښ‌کوی•

اوکله چی خپل سر ګرځوی دسارلو هــم خنخیر چی په آلما نی ژبه یو هیری ورواوی• ښایی چــی احتیاطوکړو څکه چـــی‌دوی دهغوآلمانی سپاهیانو سره‌کوم‌چی‌په اولمنویل کــی و و ډ یــر تــو پــیر لــر ی ربتنیا ده چی دوی لکه نا زیــان دی• زه کړ کی سره ناست یم او ګورم چی یــو شمیر کسان دورزنــــــکارانو په بنه‌پداسی حال کی چی سپك ماشین ګنو نه یی‌په اوږو با ند ی اچو لی دی ګزمه کوی . دو ی نوی او ښنه رنګه کالی اغوستی او یــو خنخیر هم پــه لاس کی لــری• ددوی یــو تن په ډیر زور سره ور خلاصوی او هغـــه خنخیر ونه خلاصو ی کوم چی موږیی ورسره تړلی وخود هغه پر خای زمــوږ لا سو نــه سره تړی او دالاهم زیات دیږونکی دی پتی لوئی خپل لاسو نه بداسی حال کی چی یو دبل نه لری نیـــی وړاندی کوی .

ـواس ؟(آلما نی لغت یعنی خنګه ؟).

دغه انسان وژو نکی نازی . دهغه بـــــه سر په زوره وهی او لاسونه‌یی لا هم ټینګګ کینږی کاری دپته لوپی بنــه بد لیــږ ی او د شونډو خخه یی وینی بهیږی خو له خپله خایه ټکان نهخوری•

دا هم دو مره بد جال جلند ند ی !.

ښا یی چی شپه وی. دوه سا عت کیږی چی اور ګاډی لارو هی خو موږ هیڅ ئی نه وینو دیخوانه زموږ دګړ کی پردی یـــــی بندی کړی دی . دهغه خراغ رڼا نی چـــی دننه په اور ګاډی کی بلیږی زمو ږ سترګی آزاروی . هیڅ امکان نلری چی سړی و یده شی، تو دو خی هم دسړی ساه بندوی ، خنخیر ونه موږه غو ښو کی ننوو خی او هر کله‌چی دهغه د ځای په ځای کولو لپاره ټکان خورو درد لاهم یــی زیا تیږی . داتور دطا قت خخه لري او هزبان با رونکی دی. زما په وړا ند ی شا ر لو لکه سپین مـــری

په شا ن پرو ت دی خو هیڅ ښکا ری‌تنکوی او هر کله چی ورته ګورم مو سکی کیږی . دسر او مخی خخه مو خولی بهیږی هوا درنده ده. یخوا نی‌یا دونه را ژوند ی کیږی .کله چی به خپلو ا که توګه مسا فر ت تـــه تلم تل به دراهرو سره دریدم اوتازه هــوا بهمی تنفس کوله آیا پــرتــه لــه دی خخــه چی سړی داسی بدی ور ځی وویني امکــان لری چی د هغو ورځو ند باندی په ښه شان پوه شی ؟ پدغه خپه کو ونکی هوا کی، ددغه سو زو نکی کوری په منځ کی دیوی طبیعی نا راحتی احسا س سړی آزاروی.اوس با ید خپل ټول قوت او قدرت ددغی طبیعـی غوښتنی دمخ نیوی په وړاندی پهکار وا چــوو کوم چی زمو ږ کو لمو باندی فشار اچوی.

آلبر ت زموږ په غږ ښتنه هغه سپاهی نه چی ز موږه خخه ستر ګی نه پورته کوی او موږ ته خیر دی. غږوکړ اودهغه نه یـی و غو ښتنه چی موږ مسترا ح ته یوسی.آلمانی پهخواب کی وویل •

ـاشپاتر ، آین مــال ایــن درنــا خت

(وروسته ، دشپی یو ځلی)

زه دخپل دګړی عقر به دهغه بر مـــخ تعقیبوم، خـــه اوږده شپه ! لا شپه نیـــمه شوی نـــده • وروسته ، داسی ښکاری چـی مخکنی ستو نزی ډیر لږو ، تر ی موږ باندی فشار را وړی ، خو ښا یی چی یو غږ پاو فشار را وړی ، خو ښا یی چی یو غږ پاو په موږته را کړی ؟ اوس اوس ددغو دوو اړ تیا و لری کو ل زموږ لپاره ستره‌نیکمرغی ده خو اوس باید انتظار وبا سو او صبروکړو دنیمی شپی خخه دوه ساعت وروسته ، وخت یی را رسید لی ده در وازی یو دبل پسی خلاصیږی . ځنی په ایږه ایږ ته خی اوزر بیرته راستنیږی اوس زمــوږ واردی، پــه وار ســره مو لاسونه خلاصو ی ، موږ تــــل وهی .

ـشنل ، شنل (ژر، ژر).

یو نازی سپا هی د سا را ناستی د دروازی خوله کی ولاړدی ، پهډیر دکـــرکـــی خخه ټك غږ سره مو ږ ته ږیږ نیانه هڅوی ، بــوی هغه آزاروی .

ـشنل لر، شنل‌لر (ژر ژرژره ، ژرتر ژره)

خلا صه شوه ، هیڅـا و نشو کـړای چـی آن یو غږ ب اوبه و څکی . ښا یی چـــی ترسبا پوری مقاومت و کړو • سهار دا تـــو بجو په شاو خواکی اور ګاډی ودر ید .موږ یی بلی کړو او په بل کار وان کی مو ږ ته خای را کړ د نقل او انتقا ل په وخت کی زه پدی بریالی شوم چی په تم خای‌کی یو نو م ولولم . (تربر)باید د ترو و ښارتم خای وی ، اوس نو دآلما ن په خاوره کی‌یو پنځه ښکو س کـسو ته‌یی پهیوه او ګون کی خای ورکـــړی دی دا واګــون د معمولــی واګونونو خخه ډیر اووددی ، هـــنــه کالــی مو چی خان سر ه راوړی و زموږ سره دی، کو لای شو چی تګ رانګګ وکړو ، سګرټ وڅکوو ، پری و خو، وروسته دتیر ی شپی نهداسی آرامی زموږ په خیال کی‌نه ګرځیده

دواګون په دوو خــواوکــی دسانـــو نکــو خایونه دی. ددوی بنی دپخوانی سانو نکــی ښـو په څیرندی. خوداګون په دووژاو یــو کی دوه ما شین ګنو نه زموږ خوانه نیول شوی دی . دغه ماشین ګنو نه د (داءوکلس توری)په څیر زموږ په سر باندی ګر ځـــی او دنوی محیط واقعیتو نه موږه یاد دوی.دسا تو نکی امرو نه غو ښ اوبه خر ګنده نو ګه ده ، آلبر ت موږته ژباړه کوی .

ـدر وازی ته لاس وړل منع دی. دهغـــه پولی خخه وتل چی راته ټاکل شوی دی منع دی . اوسپنیزو میلو ته او هغو سوریو ته لاس وړل چی رڼائی ورځخه راځی منع دی سا تونکی د کو چنی تخلف په صورت کی په بی له خنده او رو کړی . بی‌له تر دید ه زموږ مسا فر ت په یی ساری توګه او بـــی له پیش بینی خخه سرته رسید لی دی. دخو خیدو خخه مخکی مو داسی سوچ کاوه چـــی پهیوه اور ګاډی کی او د څا رویو سره په یو وا ګو ن کی به مسافرت وکړو اوله همدی کبله موږ دیوی احتمالی تیښتی پــه هکلــه مونقشه جوړه کړی وه انــد ر ه موږ تــه ویلی وچی دواګون دخوتختووویستـــــل‌بـه کا فی وی چی څانونه د لاندی واچوو ، ان زموږ یو تن اره لرونکی چوړ کی‌یی هم له خانه سره راوړی وه • اودادی دهغه خارنی له‌امله چی زمو ږ خخه کیږی زموږ تیښته هم ناممکن ښکاری .

دغر می دوړی په وخت کی‌هر یو ته‌یوه کاسه ښوروااور کـــوی • دغه کـــرمه ښورواا چی دیتاټو خوټوتی ورسره دی‌زمــوږ دووی لــو نو لپاره ډیره مز ناکه او په زړه پوری ده ، په هر حا ل دا ز موږ یو خا طره ده‌دغه ښار خخه چی په خپلو رمه پیری کی‌یی د دو هم رو م)په نامه شهرت دراو د. ددی‌لپاره چی تاوده شو پنځه‌کسه یوخای سره خملو پتی لولی، ریـــموند، اندره شارلــو او زه شا رلو خپل سر زمایه اوږه باندی ایښی او دماشوم په شا ن په خو ب کی پوب دی، خوهغه ماشوم چی پهجګړی کی‌یی ډیـر زړ دخپل پلار خای ټك کړی دی . هغه ما شوم چی دغلیم پرضد په وسله واله تو ګـــــه جنګیږی . هغه ما شوم چی دز یر ندی خای کړد ملی چر یکا نو لمری پلهیی منځ ته راوړی وه•

شپه تیر ه شوه ، سو چ کـــو م چـی یو خه ویده شوی یم ، خوږ یر ساره‌وکـده آندره په فیلـــو فانه توګه وایی .

ـدنه ساړه د پرونی شپی خولی ښو لوپه بدل کی .

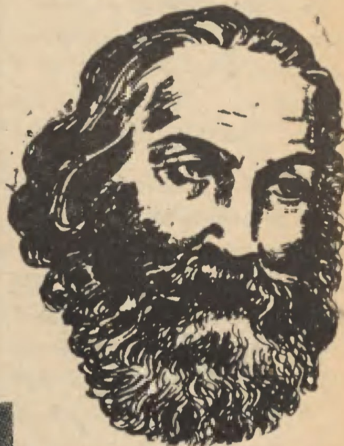
سیمون چی هر خه ته ښه خیر کیږی نه یو هیږم پدی چی موږ دنو رنبر ګك خخه‌تیر شوی یو ، خنګه یو هید لی دی . سیمو ن سو سپا لیست او د یو ه ښو ونخی ښوونکی دی . هغه یی د (دا لایه) فرمان او د ۱۹۴۸ کال داعتصا ب له امله دکار خخه ایستلی ؤ دده دژوند کیسه پهاور یدو ارزی•

(نوربیا)

سرگرمی ها — مسابقات

تهیه وتنظیم از صالح محمد کهسار

این شاعر کیست ؟



کودکی که در سال ۱۸۸۹ در خا نه‌ـ محقری درجزیره معروف به «لنگ ایلنـــد» قدم بعرصه وجود گذاشت وی همان کسی بودکه تاریخ ادبیات جهان به آن افتخارمیکند ودنیا اورا شاعر دموکراسی. لقب داده اند این شاعر بزرگ گفته است که : «ملتی و دولتی درین دنیاکه یکبار اطاعت بی چون وچرا کند . ویکبار به غلامی تن دردهد، دیگر روی آزادی را نخواهد دید، این شاعر هرگز از میهن خود قدم بیرون نگذاشت و تا پایان عمر از محیطی که زندگی میکرد خارج نشد دوستان واطرافیانش. مردم ستمدیده، رنج‌ـ کشیده، وکارگران بودند او از معاشرت با آنها ودوری از طبقات اشراف وثروتمندخوش میبود زندگی او کاملا شاعرانه بود وبهمین دلیل با افکار آزاد خویش توانست کـــه خواننده اشعارش را باعمق خصایل انسانی، عشق ودوستی، اعتماد بنفس و سلامت روح آشنا سازد حالا شما نظر به بیوگرافی وعکس او اسم اورا برای ما ارسال دارید .

بعد از تجربه علت آنرابرای ما بنویسید .

تجربه اول ـ چشم هاوبینی خودرا محکم ببندید بعد یکعدد سگرت را گرفته وآنرا دود کنید درین حالت متوجه خواهید گشت که آیا سگرت را که میل نموده اید روشن اســت ویا خیره .



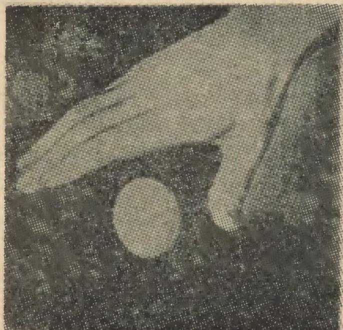
تجربه دوم ـ جوب کاك را بسر بوتل‌کەدر آن کاه ریخته اند بگذارید وبوسیله لولـــه نازك «نیچه فانتا» بداخل بوتل پف نماییـــد درین وقت کاه ها متر اکم شده به چوب کاك فشار میاورد .



تجربه سوم ـ اگر یك گلوله رابا انگشت سبابه دوردست خود لمس کنید درین لحظه متوجه میگردید که حتما دو عدد گلوله زیر دستتان قرار دارد .



تجربه چهارم ـ اگر تخم مرغ را بتوانی بروی نوك تیزان قرار دهیم آیا شده میتواند؟ بلی! زیرا یك عدد تخم مرغ را گرفته خوب شور بدهید تاسفیدی بازردی آن خوب‌مخلط گردد در آن وقت تخم به‌بسیار آسانی ایستاده میشود .



تجر به پنجم ـ دست خودرا برویسرتـان بگذارید به شکلیکه کف دستتان بروی سرقرار داشته باشد بعدا از رفیق خود بخواهید کـه دست تان را بطرف بالا بکشاند شاید هـــم این عملیه را نتواند که انجام بدهد واگرهم بتواندبا مشکلات زیادی .



کدام ستاره های جهان ؟

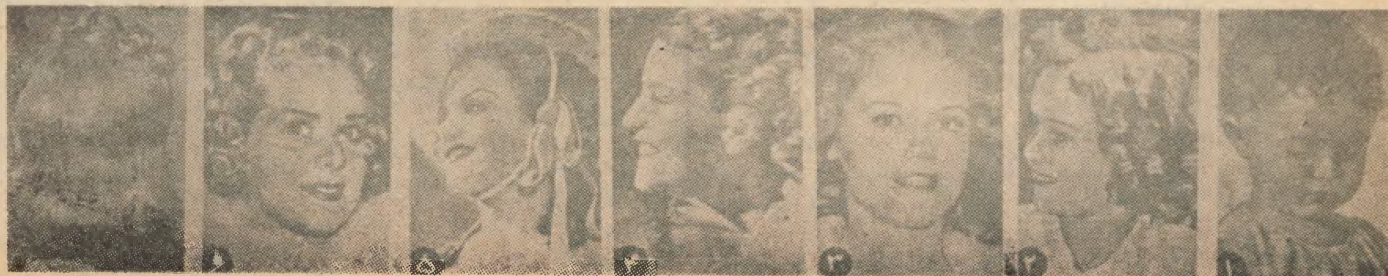
درین کلیشه هفت ستاره سینما ازکشور های مختلف جهان را مشاهده میکنید که درین جا چاپ شده است درین عکسها به سوالات ذیل جواب بگویید :

۱ـ آیا درین این هفت ستاره کـــدامش مشهور است ؟

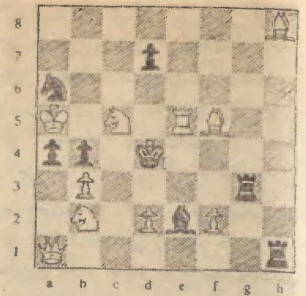
۲ـ این اسما بکدام نمره عکسها مربوط هستند : شرلی تمپل، سیمون سیمون، کاترین هیبورن، ویرجینابروس، تیرون پاور، گای ـ مورله، کی فرانسیس، جینجر وجرس، جهیس کاگنی. نمره هرکدام رابرای مابنویسید .

۳ـ از فلمهای شان نیزنام ببرید.

ضمیمه جواب های صحیح یك قطعه فوتوی خودرا نیز برای ما ارسال دارید.



مساله شطرنج



درین مساله شطرنج سفید، بازی راآغاز ودر دو حرکت سیاه را مات میکند تنها ازشما میخواهیم طریقه بالا را مدنظر بگیرید وبگویید که سفید بکدام طرق سیاه را در دو حرکت مات‌می‌کندنه زیادتر ازآن . بعد از حل مساله را برای ما ارسال دارید .

کدام فلم ؟

بعداز اختراع سینما کمپانی های فلمبرداری برای شهرت خود هزاران هزار فلم رااز آثار ادبیات جهان فلم برداری کردند ما صحنه یکی از فلمهای راکه از مهیج ترین فلمهای جهان، بشمار میرود چاپ کردیم خوب شما این صحنه فلم را بدقت دیده وتنها اسم فلم وکمپنی آنرا برای ما بنویسید .



این‌دختر را می‌شناسید ؟

این دخترك كو چك كه هنگام خواندن كتاب دیده میشود بعدها از مشهور ترین‌ستاره های جهان شد مااز‌شما نه میخواهیم که او چرا به سینما وتیاتر رو آورد تنها از شما اسم‌اورا میخواهیم همچنان اضافه کنید که او در کدام سال به سینمارو آورد ؟

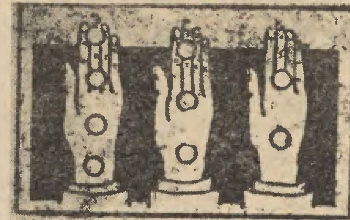


آیا میتوانید ؟

به‌عکس پایین خوب دقت‌نمایید وآنراتجربه وطریقه آنرا برای ما نیز ارسال دارید :-

خوب کاری که انجام میدهید اینست باید اول دوسکه دوافغانیگی راپشت دست خود بگذارید وآنرا بهوابانداز‌ید ویکدانه یکدانه آنرا دوباره بگیرید زمانی این‌عمل رایادگرفتید این عمل را باسه وچهار سکه بصورت یکجایی وهمزمان انجام دهید .

آیا شما میتوانید علت آنرا بگویید که چرا پول ها یکی پشت دیگر پایین شده وآنرا به نوبت می‌قاپید .

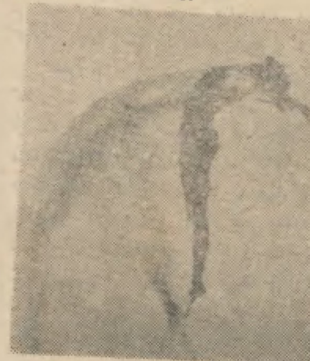


بگنجانید ؟

۹		۳		۳۲	۲۷
	۲۲	۱۶	۱۷		۸
۳۰	۲۵		۱۴	۲۴	
	۱۲	۲۶	۲۳		۶
۲			۲۰	۱۸	۳۵
۱۰	۱	۳۴		۵	

در بین این جدول اعداد گنجانیده شده وچند خانه آن هیچ نمره ندارد شما باید این نمرات را : - ٤_۷_۱۱_۱۳_۱۵_۱۹_۲۱_۲۸_۲۹_۳۱_۳۳_و۳٦ را در خانه های خالی آن بگنجانید تا حاصل جمع آن عمودا وافقا وازهرطرف آن مساوی به (۱۱۱) گردد .

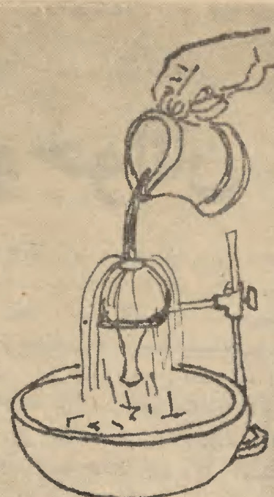
کدام نوع عکاسی ؟



هنر عکاسی هم مانند هنر های دیگر روز بروز تکامل میابد مادرین جانوعی ازعکاسی رابرای شما چاپ کردیم آیا میتوانید بگویید که این کدام نوع عکاسی جدید بشمار میرود .

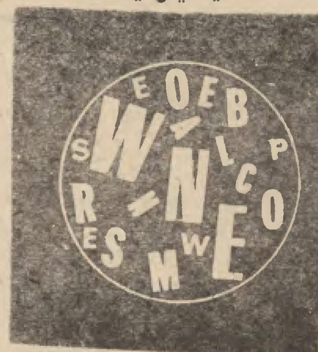
آیامیتوانید آب‌را ذریعه‌برف به‌جوش بیاورید ؟

تجربه ذیل راعملی وعلت آنرابرای ما بنویسید:



نصف ظرف را از آب پرکنید و سپس آن را در آب شوری که میجوشد غوطه نمایید وقتی آب ظرف شیشه یی جوش آمد، ظرف راخارج نمایید وفورا سرآن‌راباچوب کال‌محکم بسازید بعد ظرف شیشه‌ای را طبق شکل‌چپه نموده وبگذارید تا جوش آن خاموش گردد وقتی آب از جوش آفتاد روی ظرف آب جوش بریزید ، آب ظرف جوش نخواهد آمد . اماکمی برف روی کف ظرف بگذارید با بطوریکه در شکل نشان داده شده آب سر د روی آن بریزید ، آنوقت خواهید دید که آب ظرف جوش می‌آید وبرف کاری را انجام داد که آب جوش نمی‌تواند انجام‌بدهد! حالا شما برای مابنویسید که‌چه‌علت‌است که‌برف‌آب رابجوش می‌آورد؟

آیا میتوانید ؟



به این عکس خوب متوجه گردید آیامیتوانید بدون اینکه لحظه به آن خوب متوجه شوید در ظرف چند ثانیه تعداد جوره های حروف انگلیسی را بشما رید وبرای ما بنویسید که درظرف چندثانیه تعداد همه راحساب‌نمودید؟

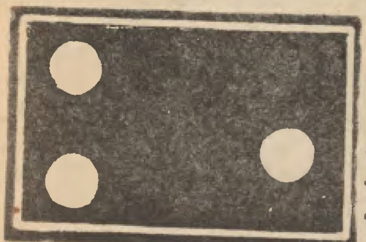
کدام کسب ؟

درجهان برای کسب پول ازهزاران نیرنگ استفاده میکنند. طورمثال‌خیاطی، کلکا ری ومارگیری، به همین قسم کسب های دیگر - مادرین جا یك صحنه عجیب وغریب را برای تان چاپ کردیم آیا میتوانید برای مابنویسید که این مرد بکدام طریق برای پیدا کردن پول کار میکند . تنها اسم شغل آنرا برای مابنویسید .



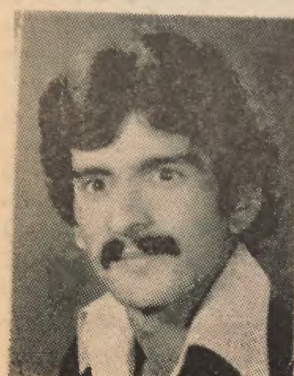
کدام مساله ؟

به این عکس خوب متوجه گردید سه دایره کوچك را مشاهده میکنید که دو تای آن پهلوی همدیگر ویکی آن دور تر واقع شده است . خوب شمابرای ما‌بنویسید که مسافه بین دایره تنها ودو دایره دیگر چقدر بوده و مسافه کدامش زیاد است برای ما بنویسید .



حل کنندگان جدول و دیگر مسایل صفحه مسابقات و سرگرمی های ژوندون :

عبارت انداز: عین الدین ازحربی شوونحی محمدنبی وغلام حیدر ازخیرخانه مینه،ومحمد یوسف قریشی که‌فقط فوتوی محمدیوسف قریشی رسید که‌اینك آنرا چاپ نمودیم.



محمدیو سف قریشی

تتبع ونگارش :

پوهاند محمد فاضل

بحثی پیرامون روانشناسی

ما و مشکلات نوجوانان

جوانی را علمای روان شناسی دوره پرشور و مرحله طوفانی زندگی خوانده اند که همه ما آنرا بنوبه خود پشت سر گذاشته ایم و نمیتوانیم اکنون خود مان را بجای آنها قرار دهیم و نارامی ها و اضطرابات درونی جوانان را احساس کنیم ومجددا دریابیم که این مرحله چه مرحله آتشین وپر تلاطم است .

چه اگر جوانان درست رهنمائی نشوند زود است دستخوش هیجانات پرشور وهوسهای بجا و بیجای خود گردند ووظیفه مربیان چه والدین وچه معلمان داناو توانا است وچه سایر کلانسالان وظیفه و مسؤولیت دارند تا درین مرحله دربرابر جوانان از حوصله ، صبر و تحمل کار گیرند تا آنها را چنان رهنمائی ومعاونت کنند که در زندگی خط سیر مثبت ومطلوبی را برای هر یك از خود تثبیت دارند و راه را از چاه فرق وتمیز نمایند . بسر ماست که نباید جوانان را با همه مشکلاتی که دارند از روشی تند و پیش آمد های ناگوار خود بیشتر آزرده سازیم زیرا تحمل ابهام وواقع شدن جوانان در سر چهار راهی های زندگی و گرفتن تصمیم و تشکیل اراده که تا کدام یك از آن را انتخاب کنند که بسر منزل مقصود رسند ، کار سهل و ساده نیستو ایجاب زور وقوت ، توانائی ورسائی فکر ورهنمایی درست را می نماید. از آنجا است که گفته اند :

«گرمر هم دلی نشوی نیشتر مباش».

علمای روان شناس دوره بین دو ده سال زندگی را مرحله جوانی تعریف کرده اند که از ده تا بیست سالگی است . دختران بین ۱۱ تا ۱۴ سال حیات علی العموم پا بمرحله جوانی می گذارند اما پسران از سال ۱۳ حیات به بعد یعنی دو سال بعتر از دوشیزگان جوان می شوند وبعضی که مرحله جوانی آنها به تاخیر می افتد تا سن نزده و بیست بجوانی می رسند .

همچنان روان شناسان مرحله زندگی بین دو ده سال حیات جوانی را مرحله حساسیت ، بیقراری و نارامی (سیماب طبیعی) وآگاهی از خود نامیده اند و علاوه کرده اند برای شور جوانی واوضاع روانی نوجوانان وآرزو های آتشین آنها نمیتوان حدو حدود وخط درشتی را تعیین کرد ویا برای آن نام و عنوان درستی را تثبیت نمود . زیرا جوانان گاه بین دو نهایت قرارداشته وهیچگاه وسطرا اختیارنمی کنند ، مبارزه وتلاش آنها نهایت ندارد، آرزو های آنها پایان نمی یابد و خود را تابع مقررات ماضی میدانند . گویا زمانی آنقدر خود و زندگانی را با نشاط ومملو از فرط امیدواری ها می بینند که گویی جهان از آن آنها و چرخ فلك بکام آنها است و گاهی آنقدر خلق تنگ و مایوس به نظر می آیند که گویی تمام روزنه های امید ودریچه های آرزو بروی آنها بسته شده باشد .

ضرب المثلی که گاه انسان به بغل نمی گنجد و زمانی به مشت جا می شود در حصه مرحله حیات جوانی خوب مصداق پیدا می کند . ازین جا است که علمای روان شناسی جوانان گفته اند که جوانان در دو نهایت قرار دارند .

ناگفته نباید گذاشت که برای همه جوانان نمیتوان یك سجیه کاملا خاص و صددرصد خواص مشترك وصفات یکسان را سراغ کرد زیرا هرکدام آنها دارای استعداد ها ، خصوصیات ، ممیزات و محیط مختص بخود می باشد که مرحله جوانی را بر اساس صفات خاص و بارز خود پشت سر می گذارد وشخص منحصر بخود بار می آید اما وجه مشترك بین آنها طی مرحله جوانی است . جوانی قدم نهادن بمرحله جدید و پر مسؤولیت زندگی بدون داشتن آمادگی کامل است تا آنهمه اقتضاآت ووجایب این مرحله زندگی را بتوان آبرو مند بر آورده ساخت حصول این آمادگی و رسیدن به حد رشد ایجاب رهنمایی مزید را می نماید که بار سنگین والدین خبیر را سنگین تر می سازد ، تا جوانان را آماده تر درمیدان مجادله حیات و عرصه جوانی تقدیم دارد و جوانان را قبل از پدیدار شدن تحولات جسمانی ورسیدن بسر حد جوانی برای پذیرش آن و قبول وجایب این دوره زندگی آماده سازند تا وظایف مادری و پدری را بنوبه خود بدرستی انجام داده باشند .

شاید به نظر ما بس عجیب آید که هر آن وپیوسته در نظر داشته باشیم که نوجوانان مانند ما محتاج به کمك های مادی ومعنوی اند، آنها چون گیاه های نورسته وخود رو نیستند ونه مانند حشرات و حیوانات دیگر می باشند ونه جوانی مریضی ونه جنون زندگی است که در صدد علاج آن برآمد . بلکه جوانان فرزندان ما اند که با تحولات ناگهانی جسمانی و روانی معالجه نشده اند که در آوان طفولیت از آن آگاهی و آشنائی نداشتند و هنوز برای توافق به این مرحله نوین زندگی ، کمترین آمادگی نداشته و قابلیتی راکسب نکرده اند زیرا باید مهارت های زندگی را از مواجه شدن بهمچو مسایل مشکلات فراگرفت درین جا است که کلانسالان و خاصتا ما والدین همه آزادی را که برای نوجوانان قایل هستیم و میدهیم باز هم نظری به آنها داشته باشیم تا نشود در گیرودار زندگی وتلاطم های حیات غرق گردند بلکه باید آنها مطمین شوند که در همچو فرصت های نازك زندگی والدین برای حمایت آنها حاضر و آماده است تادر حین مواجه شدن بخطرات و مشکلات نابهنجار از آن حمایت ودستگیری کنند.

باید بی پرده گفت که در سالیان پیشین بلکه هنوزهم در دهات ما مروج است که همینکه تحولات جسمانی در نوجوانان پدیدار می شد ، ازدواج می کردند ومی کنند . اما امروز نظر به اقتضای عصر وزمان وتساوی حقوق زن و مرد در شهر ها و مرکز ، این چندان معمول نیست زیرا حیات صنعتی و شهری اقتضاات جداگانه در باره ازدواج داشته و برای آن فرصت و آمدگی ها بکار است.

سپس تحول نظام اجتماعی در تاخیر ازدواج در حقیقت مانع یك امر طبیعی شدن است که مشکلاتی را در قبال دارد . زیرا شدت تقاضای تمایلات جنسی در سالیان بین دودهه جوانی است.

در حالیکه نوجوانان در مراکز شهرها این مجرای طبیعی را بروی خود بسته می یابند در راه سالم آن که ازدواج است نظر بر سوم اجتماعی به تاخیر افتاده وبرای آنها میسر نمی باشد ، طبیعی است که آنها بمشکلات مواجه میشوند که باید تمایلات جنسی را سرکوفته نگاهدارند از جانب دیگر باید متذکر شد که اکثر ازدواج های نو جوانان که برای شناخت وتجارب درست صورت نگرفته وهمدیگر را درك کرده نمی باشند و فقط بروی هوس های جوانی آنهم از طرف والدین ترتیب می شود ، اینگونه ازدواج های اجباری که بر پایه احساسات و هیجانات بنیان می گذارد ، در نتیجه مشکلات دیگری رادر کلانسالی بارمی آورد ، یکی از روزنامه نویسان ممالك انکشاف یافته در باره مشکلات جوانی راپور میدهد که او درظرف هشت سال کار خود تقریبا چهار ملیون مکتوب گرفته بود که از آن جمله یك ملیون آن از مشکلات جوانان حکایت می کرد . بیش از نصف نامه های جوانان بنابرعلت ترس ،رسوایی، خجلت و بیمیلی بدون نام تحریر یافته بود اما حقایق و مشکلات آنها بدرستی و کمال وضاحت در آنها درج وثبت شده بود . نوجوانان حقایق ومشکلات را در میان می گذاشتند که هرگز جرات اظهار آن را با والدین ، اطبا ، رفقا و روحانیون نداشتند .گاه آنها پاسخ های عاجل ورهنمایی های آنی رااز آن مطالبه می کردند طوریکه در رادیو افغانستان همچو مکاتیب ارسال میشود و پاسخ های مناسب داده می شود و قسمتی از آنها صرف بر ای عقده گشائی و فارغ ساختن سینه ها از بار حقایق و هیجانات مطالبی را می نوشتند ودر صدد جواب آن برنمی آمدند ، اکثریت این نامه ها را مشکلات سر گیج کن جنسی جوانان احتوا می کرد و حکایتی از فریب خوردن ها ، اسیر و فریفته شدن های هوسهای جوانی را دربر داشت .

واقعا جوانان ما از پاره حقایق اساسی و راز های بسیار ساده واقعیت های جنسی اطلاع ندارند ونه باینگونه نزاکت ها و راز ها از طریق سالم آن آشنا می شوند . زیرا نه خانواده ها، نه مکتب و نه موسسه تربیتی دیگر به این حقایق مسلم حیات طبیعی توجه مبذول داشته و آنها را ملتفت آن می سازند . بلکه آنها این حقایق را از کسانی می آموزند که شایسته نیست همچو مطالب را از آنها فرا گرفت.

درباره مشکلات جوانان که از تدریس روان شناسی جوانان آشنائی حاصل داشته ام که نه تنها محصول مطالعات من است،بلکه ثمره مشاهدات ومذاکرات من با جوانان ونوباوگان کشور می باشد اکنون آنها را برای مزید معلومات خوانندگان ژوندون اهدا می کنم:

۱ـ نخستین مشکلی که جوانان ما به آن مواجه اند ، جلب اعتماد والدین است .زیرا همینکه جوانان ناوقت تر بخانه بر می گردند چه پسران و چه دختران باشند ، طرف باز پرس عجیب و غریب قرار میگیرند وگاه هم مورد عتاب و شتاب واقع می شوند . دوشیزگان نظر بهپسران بیشترطرف کنجکاوی و پرسش قرار می گیرند .

البته جامعه رو بانکشاف ونورس ما ایجاب مراقبت نوجوانان را مینماید اما نه بحدیکه آنها را در حصه اعتماد ما برایشان مشکوك ونـاآرام سازد و ازاین ناحیه بمشکلی مواجه گردند .

۲ـ مشکل دیگر نو جوانان ما قادر نبودن آنها به اخذ تصمیم در مسایل بسیار ساده زندگی است . علت آن واضح است و همیشه ما برای آنها تصمیم گرفته ایم و حتی پوشیدن لباس جای رفتن پای تصمیم ما در میان بوده است حتی بسویه پوهنتون من سوالی را طرح کردم که کیست که قدرت تصمیم گرفتن ازدواج را بهرضا ورغبت خود داشته باشد ؟ و یا برای خواهران خود همچو اجازه رابدهد ؟ از صنف آوازی برنخاست .

جواب این سوال را تحریری خواستم بجز عده یی قلیلی که جواب مثبت دادند باقی اکثریت آنها گفتند که این امر به تصمیم والدین ما ارتباط مستقیم دارد و ما نمیتوانم مسوولیتی را در آینده متقبل شویم .

۳ـ همچنان چه دوشیزگان وچه پسران ارایه تمایل جنسی را بجنس مخالف مشکل می پندارند .

و بلکه آنرا گناه بی احترامی بی‌حرمتی بی حیایی وسبکی بخود و دیگران تلقی می‌کنند بحس بیولوژیکی آنها را بیقرار نا آرام می سازد اما اقتضاات اجتماعی این تمایلات را سر کوفته نگاه میدارد که‌سرانجام باعث تشکل عقده های روانی می گردد .

٤ـموضوع سا ختمان بدنی مشکل دیگری است که نو جوانان را رنج میدهد از بسیار چاقی مثلا ازی شده شکایت ها وحکایت ها سر می دهند از بسیار لاغری هم‌آواز شکوه و شکایت آنها بلند می شود .بخصوص پدید ار شدن جوانی دانه ها بروی و پیشانی زیاد تر باعث ناآرامی های آنها می گردد در حالیکه این مسایل طبیعی است ساختمان جنسی هرکس برای‌او زیبا ومقبول است وباید آن را بپذیرد تااز چنگال این تشویش واضطراب رهایی جوید ..

٥ـقید وبست زیاد راکه باعث سلب ازادی‌لازمه جوان شود از مشکلات دیگر خود قلم داد کرده اند وشکوه ها سر داده اند آنچه والدین دیگران برای فرزندان خودمجاز میدانند ووالدین ماااجازه نمید هند وبسیار سخت گیراند چون رفتن به سینما اشتراک به‌کانسرت هاو نا وقت امدن بخانه رفتن بخانه های هم صنفان وامثال آن .

٦ـمشکل دیگر جوانان حق ندادن آنهادر انتخاب همسر و شریک زندگی است و حتی از آنها پرسشی هم بعمل نمی آید وازدواج هاعلی‌الاکثر ازطرف والدین‌صورت‌میگیردوحتی چنین مجال برای آنها و خاصتا دوشیزگان داده نمی شود تادر این باره اظهار رای‌ونظر کنند چه‌جای آنکه خود ایشان تصمیم بگیرند وارادهٔ خود را تمثیل کنند .

میتوان درین مورد مثال های زنده‌وبرازنده داد .

٧ـشهرت خواهی‌وجاه طلبی عده‌یی‌ازجوانان دربین همقطاران خود آرزوی دیگر است که بر آورده شدن آن مشکلاتی را برای‌اوایجاد می کند و باعث رنجش خاطر اومی گردد . جوان می‌خواهد تادر این گروه همسالان وحتی کلان سالان مورد قبول ومقبول خاطر همگانی واقع شده وازین لحاظ شهرتی حاصل دارد .

خطر بزرگ حس شهرت خواهی آن است که جوان را از انجام وظایف انسانی بازمی دارد واز عضو مفید جامعه شدن که واقعا منشأ خوشبینی در جوانان است محروم می سازد . همچنان این شهرت خواهی جوان را از انتخاب پیشه حیاتی به دورنگاه می‌دارد.

این همه وجایب اجتماعی ومسوولیت های حیاتی تحت شعاع شهرت خواهی قرار گرفته که‌در نتیجه این ارزش بی قرار گرفته که‌درنتیجه این ارزش بی ارزش روز گارانی جوان را ملتفت اشتباه آن می سازد که از پشیمانی سودی حاصل نمی شود که چاره عمر تلف شده وفرصت های ازدست‌رفته رابکند تااینجاکه‌جسته‌جسته مشکلات جوانان را بر شمردیم نباید نیز چشم پوشید زیرا که عمل و عکس‌العمل های نو جوانان‌امروز انعکاس طرز روش وذوق خانواده های جامعه و سر زمینی است که آنها در آن زیست دارند .

از آنجا که نو جوانان نمایندگان واقعی ثقافت ضمنی کشور و خانواده های خود اند بنابران آیینه تمام نمای جهان کلان سالان وبخصوص والدین خود میتوانند قرار گیرند. بقول فردوسی :

پسر کو ندارد نشان ازپدر
تو بیگانه خوانش مخوانش پسر

پس نو جوانان از یکطرف در تحت فشار ثقافت خانوادگی قرار داشته واز جانب دیگر از اقتضاات نوین عصر جدید و حیات معاصر پارک ها وجاده های مراکز شهر هااقتضا می کنند گویا آنها از والدین‌تسا همسالان را امتثال مینمایند . خاصتا درین اواخر قدرت مادر مراکز شهر هاروبه افزایش است و نفوذ بیشتری رابر جوانان بخش کرده است .

ضرب المثل دیرینه وزبان زد قدیمی‌عام وخاص است که :

«دستیکه گهواره ایرا می جنباند جهان را تکان میدهد .»پس کدام دست و بازوی توانا است که اینکار بزرگ را انجام‌میدهد دیروز این قدرت را دست ما در می گفتند اما روزی توسط فشار صد ها گهواره در جنبش می آید . اما باز هم از قدرت ونفوذ پرورش دست توانای مادر زره کاسته نشده است زیرا اختراع این دکمه هم زاده دست و دماغ فرزند یك مادر است .

نه تنها امروز در جهان انکشاف یافته‌و مترقی‌قدرت گرفتن تصمیم رادر حیات خانوادگی‌مادر دارد بلکه در ممالك روبا انکشاف وخاصتا در مراکز شهر ها گرفتن تصمیم قدرت مادر دانا وتواناست.

پدر بحیث نان اورد ر بیرون از منزل مشغول انجام خدمات اجتماعی خود است امامادر است که‌تمام امور تربیت فرزندان ونوجوانان راچه در داخل وچه در خارج‌منزل بدوش دارد و مثال قدرت در خانواده بشمار می رود .

مگر باید به این حقیقت مسلم که انعکاس آن در کردار و پندار نوجوانان پدیدار می شود وازین ناحیه مشکل تازه ایرا بارمی آورد اشاره کردکه جوانان ازدوری ونداشتن مثال اعلای مرد در خانه پیوسته محرومیت می کشند ند اما امروز وحیات عصر حاضر مقتضی آن است که از نداشتن پیکر فرشته نمای مادر هم در خانه محروم گردند زیرا مادران امروزعلی‌الاکثر دربیرون ازمنزل در مزارع فابریکه‌ها ودفاتر مانند مردان مشغول کار اند در حالیکه کودکستان ها ومکاتب به پیمانه وسیعی که بتوانند از حوایج جسمانی وروانی اطفال ونوجوانان بر رسی کنند و جای مادر وپدر را مربیان ومعلمان مهربان‌بگیرند نه بحد لازم توسعه یافته ونه‌به آن پیمانه مجهز می‌باشند ونه میتوانند این وظیفه‌طبیعی واصل پدری ومادری راانجام دهند و خلای بزرگ را پر کنند . از آنجا است که گویند صد دایه مهربان بیك‌خاله‌نامهربان وصدخاله مهربان بیك‌مادر نامهربان نمی‌رسد. پس ازین ناحیه ورنج بردن از مثال اعلی وکمبود مادر وپدر مشکلات تازه برای اطفال و نو جوانان خلق می شود که باعث بی بند وباری نسل هاوبر هم خوردن ودر هم شکستن شیرازه های خانوادگی وفا میلی میگردد با بین روش‌وطرز العملی که مادران وپدران‌امروزی

اشتغال دارندونمیتوانند از عهده وظیفه‌اصلی پدری و مادری بدرستی بدر آیند چه نتیجه بار خواهد آورد وچه احساس عمیق گناه در آنها ایجاد خواهد شد . خاصتا هر گاه والدین نه‌تنها بکار های مولد وقت خود را صرف مینمایند واطفال ونو جوانان که نیاز مند محبت صحبت تربیت و رهنمایی آنها اند محروم نگاه داشته به سینما ها میهمانیها کلپ ها شب نشینی ها وامثال آن بروند چه گناه عظیمی است‌که مرتکب می شوند این اطفال که یکه و تنها بدون مدد گار و سر پرستی در خانه مانده شده ووالدین از وظایف اصل خود در برابرخوشگذرانی و عیاشی اهمال ورزند ووظایف مادری وپدری را فرا موش کنند واقعا خطای بزرگی می کنند . جهان‌امروز بکمال تاسف مثال های از همچو والدین را در خود دارد . پس اگر همچو اطفال و جوانان داری مشکلات بی حد وعصری بار آیند دور از واقعیت نخواهد بود نتیجه چنین والدین بی بند و بار فرزندان بی بند وباری را بار دوش جامعه خواهد ساخت وبه مشکلات نسل جوان وجامعه خواهد افزود.

بهمین اساس مشکلات دیگر جوانان از ناحیه داشتن والدینی است که در اوان جوانی با عشق سوزان وفراوانی همدیگررا استقبال می کردند امادر میانه سالی روی این آتش را خاکستر می گیرد احساس‌سرد مهری نه‌تنها در آنها نمودار شده ونمیتوانند کیفیت جوانی را سر ازنو احیا کنند بلکه زندگی موجوده خود را وقف تربیت سالم اطفال و نو جوانان خود نمی کنند و ترك خانمان ودر ومنزل می کنند وهمدیگر خود راکه ازروی بی مهری طلاق داده اندرسمانیز ازهم جدایی اختیار می کنند . اطفال و نوجوانان رادر میدان زندگی وعرصه حیات باجهان محرومیت تنها می گذارندو خود ترك یار ودیار می‌گیرند.

این دسته بی پرو بال این اطفال و نوجوانان نه‌تنها احساس بیکسی و تنهایی ومحرومیت می کنند بلکه به مشکلات گوناگون دچار می شوند که‌در نتیجه هم برای خود وهم برای جامعه دردسرها ونا آرامیهای خلق می کنند . همچو والدین نا عاقبت اندیش است که در واقع چنین مشکلاتی زابرای نسل جدید و جامعه ایجاد کرده است که نمونه های آن در جوامع بشری دیده می شود .

طرز نو ومود جدید دیگری که در بر هم خوردن شیرازه خانوادگی و آواره شدن‌اطفال و نو جوانان معمول است اینست که عده اززنان و شوهران تا سالیان بین چهل‌تا چهل وپنج حیات باهم بخوشی و مسرت زندگی می کنند اطفال و نو جوانان با دمی آورند امادر بین این سن وسال ناگهان عشق تازه آنها شگوفان می‌شود و هوس سیر و سیاحت و جهان گردی بدون کدام فشار اجتماعی ومحیطی به سر آنها می زند که درنتیجه اطفال ونو جوانان را برای همیش یا مدت طولانی‌تنها گذاشته دل خوش هوا سر به سیر و سفر می زند ومانند مرحله بین دوده سالگی خود را بدست آوارگی و جهانی گردی می سپارند وبدون احساس مسوولیت اخلاقی و قانونی می گزارند تا نسل جوان بهر شکل که مواجه شد وبهر شکالی که برای خود ودیگران مشکلات ومزاحمت ایجاد کرد بکند.

تازه ترین تمایل زن وشوهر جوان چنان است که هیچ طفل بار نیاورند تا از دردسر تربیت و تکلیف اطفال وپرورش آنها مصئون وبکنار مانند که این خود گناهی است عظیم ونا بخشودنی که‌در نتیجه‌همچو تصمیم آنها باعث انقطاع نسل بشر می شود . زیرا مقصد از ازدواج تنها و تنها تسلی وتسکین قدرت جنسی ولذایز جسمی نیست بلکه اصل هدف تشکیل خانواده‌است که مهد پرورش احساس زیست باهمی وتربیت جوانان ونسل های سالم آینده کشور وجهان است تا بکمال ایثار فداکاری وحوصله این وظیفه انسانی رابابد بسر رسانند .

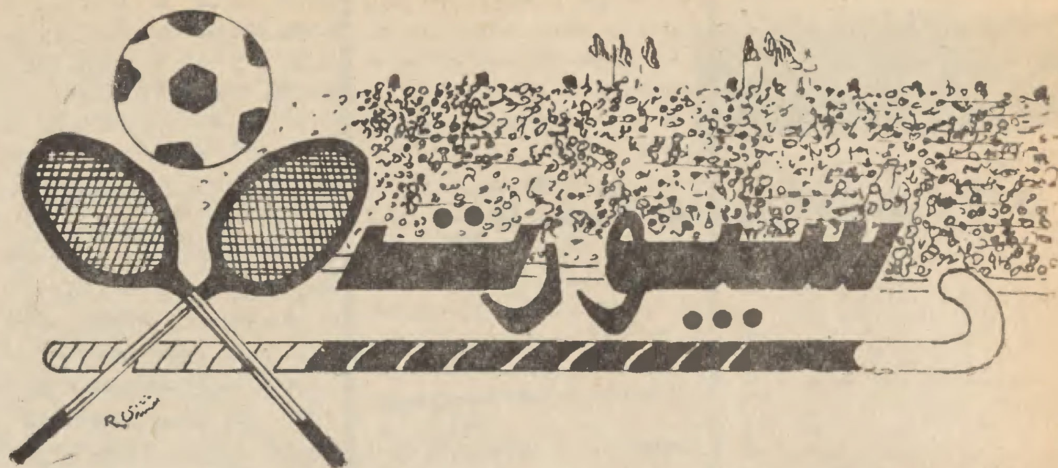
در یکی از جراید مکتوبی‌را خوانده بودم که دو شیزه (١٦) ساله از روز نامه چنین‌پرسیده برد:

«لطفا بمن وانمود سازید که عشق چیست وچه مفهومی را افاده می کند ! در پاسخ بمن نگوئید که جواب این سوال را از مادرم بگیرم زیرا او خودش در صدد گرفتن سومین طلاق خود است . مادرم بسن (٣٦) سالگی قرار دارد وهنوز هم در تلاش دریافت عشق تازه خود می باشد واین گم گشته اش را تا اکنون نیافته است . پس اوچگونه به‌این سوال من‌پاسخ‌خواهد داد.»

از خلال این نامه چنان برمی آید که باعث مغشوشیت ذهنی این دو شیزه مادر او شده است ومادر او است که ذهن او را بدرك مفهوم واقعی عشق مغشوش ساخته است و برای او مشکلی را خلق کرده است.

والدین دیگری را سراغ داریم که میخواهند به مشکلات نو جوانان خود هر چه‌بیشتر رسیدگی کنند تا آنکه غرق جهان مشغولیت ها ودنیای رومانتیك خود

بقیه درصفحه ٥٦



پروتوکول ورزشی بین افغانستان و بلغاریا

دوستداران ورزش اطلاع خواهند داشت که چندی قبل یك هیئات ورزشی افغانی تحت ریاست عبدالقیوم علمزوی رئیس عالی ورزش بنا به دعوت شورای مرکزی اتحادیه سپورت وفرهنگ کشور دوست مابلغاریا جهت مذاکرات مقدماتی پیرامون مواد پروتوکول ورزش برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ به‌آنکشور رفته‌بودنداخیرا بوطن باز گشتند.

رئیس‌هیات افغانی طی مصاحبه‌یی گفت: درمذاکراتیکه صورت گرفت شورای مرکزی اتحادیه سپورت و فرهنگ بلغاریه و مقامات ذیصلاح دولت جمهوری دموکراتیك افغانستان برای استحکام مزید روابط سپورتی بین هر دو کشور توافق نمودند تادر ظرف سالهای ۱۹۷۹ و۱۹۸۰ را جع به تبادلات هیئات های ورزشی و تدابیر سپورتی به‌اقدامات موثر دست‌بزنند.

رئیس هیات افغانی گفت: قبل ازینکه هیات های مملکتین مذاکرات شانرا بیرامون مساعدت های همدیگر آغاز کنند طرفین با ملاحظه مواد پروتوکول ورزشی برای سالهای ۱۹۷۹ و۱۹۸۰ تصمیم اتخاذ نمودند که به منظور تبادل افکار وتجربه بیشتر، ابراز نظر در بین ورزشکاران دو مملکت دوست یعنی جمهوری دموکراتیك افغانستان و بلغاریا بهسویه عالی صورت بگیرد. تبادله متخصصین ورزشی وفرهنگی به‌منظور تعلیم سپورت در ساحات مختلف ورزشی، تبادله هیات های ورزشی به صورت دوجانبه وتعهد در رشته های مختلف، قسمتی‌از مواد پروتوکول فوق ومذاکره هیات های افغانی و بلغاریه بوده است. درساحه روابط بین المللی نمایندگان هر دو کشور موقف و نظر های خود شانرا به منظور استحکام وحدت نهضت بین المللی سپورت مطابق به اهداف المپیك که به حیث یك حادثه مهم اجتماعی به امور حسن تفاهم دولتی - برابری - صلح واحترام متقابله بین ورزشکاران و جوانان همه کشور ها خدمت می نماید ابراز داشتند.

شورای مرکزی واتحادیه ورزشی بلغاریا تعهد نمود که راجع به تمام تشکیلات‌ورزشی وفرهنگی و کلتوری خلق بلغاریه به خلقهای افغانستان عندالموقع معلومات ارائه میدارد. در مذاکرات وانمود گردید که مقامات ورزشی بلغاریه کمك های تربیوی رابرای پذیرفتن محصلین افغانی و به‌مقصد ارتقای سویه معلوماتی آنها در انستیتوت های عالی ورزش در سالهای تعلیمی ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ به اساس موافقه کلتوری وفرهنگی مهیا سازد.

رئیس هیات افغانی گفت: مقامات ورزشی کشور دوست ما بلغاریه در یادداشت مواد پروتوکول ورزشی سالهای ۱۹۷۹ و۱۹۸۰ تعهد شانرا نشان دادند که مقامات بلغاریا یی متخصصین مختلف کلتوری فرهنگی وورزشی خویشرا در ساحات متذکره برای مدت دوماه به افغانستان اعزام‌میدارند البته این تصمیم بعد از امضای پروتوکول در مرحله تطبیق قرار داده میشود که البته طرف افغانی لست ضرورت متخصصین‌خویشرا در ساحات فوق به مقامات بلغاریه‌تقدیم میدارد.

در مواد مذاکرات پروتوکول تصریح گردیده که‌مقامات ورزشی بلغاریه به سلسله مقامات ذیصلاح‌خویش در فرستادن متخصصین ورزشی برای مدت طویل به افغانستان حسب تقاضا وضرورت مقامات افغانی آماده است.

وهمچنان‌درصورتیکه مقامات افغانی خواسته باشند متخصصین ورزشی خود را برای کسب تجربه و تبادل افکار (هریك رابرای مدت یکماه) به بلغاریه بفرستند در سال ۱۹۷۹ دو تاسه نفر ودر سال ۱۹۸۰ هم دو تاسه نفر که موضوع ورشته آن باید نشان داده شود طرف قبول واقع میگردد.

علمزوی رئیس عالی ورزش ورئیس هیئات ورزشی افغانی افزود: همچنان مقامات ورزشی بلغاریه امادگی خودرا در حصه قبولی ورزشکاران افغانی جهت اشتراك آنها در مسابقات بین المللی و یا جلسات دوجانبه که‌در سالهای ۱۹۷۹ و۱۹۸۰ در بلغاریا صورت میگیرد اظهار میدارد. فدراسیون ورزشی بلغاریه در خواست فدراسیون ورزشی افغانی را جهت عضویت آنها در فدراسیون بین المللی تائید نموده این اقدام رایك اقدام نیك وموثر خواستند

طرفین افغانستان و بلغاریه طی مذاکرات مقدماتی مواد پروتوکول ورزشی موافقه دارند که همکاری فعالانه خود رادر سازمانهای بین المللی مبنمایند آنها مشوره و تبادل نظر راجع به مسایل ورزشی بین المللی ونهضت المپیك رابه‌عهده خواهند داشت.

درمذاکرات مقدماتی که روی عقد پروتوکول ورزشی برای سالهای۱۹۷۹و ۱۹۸۰ در بلغاریه صورت گرفت محمد امین حکم رئیس تربیت بدنی وزارت تعلیم و تربیه و عبد الهادی معاون امریت ورزشی پوهنتون کابل نیز شامل بودند.

ترجمه بریالی علی زاد

میزبان مسابقات المپیك سال ۱۹۸۰

بعداز مدت کمتر از یکنیم سال تمامی جهانیان شاهد آغاز برگزاری بیست‌ودومین مسابقات المپیك جهانی در ستودیوم مرکزی و۱۰۰ لینن واقع‌درلوژنیکی‌وبرای‌مدت‌دوهفته در پایتخت کشور شوراها(مسکو) شاهد بازیهای المپیك جهانی سال (۱۹۸۰) خواهند بود.

قرار است علاوه بر مسکو در چهار شهر دیگر این کشور یعنی در شهر های تالین، لیننگراد، کیف ومنسك نیز یکعده مسابقات المپیك صورت گیرد. امور مقدماتی برای برگذاری بازیهای المپیك سال ۱۹۸۰به‌پیمانه وسیع در حال اجرا اند. تمامی جمهوریتهای شوروی بیشتر از پنجاه وزارت ودوایردولتی،



دانشمند جوان شوروی که در هنگام‌برگذاری بیست ودومین مسابقات المپیك جهانی رهنمایی ورزشکاران، خبرنگاران و مدعوین را بعهده خواهد داشت.

اتحادیه های کارگری، دستگاه های‌ساختمانی موسسات عامه واتحادیه های مختلف درین کشور دست همکاری ومساعدت شان را جهت تامین زمینه هرچه مساعد تر وفراهم آ و ری هرگونه تسهیلات برای برگذاری این‌مسابقات رابه کمیته مخصوص المپیك سال ۱۹۸۰دراز

نموده‌اند باید متذکر شدکه بعضی ازمعضلات ورزشی بیست ودومین مسابقات المپیك جهانی در تابستان سال جاری (۱۹۷۹) که مسابقات نهایی هفتمین تورنمنت تابستانی کشورشوراها بود حل وفصل گردیده . اینرا هم بایدتذکر داد که در حدود دو هزار تن ورزشکـــار

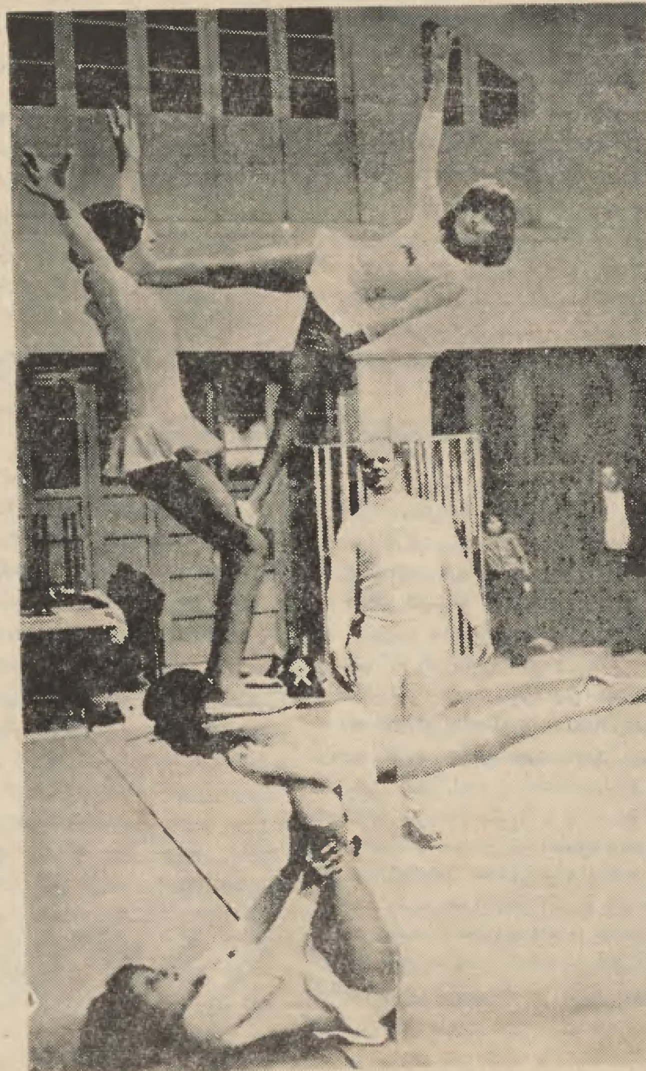
خارجی در مسابقات سپارتاکیاد تابستانی که میتوان آنرا آماده‌گی برای اشتراك درمسابقات المپیك سال ۱۹۸۰ برای ورزشکـــاران و موسسات مربوط شان دانست اشتراك نموده بودند .

اشتراك کنندگان و مدعوین المپیك سال ۱۹۸۰ در اتحاد شوروی پروگرام های وسیع اضافی وتفریحی دیگر ازقبیل : آشنایی با مردم چندین ملیتی‌ودارای کلتور های‌گوناگون شوروی، اشتراك در نمایشگاه معمـــاری ، ساختمانی ، نقاشی وفوتوگرافی و بالاخـــره سیاحت در نقاط مختلف این کشور نیـــز خواهند داشت .

مترجم : دکتور جیلانی فرهمند

سپورت اکروباتیك

اکروبات های سپورتی عادت دارنـــد که هرگاه کسی به آنها جهت فرا گرفتن چنین سپورتی مراجعه نمایند به‌پیشانی بـاز اورا می‌پذیرند البته تربیه سپورت اکرو باتیـك مشتمل خواهد بود بر جمناستیك، بالـــت و خاریوگرافی وغیره .



ساختمان مغلق سپورتی را نشان میدهدکه بنام «پیرامید» یا د میشود وتوسط چهاردختر نوجوان آلمانی عملی شده‌است .



باباز و های قوی خویش پلی درهواساخته‌اند

سپورت اکروباتیك مجموعه از تمرینـــات فزیکی ، شکل های حرکی، جمناستیك جاز، رقص روکـــن وروم، وزن برداری و بالـــت است .

قبلا سپورت اکرباتیك رادر آلمان بنـــام (کونسکرافت سپورت) میشناختند که به قسم تقویه عضلات بصورت یك عنعنه قدیمی در آنجا رواج داشت .

این سپورت‌که تسلط قوی برنفس وعکس‌ـ العمل فوق العاده سریع را ایجاب مینمایددر سال های ۱۸۹۰ آغاز یافته بود .

در اوایل قرن بیستم بود که رقابتی دربه نمایش گذاردن این سپورت عالی بوجود آمده وتقاضای بیشتر به چنین نمـا یش احساس میشد .

آنها نظربه هنری‌که از خود نشان دادند طرف استقبال گرم مردم قرار گـــرفتند .

تاحال تیم های اکروباتیك از گروپ های شش نفری مردها یا چهار نفری زنها مشتمل بوده است که درین نوع تیم هـــا عمومـــا تمرینات استیتیك مانند هرم موازنه، بلنـــد



کرین کوینیگ قهرمان‌جمناستیک‌جهان‌رادرحال اجرای نمایش می بینید .

کردن، برداشتن ویاحمل کردن پارتنرها در دست وبسر استادن و مـــانند اینها اجـــرا میشود .

در نتیجهٔ استقرار وحاکمیت قوانین بین ـ المللی بر جمناستیك، مسابقات آرتستیك و هنری مانند چرخیدن برون پاشنهٔ پای وغیره نیز شامل مسابقات اکروباتیك گـــردیـده است .

ناگفته نباید گذاشت که موجودیت‌موزیك درین نوع سپورت ها بسیار مهم اســـت . البته امروز سپورت های اکروباتیك مشتمل است بر عناصر جمناستیك واز جمناستیـك گرفته تاجاز، بالت، رقص روی یخ، وزن‌برداری ورقص روکن رول نیز در آن دخیل است . درحقیقت سپورت اکروباتیك اختلاطی اززیبایی وپیشرفت سپورت است .

هیله -

تیر پسی

دپانګوالی صنعت دری بنسټیزی مرحلی

اوس باید دصعتی انقلاب په‌هکله یوڅه وغږیږو.

صنعتی انقلاب :ـ

دغه انقلاب دماشین په پیدایښت سره چه دانسان ځای نیمی منځ ته راغی دغه رنګ ماشینونه په لمړی پړاوکی دلاسی صنایعو په کار ځایونو کـــی (مانـــوفاکتور) جوړوی . خوداسی وخت رسیږی چه دماشین دجوړولو دپاره ماشین منځ ته راځی یعنی د ماشین جوړولو صنایع منځ ته راځی دصنعت ټولـی ځانګی لکه حمل ونقل اونور تراغیزی لاندی نیسی . ماشینی اقتصاد پر ټولنیز تولیدباندی مسلط کیږی پداسی حال‌کی چی خپله دغه اقتصاد دپانګوالو ترجغ لاندی دی . په لمړی پړاو کی صنعتی اقتصاد په انګلستان کـــی منځ ته راغی او پانګوالی یی پرټول هیـواد باندی مسلط کړ. وروسته بیاپه نولسمه‌پیړی کی دغه انقلاب په فرانسه کی منځ ته راغی اوپه آلمان کی دنولسمی پیړی په دوهمه‌نیمایی کی منځ ته راغی .

ـ په کارګره طبقه باندی دپانګوالی دماشینی کیدو اغیزی :

ستر صنعت اوماشین دکار بارآوری پـــه بی ساری توګه لوړوی او هغه حدته یـــی رسوی چی پانګوالی په خوب کی هم نه لیده. که یویشه ورکولی شوای چی یواځی یودوګ وخرخوی، دکالی او بدلو لومړی‌ماشینونه په‌یو وخت کی پنځلس تر شلو دوکونوپوری‌په‌کار اچولی شی او دادی ددغه صنعت سترماشینونه منځ ته‌راغلی دی چی په‌یووخت کـــی یــو کارګر کولای شی پنځوس داوبدلو ماشین اوپه زرګونو دوکونه په کار واچوی .

ستر ماشینی صنعت دبشر په وړاندی اود کار دبار آوری دپاره ستر ډګر پرانیتی دی. د۲۳ کلو نو په اوږدو کی د ۱۹۵۰ نه‌تر۱۹۷۳ په متحده ایالتونو کی دکار بار آوری ۳ر۲ څلی. په انګلستان کی ۹ر۱ څلی اوپه‌فرانسه کی۳ر۳ څلی زیاتی‌شوی دی.

خو څرنګه چی دتولید دوسایلو ما لکیت دخو کسو سترو‌پانګه والو په لاس کـی‌دی، دصنعتی پر مختګ نتیجی هم دهغوی په‌نصیب کی‌دی . د۱۹۵۵ کال دآمارو له مخی په متحده ایالتونوکی کاریګران دخپل دکار دحـا صل خلورمـه بـر خـه د مـزد پـه تـو ګـه ترلاسه کړی دی او دځلورو څخه دری برخی یی دپانګه والو جیبونو ته تللی دی .

دبنځو او کوچنیانو کار :ـ

دپانګوالی د ماشینی صنعت اضافه ارزش منځ ته راتګ یواځی دصنعتی کیدلوله لاری نه تر لاسه کیږی . دصنعت دماشینی کیدلو لمړنی اغیزی دبنځو او کوچنیانو دکار څخه ګټه اخستل دی چی په کار ځایونو کـــی استخدامیږی . ماشینی صنعت هغه دنده چی د کارګر په اوږو باندی اچوی ډیره ساده کوی، دکارګر څخه دکار مهارت او جسمی قوت ډیر نه غوښتل کیږی بلکی داسی زمینه منځ ته راځی چی دبنځو او کوچنیانو د کار څخه په پله ایزه توګه ګټی واخیستل شی.

البته دبنځو او کوچنیانو څخـــه په لاســی صنایعو کی او مانوفاکتورونو کی ګټه‌اخستل کیده . زموږ په هیواد کی غالی او بدلو په لاسی صنعت کی دغه حقیقت په ښکـــوانـی وختونو کی لیدل کیده . خو باید ووایوچی صنعت ته په پانګه والی هیوادونو کی دبنځو او کوچنیانو جلبیدل دماشینی کیدودمستقیمو نتایجو څخه ده . او ددغه کار یعنی دبنځو اوکوچنیانو دکار څخه په‌ماشینی صنعت کی‌په پراخه پیمانه ګټه اخیستل دکار دقوت‌ارزښت کمیدل دی. لکه څنګه چی پوهیږو:

دکار دنیرو ارزښت نه یواځی دهغه کـــار له مخی چی دیولوی کارګر دکار د وخت څخه چی دمعاش لپاره یی سرته رسوی ټاکل کیږی بلکی دهغه کار په وخت پوری چـــی دکارګر دکورنی دساتنی لـپـاره لازم‌دی اړه پیداکوی. دکارګری کورنۍ د ټـولـو غړ و راتګ دکار بازار ته، ماشین دسړی د کار ارزښت په ټوله کورنی باندی ویشی .

«دنړی دکارګرانو دستر مشر دنومیالـــی اثر کاپیټال څخه » .

په بل عـــبارت پا نګو ا ل لـــه د ی عمـــله چـی د کـــا ر ګر ی کورنی‌ټول‌غړی (ښځی او کوچنیان) دکار بازارته جلبوی دکار دنیرو ارزښت ښکته راوړی اودهمدغی کمښت په پرتله اضافی ارزښت دځان لپاره زیاتوی . خوددغه اضافه ارزښت سر چینه دکار باز آوری نه بلکی دکار دنیرو دواقعـی ارزښت نـــه ورکول دی. څکـه کله چـی دکارګری کورنی یوه غړی (نارینه) کـــار کاوه دیوسړی اضافه ارزښت‌پانګه وال‌جیب کی لویده خواوس چی ددغی کورنی ټول‌غړی کار کوی دخوکسو اضافه ارزښت دپانګه‌وال جیب ته لویږی . لکه چی دکاپیټال په‌یـوه بل ځـای کی‌داسی لولو:

«له همدی ځایه څخه ده چی ماشیـــــن دانسانی مصالح دزیاتولو له امله دزیښناک او بهره اخستل ډګر پراخوی ....»

دکارګری کورنی دښځو او کوچنیانو کار کول ددوی عاید زیاتوی خودغه ګټه ، هغو اضافی لګښتونو کی مصروفیږی‌چی‌دوی‌باندی تحمیلیږی دا څکه کله چی ښځی دکورڅخه بهر کار کوی هغی دندی چی مخکی به یی په‌کور کی سرته رسولی اوس باید دنـورو په غاړه ولویږی اودغه کاریو مصرف ایجابوی دغه کارونه دکوچنی خارنه، ګنډل اواوبدل، پخلی او نور .

کارنه دکوچنیانو هڅـول په وا قعیت کـی مریتوب دی څکه چی یو کوچنی خپله پخپل شوق کار ځای ته‌نه ځی او قرارداد نه تړی دغه کوچنیان دخپل پلار ، مور او نورو له‌خوا کار ځای ته تحویلیږی دلته نو په څرګنده توګه مریتوب وینو ، پانګه وال نشی کولای ادعا وکړی چی‌دیوه کوچنی سره‌یی بـرابـر تړون منځ ته‌راوړی دی. دښځو اوکوچنیانـو کارپه پانګه والی ټولنه کی‌ستربد اخـلا قی ګانی منځ تـــه راوړی چـــی انګلز پـخپله ارزښتناکه اثر کی(په انګلیستان کی دزیار ایستونکو طبقو وضع) نومیږی دغه کارپی په روښانه توګه ترسیموی .

دورخنی کار اوږدول:ـ ماشین په داسی حال کی چی دیو ستروسیلی په‌توګه دکاربارآوری اواضافه ارزښت ډیروی دورخنی‌کارداوږدیدلو سترعامل هم‌دی اومطلق‌اضافه ارزش هم‌ډیروی ماشین له‌یوی خوا دپانګه‌وال تنده‌دکاردو خت په اوږدولو کـی ز یـا تـو ی لـــه بلـی خوا څخه یی ددغه کار امکان را منځ ته‌کوی. البته دپانګوال تنده دکار دزیاتـــولو لپـاره دائمی ده خود ماشین په پیدا کیدو سره دغه تنده لاهم زیاتیږی څکه چی پانګه وال‌خپل یوه اندازه پیسی دماشین داخستلولپاره‌مصرف کړی چی‌یومړشوی پانګه ده اویواځی کار‌ګر کولای شی چی هغه ژوندی کړی‌دهمدغه کار له امله پانګه والان غواړی چی د کار دوخت په اوږدولو سره دغه پیسی ژر ترژره بیرته لاس ته راوړی ، ماشین که‌کاروکړی اویاکار ونکړی زړیږی خو دکار کولو پـه صورت کی‌به هغه پیسی چی‌وربا‌ندی لګیدلـی بیرته دپانګه والو لاس ته راځی خو هغـــه زړیدل چی دبیکاری له امله منځ ته راځی دپانګه وال پانګه کموی . خو باید ووهیږو چی ماشین یواځی په مادی توګه نه زړیږی بلکه په‌معنوی توګه هم‌زړیږی پـدی معنـی چی نوی ماشینونه په نوی کیفیت بازار تـه راځی اویا هماغه پخودنی ماشینونه‌په‌ارزانـه بیه تولید یږی ، زیات شمیر ماشینونه‌دهغو نویو اختراعاتوله امله چی رامنځته کیږ ی سره له دی چی زوړنه وی خومعنا زوړوی او باید خپل ځای نویو ماشینونوته پریـږدی نوځکه پانګه والان ټینګار لری چی ژر ترژره خپل لیږدل شوی پیسی تر لاسه کـړی . دادی دپانګه وال دتندی زیاتوالی دکـــار داوږدولو لپاره . البته یواځی دکارداوږدولو تنده چی پانګه وال یی لری کافی نده باید ددغه کار لپاره عینی امکان هم شته وی دغه امکان ماشین منځ ته راوړی څکه چی ترڅو ماشین مات نشی کولای شی چی دشپی او دورځی کار وکړی . او ددی لپاره چـــی دپانګه والی په تولیدی اړیکو کی انســان ماشین باندی حاکم ندی بلکی ماشین انسان باندی حاکم دی نوځکه کار ګر مجبوریږی په‌هغو ساعتونو کی‌چی دطبیعی استرا حـت لپاره ؤ ،کار وکړی یعنی شپه اونیمـه شپه کار وکړی .

ډیری صنعتی کار خانی په یوه ورځ اوشپه کی دری ټاییمه کار کوی چی یو ټاییم یی دشپی له خواده دغه دکار ساعت دکارګرانو جسمی او روحی روغتیا له مینځه وړی او هغه په خطر کی اچوی او دکارګر کورنی یی یوی خطرناکی وضعی سره مخامخ کـوی . او همدارنګه دماشین مدرن کیدل دزیـاتو کارګرانو دبیکاری سبب کیږی .

(پای)

اطفال خودراباواکسین نمودن...

سرفه را گذشتانده باشد درینصورت ضرورت به تطبیق واکسین سیاه سرفه نبوده زیـرا مصاب بمرض سیاه سرفه مقاومت در مقابل همان مرض رادر اطفال تولید می کند . درین صورت لازم است که به‌عوض (دی، پی، تی،) (دی-تی) تطبیق گردد.

فلج اطفال یا پولیو:

این مرض اززمانه های خیلی قدیم‌شناخته شده عامل این مرض موجودات فوق العاده کوچکی اند که‌به‌چشم دیده نمیشوند و بنام ویروس یاد میشود، می‌باشد که از طریـق غذاوآب انتشار می نماید .

در ٦٦ فیصد واقعات مرض کدام عـلامه ازخود نشان نمیدهد دربعضی وا قعـات تب دردر ناحیه سرو شکم برای چند روز بـه مریض پیدا شده این مرض طفل را برای‌دایم معیوب میسازد تداوی که‌معیوبیت طفل‌راکاملا اعاده نماید نیز وجود ندارد البته درزمینـه از مساژ برقی وآلات فلزی‌استفاده مینماینـد مگر بازهم ناحیه معیوب دو باره صلاح‌کسب نمی نماید . ومرض طفل معیوب را تا آخر عمررنج میدهد مگر امروز با بوجود آمدن واکسین خوراکی فلج اطفال واقعات این‌مرض قوس نزولی خودرا می پیماید.

واکسین فلج اطفال:

این واکسین بشکل قطره از راه دهن به اطفال داده میشود این واکسین همزمان با واکسین دی پی تی تطبیق می گردد بدین شرح که این واکسین نیز به سه دوره‌تطبیق می گردد :

دوره اول بعد از سه ماهگی .

دوره دوم یك‌ونیم ماه بعداز دوره اول .

دوره سوم سه-شش ماه بعدازدوردوم .

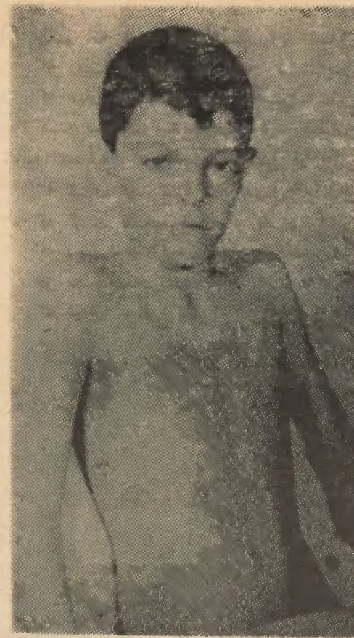
ویك دوره دیگر در اثنای شمولیت بمکتب تطبیق میشود .

سرخکان:

بامرض سرخکان همه خانواده های محترم کم‌وبیش آشنایی دارند. رازی(امام‌فخر الدین رازی) که از جمله اطبا مشهور کشور عزیز مادرعصر خود بود در مورد سرخکان چنین نوشته : «سرخکانی که عمیق وبنفش رنگ باشد وخیم بوده ازنوع کشنده است» ایـن شکل سرخکان بیست ودو سال قبل به‌تفصیل شناخته شده وامروز از جمله امراضی است که مرگ ومیر زیاد را بار می آورد .

سر خکان نزد اطفال مصاب فقر تغـذی در ممالك روبه انکشاف به مقایسه ممالـك صنعتی پیشرفته در حدود چار صد مرتبـه کشنده تر است .

گذشته ازآنکه سرخکان یك‌مرض شد یـد است از نظر سن وسال بیشتر در ممالـك روبه انکشاف اطفال بین سه ماهه الی پنج ساله را مصاب می سازد : مصاب شدن اطفال سنین بیشتر نـاشی ازتـماس دوامدار نظربه شرایط اجتماعی است اشکال وخیـم مرض درممالکی که فقر تغذی نـوع فقـدان پروتین ،کالوری دامن گیر اطفال‌است،زیادتر دیده میشود .



مرض سرخکان توسط مکروب خـردی کـه به چشم دیده نمیشود بوجود می آیدسـرخکان ازطریق افرازات ولعاب بینی ودهن در وقـت سرفه، عطسه وگپ زدن از شخص مـریض به‌دیگران سرایت میکند مکروب سر خـکان ازدهلیز به دهلیز وازیك اطاق‌به‌اطاق دیگر نیز سرایت کرده میتواند طفل مصاب به‌مرض سرخکان ، سرفه، تب‌داشته ازبینی وچشمان اوآب جاری بوده ومریض‌نارام وعصبی‌میباشد

روز سوم لکه نقطوی به‌اندازه سر سنجـاق که رنگ سفید میداشته باشد وعلامه خوب برای تشخیص است (درجدار داخلی، رخسار طفل دیده میشود) این‌لکه هادر گردن ،پشت گوش، رخسار ،تنه‌وپاها ی مریض‌پیدامیشود. تابروز ناگهانی این سرخی نظریات وعقایـد مختلفه را مطرح میسازد معمولا پیدا شدن مرض در بدن تب مریض پایین می آید به این اساس دربسیاری جاها مردم سعی می-نمایند زمینه بروز این مرض زودتر فراهم گردد برای رسیدن به هدف دست به یـك سلسله اعمال می زنند طور مثال طفل رادر یك‌تکه سرخ می پیچانند ویاهم از بعـضی شیوه های مخصوص محلی استفاده مینمایند در جمله عادات نادرست در مورد سرخکان ومریضان سرخکان یکی هم تجویز پرهیز و پرهیزانه‌های بخصوص است به‌همین د لیل شدت سرخکان رادر ممالك روبه انکشاف به خرابی وضع تغذی اطفال عطف نموده اند .

واکسین سرخکان :

برای وقایه از مرض سرخکان واکسیـن ضد مرض وجود دارد این‌واکسین ازسن‌شش ماهگی به بعد یك دوره تطبیق میشود وبرای اطفال تاآخر عمر معافیت میدهد.

واکسین سرخکان ،کله‌چرك وسر خکانچـه بصورت مختلط ساخته میشود تطبیق ایـن واکسین اطفال تانرا در مقابل سه مرض‌فوق وقایه میکند .

نکته مهمی که خدمت تان عر ض میشود اینست که والدین محترم باید متوجه باشند که در وقت تطبیق واکسین اطفال شان تب یامریض نباشند در صورتیـکه طفـل شان مریض میباشد الی صحت کامل از تطبیـق واکسین خودداری شود .

چیچك:

در اثر فعالیت فرزندان صدیق این خاك وکمك های موسسات بین المللی چیچك از مملکت عزیز مابکلی نابود شده وافغانستان عزیز وباستانی مادر قطار ممالکی قرار داردکه تصدیق نامه محو امحای چیچك را دارنـد.

مردم مابا مرض چیچك کم وبیش آشنایی دارند ومیدانند که عواقب خطرناك مـر ض چیچك باعث کری،کوری وداغ هایـی درروی میشود که‌باقی ماندن این داغ هـادر روی درنزد عوام بنام قولته یاد میشود برای اینکه اطفال تان در مقابل این مرض وقایه شوند از واکسین چیچك که یك مرتبه بعداز روز تولد تطبیق می‌گردد استفاده نمایید .تازمانیکه امحای جهانی آن اعلام گردد .

واکسین تی تی:

برای اینکه حیات نوزادان ومادران در ده روز اول حیات حمایه شود واطفال معصوم‌از چنگـال مـرض خطرناك تیتانـوس نجـات پیدا کنند لازم است که‌خانم های محترم‌بین سن بیست وپنج‌وچهل‌وپنج ولو که‌حمل نداشته باشند واکسین تی‌تی شوند این واکسین به فاصله یك ماه بدودوره تطبیق گردد و خانم حامله باید در ماه ششم وهفتم حاملـگی واکسین تی‌تی تطبیق نماید .

واکسین محرقه وشبیه محرقه:

این واکسین برای تولید نمودن معا فیـت به اطفال وکاهلان موجود است که درصورت ضرورت مورد تطبیق قرار میگیرد بخاطرداشته باشیدواکسین،شما واطفال‌تانرا ازمصاب شدن به‌امـراض مختلفه وقـایه می‌نما ید. واکسین امراض مختلف بدوره های مختلف ودر مدت معین تطبیق می گردد .

واکسین دفتری،تیتانوس ،سیاه سرفه،فلج اطفال، سرخکان وسل درتمام مراکز تطـبیق واکسین طور رایگان درخدمت خلق شر یف ماقرار دارد .

دیدگاههای اجتماعی...

فلسفی خیام . که سوز نوای با با طاهـر آنرا از سدی وحرارت شعله زده اسـت . در این ترانه هاهم اندیشه و حکمت هست هم شورو هیجان وگاه یك ترانه به قدریك غزل گیرندگی وزیبایی دارد .

در این اشعار مثل شعر هر گـوینده‌ی بزرگ دیگر البته پست وبلند هست ووقتـی شاعر تابلندی این اندیشه ها اوج میگیرد. ناچار مواردی پیش می آید که از این اوج بیان فروتر افتد وبه پستی گراید . راز این نکته که شعر او علی الخصوص از حیـث لفظ یکدست ویکنواخت نیست همین است . او ازآن شاعران نیست که همواره در یك ارتفاع اندك نزدیك به زمین پرواز می کند. تانه به اوج گرایند نه به حضیض افتند . بلکه چون تا فراز آسمان ها اوج می گیرد عجب نیست که سنگینی معنی وازدحام لفظ اورا گه گاه از آن بلند پروازی ها فـرو کشد .»

بدون تردید اقبال پاسدار زبان پاکیزه‌ی دقیقی ، بیهقی ها وناصر خسرو هاست وبـا ظهور او در عرصه‌ی ادبیات این نظریه پندار گرایان که جامی را خاتم الشعرا می‌دانستند بی فروغ می شود ورنگ می بازد . آن‌چنانکه زندگی توقف ندارد ادبیات نیز ایستایی نمی شناسد در کنار اینکه اقبال از نظر لفـظ شاعر قدرتمند است محتوی شعری او سرود زمانه‌ی ماست زمزمه های او آهنگ بیداری آسیاست . به این غزل توجه کنیم کـه بیانگر زبان فشرده رسا وآهنگین اقبـال است :

حلقه بستند سر تربت من نوحه گران
دلبران ،زهره وشان،گلبدنان،سیمین‌بران
در چمن قافله ی لاله وگل رخت کشود
از کجا آمده اند اینهمه خونین جگران
ای که درمدرسه‌جویی‌ادب‌ودانش وذوق
نخرد باده‌کس ازکارگه شیشه گران
برکش آن‌نغمه‌که‌سرمایه‌ی‌آب‌وگل‌تست
ای زخود رفته تهی شوز نوای دگران
کس ندانست که من نیز بهایی دارم
آن متاعم که شود دست زدبی بصران.

اقبال به دگرگونی و انقلاب باوری راستین دارد. اوقیام خلق هارا دوای درد های شـان میداند . اگر آهنگ این دگرگونی کند باشد آمدنش حتمی اس ت.

بسی گذشت که آدم در این سرای‌کهن
مثال دانه ته سنگ آسیا بودسـت
فریب زاری و افسون قیصری خوردست
اسیر حلقه ی دام کـلیسا بودست
غلام گرسنه دیدی که‌بر دریـد آ خـر
قمیص خواجه رنگین زخون مابودست‌گ
وقتی که خواجه ازخون دل مزدور شراب

ناب می‌سازد وستم دهخدایان زندگی‌دهقانان را ویران می کند ودانه های تسبیح دردست شیخ وزاهد به‌حلقه هادام تبدیـل‌مـی شود، وتضاد های طبقاتی به مرحله حاد آن می - رسد، راهی دیگربه غیر ازرستاخیز توده ها وقیام خلق هانیست این انقلاب است که می تواند ویرانگر باشد وسازنده .

خواجه از خون رگ مزدور سازد لعل ناب
از جفای دهخدایان کشت دهقانان خـراب
انقـلاب ! ای انقـلاب ! ای ا نقـلا ب،
میر وسلطان نبـرد بازو بعیتانش د غل
جان محکومان ز تن بردند ومحکومان به‌خواب
انقـلاب ! ا ی ا نقـلا ب ! ا ی انقلاب ،
من درون شیشه های عصر حاضر دیده ا م
آنچنان زهری که از وی مارها درپیچ و تاب
انقـلاب ! ا ی ا نقـلا ب ! ا ی انقلاب ،

سخن گفتن

بگو سنجیده در هر جا سخن را
بگفتار عبث مکشا دهـــن را
چو بلبل در گـلستان ادب باش
بیارای از تکـلـم انجمن را
لما خدمت بـرای خلـق و میهن
بده جا در دلت عشق وطـــن را
بیا در خاطر خود درس نو گیـر
ز سر بیرون بکن فکر کهن را
مکن باور همـــی تا می تـوانی
دیگـــر بهتان هـای اهرمن را

نورمحمد «فیضی» اسفنده ئی

غزل

زدودیده خون فشانم زغمت شب جدایی   چکنم که هست اینهاگـــل باغ آشنایی
همه شب نهاده‌ام سرچو سگان درآستانت   که رقیب در نیاید به بهانهٔ گـــدایی
مژه‌هاوچشم‌شوخش بنـــظر چـــنان نماید   که میان سنبلستان چرد آهـــوی فتایی
زفراق چون ننالم من دلشکسته چون نی   کـــه بسوخت بندبندم ز حرارت جدایی
در گلستان چشمم زچه روهمیشه بلزاست   بامیدآنکه شاید توبه چشم مـــن در آیی
سر برگ گل ندارم زچه روروم به‌گلشن   که شنیده ام زگلها همه بوی بی وفـایی
بکدام مذهب است این بکدام ملتست این   که کشند عاشقی را که تو عاشقم چرایی
بطواف کعبه رفتم بحـــرم رهـــم ندادند   که برون درچه کردی که درون خانه آیی
به قمارخـــانه رفتم همه پاکباز دیـــدم   چو به صومعه رسیدم همه زاهـــد ریایی
دردیر میزدم من ز درون ندا بـــرآمـــد   که درادرا عراقی که تو آشنای مـــایی

محمدامین شجاعی

پیام‌ما

از : حفیظ «وامق»

ما خواستار صلح
خواستار باهمی
عدل وبرادری
یك آرزو بدل
وآن ،
اتحادخلـــــق
وآنگه
چو موجها
توفان نما
بسوی جهان برابری



اثر ما کسیم گورکی

ترجمه : زلمی ذاهب

معشوقه خیالی

یکی از رفقایم داستان ذیل را برایم‌بازگو نمود :

وقتی در ماسکو مشغول تحصیل بودم محل رهایشم درنزدیکی اتاق خانمی‌باقیافه مغموم واقع گردیده بود.وی تبعه‌لهستان‌بودوترلیسا نام داشت . زنی بود دارای قد بلند، قوی هیکل وسبزه رو، ابرووان سیاه و انبـــوه، وروی پهن، ازدیدن چشمان بزرگ‌وسیاه‌رنگ، آواز مهیب وبلند ، عضـــلات قوی وسیمای بدمنظرش به انسان حالت خوف ووحشت‌دست میداد .

من در منزل فوقانی میز یستم و اطـــاق استراحت وی مقابلم قرار داشت . هروقتی وی در منزل میبود دروازهٔ اطاق را میبستم . در موقعیکه درراه زینه ویا صحن حویلـــی باوی ملاقی میشدم تبسمی میکرد. تبسمـــی مرموز واسرارآمیز. اکثرادروقت صرف‌مشروب چشمانش بسته، موهایش ژولیده وبامن سر صحبت باز کرده میپرسید:

ـ حالتان چطور است آقای محصل ؟

وبه تعقیب آن خنده هـــا ی احمقانه ای مینمود که حس نفرتم را برمی انگیخت و تشدید مینمود . میخواستم محل رهایشم را تغییر دهم ولی زیبایی اطاقم، نظاره مناظر زیبای طبعت از پنجره آن وسکوت دلپذیر سرك ها خیلی ها خوش آیند ولذت بخش بود .

در یکی از صبحگاهان بالای کوچ نشسته وفکر میکردم تابهانه‌ای برای نرفتنم به‌مدرسه بسازم که‌ناگـــهان دروازه بازشد وآواز نـــاهنجار ترلیسا را از مدخل شنیدم .

ـ صحت تا ن‌خوب است آقای محصل ؟

به طرفش نگاه نمودم از چهره اش حالت سراسیمگی ، التماس واستدعا خوانده میشد.

گفتم :

ـ چه میخواهید ؟

ـ ازتو کمکی خواهانم آیا حاضری کمکم کنی ؟

سکوت اختیار نموده وچیزی نگـــفتم. وی سکوتم را علامت رضا دانسته وبا آواز نرم والتماس آمیزی گفت :

ـ میخواهم برایم مکتوبی بنویسی تابه‌خانه بفرستم . همین وبس !

درکوچ راست نشسته ورق‌کاغذی رابالای‌ـ میزم گذاشتم وگفتم:

ـ بیا اینجا بنشین وبگوچه برایت بنویسم:

وی در حالیکه بانگاه های معصومانه ای بطرفم نگاه میکرد نشست . ازش پرسیدم .

ـ به کدام آدرس نامه بنویسم ؟

ـ بولیسلاوکاشپوت، شهر سویپت زیانا ، سرك وارسا .

ـ خوب، شروع کن !

عزیزم پولیس ، محبوبم،معشوقه‌ی وفادارم درحفظ خداوند باشی. ای امیـــد و آرزوی طلایی من چرادراین مدت مدیدی برای‌محبوب ودلدار غم دیده ات نامه ننوشتی !

از شنیدن کلمات «محبوب» و«دلدارغم‌ـ دیده ات» خنده برمن هجوم آورد. زیرا زنی باقد زیاد تر ازپنج فت، دستان سنگ مانند، روی سیاه مانند کسی که سالها در رویه خانه کار کرده وهیچوقت آنرا شستشو نداده باشد وبازهم محبوب ودلدارغم دیده باشد .

به هرصورت خنده‌ام را کنترول نموده وبرخود مستولی گشتم . پرسیدم :

ـ این بولس کی است ؟

از شنیدن این پرسش هیجانی شـــده وگفت :

ـ آقای محصل ! بولیس ، بولیس است

ـ مرد دلخواهم .

ـمرددلخواهت؟

ـچرا تعجب میکنی آقا؟آیا بعید از امکان است که یك دختر مرد دلخواه داشته باشد؟

ـ خیر، خیر هر چیزی ممکن اســـت . رابطه شما بااو چقدر عمر دارد؟

ـ شش سال .

ـ آها ! خوب .پس نوشتن مکتوب را ادامه میدهم .

باید بگویم که تمایل زیاد مکاتبه را با بولیس میداشتم در صورتیکه غیر از ترلیسا کسی دیگری اورا دوست میداشت . نوشتن مکتوب رابه پایان رسانیدم وترلیسا بســـیار مودبانه گفت :

ـ تشکرات قلبی ام را به عوض این‌خدمت بزرگت بپذیر وامیدوارم در بدل آن خدمتی برایت انجام داده بتوانم .

ـ تشکرات عاجزانه ام را مقابلتا تقدیم میکنم .

ـ شاید در تنظیم واصلاح لباستان بتوانم کمك کنم .

باشنیدن این جمله رنگم از خجالت سرخ گردیده وگفتم:

ـ به همچون کمکت روادار نبوده وضرورت ندارم . باهم خداحافظی نمودیم .

یکی دو هفته ای گذشت : شام یکـــروز

…سته وفکر میکردم تا پروگرامی ترتیب نموده وازتنهایی رهایی یابم . هوا خوب‌نبود ونمیخواستم به گردش بروم . به حال خود فکر میکردم بسیار خسته بودم . در این اثنا دروازه بازشد ومژدهٔ ورود کسی را داد . آواز تر لیساراشنیدم که‌گفت:

- آقای محصل ! امیدوارم مصروفیت‌درسی نداشته باشید .

- خیر، فرمایشی داشتید ؟

- میخواستم مکتوب دیگری برایم‌بنویسی.

- بسار خوب، برای پولیس؟ بلی:

- خیر، این بار ازطرف اوبرای من .

- چه ؟

- آقای محصل عفو کنید اشتباه کردم. برای یك رفیقم یا بهتر بگویم برای یکی از آشنا یانم، یك مردی که آشنایی کمی بااو داشتم، اومرد خوش قلب مثل من است . آیا حاضری برای‌ترلیسا مکتوب بنویسی ؟

سیمایش مغشوش بود ودستانش میلرزید. از استماع گفتاروی حواسم را باخته و مبتلا به‌سرگیچی شدم اماآهسته آهسته بر خود مستولی گشته حدس زدم واقعه از چه قرار است، گفتم:

- ببین خانم، نه بولیس وجود داردونه‌هم ترلیسا، تمام سرگذشتی راکه گفته ای‌دروغ محض است . امیدوارم بعدازاین باعث آزارم نگردیده ومعشوقه های خیالی برایت نسازی. فهمیدی !؟

دفعتا حالت غمناکی برایش دست داده واز این طرف به آن طرف میرفت . معلوم میشد رازی را میخواهد افشا نماید ولی نمیتواند. منتظر ماندم بالاخره چه خواهد شد . به اشتباه در حدس خود پی برده وفکر کردم واقعه غیر از آنست که من تصورمیکردم .

ناگهان به طرف دروازه حرکت کرده ودر حالیکه دستش رابه عنوان خدا حافظی تکان میداد از اطاق خارج گردید . من ماندم وسیل افکار ضد ونقیض وناخوش آیند . آوازبستن دروازه اش را شنید م‌معلوم میشد خیلی ها قهر وغمگین است . بعد ازفکر زیاد تصمیم گرفتم تا اورا دعوت نموده وهرچه بخواهد برایش بنویسم . به اپارتمانش رفتم دیدم سرش را میان هردو دستش گرفته وبه‌میزش تکیه نموده است . حالت ناگواری برایم دست داد گفتم :

- گوش کن !

از جایش برخاست . در حالیکه موج سرور وخوشی در چشمهایش مشاهده میشد بطرفم نزدیك آمد . دستانش را بالای شانه هایم گذاشته واینطور زمزمه نمود :

- حال برایت میگویم . بولیس قطعاوجود ندارد ونه هم تریسا . امادانستن این واقعیت تلخ چه مفادی برای شما دارد؟ آیا نوشتن يك مکتوب کارمشکلی است ؟ هیچ کسی دیگری نیست، نه بولیس نه تریسا. صرف من‌که در پیشت هستم و میخواهم خدمت خوبی برایت انجام دهم .

در حالیکه مات ومبهوت گشته بودم‌گفتم:

- پس منظورت از این صحنه سازی هاچه بود؟ گفتی بولیس وجود ندارد ؟

- خیر، حقیقت همین است .

- ترلیسا هم وجود ندارد ؟

نه‌ترلیسا وجود ندارد ، من‌ترلیساهستم.

از اظهاراتش هیچ چیزی نفهمیدم . متوجه حرکاتش بوده وسعی میکردم چیزی از آن دستگیرم شود ، اما او بطرف میزش رفته به‌جستجوی چیزی پرداخت . ووایس آمده باصدای لرزانی گفت :

برایت بسیار مشکل بود تایك مکتوب برایم بنویسی . بگیر دیگران برایم مکتوب خواهند نوشت .

مکتوب راگرفته ومشاهده کردم همان مکتوب قبلی است که به عنوان بولیس نوشته بودم .

- گوش کن ترلیسا ! معنی این عمل چیست ؟ چرادیگران بایدبرایت نامه‌بنویسند درحالیکه من برایت نامه نوشتم وآنراتاهنوز نفرستاده ای !

- کجا بفرستم ؟

- چراکجا ؟ برای بولیس.

- شخصی بنام بولیس وجود ندارد .

حواسم بکلی مختل شده بود ، چیزی دیگری جز اینکه ازوی جدا شده و بروم نبود . در حالیکه دستانش را بیشتر به شانه هایم میفشرد گفت :

- گفتم بولیس وجود ندارد اما من‌میخواهم وجودداشته باشد . من هم مثل دیگران انسانم ومیخواهم مرد دلخواهی داشته باشم. میدانم بولیس وجود ندارد اما از نوشتن مکتوب هیچ ضرری برای دیگران متوجه نمیشود .

- مکتوب برای کی؟

- البته که برای بولیس .

- اما بولیس وجود ندارد .

درست است. اماچه که وجود ندارد؟ اووجود ندارد اما من. به تصور اینکه وجود دارد مینویسم واوجواب میدهد وباز برایش مینویسم ....

بالاخره فهمیدم زنیکه درسه متری ام زندگی میکرد هیچ موجودی نداشت تابا او مهربان باشد. اورا نوازش کند و مجبورا برایش دلدارخیالی میساخت. ترلیسا داستانش راچنین ادامه داد :

ببین ! برایم مکتوب نوشتی تابه بولیس بفرستم ومن این مکتوب رابه دیگری‌میدادم تابرایم بخواند به خیال اینکه بولیس آنجا هست . بازهم از شما میخواستم مکتوبی از طرف بولیس برای ترلیسا یعنی برای من بنویسی وقتی‌این مکتوب برایم‌قرائت‌میگردید متیقن میشدم‌که اووجود دارد . وزندگی رابه این ترتیب سپری مینمودم .

وبعداز آن منظما در هر دو هفته مکتوبی برای بولیس واز طرف بولیس برای ترلیسا تحریر مینمودم .

وی مکاتیب را با اشتیاق تام میشنید ودر بدل این کار در شستشووترمیم لباسهایم مرا کمك مینمود.» بعد از مدت قریباسه ماه اورا به اتهام کدام جرمی زندانی نمودند و بدون شك حال باید مرده باشد .

از شنیدن این داستان تکان خورده وچنین نتیجه‌گیری نمودم :

به هر اندازه ایکه انسان تلخی های روزگار را چشیده باشد گرسنه شرینی های آن میگردد . ومامحصور در لباس خودکفایی وغرور معصومیت وبیچارگی دیگران رادرك نکرده وفریب ظاهری انسان هاوظواهرزندگی را میخوریم . این طبقه مظلوم و معصوم کی هااند ؟ این‌هامردمی اندمثل مادارای عین اسکلیت، عین خون وعین چشم . پس چراما درگرداب غرور غرق بوده ومتوجه دیگران نباشیم ؟ چرا مشکلات دیگران را از نظر دور داشته باشیم ؟چرا با آنها کمك‌نکنیم! چرا با دیگران غم شریك نباشیم ؟ وصدها چراهای دیگر. منبع ومنشاء تمام این بی - مسوولیتی هاعدم کنترول مابالای حس خود- خواهی وغرور بیجا بوده ودر پیاده کردن حواس انسانی وعواطف بشری خودعاجزیم .

ختم

خشم‌خلق

دوره بیچارگی وذلت وزندان گذشت محنت‌وخواری وطوفان‌گاهی بی‌پایان‌گذشت
دوره رخشان رسید ودور سرداران‌گذشت ظلم واستبداد ظالم یکسر ازمیدان گذشت

برهمه مردم مبارك باد باد
نسل دوران ساز ما آباد باد

بیرق سرخ رنگ ماسرکشید ازز یرپاه قالب قلب غمازان را درید تیغ قضا
سر کشی ارباب وخاین جملگی گشتندتباه مرحبا بر تو کنون ای زاد گاهی آریا

دیگر اکنونت چراغان میکنیم
دشت خشکت را گلستان میکنیم

ما دیگر اکنون غلامان نیستیم در پی بند غداران نیستیم
بسته در زنجیر و زولان نیستیم با دل پر درد وارمان نیستیم

بیرق سرخین با شد سر فراز
منصب خلق جوان دور و دراز

قهر مان اردوست در میدان جنگ کی بسوزد چشمش از شیر و پلنگ
خاندان نادری نا بود گشتند بیدرنگ بهر آزادی خاك و هم نگهداری ننگ

قلب اردوی شجاع مسرور باد
چهره یی این رنجبران پر نور باد

کشت و کارش ز حمت دهقان شود آبیاری دشت و این دامان شود
غله اش در مملکت ارزان شود درد این درماندگان درمان شود

گلشنش از گل چراغان میکنیم
خدمتش را ازدل و جان میکنیم

نادر غدار سردار جلاد خانواده یی که عمر شان به باد
دگه در نام و نشانش خاك باد دشمن این خانواده شاد باد

قهرمان خلق جوان پیروز باد
لیل ما عید و نهار - نوروز باد

اثر محمد همایون (هژیر)

کمچتکا

شبه جزیره کمچتکا که با پاسفیك شمالی محاط است دارای (۱۷) هزار کوزن می‌باشد. فارم های بزرگ زراعتی ومالداری اتحادشوروی دراین ناحیه موقعیت دارد. درنواحی‌شمالی این‌منطقه دهکده بنام کالیو وجود دارد که این‌دهکده مرکز فارم بزرگ دولتی کورفسکی می‌باشد جمعیت این ناحیه بالغ به‌سی ودو هزار نفر می‌رسد .

مردم اینجا بسیار میهن دوست اند وکارزیاد رامی‌پسندند .

اینها به‌زیبایی های طبیعی ، افسانه های رومانتیك وگذشته های افتخار آمیز کمچتکا علاقمندی مفرط دارند.

حیرانونکی طرح

په پانگه والی هیواد ونونکی ښوانان‌تل دامپریالستیی کلتوری پالیسی په زنجیرونوکی تړل شوی دی تولەتولنه لەگمراه کو نکو انګیز وښخه ډکه ده .

په‌لندن‌کی دفیشنونوجوړولویوی‌طراح دپسرلی اودوبی دموسم لپاره ښځو او پیغلوته یوډول حیرانونکی او دخنداوړ دسرخولۍ طرح کړی ده . په زړه پوری امرداده چی ددی خولی بیه په انګلستان کی دیوی کارګری ښځی دمیاشتنی معاشی څخه څوځله لوړه ده .

طبقاتی نظامونو ته...

جــی انحصاری کپیتالیستی سیستم نلــری دژوند دخطر ســره مخامخ کوی چی دلته دد ی خطر نا لئ مر ض په مقابل کی چی حتـــی په امپر یالیستی نړی کی دبو رژوازی ایدیا- لوری خاوندان همدغه سرعت نشی تعقیبولای نوکارگره طبقه په‌امپریالستی نړی‌اوبیر تـه- یانی هیواد و کی دملی آزادی بخښو نکی جنبشونو دلوی سوسیالیستی واقعـی قـدرت

سره یوځای کیږی او دامـــپریالیزم ریښی ورباسی اوهغه قبرونه چی دکارگر ی طبقـی له‌خوا ورته جـــوړ شوی وراچولی او محـوه کیږی اوپه ځای یی دکـــارگرو دیکتاتـوری ټینگیږی دغو دورو په خپل پړاو کی متر قی او یو تاریخی اهمیت درلود مگر دری وا ړه په مختلفو شکلو سره استـثمار گر ان وه او استعمار شوی طبقی ئی خپلی دوی د یوی کوچنی ډلی څخه چی دخلکو په ډیره لو یـه برخه با ند ی ئی دیکتا توری چلو لـــه ددوی ددولت دارگان دخلکو یا و لس سره هیڅ ریښی نلری دغی دوی طبقی‌یعنی حاکمه او محکو مه طبقه دیو بل سره په مخا لفت اودښمنی کی‌دی دحاکمی طبقی وظیـفه پـــه ولس ظلم اودهر دموکراتیـک جنبش خــفه کول او یا د خپلی تیری کو نکی عسکر ی قوی پـــواسطه دنورو ولسونـــو تـکـول دی دټو لنو په تاریخ کی مختلف دولتی شکلونه لکه انـــارشی - مستبد - او لیگـا ر شی یار لما نتا رلیزم -جمهوری -فا شستی دولتونه او داسی نور لید ل کیږی دولتی شکـــــل دهر یو ددوی په خاصو ساز ما نی شکلو نو یعنی ددوی په قدرت یاد یکتا توری پـو ری ارتباط لری چی د حا کمی طبقی به کمك سره

د محکو می طبقی دودی مخه نیو ل غواړی دد لنو د ډولو او د دولتو د شکلو په مینځ کی ارتبا ط چه‌په اید یا لوژی او عمل کی ئی‌سره‌لری ډیرداهمیـت و ړدی دبورژ وازی علما کو ښښ کوی چه ددولت دشکل او یا طریقـو دتغییر پـــه اساس ددوی په‌طبقاتـی خاصیت باو ند ی ړد ه وا چوی مگر کـه هرڅومره ئی شکل ته تغییر ورکړی خو پـــه ماهیت یاوجود کی‌یی هیڅ تغییرندی خوړلـی اوهغه دبورژوازی دیکتاتور ان دی تا ریـــخ

وروسته له دغو دریو استعماری ډولو دو لنو څخه یوی نوی دولتی یا ټیپ مینځ ته‌راوست چه نو م ئی سو سیا لیستی دو لت دی چه دغی ته هم دطبقی د مو جو دیت په اسا س دیرو لتا ریا دیکتا توری وا ئی سوسیا لیستی دولت هم دشکل په اسا س دولت یاد یږی چه دغه سیا سی قدرت دکار گری طبقی به

لا س کـی د یـــو ی آ لـی په‌توگه د ی سو سیا لیستـی د و لـت د نـــو ر و استثـمـاری د و لتـو سره فـر ق لـــری سو سیـا لستـی د و لـت نـــور نـو د خلکو څخه لری ندی بلکی دخلکو د خدمت دیاره جو ړ شوی دی . سو سیا لیستی‌دولت

په خپل ذات کی تو سعه پیدا کوی او دا سیاسی‌قدرت په حقیقت کی درزیار ایستونکی طبقی په لاس کی دی ځکه چی‌دولت او ځمکه ددوی ده اودکار گری طبقی لخوا چی هغـه همدکارگری طبقی په اید یا لو ژی ســمبا ل وی رهنما ئی کیږی .دولت دتا ریخی تولید

په‌قسم همیشه وجود نلری دیوی بی طبقـی تو لنی منځته را تلو سره محوه کیږی لکه څرنگه چی په‌اول ځل‌کی په‌مانیفیست کـــی لیکل شوی دی دغه په خا صو شرا یطو پوری

ارتباط لری او اجازه نشته چی سړی ئـــی دیا لکتیکی تما سو نه هیر کړی ځکه چی دسوسیا لیستی دو لت په څنگ کی امپر یا- لیستی دو لت وجود نلری او هغه دیـــــر کوشش کوی‌چی سوسیالیستی‌دولت ته ماتـه ورکړی. ترهغه‌وخت‌چی‌په‌بین المللی ساحه‌کی‌بی طبقو ټو لنه نده غالبه شوی زورا و قد رت خپل سیا سی خا صیت له لاسه نـــــــه ور کو ی .

دنړی دپرولتاریا سترو لار ښوو نکـــو تل داویل دعینی او ذهنی شرا یطو پـــــه اسا س تو لید ی قوه په یوه دا سی‌پیمانه چی‌بیله ممانعت څـخه باید په‌یـــوه ټولنـه کی وده وکـړی اوطبقاتی تـضاد محـو کړی اوپه اخر کی ددولت او هیواد یا ځمکی فر ق اومذهبی او جسمی کـار په مینځ کی فـرق اویادلوی او کوچنی بورژوازی پـــه مینځ کـی فر ق له مینځه یوسی او دا تنها دسو- سیا لیستی دولت د تقو یی پواسطه کو لای شو له مینځه یی یو سو . او یو بی طبقـــی ټـو لنـه مینـځ ته راولـو تر څوچه هلتـه طبقـاتی تضا د او نـــو ر هیـــڅ ډ و ل انسا نی ضد خرا بکاری نه وی .

بقیه صفحه ۲۷

نقش سازمان جوانان

منظور تربیت سالم جوانان کشور ما و آماده کردن آنها برای ساختمان یك افغانستان مرفه وسربلند وظیفه دارد که‌جوانان رابا رو حیهٔ انقلابی ، فداکاری وخدمت صادقانه به مـردم زحمتکش کشور محبوب ما باروح پر شور وطنپرستی پرورش کند . وجوانان رادر برابر تمام پدیده های حیات اجتماعی تربیت نموده وآنان را باروحیهٔ انضباط و دسپلین، اصولیت وخلاقیت، پاکی وشرافت، دلیری وشجاعـــت تواضع وصراحت لهجه پرورش نماید وسطح آگاهی سیاسی واجتماعی وتجربه علمی‌جوانان رابالابرد وآنان رابه معلومات عمومی و فنی وحرفوی، هنری وفرهنگی، کوشش وزحمتکشی

در فرا گرفتن زبانهای خارجی، تقویه قدرت نویسندگی وفصاحت زبان برای تبلیغ و تنویر توده های مردم تشویق وترغیب کند وجوانان راباروحیهٔپاکدامنی، صداقت، متانت درزندگی اجتماعی وشخصی، احترام متقابل به خانواده، محیط ، کار وتوجه دلسوزانه بـه‌کودکـان، احترام به بزرگان، همدردی وکمك به‌انسان های مصیبت رسیده واحترام به‌حقوق‌وآزادی های خلقهای زحمتکش، تربیت نمایـــد .

سازمان خلقی جوانان وظیفه دارد به خا طر جلوگیری جوانان از سقوط در تجمل پرستی همیشه مبارزه نمایند .

بقیه صفحه ۳۷

جنگلها و محـیط

توجه جهانیان در چندین دهه اخیر نسبت به جنگلها طی پلانهای وسیع ملی تجلی‌نموده وبیداری خاص در جهت ارزیابی ارزشهای محیط زیست واثرات آن بر زندگی انسانها اهمیت بخصوصی بخود کسب نموده است .

در کشور عزیز ما که تقریبا (۹ر۱میلیون) هکتار جنگلات طبیعی موجود است از عرصه سالیان متمادی بهترین منبع عایدات ورفـع حوایج صنعتی - محروقاتی طبی و خوراکـی برای مردمان مابوده اما آثار قطع غیر فنی واستفاده نا مناسب وغیر متعادل بمقایـــه ازدیاد حجم سالیانه درختان ومیوه های‌مولدهٔ وغیره رویدنی های جنگلی مشهو د است بناء ازبدوپیروزی جمهوری دموکراتیك خلـق افغانستان طلیعه جدید واساسی ترین طـرح های بنیادی روی پروگرام های جنگلداری و محیط زیست‌ترتیب‌وقسما بمنصه اجراگذاشته شده است .

مساعدت شرایط وامکانات وسیع که‌بوجود آمد عقاید مارا در جهت پی ریزی یك جهش معقول وعلمی غرض بقا و توسعه جنگلهای کشور از تئوری به عمل مبدل ساخت .

تعداد پروژه های مهم وحیاتی جنگلاتی در مجموع پلانهای بزرگ آینده کشور ما است که با اطمینان قوی تطبیق آنها جبران سریع ساحات امحا شدهٔ جنگلهای کشور بوده و دورنمای پرشکوه رادر عرصه های مختلف از جمله حفاظه جنگلها، تنظیم وبهره برداری، صنایع کوچك ومحصولات جنگلی، اصلاح و تکثیر جنگلهای مثمر پسته، سروی و بهره- برداری از نباتات طبی، ابقای حیات و حش احیا واحداث اراضی جنگلاتی دولتی، توسعه تعلیم وتربیت جنگلداری نوید میدهد .

بقیه صفحه ۱۳

قالین افغانی تاهنوز...

آیا گفته میتوانی که‌تجارت قالیـن بـرای بار اول درکدام سال صورت‌گرفته ؟

تجارت مستقیم قالین توسط خود افغـــان ها بعد از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۵۱ به مارکیت های خارجی عرضه گردیده و بعد از جنگ جهانی دوم است که در اروپا خریداران قالین افغانی زیاد شده ومشتریان زیادی علاقمند آن گردیدند.

انقلاب کبیر ثور همانطوریکه در تمــام ساحات زندگی مردم ما تاثیر گذاشت د ر مورد صنعت قالین وزندگی قالین باف چـه تحولاتی راپدیدآورد؟

انقلاب برگشت ناپذیر ثور بصورت عموم در تمام شئون حیات وزندگی مردم ماتاثیر مثبت وارد نمود . صنعت قالین نیز از ایـن تحول بدور نمانده پس از پیروزی انقـــلاب کبیر ثور در صنعت قالین بافی تحولات‌بنیادی صورت گرفت . اصالت قالین که رفته رفته تحت تاثیر مفاد فردی یکعده تجار قـــرار میگرفت ازاین حالت بیرون شده و دو باره احیا گردید .

وضع زندگی قالین باف‌که خودیك‌کارگر است روبه بهبودی نهاد. امروز با پیروزی انقلاب کبیرثور کارگران قالین از مزایای یك زندگی آبرومند که درخور شخصیت و اهلیت ایشان است برخوردار اند. درگذشته دختر قالین باف مانند متاع فروخته میشد ، هر دختر قالین بافیکه از مهارت بیشتر ی برخوردار بود به همان پیمانه به قیمت بلند- تری خرید وفروش میشد .

با صدور فرمان شمار هفتم شورای انقلابی این وضع شرم آور از میان رفت . کرامت انسانی وشخصیت زن که سالها دستخو ش هوی وهوس اربابان قرار میگـــرفت کنون اعاده گردیده . امروز یك دختر قالین باف به هنرش افتخار میکند ولی هرگز کسـی مجبورش ساخته نمیتواند شخصی راکه‌دوست ندارد به شوهری بگیرد . امروز زنان کشور ما اختیار خودرا خود دارند واین پیـروزی بزرگی است برای کشور مان ، برای خلق های کشور مان .

بقیه‌صفحه ۱٤

نگاه‌مختصری برابعاد...

منافع خلق ومصالح‌علیای وطن‌پامی‌نهادند.

و: تحمیل وتعمیل پیمان ها وعهد نامه‌های ضدملی و ضد دموکراتیك که با خواست خلق ماکا ملا متباین ومغایر بود برامیر و شاهان جبون، بی اراده ووطن فروش، که‌تاریخ مثالهای آن را بیاد دارد.

ز: ایجاد شبکه های جاسوسی در داخل استفاده از آنها بمنظور درهم کوبیدن نهضت های ملی وآزادیخواهی و ضد استعماری که بیشتر بعد از دوران حبیب الله خان و امان الله خان رونق یافت .

ح : ایجاد گروه ها وباند های ارتجاعی ووابسته به طبقات استثمارگر و مدافعین استعمار وامپریالیزم که بیشتر بعداز دوران امان‌الله خان وبخصوص در دوران‌سیادت سیاسی آل یحیی تحت سایه حمایت‌ومشورت رهنمایی نادر- ظاهر وداود که این سه فرد خوددست نشانده استعمار نیز بودند رونق گرفت .

ط : بمنظورحفظ وابستگی‌دولت های مرتجع وادامه فعالیت های سیاسی، اقتصادی،فرهنگی واجتماعی تحت عناوین کمك ها وقراردادهای اقتصادی وفرهنگی ونظایر اینها روز بروزبه بسط اسالیب نوین واستعماری در ین کشور رونق داده می شد .

اینها عمده ترین فعالیت ها و سیاست های استعمار بودکه در طی یك ونیم قرن برضد منافع خلق ومصالح وطن مابه منظور فعالیت ها واهداف زیرین براه انداخته شده وقسما هنوز به شکل دیگری در برابر انقلاب کبیر ثور وعلیه حزب ودولت خلقی ماجریان دارد .

جواسیس خارجی توسط استعمارانگلیسی بیشتر تحت نام های داکتر ، مشاور اقتصادی ونظامی ،متخصص،سیاح،مولوی. مولانا، معلم، پناهنده سیاسی وفراری ها، تاجر، ترجمان مستخدم و نظایر اینها از غرب و شرق وارد افغانستان شده وبه فعالیت های جاسوسی خویش‌زیرکانه‌به فعالیت‌آغاز میکردندکه بخشی ازین جواسیس بیشتردر دربارشاهان وامرای قبل از امان الله خان حتی سمت مامورین ملکی ونظامی را باز می یافتندودر بخش های اردوی کشور ما مقام قوماندانی ویامعاونت آنهارا کسب میکردند اما در مجموع تمام جواسیس استعمار در بین توده ها، در ادارات دولتی ، در بین روشنفکران وطنپرست به فعالیت خویش دوام میدادنددر مسایل تعیین سرحدات ودر قضایای مختلف کشور وحتی در عهد نامه های ننگین گندمك ودیورند وهمانند اینها مستقیما نقش ایفا میکردند وظایف این جواسیس تفرقه افگنی بین ملیت ها ومذاهب بین وطنپرستان و روشنفکران تحول طلب وحتی در زمان شاهان قبل ازامان الله خان بین فیودالها وشاهان وبین اعضای خانواده شاهان جاه طلب وغیره بود .

اما استعمار درطی یك‌ونیم قرن‌نفوذمستقیم وغیر مستقیم خود بر کشور ما آنچه رادر پالیسی های نظامی ونو استعماری خود بمنظور در اختیار داشتن افغانستان منعکس‌داده‌است اگر در کشور ما زمینه هاو محمل های عینی وذهنی نمیداشت اصلا مشکل بود که‌استعمار

قسمت (۲)

به تحقق آنها توفیق حاصل میکرد زیرا نه تنها شرایط عقب مانده ذهنی و اجتماعی جامعه‌ما بلکه تلاش های ارتجاع‌فیودالی ومشالفت های داخلی در زمان زدو خوردهای شهزادگان وامرای دودمان آبدالی همه وهمه بهترین زمینه هارا برای نفوذ سیاست استعمار در ینجا مساعد ساخته بودند .

واینك ما از آغاز توجه سیاست انگلیس در افغانستان یعنی از اواخر قرن (هژده) واوایل قرن (نزده) تاهمین لحظه که مشتی از نمایندگان امپریالیزم وارتجاع منطقه بدوام همان سیاست ها در برابرانقلاب ما قرار گرفته اندبرخی حقایق و شواهد عینی را به تایید مطالبیکه قبلا فورمولبندی گردیددرینجا بصورت موجز وفشرده از نظر عبور میدهیم .

پس منظر توجه ونفوذ سیاست استعمار انگلیس در افغانستان :

هند بمثابهٔ سر ز مین «طلا» چشم ودل کلیه استعمارگران، خاصتا استعمار انگلیس را بخود مجذوب نموده بود. یك سو از بوجود آمدن ناپلیون و از جانب دیگر از قدرت نظامی افغانستان در وقت احمدشاه وتیمورشاه وزمانشاه برتن وجان استعمار انگلیس دلهره وارتعاش راه یافته بود بخصوص اینکه انگلیس ها بزرگترین رقیب خویش در هند افغانستان رامی دانست تا مبادا بر هند سیطره کامل یابد که‌این انگیزه ازجنگ «پانی پت» ومانور های زمانشاه در پنجاب و حلب استمداد هند منعکس شده بود .

از طرف دیگر استعمار انگلیس‌همه ابواب نفوذ برهند را مسدود دیده‌بود وتنهاراهیکه‌به سوی هند ملاحظه می شد آنهم در اختیار افغانستان بود در همچو حالاتیکه چشم ودل استعمارگران به سر زمین هند خیره بود در افغانستان که نظام اقتصادی، اجتماعی فیودالیزم مسلط بود وبعداز جلوس زمانشاه اختلافات فامیلی بین زمانشاه وبرادرانش‌ازیك طرف وبین فیودالهاوزمانشاه از سوی‌دیگر نیز درگیر بود وملوك الطوایفی داشت که تقویت یابد، وقدرت مرکزی به انحطاط برود روی این اختلافات بین شهزاده های خلف تیمورشاه وبین خودفیودالهاوبین فیودالها وشاه زمان اوضاع‌سیاسی‌افغانستان متشتت شده بود .

در چنین وقت درایران دولت قاجاری‌روی کار آمده که از اراده وروحیه وطن پرستی چندان برخوردار نبوده چنانکه گاهی به طبل ناپلیون رقص کردند باری فرمان از استعمار انگلیس بردند وزمانی قول به سران روس میدادند ولی فقط زرمی‌خواستند و بر آستان زور سر می سابیدند ، در شرق افغانستان «سرجان شور»گورنر جنرال‌مقبوضات‌هندی انگلیس شده بود دو سال بعد دولت مرتبه ونظام‌دکن درهم خردشده‌ونیمه‌یی‌از کشورش را تسخیر کرد، سه سال بعد «مارکی ولسلی» گورنر جدید انگلیسی با تشکیل اردوی قوی به‌تسخیر هندوستان و برای انهدام دولت های (مرتبه‌نظام دیسور) میباشد واما بعداز تغییرات ورویداد های‌زیاد «مارکی ولسلی» اندیشه تسخیر هندراطوریکه بعد از اشغال به تشکل قوای‌نظامی‌دست زده وبوسیله همین قوا حفظ گردد که مصارف آنرا مسکونین محل اشغال شده، بپردازد. چون این قوا حافظ همین‌مرزمغضوبه میباشد زان جهت از طرف افغانستان خطر شکست این قوا رادر برابر قدرت نظامی زمانشاه احساس میکرد بنابرین انگلیس ها متوجه افغانستان گردیده وبه فعالیت ها و عملیات زیرین دست یازیدند که ما صرف نظر ازتشریح مبسوط عملیات و تجا و زات مسلحانه ودوام سیادت مستقیم وغیر مستقیم غول استعمار در افغانستان محض جهات وابعاد تکتیك ها وپالیسی این غول هستی خوار را به‌شرح زیر بیان وبازتاب خواهیم کرد .

استعمار انگلیس زمانیکه‌افغانستان رابحیث رقیب خود احساس کرده ومتوجه این کشور گردید درپی آن شدکه باید دولت قاجاری ایران را بمثابه وسیله دست و بازیچه سیاست خودعلیه افغانستان تجهیز ویاتطمیع وتحریك نماید . همان بودکه دوتن از نمایندگان خودرا به ایران فرستاده و«این نمایندگان دودانه الماس به‌قیمت دونیم صد هزار روپیه به فتح علی شاه حریص، سه‌ملیون به‌خزانه قاجار، سی‌هزار تفنگ‌وبیست‌توپ‌به اردوی دولت ایران بخشیدند .»

بدین ترتیب رجعت گرایان دولت قاجاری واین گدی های‌بی اراده بوسیله تطمیع علیه افغانستان قرار گرفته وبه نمایندگان انگلیسی وعده دادند که هرگاه افغانستان به سرزمین هند هجوم نماید جهت خنثی‌کردن این هجوم فورا به ولایات غربی‌آن حمله‌کرده وخراسان را خواهیم گرفت . دولت قاجاری بعدا چنین هم‌کرد. امابا آنهم آنچه که درخورتوجه بود همانا اجیر کردن شهزاده محمود باغی وفراری وتحریك وتجهیز وی علیه افغانستان ، بخصوص در برابر زمانشاه بود. با این هم استعمار انگلیس و رقاصه روی دست اویعنی فتح‌علی‌شاه قاجار بسنده نکرده وباکمك هم در افغانستان هستهٔ یك شبکه جاسوسی را ریخته وباین نحوه عملیات وتبلیغات تخریبی رادر داخل و خارج کشور جهت تضعیف وسر نگونی شاه زمان مساعد گردانید زیرا افزون به مداخلات استعمار زمانشاه خود نیز در برابر مخالفت هایی داخلی روبرو بود بنابرین همه عوامل منفی ودسایس استعمار انگلیسی موجب انقراض قدرت زمانشاه گردید وگرایش انحطاطی

افغانستان باردیگر نطفه بست که‌ازین پالیسی شیادانه استعمار انگلیس زیان های بعدامتوجه افغانستان شد مثلا دو سال بعد از سقوط زمانشاه ولایت خراسان بدست دولت قاجاری ایران افتاد میگویند این ولایت سالانه یك ملیون روپیه وپنجاه هزار خروار غله مالیه داشت بهمین منوال بعدها مرو در انقیاد روسیه رفت وپنجاب زیر قیادت رنجت سنگ اعلان آزادی داد وموجز اینکه سلسله این تجزیه وپارچه پارچه شدن تا اواخر قرن نزدهم‌دوام یافت که‌نتیجه تطبیق پالیسی‌نخست استعمار انگلیس هادر سرزمین افغانستان‌بود.

ازسطور بالا به‌دستیاب این نتیجه نا یل میگردیم که استعمار انگلیس که اکنون در چهره امپریالیزم جهانی تجسم یافته است نه اینکه علیه انقلاب کبیر ثور ، بلکه ازهماندم که به افغانستان توجه خاینانه مبذول داشت به دسایس وتوطئه های بیشرمانه متوسل گردیده بود که‌نتیجه آن انحطاط سیاسی واجتماعی افغانستان وتجزیه امپراطوری دوران احمد شاهی و افتیدن این‌خاك‌در احاط سیاست انگلیس‌بود.

یکی از مداخله زیرکانه استعمار انگلیس همانا فریب وتحمیق شاه فاقد اراده یعنی شاه شجاع بودکه بعدها کاملا وسیله دست انگلیس ها شد .- زیرا استعمار باشاه شجاع سه معاهده را امضا کرد که اولا معاهده پشاور بود که در آنوقت شاه شجاع خود صاحب قدرت مستقل بود وثانیا معاهده لاهور است که این شاه بی اراده و کرنش خصال در آنوقت فاقد قدرت ومخلوع شده بود .

ثالثا معاهده کندهار بود که درین هنگام شاه شجاع طوق غلامی استعمار انگلیس را بگردن وکلاه آستان بوسی آنرا به تارك سرداشت .

استعمار انگلیس از زمانیکه متوجه افغانستان‌گشت تا طلیعه انقلاب کبیر ثور نمایندگان و جواسیس در افغانستان داشت که در هروقت و زمان اوضاع و احوال جامعه را به نفع استعمار حفظ کرده و بخصوص جواسیس مستقیم و غیر مستقیم آن در دربار شاهان ، در دوایر دولتی و در میان مردم در دهات وشهر به نفع استعمار و ارتجاع وبرضد خلق ووطن ما فعالیت میکردند اینها انواع تفرقه هارا در بین ملیت ها، مذاهب مناطق، زبان ها و نیرو های وطن پرست آزادیخواه وتحول طلبان کشور ما دامن میزدند که بیشتر تحت نام مسلمان و تحول طلب درکشور ما فعالیت میکرده اند امادر واقعیت امر تمام کار شان به نفع استعمار صورت میگرفته است بهرحال ماازین‌جواسیس ونمایندگان مستقیم وغیر مستقیم انگلیسی وغیر انگلیسی استعمار رابه ترتیب زیر در شمار گرفته وعمده ترین آنان را با نتایج کار ومحل نفوذ وفعالیت شان مختصرا ازنظر عبور میدهیم .

عمال جواسیس خالص انگلیسی :

تازمانیکه انگلیس هابر عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به‌نفع شان فعالیت نموده‌و خلق هارا ازهم جدا ساخته وانواع اختلافات ملی ومذهبی وفامیلی رادامن بزند که‌عمدتا اینها بودند :

باقیدارد

صفحه ٤١

نوشته : چاوش

جوانان وارزیابی شخصیت انسانی دراجتماع

نیازی به اثبات ندارد که جوانان نیروی محرکه وپیشاهنگ جوامع بشری رادر طـول تاریخ تشکیل داده اند و پیشاپیش کاروان تحول وتکامل باسرافراشته دردل زمـانه ها نفوذ نموده ونقش واثر تحرك وتوان و خـرد خویشرا بجا گذاشته اند که مطالعه و مرور سرسری آن ذهن انسان را به گذشته های دور وبه مراحل اولیه تاریخ گره میزند .

در نظامات مختلفه ای که تاکنون بخدمت طبقات اجتماعی در طول تاریخ بمیان آمده وازبین رفته، جوانان همیشه نقش بر جسته داشته وکسی بخواهد ویا نخواهد جوانـان باتحرك هرچه بیشتر درامور اجتماعی سهیم اند ودر گذشته هانیز چنین بوده است .

عصر کنونی ر ا علمای اجتماعی و دانش پژوهان بنام های مختلف یاد نموده اند کـه اکثر عنوان ها، قرن اتم، عصرانقلابات‌علمی وفنی، دوران بیداری ملل ساکن درمستعمرات فروریختن زنجیر های اسارت وامپریالیزم ویا دها عنوان دیگر داده اند که هر کدام در جایش مناسب وبجا است .

اما آنچه در صدر عنوان ها قرار داشتـه ودیگر عناوین راتحت تاثیر خویش دارد ، گذار از جامعه پوشالی و استثماری به جامعه سوسیالستی‌است که‌مضمون عمده‌وشعاراساسی پیکار طبقاتی وآینده جهان را می توان د ر چهره ومضمون همین شعار پر محتوا در ك و مطالعه نمود ونیروهای اجتماعی را نیز درین جهت کشاند .

وضع کنونی جهان به ارتباط د ر ك دقیق واصولی زمان فورمول علمی گذار از جامـعه سرمایه داری به‌سوسیالیزم میرساندکه درین عصر وزمان تناسب قوا روز بروز به نفـع صلح وسوسیالیزم وپیشرفت وترقی تغییـــر خورده وتمام قدرت های عقبگرای وارتجاعی‌که همکاری نزدیك باامپریالیزم دارند و در زیر رهبری امپریالیزم علیه جنبش‌وترقی لجوجانه تلاش می ورزند ، هرگز جلو سیل خروشان بیداری ملت هاو خلق های سراسر گیتـــی فراگرفته نمی توانند که روز بروز در جهـت پیروزی، داود شاه ها، رضاشاها، و دیگـر شاهان وسلاطین ونوکران امپریالیزم را به زباله دان تاریخ می سپارند ودر جای آن‌نظام های انقلابی ودموکراتیك راپیریزی می‌نمایند که همه وهمه درتغییر تناسب قوا از اهمیت شایانی برخوردار بوده وبه قوای انقلابی‌جهان علیه امپریالیزم نیرومی بخشند .

بادرك دقیق و علمی مطالبی که پراگنده گفته آمد، لازم و ضروریست تا پیشاهنگان نهضت وانقلاب همانطور یکه در دهلیز زمانه هاتشخیص می کنند که چه باید بکنند و شعار نیرومند چه باید کرد را طرح و راه حل آنرا جستجو می نمایند باید عمیقا توجه داشته باشند تا نیرو های خودی و دشمـــن رادر عرصه پیکار انقلابی نیك تشخیص دهند ودر صفی موضع بگیرند که آن صف فردای جامعه را می سازد ودر تاریخ جامعه جا و مقامش هرگز از چشم نمی افتد .

مسا لـه مهـم در ینجا مساله ار زیابی شخصیت انسا ن‌است که در مسیر زندگی وپیکار اجتماعی از اهمیت شایانی برخوردار بوده وانسان را از کجروشی وگمراهی نجات میدهد .

بناء شناخت درست ودقیق از هویت پیکار-گران راه انقلاب وآنهایی که در یك صف، یکجا با نهضت و انقلاب به پیش می روند، اطمینان به پیروزی رادر مـــراحل مختلـف نهضت تامین می نماید وترس وهراس و یا دلهره را ازبین می برد .

پس باید برای ارزیابی شخصیت اجتماعی ملاك ویاسنگ محکی داشته باشیم تارهروان وپیکارگرانی راکه با مـــا ادعای مبارزه و مجادله را می نمایند بشناسیم تا در مراحل مختلفه دچار سردرگمی نشویم.

درین مسیر با ید جـوانان بیش از پیش محاسبه دقیق وعلمي داشته باشند وآنهایی راکه سنگ همسنگری و همراهی را باایشان در سینه می زنند بشناسند .

البته اساسات و مقررات در احزاب طراز نوین کارگری روشن بوده ودر پرتو آن به آسانی می توان شخصیت های اجتماعی را شناخت واز فعالیت روزانه آن حساب گرفت.

که این کار بصورت جدی در احزاب انقلابی تعقیب میشود واز روی فعالیت ومبارزهٔ شخص درك میشود که شخص مورد نظر تاچه حدودی عقیده وایدیالوژی را پذیرفته ودر راه آ ن مبارزه می کند .

بهر حال به یقین که تمام جوانان شامل در احزاب مترقی جوامع بشری نبوده ولی به اشکال وشیوه های دیگر در عر صه هـــای مختلف اجتماعی رسالت خویش را انجـــام میدهند که برای آنها نیز باید ملاك تشخیص در نظر باشد .

بهر حال جوانان در جامعه دارای‌شخصیت های متفاوتی اند ودر پهنای وسیع زندگـــی هرکدام در جهتی به پیکار می پردازند که مطالعه شخصیت هر کدام از زوایه هـــا ی مختلف قابل مطالعه است . چه شخصیـــت اجتماعی، شخصیت علمی، شخصیت اخلاقـی عناوین درشتی است که به حساب هر بخش باید به ارتباط مقرره وضوابط همان شخصیت مطالعه را آغاز نمود .

درین یادداشت برای اینکه جوانان وطن ماکه در زمان کار وپیکار دگرگون آفرین باهم می رسند نسبت به یکدیگر شناخت درست داشته باشند. با استفاده از نظریات جمع شده دانشمندان نکته های عمده ای را برجسته می نمایم‌که برای تمام شخصیت های اجتماعی قابل تطبیق وقابل قبول باشد .

قبل از همه باید در مطالعه و ارزیـــابی شخصیت اجتماعی انسان، مساله عینیـت و واقعیت رادر صدر تمام محاسبات قرار داد ، چه اگر اغراض شخصـــی، بدبینـــی ها و خوشبینی ها ، جانبداری ها ودشمنی هانقش بازی نماید، چنان به جاده انحراف خواهیم افتید که‌برخاستن از آن جا نامـمکن است.

چنانچه طبق میراث نظامات و روابط نابرابر اجتماعی، در قضاوت بعضی ها ، مسایـــل شخصی، منطقوی، مذهبی، لسانی، قومی و غیره وغیره چنان ریشه دوانیده که به همین اساس شخصیت ها را مورد ارزیابی قـــرار میدهند وتازمانیکه نفعی عاید شان بود همان شخص مورد نظر خوب واحیانا اگر عایدی برای شان نرسید، همان شخص بـــدنام و بی مایه به حساب می آید .

به گفته دانشمندی «یك فرد واحد درنظر این قاضیان خود پسند ومغرض صبح نیـك است، عصربد، دیروز در خور ثنا و فـــردا سزاوار نفرین .»

آیا جوانان وطن ما هم همینطور بایـــد باشند، آیا شخصی را بدون محاسبه دقیـق وعلمی وبدون‌مسوولیت، صبح‌نیك وعصربـد تلقی کنند ویا اینکه به ارتباط منافع شخصی وزدوبند های غارتگرانه کسی را که به نفع شخص خود شان بود نیك قلمداد کنند و دیگران راکه پرده از روی جنایات شان بر میدارد بد محاسبه کنند .؟

البته عقل سلیم حکم می‌کند که‌اینـطور درست نیست و بخصوص در اوضاع واحوال کنونی وطن که سخت نیاز به کار وپیکار علمی وعاقلانه آنان احساس می شود، بایدراه وروش انقلابی وعلمی را دریافت ودر روشنی آن شخصیت هارا به ارزیابی گرفت .

دانشمند ی این مساله را علما فورمـول بندی نموده وراه حل‌انسانی وانقلابی را بما می آموزد باید به آن توجه عمیق نمـــود . چنانچه وی سوال می کند که، چگونه میتوان دانست که کسی‌نیك ومثبت یابد ومنفی‌است؟ ودرجواب سوال چنین می پردازد .

این دو ملاك راباید در رفتار ورابطه‌شخصی مورد قضاوت اولا نسبت به واقعیت و حقیقت وثانیا نسبت به جامعه جستجو کرد .

یعنی باید فهمید که شخص مورد نظر و مطالعه ما در مورد حقیقت وواقعیت‌وجامـــعه چطور فکر می کند وموضعگیری آن‌چـــگونه است ؟

برای درك بیشتر،موضوع‌را مختصرآبررسی می نماییم .

اولا باید دیدکه واقعیت وحقیقت چیـــست ورفتاروروابط شخصیت انسان را در روشنی آن مطالعه کرد .

واقعیت‌را علمااینطور تـــعریف‌کرده‌اند. «واقعیت یعنی آنچه مستقل از ذهن ماوقایم بذات خود وجود دارد وبر حسب قوانین خویش سیر می کند وهستی آن عینی است .»

به ارتباط واقعیت، حقیقت را نیز بایدفهمید چنانچه گویند «حقیقت‌یعنی‌آن طرز تفـــکر وتعقل انسانی که منعکس کننده مـوثق و صائب واقعیت خارجی باشد، یعنی انعکاس درست وصحیح آنچه راکه واقعیت است در اندیشه وعمل که تجربه صحت آنرا وارسی می کند» عبارتست از حقیقت .

وقتی واقعیت وحقیقت راعلماً درك نمودیم ودرپرتو مطالعه دقیق وهمه جانبه مساله‌برای ماروشن گردید، بصورت علمی شخصیت‌هـای اجتماعی رابه مطالعه می گیریم ومی بینیم‌که نسبت به آن چگونه موقف دارند و از کدام سنگر دفاع می کنند .

مساله واقعیت وحقیقت از مسایـــل‌مهم اجتماعی است که باید به آن توجه بیشتـر ودقیقتر مبذول گردد، زیرادر ك حقیقت‌وواقعیت نیزکار ساده وپیش پاافتاده نبوده و اگـــر اغراض شوم وناروای شخصی در میان نباشد بینایی وبصیرت علـــمی مـی شود به‌درك‌آن توفیق یافت .

مثلا سوالات غدیده ای در باره جهان و جامعه وقوانین حاکم بر واقعیت های عینـی مطرح می گردد که جوابات را بایـــد علما جستجو نمود. که این مساله اکثرا و ظیفـه فلسفه علمی بوده وامروز اسناد عقـــب آن بدسترس اکثر جوانان وطن قـــرار دارد . مقصداینکه درینجا وارد بحث در باره مسایل فلسفی وتیوری حقیقت وواقعیت نمی شویم . منتها نباید از یاد بردکه اگر شخص رامورد مطالعه قرار میدهیم اولا دیده شود که‌شخص مورد نظر در موضوع واقعیت و حقیقت چگونه موضع دارد . اگر در سنگر تحلیلات علمی قرار داشت واز علمیت دفاع می کرد درجریان بررسی مورد تایید قرار می گیرد .

بااینهم مسأ له به‌پایان نمی‌رسد، بایـد دیدکه شخص تحت مطالعه ما نسبت به‌جامعه چگونه تحلیل وبرداشت دارد وچگونه سنگر می گیرد .

بقیه‌درصفحه٥٦

د۷مخ پاتې

مصئونیت، قانونیت او عدالت ...

او خوښی ستاسې دخدمتگار په توګه ستاسوحضور ته وړاندې کوم او په ګډه سنګر

کې دوطن له ټولو زیار - ایستونکو سره ستاسې د هیواد بریالیتوبونه غواړم چې ستاسې رول دوطن دراتلونکو

نسلونو دپاره زموږ د هیوا د په تاریخ کې زیاتې ویاړنې ثبتې کړي. دوطن پالنې په تودو احساساتو سره تاسې ته وایم چې :

ژوندی دې وی دافغانستان

شریف او نجیب خلك.

بریالی دی وی دافغانستان دخلکو دموکراتیك ګوند .

ویاړو چې زموږ کارګران، بزګران ملی پانګه وال اوملی سوداګر له وطن پالنې څخه په ډك احساس په یوه ګډه سنګر کې ددښمن په ضد جنګیږی او خپل وطن آبادوی دوطن ټول وښتینی بچیان شعار ورکوی چې بریالی دی وی سوله په ټوله نړی کی .

په درناوی .

(ب)

د۲۵ مخ پاتې

دګرینادا ...

دهیواد دصدراعظم په توګه پاتې شو . ماـ نجو ست دګیری یو فاشیستی ضربتی ګروپ چې دپولیسو اوجاسوسانو له ډیرو بی رحمه قسی القلبه اوبی و جدا نه عنا صر و په ګډون جوړ شوی او ددولت دمخالفینو په ځکولو ګومارل شوی ؤ .

ګیری چې دخلکو تر تسلط وروسته یې د امریکا دمتحده ایالاتونیو یارك ته وتښتید تر تښتی وروسته ، دهغه دارتجا عی رژیم یو شمیر وزیران او دهغه هیواد ډیر لیمو اودمانجو ست د ضر بتی ډلی یو شمیر لارـ ښو و نکی او نور مرتجعین و نیو ل شول او د جو ل دنهضت مشرا نو دهیواد د چا روپه سمون اوبیا تنظیم لاس پوری کړ . دکارابین په سیمه کی دګیر ی درژیم په شا ن دیوه ګو ډا ګی ، افرا طی ارتجا عی او فا شیستی دکنا توری رژیم ړنګیدلو له یوی خوا د ټول مترقی بشریت او په تیره دکارابین دسیمی داوسید ونکو خو ښی زیاته کړه او له بلی خوایی دارتجا عی او امپر یا لیستی رژیمونو ډنګوی لو نړ یواله پروسه پیاو ړی کړه دګیری دارتجاعی رژیم سقو ط او دګر ینا دا دخلکو دبر یا لیتو ب حما سه دکا را بین په شنه فضا کی د لمر په څیر و ځلیده او وړا نګو یی دډیرو نورو اسیرو ولسو نو په زړو کی د خپلوا کی ولولی راو پا رو لی .

دموریس بیشاپ په مشری دګر ینـا دا نوی خلقـی ر ژ یم دخلکو په ګټه دمترقی او ژورو بدلو نونو یو پرا خه پرو ګر ا م جو ړ کړی او اعلان کړی دی . ددغه پروـ ګرام اصلی هد ف دګر ینا دا داستعما ری دوری د ورو سته وا لی له مینځه و ړل اود هیواد په اقتصاد باندی دبهر نیو پا نګـو دتسلط پای ته رسو ل دی .

دنوی پروګرام له مخی په ګرینـا دا کـی نو خو نو کنټرول شوی او دنارینه ؤاوښځو له پا ره دبرابر کاربه مقابل کی دیو شا ن مز دوری ور کو ل اعلام شوی دی . دغـه وطنپا لونکی حکومت دسو لی اوسولـه ایز ګډ ژوند پلوی دی او غوا ړی چې خپـل هیواد دنا پییلو هیواد و په جر ګه و رګډ کړي.

نو ی خلقی رژیم چې دیوی انقلابی شوری له خوا اداره کیږی دخپل ملی خپلوا کـه سیاست له مخی له قهرمانی کیوبـا سره سیاسـی اړیکـی ټینګی کړی اوهم دکارابین دسیمی دهیوادو په ګډ بازار کی شا مـل شوی دی . همد غه راز دکا را بین دسیمی هیوادو د ګر ینا دا له نوی رژیم سره د سا ختما نی چا رو ـ ښوونی او روزنی ـ کرنی کب نیولو اوروغتیا په بـرخه کی دخپلـو همکا ریو و عد ه اعلام کړی ده . همدا اوس، اوس نوی رژیم په ټول هیواددهیواددااقتصادی او اجتما عی پر مختیا له پاره پرا خه کارونه پیل کړی او د ګر ینا دا ټول خلك یـی دهیواد و دانو لو ته را بللی دی .

دبیشا پ د متر قی حکو مت دغو اجرا اتو اوله امپریالیزم سره کلك مخالفت دګـرـ ینا دا د پخوا نی تښتید لی صد راعظم ګیری له پا ره ددی زمینه مسا عده کړی ده چې له امپریالیستی هـیوا د و څخـه د بیشاب حکو مت پر ضد دتخر یب په منظور پیسـی اوو سله تر لاسه کړی . ویل کیږی چې ګیری همدا اوس اوس دکارابین دسمندر ګی پـه یوه کوچنی ټاپو کی داجیرو عسکرو په ټولولو او روزلو بـوخت دی څو هـغوی د ګر ینا دا دخلکو د حکو مت او وا ك اختیار پر ضد په کا ر وا چوی اود ګریناداـ دخلکو آرام ژوند له ستو نزو سره مخامـخ کړی .

دبیشاپ دحکومت پرضد دورا نکارا نـو روزل کټ مټ هغو ورا نکارانو اومرتجعینـو رو ز لو ته ور ته دی چې دافغانستان ددموکراـ تیك جمهوری دولت پر ضد روزل کیږی او دترو ر ، وحشت او ورانیو په منظور زموږ هیوا دنه را استول کیږی .

دګر ینا دا دخلقی رژیم پر ضد د روز ل شوو خرا بکا رانو یوی ډلی څه موده مخکی دسنت جور ج په ښار کی پر دوو و دا نیو «دسودا ګری دفتر اود تـوریزم اداره» بریـد وکړی څوله یوی خـوا ملی سو دا ګرلـه ویری سره مخا مخ کړی او له بلی خوا ګرینادا نه دتور یستا نـو دورتګ مخـه ونیسی . دګر ینا دا د خلکو و سله وا ل پو ځ دا دواړه حملی شنډی کړی او د خلکو دښمنان یی په کلکه وځپل .

دګر ینا دا نوی خلقی رژیم اوس ، او س پرحالاتو پوره مسلطدی او په ډیره انقلابی مینه دهیواد په ودانولو بوخت دی دنړی ډیرو هیوادو دارژیم په رسمیت پیژندلی اوله هغه څخه یی خپل ملاتړ اعلام کړی دی .

دافغا نستان دموکراتیك جمهوری دو لت هم چې دخپل انقلابی سیا ست دمتر قی ماهیت سره سم دآسیا ـ افر یقا او لاتینی امر یکی د خلکو د آزادی ښوونکو نهضتو نـو ملاتړ اعلام کړی دی دروان کـال داسد په ۱۴ نیټه د ګر ینا دا نوی خلقی رژیم پـه رسمیت و پیژاند اوپه دی تو ګه یی له یوی خوا خپل نړ یوال متر قی رسا لت ترسره کړ اوله بلی خوا یی د ګر ینا دا دخلکو پر دښمنا نو او بین المللی امپر یا لیزم یـو کلك ګو زار وکړ .

ـ بریالی دی وی دګر ینادا نوی خلقی رژیم

ـ بریالی دی وی دآسیا ، افریقا اولا تینی امریکی دخلکو خپلواکـی ښوونکی خوـ ځښتونه

ـ سوړاندی د امپر یالیزم دپوره محو کولو په لور .

بقیه صفحه ۱۵

آیا بشري تمدن ...

که په پر مختللی او پر مختیا یی هیوادونو کی علمی څیړ نی او انکشا فا ت پر تله کړو لید ل کیږی چې د ټو لی نړی په سلو کی څه نوی علمی څیړنی او انکشا فا ت په پـر مختللی او صنعتی هیواد و نو کـی صورت مومی چې دا پخپل اصل کی یوه ستره نا انډولی ده .

په خواشینی سره باید وویل شی چـی دهغو څیړ نو او انکشا فاتو څخه چې درو غتیا کـرهنه ، کور جوړولو او صنعتی کولـو په برخو کی روانی دی په سلو یوا څـی یوه برخه ئی دنړی دیبو زلو خلکو (د نړی دنیمایی اوسیدونکـو) په ګټه تمـامیږی .

دنړی پر مختللی هیواد و نه دا نر ژ ی دڅیـړنی د خر څ شپږ چنده پیسی درازراز وژونکی و سلو د څیړنو په چارو کی خرڅوی همد ارنګه یو زیا ت شمیر پر مختیا بی هیوادونـه دروغتیا او ښوونـی اوروزنی پـه پر تله زیاتی پیسی دو سلی په پیرو دلـو لګوی .

دا یوه ناقصه نړی ده داځکه چی دهغه دوروـ سته پا تی او پر مختیا ئی هیوادو نوسا ینس پوهانو او تکنیشنانو دنوی ګټور او خـو را په زړه پوری ارزا نه او مناسب تکنا لـوژی په پراختیا کی فعال رول نلری . دا هـم یوه ستره نیمګړ تیـا ده چې په ملیونو تـنو بیسوا دو اود ښوونی اوروزنی له فیضه بـی بهره نړیوا لونښی کـولای دننني پـر مختللی تکنالوژی په لا پرا ختیا کی چـی دهغو د سو کاله ژوند په تامینو لو کـی څر ګند نقش لری فعا له برخه واخلی .

داهم دیاد ولو وړ ده چې د نړی په زیاترو سیمو کی نیمګړی اوناقصه اقتصادی اړیکـی روانی دی ځکه چې دنړ یوال صنعت او بشری قوی څخه لکه څنګه چې لازمه برینبی په هغه کی ور څخه ګټه نه اخیستل کیږی . او دخصو صی دندو او دپر مختیا ئی هیوادو نو دغوښتنو ترمنځ وښتینی بیلانس تحقق نـدی موندلی . دد غوټولو ستو نزو دښمپړ حـل دپاره دپر مختللو او پر مختیا ئی هیوادونو ترمنځ دمقا بلی پر ځای یو لړ ګډو همکاریو ته اړتیا لیدل کیږی .

دلته سوا ل داند ه چې دا ټول همکا ری با ید څنګه پیل شی بلکی داده چې څنګه په ښمپړ شی ؟

ایا څنګه به دمترقی ټولنو هغه مفکـو ری ته چې غوا ړی تر (۲۰۰۰) عیسوی کا ل پوری دځمکی د کری له مخه دبیو زلی کمپله په بشپړه توګه ټول شی دعمل جامه واغوستل شی؟ پدا سی حا ل کی چې ورو سته پاتـی او پر مختیا یی هیوادو نه له بیشمیره ناوړه اقتصادی ستو نزو سره لاس په ګر یوا ن دی .

څنګه کیدای شی په هغو کی دپر مختللو **هیوادو نو په مرسته ساینس او تکنا لو ژی لکه څنګه چې لازمه برینبی پرا ختیا ومومی؟**

څنګه کو لای شو دپر مختیا یی هیواد ونو دور **څنی ضرورت وړ تخنیکی سامان الا تـو اندا زه وټاکو اودصنعتی هیوادو نـو څخـه په واردو لو هغه تامین کړو .**

په نړی کی دخورا کی موادو ، دپاکواوبـو دزیر مو اودانرژی او اومـه موادو د لـږ وا لی اود نفو سو دشمیر دچټکی ودی اود چا پیر یا ل دککړ تیا د ستو نزو سره سره **څنګه کیدی شی دپر مختللو او پر مختیائـی هیوادونو ترمنځ تخنیکی او صنعتی همکاریـو** ته په بشپړه توګه د عمل جا مه واغوستله شی ؟

دپور تنیو ستو نزو ، غو ښتنو او سوالونو **دبشپړ حل هیله هغه وخت لرلای شو چـی** دنړی ټول پر مختللی او پر مختیا ئـی **هیوا دونه دسا ینس اوتکنالـو ژی دلاپرـ** مختګ او دبشری ټولنو دژوندانه دراز راز ضرور یاتو دتامین اود هغود ژوندانه دسویی **دلوړولو دپاره دساینس او تکنـا لـو ژ ی** څخه د ګټی اخیستلو دلارود لټولو په مقصد با ید دخپل علمی او تخنیکی همکا ر یو لمن لا ارته کړی . دپور تنیو خبر و څخـه دانتیجه جو ته کیږی چې دیو نیکمر غه او هو سا نړی ودا نو ل دیو څو محدود وهیوادونو دعهدی څخه وتلی کار دی .

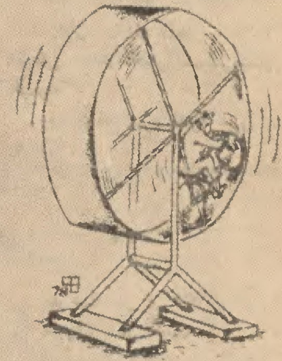


کار تونهای این صفحه را بدقت نگاه کنید و بعد اختیار دارید که عنوان آنرا چه میگذارید!!!

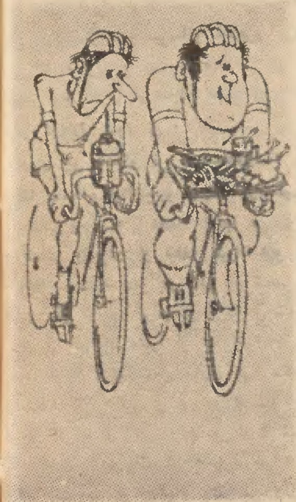
شوخی باورزش بایسیکل دوانی یاچیزدیگر !!



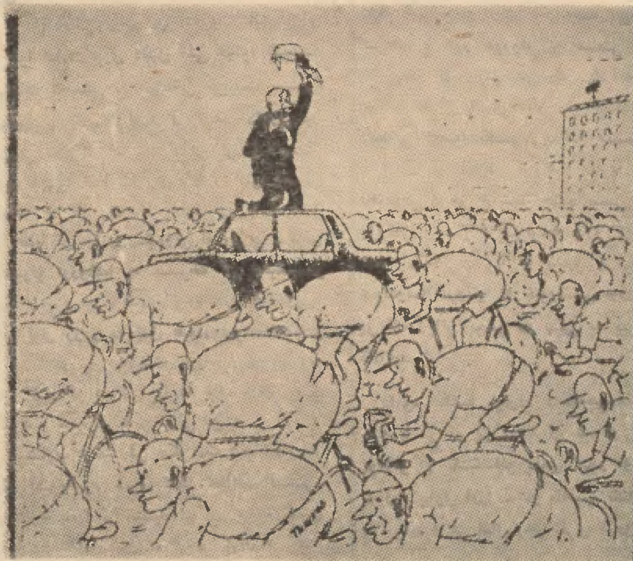
بدون شرح



بایسکل ران اگرمن تمام دنیا را بابایسکل بگردم بازهم برنده خواهم شد،

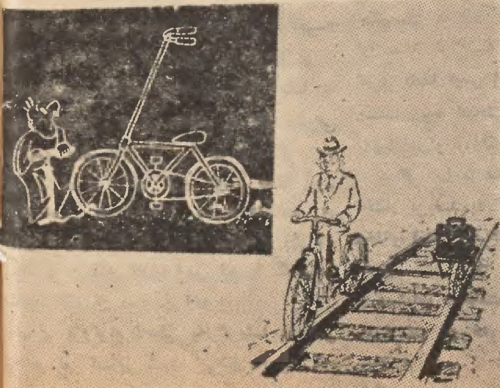


بدون شرح

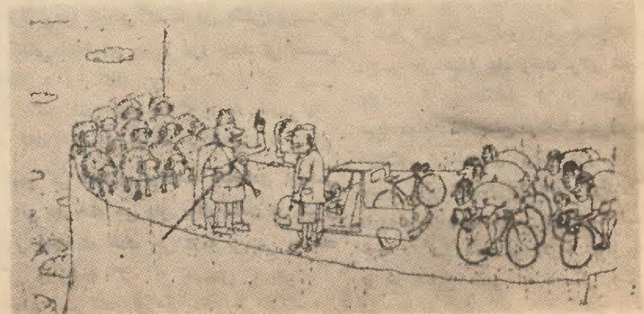




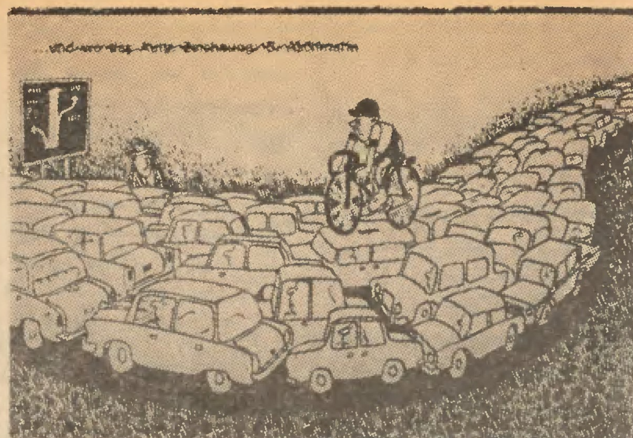
ریفری میدان :
هلو، هلو متوجه باشید یك،دو، سه ...



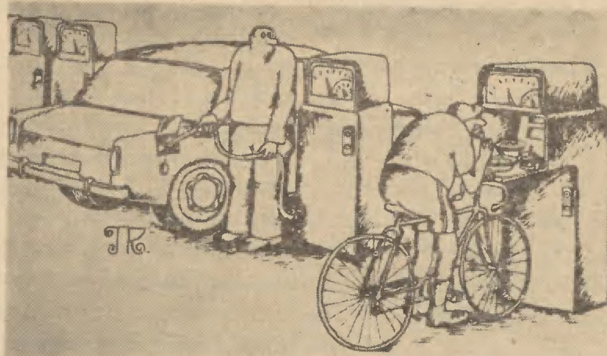
بدون شرح



بدون شرح



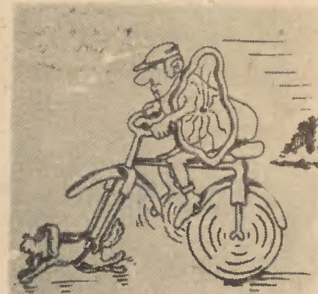
بدون شرح



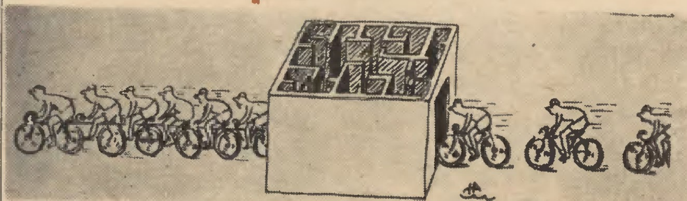
بدون شرح



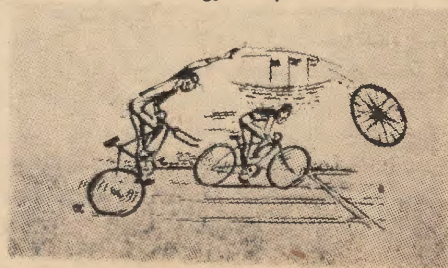
بدون شرح



بدون شرح



بدون شرح



بدون شرح

می خواهم اورا از پیش شما ببرم

خسری که هیچ دم خوشی از دامادنداشت در مجلس خواستگاری به او گفت :

جوان راستش را بگویم من بکلی مخالفم اصلا کارصحیح نیست که‌دخترنازنینم با تو آدم احمق زندگی کند !

داماد فورا جواب داد :

- همین است که آمدم به خواستگاری ژیلا جان ومی خواهم اورا از پیش شماببرم.

فرق بین حادثه وبدبختی

پسری از پدرش سوال کرد :

پدرجان ! فرق بین کلمه حادثه وبدبختی چیست ؟

پدر جواب داد :

پسرم : بسیار روشن وساده است .

مثلا وقتی مادرت در دریا بیفتد میگویند حادثه ولی اگر کسی اورا از غرق شدن نجات بدهد آنرا میگویند : بدبختی !

تب فتبال

معمولا آنچه درستدیوم های آلمان غرب میگذرد، دردندانه ها گرمتر از میدان‌است• زدوخورد بسیار عام است• برای فرونشاندن اشتیاق تماشاچیان بسیار خونگرم ،درقسمت پائینی جایگاه مهمانان درستدیوم گلسن‌کرچن

جای مخصوصی بامیله ها ساخته شده که درآن اوباشی راکه درخلال مسابقه اخلال می‌نماید، تاختم مسابقه درآن نگاه میدارند

(برای آنکه مسابقه راتااخیر دیده بتوانند) و بعد به‌مراکز پولیس انتقال میدهند•

عده دیگری ازطرفداران فوتبال احساسات شانرابه طرز بسیاربی آزارانه تبارزمیدهند بطور مثال یکی از آنها شکم خودرا لچ نموده به‌نمایش بر روی شکمش این پیام خالکوبی شده‌بود•

«کلپ فتبال کولن ! قلب‌من باشمااست»

بقه قهرمان

بقه‌یی بنام (ویلی) درمسابقات قهرمانی پرش برای بقه‌ها، که‌همه ساله طورعنعنوی‌در کمپ انجلز کالیفورنیای ایالات متحده امریکا برگزار می‌شود، باخیزی به‌اندازهٔ شش‌عشاریه ۱۲ متربرنده شده• این ریکارد اندکی کمتراز ریکارد ۱۷ر۶ متربودکه قبلا توسط بقه‌یی‌بنام (دیری‌کراکت) به‌ثبت‌رسیده بود•

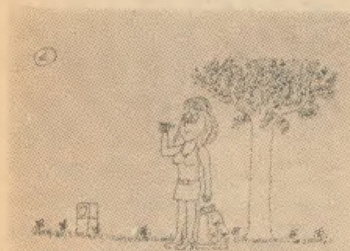
اگر کسی مریض نشود...

اولی روبه دومی کرده گفت :

بعقیدهٔ تو اگر تمام مردم سالم باشند چطور میشود ؟

دومی جواب داد :

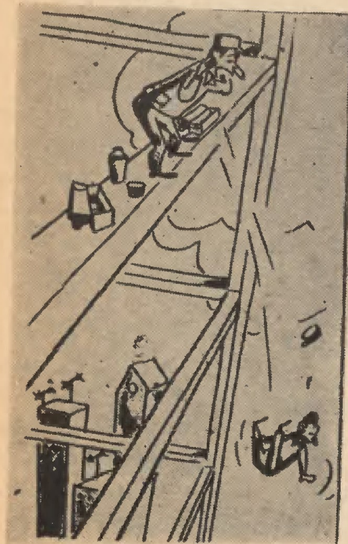
هیچ ، داکتر ها مریض میشوند .







ازبالا به‌پائین بدون شرح



بدون شرح

بقیه صفحه ۴۳

ما ومشکلات نوجوانان

باشند . آنها به ارزش های جوانان ناحد افراط واغراق اهمیت میدهند که حرف به بیلجا می و خود سری می کشد و حدو حدودی نزد آنها مفهومی نمیداشته باشد حینیکه جوانان بدنیای واقعی مواجه می شوندوهر آن موانعی راسد راه خود می یابند ونمیتوانند به آن توافق کنند در نتیجه بصدها موانعی برخورد مینمایند.

یکی از مشکلات عمده دیگرجوانان‌عشق وعلاقه شدید آنها در صحنه های خطرناک وما جرا جویانه است باآنکه هرتاروپود وسلول های دماغ جوانان زنگ خطر رابرای آنها اعلام میدارد ولی باز هم برای آنکه شهرت خود را دربین هم‌قطاران از دست نداده باشند به آن محفلی اشتراک می‌ورزند .

حتی اگر این جوان دوشیزه‌ای‌هم باشد از اشتراک در آن محفلی خطرناک خودداری نمی کند .گاه هم والدین آنهارا باوجودمحسوس بودن خطردراشتراک همچو محافل اجازه میدهند این محافل خواه رزمی باشد یابزمی برای‌حفظ نام وشهرت خود اندازه خطر آن را فراموش می کنندوبه آن اشتراک می نمایند .

تصور نمائید که دوشیزه جوان چهارده ساله با بوتهای کری‌بلندوسینه‌بندچسپ وسر و روی آراسته وپیراسته در ثقافت غربی با جوانیکه تازه لیسانس درا یوری گرفته است بیرون می‌رود .

مادرش هم به‌او اجازه بیرون رفتن را با آن جوان میدهد . طبیعی است این دو جوانیکه هم در حالت نشه باده پیمائی‌وهم نشه کشش جنسی اند دیوانه سان موتر می رانند تا آنکه خواهی نخواهی تصادم می رخ میدهد و هر دو بحالت مرگ یا نیم جان بمنازل شان آورده می شوند که وقوع این حادثه را از آغاز چنین صحنه میتوان بدرستی پیش بینی کرد .

درجهان انکشاف یافته داشتن موتر مانند مرکبی است که دهقان بچه ما دارد هران میتوان فقط دربدل چند گلن پطرول خودرا بارفیقه یارفیق خود در گوشه امن دور از شهر کنار کشیده و به تفریح پرداخت . مردم عاقل ودور اندیش آن سرزمین دراین مورد خاص چنین‌تبصره کرده اند وگفته اند که جوانان آنها قبل از آنکه عمل جمع را بیاموزند بحل مسایل ضرب اقدام می ورزند . مفهوم این گفته چنان است که آنها قبل از آنکه بسن پختگی ورشد کامل برسند کار های را انجام میدهند که پیش از وقت است و سزاوار آن سن وسال نمیباشند . گویا به این درجه بی بند و باری جوانان انگشت اعتراض گذاشته اند و برگفته والدین که‌خوشی آنها خوشی جوانان است اعتراض کرده اند زیرا این بی احتیاطی ها و مواجه شدن به صحنه های خطرناک جهت شرافت انیجوان را عاقبت بخاک وخون می نشاند.

اقتضای دیروز چنان بود که والدین دوره سالگان رابه‌پوهنتون میفرستادند و می گفتند که ذهن ودماغ خودرا بکار اندازند اما اقتضای زندگی عصر کنونی و امروزی نظر به دیروز از هم متفاوت می باشد پس مشکلات آنها نیز از هم فرق می کند . چنانکه یکی از مشکلات جوانان عصر حاضر تاب نیاوردن دربرابر بی موازنگی هیجانات مشکلات اقتصادی وروانی است که نمیخواهند با آن پنجه نرم کنند که در برابر شداید زندگی مقاومت نماید بلکه آرزو دارند تاهرچه زودتر از چنگال آن فرار اختیار کنند آنهم فرار ابدی است که دست به انتحار می‌زنند که‌این خود کمال عدم متانت ومقاومت جوان در برابر طوفانهای هیجانی و شدت احساسات است. این چنین تصمیم متکی بر عقل ومنطق نمی باشد وخودکشی از ضعف‌نفس وعقل منشا می گیرد وشایسته یک‌جوان‌سالم وطبیعی نیست .

همچنان طوفان های برهم خوردن ومتلاشی شدن نظام عصبی ودماغ بین جوانانیکه‌نمی توانند به‌تحول سریع السیر امروز هم گام پیش روند وتوافق کنندبوفرت بملاحظه می رسد که‌از مشکلات عمده آنها بشمارمی رود .از آنجا است که عده از والدین جهان برجوانان سخت نمی گیرند بلکه آنچه آرزوی آنها است خوشی ومسرت فرزندان جوان ایشان میباشد زندگی بامسرت نسل جوان از اهداف مهم آنها بشمار میرود اما بی خبر از آنکه اصل هدف زندگی محض‌خوش گذرانی جوانان نیست بلکه مولد بودن ومفید بودن بخود ودیگران است . تصادمات و برخورد های زندگی یک امر طبیعی است که ازآن گریزی نیست باید آنرا پذیرفت وبرآن‌ها غلبه جست وعاقلانه در راه استفاده از نیروی جسمی وفتح مزید طبیعت بائیست اهتمام کرد تاآنکه دست خوش هوا وهوس شد .

مشکل دیگر جوانان امروزی‌عبارت‌از مواجه شدن باحقایق ومشکلات زندگی وپناه‌بردن به‌دخانیات، مشروبات وادویه های‌سکرآوراست ای‌بسا جوانانیکه اسیر پنجه همچو فلاکت ها و ناملایمات شده الدوپناه به آن‌برده اند . حیف است که‌جوان آنقدر سست‌عنصر وبی اراده باشد که‌از تحمل حقایق وتحولات زندگی بستوه‌آید وبچیزنا چیزیکه سکرآور است پنابرد وبدست خود خویشتن رابه‌تهلکه اندازد واز حالت عقلی و شعوری انسانی‌بیرون کشد .

مشکل دیگر نوجوانان زود قانع نشدن آنها است . اگر پدری برای نوجوانان دیروزی دربرابر خواهش و آرزویش «نه» میگفت اوآن «نه»راواقعیت پنداشته قانع می شد اما حیات پر تجمل امروز این امر را مشکل تر ساخته است که اونمیتواند جوان رابیک نه گفتن ساده وبی‌پیرایش قانع سازد تاآنکه آرزوی اورا بر آورده نساخت . آرزوی دیروز جوان فقط داشتن یک پایه رادیو جهت شنیدن اخبار وسازو آواز ، جریان مسابقات ذهنی وداستانهای دنباله دار بود اما امروز به آن قانع نمی باشد باید جهت بر آوردن این منظور او تلویزیون رنگه تهیه کرد .

هرگاه در باره مشکلات نوجوانان اندکی غور ودقت نمائیم وبیطرفانه قضاوت کنیم در می یابیم که اکثر آنرا ما والدین‌برای آنها ایجاد و خلق کرده ایم واحساس گناه کاری رادر برابر فایق نشدن آنها برمشکلات وانحراف آنها از جاده حقیقت وواقعیت را مادر نهاد و ضمیر ایشان پرورده ایم عکس العمل های جوانان انعکاس‌مزایاو خوبی ها و همچنان نقصان ها وخلل های ما والدین است که آنها را چنان ویا چنین بار آورده است . چه نوجوانان تا رسیدن بسن و سال جوانی از ما امتثال واقتضا کرده ومی کنند واکثریت مطالب حیاتی را در اثر پیروی از ماوالدین فراگرفته اند‌پس افتخارات وخجلت آنها هر دوزاده ما است و بما می رسد . پس‌هرگاه ما خواسته باشیم تا جوانان ما آراسته به مکارم اخلاقی وپیراسته برخلوص نیت باشند باید همچو محیط و فضای راحداقل درخانه برای آنها تامین نمائیم تا آنها فرصت مشق وتمرین راستکاری حق بینی عدالت و نوع دوستی را در محیط خانه بیابند وچنانیکه خواسته باشند بار آیند. ماباید خانه خود را کانون عشق ومحبت سازیم تاجوانان بخود ودیگران بدیده محبت اخلاص وصمیمیت بنگرند و بماهیت و مفهوم عشق‌ومحبت پی برند . ما نباید مشکلات و کج خلقی های جوانان را به معلمان و جامعه نسبت دهیم وآنهارا طرف سر زنش وملامتی قرار داده و خویشتن رابری نمائیم بلکه باید ما بمرحله اول بحیث نخستین مربیان آنها که مسوولیت‌وافتخارات‌آنهارا بعهده داریم‌نگذاریم تاآنها بمشکلاتی که مواجه می گردند بشکست و یاس روبرو شوند واز آن ذهنیت های منفی وعقده های شدیدی بسر دارند و روح وروان واحساسات آنها جریحه دار گردد .

طبیعی است که نمیتوان مشکلات را بکلی از سر راه نسل جوان‌برداشت بلکه باید نسل جوان را بمواجه شدن وحل مشکلات معتاد ساخت ونگذاشت تاهیجانی‌ودست‌وپاچه شوند پس مانمیتوانیم خویشتن رادر مشکلات جوانان سهیم ندانیم بلکه بصراحت میتوان گفت که مشکلات نسل جوان زاده مشکلات واصول تربیت ما است واصل منشا آن ماهتیم وبس.

بقیه صفحه ۳۵

شعر تجلی...

برسیدن وصالت بخدا تلاش دارم
تو بیا بکلبهٔ من چلوی رواش دارم
بفراق تو مریضم بنما عیادتم را
جگر هزار پاره دل قاش قاش دارم
چه‌شب است کین پری‌روبمن‌است گرم‌بازی
که هزار نقد جان را بدوی فلاش دارم
گذر از متخجن غیرو بسازبامن امشب
که بکاسه سفالین دوسه چمچه آش‌دارم
دلم ازره قناعت به هزار شکر وبالد
که بخوان بینوائی دوسه نان داش دارم
تن‌من‌گرفته عادت بلباس ژنده ژنده
چو قلندران عشقت، سرناتراش دارم

***

کاکه رفتاری، نگاراپت و پیزار توکو
گر تو سرتیر جوانی شف ودستار توکو
گفتی خون گریه نمودیم زهجران کسی
راست میگویی اگر، دامن گلدار توکو
گر جمال تو پسند دل مردم باشد
بین این شهر خریدارو طلبگار توکو
میزنی لاف بزرگی به عبا و به قبا
کشف احوال تو و، ورد پراسرار تو کو
پختی بر دعوت من چون کچرتی کلخک
خمرهٔ ماس تو وکاسه آچار تو کو
این ربایی که‌سر زانو نهادی بر نمود
پرده وسیم وجلو کوشک وشهتار توکو

***

شمع صفت تمام شب سوزد گذار داشتم
دود برآمد از دلم وقت سحربه پیچوتاب
مارصفت کمندزلف ازدوطرف خمیده‌است
کلچه‌زده بدوش‌آن رنگ‌دگر به‌پیچ‌وتاب
دردوغم بتان بدل بسکه فتاده عشقری
سربسراست ولابه لاهم چوفنربه‌پیچ‌وتاب

ختم

بقیه صفحه ۵۲

جوانان وارزیابی

جامعه شناسی علمی می رساند که در جوامع طبقاتی مولدین اصلی نعمات مادی و معنوی اکثریت مردم بوده‌که در تمام فورماسیون های اجتماعی نیروی عمده تولیدی راتشکیل داده ودر خم وپیچ های تاریخ با گذار از مراحل مختلفه تمام نعمات مادی ومعنوی را بوجود آورده اند . در مقابل همیشه نیروی اقلیت یا طبقات استثمارگر و ارتجاعی در جوامع طبقاتی بوده اند وهستند که ثمر اکثریت رامی چاپند وبا غروراحمقانه فردی تمام افتخارات ونعمات را بخودو طبقه وحتی فامیل خویش مستحضر می نمایند .

به ارتباط آنچه مختصرا از جوامع طبقاتی تصویر گردید، خود بخود روشن می گردد که درین میان درکدام سنگر باید قرار گرفت ودرگام اول کدام خواسته ها رامطرح ساخت ، آیا از طبقات ستمگر و ارتجاعی دفاع نمود ویا از طبقات اصلی جامعه، یااینکه خواسته های شخصی ، اکثرا روحیه فردی دارد طرح نمود یا برعکس نظریات وخواسته های انقلابی راکه در خدمت اکثریت قرار دارد .

واژه‌های سیاسی، اجتماعی واقتصادی

فیو دا لیزم :-

فئودالیزم آن فرماسیون اجتماعی ،اقتصادی راگویند که درنتیجه‌ی متلاشی شدن جامعه‌ی برده داری ویا مستقیما در نتیجه‌یی متلاشی شدن کمون اولیه با خصوصیات مشخص خود در هر کشور، تقریبا درکلیه‌ی سر زمینهای جهان بوجود آمد. فئودالیزم در شکل کلاسیك خود، یعنی عوامل آن در بطن جامعه‌ی برده-داری بوجود آمد وبصورت کولون بروزنمود. کولون ها عبارت بودند از بردگان آزادشده یازحمت کشان آزاد یعنی غیر برده که‌قطعات کوچك زمین را با شرایط معینی می گرفتند وموظف بودند زمین ارباب یعنی مالك بزرگ زمین را زراعت کنند وسهم بزرگی ازمحصول را بصورت جنس یا نقد به مالك تسلیم‌کنند ومقرری های دیگری بشکل بیگاری ومالیات وغیره تادیه نمایند • در اواخر دوران‌برده داری کار به این شکل ، عواید بیشتری‌برای برده داران وخواجگان تامین می‌کرد. زارعین جدید، وابسته به زمین بودند یعنی با آن خرید وفروش میشدند ولی دیگر بنده وزد خرید بشمار نمی آمدند این نوع جدید زحمت کشان که بزبان رومی کولون نامیده می شدند، اسلاف سرف ها یارعایای قرون وسطی هستند . بامرور زمان اختلاف بین بردگان آزاد شده، کولون هـا، ودهقانان آزاد ازبین رفت وهمه به توده ی وسیع و یکدست رعیت که در غرب سرف نامیده میشود، بدل شدند ، به همین جهت دوران فیودالیزم را سرواژنیـز نامیده اند•

شاخص های فئودالیزم عبارتست از تسلط اقتصاد طبیعی «یعنی تولید برای مصرف نه تولید برای مبادله» ووضع نازل ویکنواخت تخنیك، مالکیت فئودال (ارباب یا مـالك) برزمین، وابستگی شخصی دهقان (رعیـت) به فیودال که آن نیز بشکلی از اجبارغـیر اقتصادی است . فئودالیزم رامی توان با حد معینی از تسامح رژیم ارباب رعیتی ترجمه کرد،گفتیم با حد معینی از تسامـح بـرای آنکه رژیم ارباب رعیتی ، با وجود سر شت فئودالی، با اینحال ویژگی های در کشـور های شرقی واز جمله کشور ما داشته است که عین آن خصوصیات در اروپا دیده نشده است• بخش مهمی از دهقانـــان در دوران فئودالیزم افزار کار داشت ، اقتصاد کوچکی را اداره می کرد ولی چون خود مالك زمین نبود میبایست بروی ملکیت امالك کـارکند وبدینسان مالك می توانست بعنوان بهره‌ی مالکانه نتیجه‌ی کار دهقان را بلاعوض بسود خود غصب کند . بهره‌ی مالکانه می توانست جنسی یا نقدی باشد یا بصورت بیگـاری (کار اجباری مجانی بسود فئودال) در آید. در کشور ما روابط ارباب ورعیت طبق‌قاعده‌یی مزارعه (دهقانی، نصفه کاری وغیره) تنظیم می شده است .

یکـی از مختصات فئودالیزم در غـر ب وابستگی سرف بـــه سنیوراست وابستگی شخص رعیت به ارباب در کشور ما قانونـا وجود نداشته است ولی این موضوع در عمل وجود داشت، یعنی رعیت مانند نیمه برده ای در اختیار ارباب بوده و این خصیصـــه‌ی فئودالیزم، به آنکه در کشور مابه آشکارگی نظام سرواژ در اروپا نبوده ولی بهر جهـت ماهیتا می توان گفت وجود داشته است .

درصورت بندی اجتماعی، اقتصادی‌فئودالیزم طبقات اساسی عبارتند از دهقانان رعیـت (بهره دهان) ومالکان فئودال (بهره کشان) عامل انقلابی درین مرحله همواره دهقانان و پیشه‌وران بودند • در جوامـع‌شرق باستان بنابه تحقیقاتی که تاکنون صورت گـرفته ظاهرا تقسیم اساسی افراد جامعه به آزاد و بنده صورت نگرفته ، بلکه تقسیم جامعـه بدوگروه فقیر وغنـی روی داده است‌روسای قبایل، فرماندهان جنگی، روحانیون‌وپیشوایان بعلت وظایف خاص ومتعدد خـود ها نظیر حفظ امنیت، نظارت بر تقسیم نوبتی زمین‌ها، آبیاری، نگهداری حیوانات اهلـی وغیـره اهمیت وقدرت وثروت یافتند وقشر بندی‌درونی جامعه‌ی طایفه ی ابتدایی بین آنان و انبوه فقیر طوایف صورت گرفت . تشکیل اتحادیه های طوایف وسپس پادشاهیها و ایجاداشراف وقدرت دولتی متمرکز وبشدت استبدادی راه تکامل این جوامع بودکه درآنها رژیم برده-داری تسلط کامل نیافت . بردگان اگر چه وجود داشتند ولی هر گز بصورت‌طبـــقه عمده ونیروی اساسی جا معـه در نیا مدنـد، بردگی بشکل عمده . بصورت بردگی خانگی باقی ماند . نیرو های تولید ی جامعــه‌ی فئودالی یك مرحله‌ی ضروری تکامل جامعه‌ی انسانی است وپیدایش آن بموقع خود برشد نیرو های مؤلده کمك کرد . رشته‌ی اساسی تولید در این زمان زراعت است . کار توده های دهقانی وابسته بزمین که هریك قطعه زمینی را کشت می کرد ودارای ابزار تولید متعلق بخودبود وتا حدی خویش رادربپشرفت زراعت ذینفع می شمرد، توانست موانعی راکه درآن‌عصر درراه رشد نیروهای مؤلده وجـود داشت برطرف سازد در آغـاز این دوران ادوات زراعتی، خیش چوبی وآهنی، داس‌وبیل بود وسپس گاوان چرخ دار وادوات زراعتی

لطفاً ورق بزنید

بقیه صفحه ۱۱

گفت‌وشنودی با...

لباس‌می‌پوشدوآرایش میکند ۰۰۰آخرچرا۰۰فعلا که بخت یارست ووقت در اختیار، چرا برای رفع پسمانی کشور خود تـلا ش نکنیم۰۰ چرا از تمدن فقط مودوفیشن را بیاموزیـم اگر تمدن همین است ، خاك برسرش !!

• قهر نشوید وتمدن همین نیست ، وواقعا حرفهای خوبی گفتید . وحال علاوه کنید که چه نوع کتابها را میخوانید ؟

•• کتابی رامیخوانم که‌بدرد ز ند گـی وروزگار بخورد، دردی از درد ها را درمان کند، علاج مشکلات را نماید .

• چند کتابی از اینگونه ، نام گیرید؟

•• مادر، مالوا، اثر ماکسیم گورکی و چشم هایش .. از بزرگ علوی .

• تشکر موفقیت تانرا میخواهم .

شاگرد دیگری رابـــه شناسایی مـی - نشانیم که اسمش شفیقه است ... بگذریم از خودش بپرسیم ؟

خوب نام شما ؟

•• اسمم شفیقه وتخلصم الله یار پخلا است . فعلا متعلم صنف ده ب رشتهٔ سائنس عایشه درانی میباشم .

• پیشتر گفتید که تخلصم الله یار است، حالا پخلا هم میگویید .

•• تخلص فامیلیم الله یار است ولـی **خوش دارم که کارهای هنری ام رابانـام** شفیقه پخلا امضا کنم .

• خوب میکنید، ازهنرها گفتید ...

حرفم را میگیرد وزود زود میگوید به‌شعر سرایی خوب استم .

• خوب باشید اما بگذارید که من‌پرسشم راتمام کنم، چندپارچه شعر گفته اید ؟

•• زیاد گفته ام ویك پارچه آن در همین شماره ژوندون چاپ است .

• در کدام صفحهٔ آن ؟

•• گلهای سرخ .

• هیچ به باورم نمی آیدکه شعری گفته باشد آنهم مناسب صفحه مشکل پسنـد گلهای سرخ ... در همین اثنا عضوی ازمجله شمارهٔ تازه یی ازمجله را، که تاهنوز مـن ندیده ام، به دفترمی آورد ومیگوید اینهـم شماره تازه . علی الحساب ورق میزنم و به صفحه شعر در پالیدن می افتم که شعرشفیقه پخلا را پیدا کنم ؟ نامش را پیدا میکنم وبه راستی شعرش درهمین صفحه بچاپ رسیده است ... وآنگاه به او میگویم که **توهمکار** مجله استی ومن ترانمی شناسم . بیشترشعر بفرست وهمکاری خودرا ادامه بده ... و از او میپرسم که رمز کامیابی خودرا افشاکند وبگوید که دیگران «یعنی شاگردان تنبل» چطور کنند که همیشه کامیاب شوند .

•• **از نظرمن داشتن یك‌تقسیم‌اوقات معین** ونگاهی به دروس گذشته وتشویق فا میـل وعلاقمندی به دروس، میتواند شاگرد ناکام رابه سرحد کامیابی برساند .. علاوه براینها از دقت وتلاش لازم باید یاد کرد که هـر شاگرد باید داشته باشد .

• شما در کار های خانه بامادر تان کمك میکنید ؟

•• بلی، خوشبختانه بسیار! و برای هـر دختر لازم است‌که دستیار مادر خود باشـد واورادر کار های پخت وپز کمك نماید .

• آفرین به شما ونظر مبارك شما . از تاثیرات انقلاب کبیر ثور در ساحه تعلیم و تربیه چیزی بگویید ؟

•• با بوجود آمدن انقلاب کبیر ثـــور همانطوریکه در دیگر ساحات اقتصـادی ، اجتماعی وسیاسی کشور ما تغییراتی رونما شد در بخش تعلیم وتربیه نیز تحولاتی پدید آمد که ازآنجمله ازبین رفتن امتحان ماهانه وکانکور صنوف هشتم است ... در گذشته، **ارباب معارف‌نمی‌خواستند که‌جوانان ماوقت را** مغتنم بدانند وازعلم سیاست استفاده برند، از آنرو امتحانات ماهانه را پیش کشیدندکه شاگردان جز درس مکتب چیز دیگری را نخوانند، از این بابت، لغو امتحانات ماهانه، عاقلانه ترین کاری بود که انجام گرفت .

• خوب شاگردان ممتاز لیسه عایشه‌درانی گفت وشنودما، قریبا به پایان است و هرگاه سوال وپرسشی نداشته باشید، ماحرفی‌نداریم وجز اینکه بگوییم : خوش آمدید و خوش برگردید. ولی یك نکته را فراموش کردم که هرگاه مطالب گفتنی تازه وکار هـای مبتکرانه داشتید، مارا خبر کنید که باز هم باهم گفت وشنود ی کنیم وچند سـخنـی پیرامون آن بزنیم، **پیش ازاین زحمت‌نمیدهیم وبه آرزوی موفقیت های درخشان دیگر تان،** رفع زحمت میکنم ومیگوییم خدا حافظ تان و دنیابه مراد شما شاگردان ممتاز عزیز ...

یك تن پرسید که این مصاحبه در کدام شمارهٔ مجله ژوندون به چاپ میرسد ...گفتم به ترتیب رعایت نوبت، یکی دو شماره بعد...

ختم

د ۳٤ مخ پاتې

اوس هنر د خلکو پاره دی او ...

شروع کړه او داپوښتنه یی وکړه چی تاته داشعرونه چا در ښوولی دی او په دی برخه کی ستا استاد څوك دی ؟ ماورته ددغه سوال په ځواب کی ولیکل چی داشعرونه ما دخلکو له دربدری څخه زده کړی دی، اوزه ځپله هم مظلوم او خواریم مادځپل او دځپلوخلکو ژوند پهځپل شعر کی تمثیل کړی اواستادمی ځپله دربدره ژوند دی بل کوم استاد پدی برخه کی نلرم . دوی بیابله پوښتنه وکړه چی تاولی داسی سیاسی شعرووایه ؟ ماورته وویل :

داځو کومه گناه نده څکه چی د دولت مشر دخلکو دخطاب په و یناکی چی دداود دخلکو دغولولو دپاره دکاغذ پرمخ لیکلی ؤ) دهغی مطابق چی دخانانو پر ضد دی ما خو کوم زیات څه ندی ویلی !

ددوی قناعت بیاهم حاصل نشو ولی چی دغدارداود هغه وینا دخلکو دغولولو دپاره ؤ اوصرف دخلکو دغولولو دپاره یی هغه وینا درادیو له لاری خلکو ته ویلی ؤ، دوی بیاهم دابل سوال پهاستعلام کیزیاته کړه چی ته په کوم جریان کی یی؟ ماورته ولیکل چی تاسی راته ووایاست چی په افغانستان کی کوم جریانونه شته دی چی زه درته ووایم چی پهدی یاپه هغهکی یم . دوی راته ولیکل چهدلته پهافغانستان کی خوهیڅ کوم گوند یا جریان نشته مگر ته بیاهم ووایه چی په کوم یو جریان کی یی ؟ ماورته بیاپه ځواب کی ولیکل چی په هغه صورت چی په یوه دښتهکی هیڅکوته نه وی نوتاسی څرنگه له ماځخه پوښتنه کوی چی په کومه کوټهکی اوسیږی یعنی داچی دلته په افغانستان کی تاسی وایاست چی کوم گوند یا جریان نشته نوڅرنگه ماتهوایاست چی دکوم گوند یاجریان غړی یی ؟

بیا یځپله حکمران راغی اوراته یی وویل چی په کوم گوندکی یی، څرنگه چی دگوند له ځواهغه وخت داسی دستورو چی دخلکو دگوند دغړی څخه که څوك پوښتنه وکړی نوباید اظهار ونکړی، مگر دغه وختکی چی زه مجبور شوم و ر ته میوویل چی (زهداویاړ لرمچیدافغانستان د خلکو ددموکراتیك گوند عادی غړی یم) نوبیا دوی کومه بله پوښتنه ونکړه او زما دوسیهیی هلتهبشپړه کړه، او کابل تهیی راولیږلم اودلته پهکابل کی دداود دظالمو واکدارانو لخوا پنځه کاله قیدیی را باندی وایسته، خو ماتمیز و غوښته تمیز ته لازما دوسیه نه وه رسیدلی چی دافغانستان دخلکو ددموکراتیك گوند په لارښوونه دثور ستر او خنځیر ماتونکی انقلاب بریالی شو او هغه غداران دتل- له پاره له خاورو سره خاوری شول او دتاریخ کندی ته وسپارل شو ل ، اوزه له دوه کاله بندی توب وروسته دظالمانو دجیلخانی څخه خلاص شوم.

- څومره وخت کیږی چی رادیو تلویزیون سره همکاری لری ؟

- څرنگه چی دثور دستر اوځنځیرماتونکی انقلاب څخه وروسته دهنر او هنرمندانو درناوی وشوماهم دافغانستان دخلکو رادیو-تلویزیون سره خپله هنری همکاری بیل کړه.

دمرکی په ترڅ کی داسی وایی : پخوامی څکه وزسره همکاری نلرله چی دهغه وخت مرتجعینو واکمنو هنردابتذال در جی تهراټیټ کړی ؤ او هنرمند ته یی دقدرپه سترگه نهکتل اوپه تیره بیا دمترقی هنر او خلقی هنرمندانو خوپه هغه ارتجاعی رژیم کیزیات سپکاوی کیده . او هغه وخت هنراوهنرمندان دهغی طبقی دپاره په خدمت کی ؤ چی هغه ټول ظالم واکداران او ناروا دانسان ضد دښمنان (خانان) ؤ دهنرمندانو له هنرڅخه یی ناوړه استفاده کوله نو مایه هغه شرایط کی ونه غوښتل چی دهغو مرتجعینو ستاینه وکړم او ددوی ناروا مجلسونه ورته گرم کړم .

- تر اوسه پوری دی په رادیو کی څو پارچی اوپه تلویزیون څوپارچی ثبتی کړی دی؟

تراوسه میپه تلویزیون کی شپاړ لس آهنگونه ثبت کړی اوهمداراز په رادیو کی میهم شپاړلس پارچی ثبتی کړی دیاوباید ووایم چی داپارچی سره بیلابیلی دی یعنی درادیو پارچی جلا او دتلویزیون پارچی می جلادی . اودغه راز پهافغان موزیك کیمی هم یو کست ثبت کړی دی . چی یو څو آهنگونه یی زما درادیو تلویزیون دآهنگونو له جملی څخه دی .

- ستا په نظردیو هنر مند ټولنیز رسالت څه شی دی ؟

- کله چی یو هنرمند دخلکو منځ ته لاړ شی نوخلك پری ټولیږی او دهغه هنر ته غوږ نیسی او ننداره یی کوی نو هنرمندباید ددغه راز ښه فرصت څخه استفاده وکړی اوخپل هنرداسی خلکوته داذهانودروښانو لو پاره و کاروی چی هنر مند دخپل وجدا نی مسوولیت رفع کړی او خواریکښو پر گنو ته پهخپل هنرکی دهغوی دژغورنی لاره وروښیی دادی دیوهنرمند ټولنیز رسالت او د هنر مقام پهټولنه کی.

- ستایه عقیده یو هنرمند څرنگه په خپل هنرکی دټولنیزو بی عدالتیو څخه خلکوته دخلاصون لاره ورښولیشی؟

- یو هنرمند هغه وخت دغه دنده په ښه توگه ترسره کولای شی چی خپله ټولنه او په هغی کی موجودی بی عدالتی اوناخوالی خلکوته په خپل هنرکی تمثیل کړی اوهم ددغو بی عدالتیو او تیریو ناوړه عواقب وروښیی اودغه رازکوم ښه دودونه اودیووالی تکی چی په هغی ټولنه یا سیمه کی وجود ولری وروښیی چی دا دیو هنرمند اصلی او اساسی وظیفه ده .

- دکومو شاعرانو شعردی خوښیږی ؟

- دابابد ووایم هغه شاعر چی دیرگنو زیار ایستونکی درد په خپل شعر کی وایی اووده شعر زیار ایستونکو دپاره لارښوونکی وی هغه ټول زما خوښ دی خودابابد ووایم چی هغه شاعران چی شعر یی ډیر زما خوښیږی دهغوی لهجملیڅخهدپیوند او پاڅون شعرونه زماډیر خوښیږی اوهم می دخلقی - باباشعرونه ډیر خوښیږی او نور ټول هغه انقلابی شعرونه چی زموږ دټولنی داوسنی وضعی سره تطابق ولری زه ورسره مینهلرم.

- ستایه عقیده دیوه هنرمند بریالیتوب پههنر کی څهدی؟

-زمایه عقیده بریالی او دروښانه راتلونکی هنر مند هغه څوك دی چی خپل هنرد پیسو په مقابل کی خرڅ نکړی اوپه خپل هنرکی داټکی تل په پام کی ونیسی چی اوریدونکی اویا اوسیدونکی ته دټولنی په گټه څه پیغام لری . که چیرته هنرمند دغه راز پیغام په خپل هنرکی ولری نو هغه موفق اوبریالی هنرمند دی .

- دکوم هنرمند هنردی خوښیږی ؟

- ماته دنورو ټولو خلقی هنرمندانو په څنگ کی چی هغوی می هم خوښیږی دهما اومنگل اخلاق اوهنرخوند راکوی.

- ته دیوه هنرمند په صفت له خلکو څخه څه هیله لری ؟

-زما یوازنی هیله له خلکو څخهداده چی پخپل منځ اتفاق اویووالی ولری او هروخت دطبقاتی دښمنانو (کورنیو او بهرنیو دښمنانو) په مقابل کی ویښ اوآگاهوی او دهغوی په خلاف آگا ها نه مبارزه وکړی اوهغه هنرمندان چی هنر واقعا دخلکو لپاره غواړی تشویق کړی او له هنر مند څخه می هیله داده چی هریو هنرمند باید دخپلو خلکو لپاره صادقانه کار وکړی اوخپل هنر اوځان دخلکو خدمت ته وقف کړی .

تشکر

گرانو لوستونکو !

پهدی ترځ کی غوښتل می چی دبختزمینی سره هم مرکه وکړم او څوواری می ور ته وویل چی رادیو تلویزیون ته په معین وخت کی راسی ترڅوچی ددی یوڅو قطعی عکسونه واخستل شی مگر نهپوهیږم چیډیره مصروفه ده اویاداچی نه غواړی ځان خلکوتهوروپیژنی اوخپل هنری یادداشتونه هنر دو ستانو ته وړاندی کړی په هر ترتیب په راتلونکی وختکی نورهغه هنرمندان چی دخلکو په خدمتکی وی په وار سره به تاسو ته ورپیژندل شی .

واژه‌های ...

دندانه دار وبعد تدریجا آسیای بادی یا آبی وغیره بوجود آمد . سطح تولید ترقی کرد محصولات متنوع تر شد. مالداری رشد یافت پیشه وری بتدریج کاملا از زراعت جدا شد ، حرفه‌های جدید پیداشد وبالاخره آهنگری، کشتی رانی واستفاده از نیروی آب و چرخ وغیره تاثیر مهمی در پیشرفت امور صنعتی نمود . بطوریکه دیگر تکامل آینده تولید در چارچوب تنگ مناسبات فئودالی ممکن نبود .

مناسبات تولیدی جامعه فئودالی بر مالکیت ارباب بر زمین ومالکیت محدودی برعیت استوار بود ، رعیت دیگر بنده نبود، اختیار جان اودر دست مالك نبود و مستقلا فروخته نمی شد، اگرچه بازمینی‌که بفروش میرفت به مالك جدید منتقل می شد . در ممالك شرقی اکثرادهقانان وابستگی بشکل کلاسیك به زمین نداشتند وبیشتر قروض آنهابه مالك آنان راواز نظر اقتصادی وابسته می کرد . رعیت از محصول ، دارای سهمی بود که بخود او تعلق داشت. درین دوران هم‌مالکیت انفرادی فئودالی وهم مالکیت دهقان‌وپیشه‌ور، برادوات تولید تواما وجود داشت. محصول اضافی رعیت تسلیم ارباب می شد که آنرا بهره‌ی مالکانه ویابهره‌ی اربابی می‌نامیدند. بطور کلی به سه نوع بهره‌ی مالکانه : کاربهره یابیگاری، بهره‌ی جنسی و بهره‌ی نقدی برمی خوریم که کمابیش در جنب یکدیگر وجود داشتند ولی درمراحل مختلف تکامل جامعه‌ی فئودالی یکی از اشکال مذبور تفوق یافته است . شکل مسلط استثمار دهقانان در مرحله‌ی ابتدایی دوران فئودالیزم کاربهره بود. بدین معنی که دهقانان در مرحله‌ی ابتدایی دوران فئودالیزم روز های معینی ازهفته را برای ارباب وروی زمین او کار می کرد. بدین ترتیب به اصطلاح اقتصادی زمان کار اضافی او از نظر زمان ومکان کاملامشخص بود. البته بایددانست که بهره‌ی نقدی خصوصیت دورانیست که فئودالیزم در حال تلاش است ومناسبات سرمایداری کم‌کم در تولید رخنه می کند. در ممالك خاورزمین باستان مدتها مناسبات فئو دالی با بقایای دوران های پیشین در آمیخته بود . مالکیت دولتی برزمین ومالکیت شاهان قسمت‌مهمی از زمین هارا در بر می گرفت .

در آغاز این دوران اقتصاد طبیعی تفوق کامل داشت ومقصود از اقتصاد طبیعی‌وابسته آنست که هر ارباب در املاك خود از عواید و بهره ایکه از استثمار دهقانان بدست می آورد زندگی می‌کرد وتقریباکلیه‌ی احتیاجات وی وخدمه‌اش در املاکش تهیه می شد وبه ندرت معاملات با خارج ازین صورت میگرفت مناسبات‌تولیدی فئودالی‌درمرحله‌ی‌معینی‌ازتکامل دوران فئودالی به‌سدی درراه تکامل نیرو های مؤلده بدل می شود . با رشد تولید کالایی عوامل کم وبیش شکل گرفته ی فرماسیون سرمایداری پدید می گردد. قیامها وجنگها ی دهقانی اساس جامعه‌ی فئودالی را متزلزل می کند وجامعه راه رشد خود رابسوی دوران بعدی می گشاید .

در دوران معاصر بعلت وجود سیستم جهانی سوسیالیستی ، که بعامل قاطع تکامل جامعه‌ی بشری بدل می شود و همچنین با وجود نهضتهای نیرومند ملی وآزادی بخش امکان آن هست که جوامعی که در آن هنوز فئودالیزم ویا بقایای آن وجود دارد، دیگر از دوران پردرد سرمایداری نگذرند و مستقیما بادرپیش گرفتن راه رشد غیر سرمایه داری بصورت بندی اقتصادی ، اجتماعی یی برسند که درآن بهره‌کشی انسان از انسان محو گردد .

در اخیر باید اضافه کرد که انقلاب های بورژوازی نظام فئودالی را نا بود کرد ولی سرمایداری بخصوص در کشور های کمرشد از بسیاری از بقایای فئودالی خلاص نیست (مانند مالکیت بزرگ ارضی وسیستم مزارع ورسوم اشرافی وغیره). ولی یگانه راه پیروزی خلق اتخاذ راهی است که‌درآن رشد همه جانبه‌ی جوامع بشری مخصوصا جوامع عقب مانده‌ی فئودالی مقدور است وآن را ه رشد غیر سرمایداری است .

جواب نامه های شما

همکاران عزیز ، اسلام علیکم !

چطور استید، چه حال واحوال دارید ؟ امیدوارم خوب باشید وکار های پر ثمری رازیر دست داشته باشید.

در چند هفتهٔ گذشته، نظری انتقاد گونه به صفحات وبخش های مختلف مجله انداختیم وچند سخنی دوستانه وصمیمانه جهت بهتر شدن آن صفحات ارایه دادیم واز سویی نیز نظرشما خوانندگان گرامی را خواستارشدیم که، چه میگویید وچه نوع دگرگونی را ، در ین زمینه می پذیرید . بهمینگونه نظری بهصفحه دوستان مجله می افگنیم که همکاران بسیار دارد وعلاقمندان فراوان متصدی با ذوق ومبتکر صفحه دوستان ، همیشه در تلاش است که صفحه دوستان مجله را، به ذوق دوستان مجله بیاراید . مطالب صفحات را طوری انتخاب نماید که آبیاری ذوق خوانندگان خود را بکند . اکثر خوانندگان این صفحه، کسانی اند که خود دست به قلم دارند وچیزی می نگارند،شعر میگویند وداستان می نویسند .وبه این صفحه میفرستند تا این صفحه را ، با مطالب خوب خود، آذین ببندند و آرایش بدهند .

گاهی مطالبی از همکاران صفحه دوستان بهمجله میرسد کهبرس و قلم متصدی صفحه راازرنگ‌می‌اندازد وصورتش‌سروسامانی نمیگیرد ولی نویسنده آن مطلب به قهر میپرسد که مطلبم را دستکاری کرده اید وفقط نامش ازمن است ودیگرهمه از شما ... مارابه باد انتقاد میگیرند که مطالب راعوض کرده اید . اگر بگویی آنچه فرستاده اید نه داستان است ونه مقاله ونه قابل چاپ چنان دشمنانه نظرش سر تاپای آدمرامیگیرد کهگویی دویل چشم باطرف انجام می دهد ویکی ازدوتن در لباس ملامتیو نادانی می افتد .

بهر صورت، این صفحه، جوانان تازهکار مارا فرصت وامکان بیشتر میدهد که خود را در عرصهٔ پهناور ادب وقلم بیازمایند وآنگاه چیز های خوبتری بنویسند .

در صفحه دوستان مجله، اکثر مطالبی انتخاب وبه چاپ سپرده میشود که نمونهیی ازتلاش ها وکوشش های فکری جوانان باذوق وصاحب نظر ما باشد . در این صفحه مطالبی هم چون قصه وداستان، شعر ونثر، و دیگر مسایل اجتماعی به نشر میرسد که قلمزنان آن، هنوز در خط مقدم نوشتن اند . ماپیوسته کوشش کرده ایم که این صفحه را ازرنگ کم رنگ یکنواخت آن دور بسازیم ولی این آرزو وخواست بستگی زیاد باکارنویسندگان جوان آن دارد که در این زمینه با ما همکار اند . دنبالهٔ این اظهار نظررا، در موردصفحه دوستان در شمارهٔ آینده بخوانید و فعلا به خواندن پاسخ نامه های همکاران عزیز مجله بپردازید.

دوست مهربان محمد صابر ثبات متعلم صنف دهم لیسه حبیبیه !

ماهم سلام میگوییم وخوشوقتیم که بازهم ازشماچیزی میخوانیم . اگر دوستانهبهشما توصیه کرده بودیم کهشعر آبدار و پختهٔ بزرگان شعر وادب را بخوانید ، منظور ماجز پرورش وآبیاری فکری شما چیز دیگری‌نبود واگر حال میگویید «تابه کی شعر بخوانم ؟ آیا شعرمن به شعر نمی ماند » اگر می ماند حرفی در بین نبود .

دوست عزیز ،اگرچاپ نمودن اشعار شما کمکی به قریحه وذوق شما نماید، تمام اشعار ی راکه درظرف چندماه فرستاده اید بچا می‌سپاریم مشروط براینکه در شعر ونحوهٔ نگرش شما تغییراتی واردآید ونواقص برشمرده را نداشته باشد . من یقین دارم که اینکار ، مشکلی را رفع نمیکند بلکه افزود هم مینماید ... راستی از شما چه پنهان ، آیا بدون دانستن زبان مادری، میشود شعر گفت ؟ هرگاه کلمات بهمفهوم درستش‌فهمیده نشود، میشود القای معنی کرد ؟ شما نگاشته اید «... ازمن آزرده نباشید اگر باشید تقصیر ازخود من است بازهم میگویم که تحقیر کنید. بازهم تحوین (؟) کنید بهشما ومجله دلخواه خود زیاد تر علاقه میگیرم . ثبات واقعی خودرا از دست نمیدهم شعرهی نویسم مضمون می نویسم برای شما میفرستم تادر کاغذ دانی بی اندازند (؟) بازهم خوشم خوشتر وخوش .

زیبایی ما در سخن ما نیست مگر زیبایی در تفکر پیشرو ومترقی ماست . جامعهامروزی افغانستان چنان از جوانان انقلابی خواستار است که در جامعه منحیث یك فداکار تن خودرا تبارز بدهند .

شمابه من گفته اید که در اداره مجله تشریف بیاورید سخن به جاست مگر برای من‌نی. برای من کهچندین سال شعر گفته ام اگروقت کافی می داشتم می آمد (؟) تا ازشما نیز چیزی بیاموزم، من پیوسته موی یاری نیسم مگر عشق به آزادی و عشق به خلق مرا وادار ساخت تاشعر بگـویم ومضمون بنویسم . من که نوشته بودم باز می نویسم تاخوب تربنویسم این بار بادل شکسته و نا امیدنامه دیگری نا (؟) برای شما ارسال میدارم کهتحت اعنوان (؟) صلح آغاز میکرد (؟)باهم (؟) نشر نکنید تحقیرانه بگویید کهدست از شعر بدارید (؟) مگر یک خواهش مخلصانه دارم که جواش (؟) رابنوسید(؟) از خلال نامه های که برای شمادرتی(؟) پنج ماه فرستاده ام یك کلمه هم ازمن به نشر نرسید. ازاین به بد (؟) باید برسد . امضا ...»

در نامهٔ دیگر نوشته اید «خلاصهٔ (.) سلام های‌گرم وصمیمانه خودرا بههریك ازکارکنان مدیریت مجله ژوندون تقدیم میدارم امیدوارم طرف قبول شمایان (؟) قرار گیرد. بعد از دونیم ماه به یك نامه من در شماره پانزدهم جواب داده شده از شما متشکرم . در جواب اظهار کرده اید پارچه شعر شما قابل نشر نبودمن یك پارچهشعربرای شمانه فرستادهام اززمانی‌که من به مجله دلخواه خود همکاری خودرا آغاز کرده ام در حدود دوازده قطعه شعر فرستاده ام. آیابه شما رسیده است یانه ؟ اگررسیده است جواب بگویید اگر نرسیده است چرا ؟ سند راجستری پسته در دست من است شما گفته اید چیزی دیگر بفرستید به نظر شماچه ؟ این چیزکه د ر پایان گفتار نوشته ام آیابه نشر می رسد یانه ؟ نمیدانم چه قدر شعر بخوانم تاکی؟... به این امیدکه این شعرم به نشر برسد همکاری خودرا ادامه میدهم ورنه ....» قطع میکنید ، اختیار دارید، صلاح کار را خود میدانید .

دوست مهربان وعزیز.. به پاس احترام شما، ثلث صفحه جواب نامه هارا، به گفته های شما اختصاص دادیم تا باشد اگر ، حقایقی از این نبشته برخیزد وشمارادقیقانه وهوشمندانه بر حال شعر گویی تان واقف گرداند . وقوف براین امر، گرهیی کهبه دندان باز خواهد شد، به دست گشایش میباید وبه سخن معروف علاج واقعه قبل از وقوع میشود وجای پشیمانی نمی داند .

دوست عزیز! از شماهیچگاه آزردهنیستیم وهیچگاه کسی را تحقیر نمی کنیم وما از شماگلایه داریم که به ماتهمت و بهتان بسته اید که خدا ناخواسته شمارا (زبان ما لال) تحقیر کرده ایم، مگر بگویید با کدام کلمات والفاظ شمارا ... کرده ایم همینکه گفته ایم شعر شاعران معاصر را بخوانید تاتوشهٔ فکری برگیرید ؟ اگر ایـن تحقیر است که ازین بعد به هیچیك از خوانندگان وهمکاران خود نگوییم ...

ما، شعر خوب همکاران خودرا، نه تنها به کاغذدانی نمی اندازیم بلکـه د ر صفحه گلهای سرخ به چاپ میسپاریم وحق‌الزحمهٔ قابل ملاحظه یی هم به نامشان حوالهمیداریم وبدنبالش تقاضا میکنیم که این همکاری را ادامه دهند ...

بسیار خوب «زیبایی در تفکر پیشرو و مترقی شماست نه در سخن شما» ولی برای مابگویید که فکر خوب وعالی را چگونهتجلی میدهید کهخوب است یابد؟ وبه چه نوع، آن فکر عالی را بدیگران میگویید ؟ جز کلمات زبان ، دیگر چه به اختیار داریدکه ماهم استفاده بریم واز زیبایی کلام‌بپرهیزیم «جامعه امروزی افغانستان چنان از جوانان انقلابی خواستار است «چه راخواستار است» که در جامعه منحیث یك فداکار تن خودرا تبارز بدهند» «چراتن خودرا تبارز دهند ؟ تن تبارز دادن یعنی چه ؟»

بلی، برای شما،که بسیار شعرگفته اید، نه . تشریف نیاورید ، ممنون .

دوست عزیز، هرنامه یی که از شمارسیده است متقابلا جوابش ارایه شده است وهیچ دلیلی ندارد که بی جواب بماند .. «رجوع کنید به شماره های گذشته .»

دوست مهربان این چند سطر سفیدرابرای شما گذاشته ایم کهشعر خودرا خود بنویسید وحظ برید ومارا معذور دارید که از چاپش انصراف ورزیدیم .

همکار مهربان محمد ظاهر پویان سیدی از نساجی بلخ مزار شریف !

چند رباعی توام به امید چاپ و«پیروز باد خلقهای سراسر جهان» از شما دوست عزیز دریافتیم . به جواب باید بگوییم . اگراین رباعی ها چاپ نگردد، پیروزی خلقهای جهان رانمیخواهید ؟! فقط اگر چاپ گرددمیخواهید؟ خداکند اینطور نباشد ! گرچه رباعی ها از دید شاعرانه وپختگی ونرمش کلام عاریست، اما به پاس خلقها، کاری میکنیم که قابل چاپ گردد . اگر راینطور نتوانستیم باهمکاری های خوب خویش جبران آنرا خود بکنید. موفق باشید .

دوست مهربان یحیی ازخیرخانه مینه !

نامهٔ پرلطف ومحبتت بما رسید وخرسندیم که اگر این همکاری دوام یابد . عجالتا پارچه شعر نثرگونهٔ تانرا که به اسم«سالها» فرستاده بودید، زیر نظر داریم وچاپش دو صفحهٔ مجله را دربر میگیرد کهفعلا مقدور نیست .

دوست ارجمند .. از روز های خوشی همکاران مجله یکی روز هایست که همکاران جدیدی با مجلهٔ خود همکاری کنندومطالب نغز ودلچسپ برای مجلهٔ خود بفرستند . تنها آرزوی ما اینست که بر شمارهٔ خوانندگان مجله افزایش بعمل آید ومطالب مجله را عده یی بیشتری بخوانند وآنگاه نظر بدهند، انتقاد کنند، ورهنمایی نمایند. بهاین امید وآرزو همکاری شمارا خواستاریم وتقاضا داریم با ارسال مطالب بهتر وخوبتر مارا مدد نمایید تا مجلهٔ پر محتوی تر وخواندنی تربه خوانندگان خویش عرضه داریم . خداحافظ تان .



مدیر مسئول : شیر محمد کاوه
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده
تیلفون دفتر مدیر: ۲۶۸۴۹

مطبعه دولتی

